Lei 5

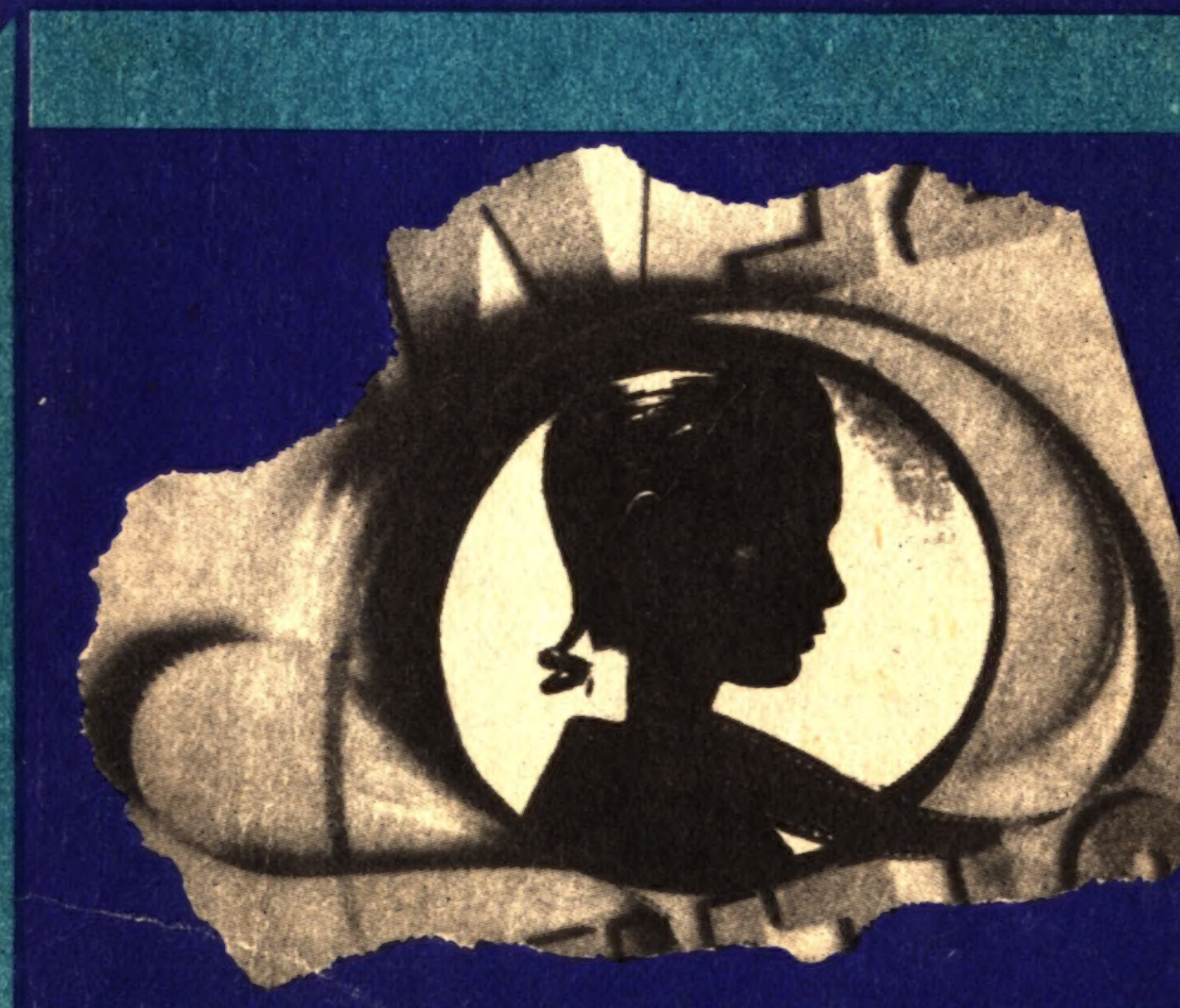
LIVIA ARDELEAN • FLORIAN OPREA / ÎN LEGITIMĂ APĂRARE

scorpionul

LIVIA ARDELEAN • FLORIAN OPREA

ÎN LEGITIMĂ APĂRARE

LIVIA ARDELEAN
FLORIAN OPREA

ÎN LEGITIMĂ APĂRARE

EDITURA DACIA CLUJ 1972

Orice asemănare cu persoane, situații sau peisaje reale este cu totul întîmplătoare și nedorită.

AUTORII

CAPITOLUL I

Călătoria asta ar fi trebuit s-o fac cu Monica. O plănuiserăm de multă vreme, aproape imediat după ce ne-am cunoscut. Îmi amintesc foarte bine că tot din cauza ei am avut şi prima ceartă, fireşte, repede aplanată. Monica voia să vadă Viena, să rămînem la Viena... Argumentul ei „pentru că e mai curat şi mai liniştit" mi se păruse de-a dreptul meschin şi am avut şi cruzimea să i-o spun. Ea izbucnise în plîns iar eu, ingratul, a trebuit să-i şterg lacrimile şi să-i obţin iertarea. N-aş spune că mi-a displăcut... nu, dar nici n-am renunţat la ideea mea cu oraşul pe care-l visam din adolescenţă şi, pînă la urmă, Monica a cedat.

Deci, ţinta călătoriei noastre de nuntă fusese stabilită. Restul amănuntelor le-am fixat oarecum de comun acord, în lungile noastre plimbări pe jos, prin parcuri sau cu barca pe lacuri. Sfîrşeam totdeauna prin a ne aşeza faţă-n faţă la cîte o masă mai retrasă, în vreunul din zecile de restaurante de la centura Bucureştiului. Între mititei şi friptură, mai retuşam cîte ceva din planurile noastre, contrazicîndu-ne din ce în ce mai rar, amuzîndu-ne din plin, imaginînd scene pe care le jucam pe loc, dînd şi replica presupuşilor interlocutori, spre uimirea, de obicei bine disimulată, a chelnerului ce ne servea.

Prinsă în jocul meu, Monica studiase, trebuie să recunosc, mult mai temeinic decît mine, un ghid al orașului mult dorit, cîteva cărți de călătorie și, nu numai că „ținea pasul", dar „avea și idei". Trebuia să călătorim cu trenul, așa cum vin eu acum, pentru a avea timp să ne obișnuim cu peisajul țării, pentru a intra în atmosferă, în fine, pentru a prelungi pe cît posibil bucuria unei prime ieșiri în străinătate, în doi. Monica urma să poarte un costum alb; asta era chichița la care nu renunțasem, cu toată împotrivirea ei. Nu mi-ar fi păsat dacă se murdărea; de fapt, spiritul de economie al Monicăi mă cam scotea din sărite, dar nu puteam s-o contrazic la tot pasul. Deci, costumul alb și nici o bijuterie în afară de verighetă. În compartiment am fi fost numai noi (toți amicii care călătoreau în străinătate îmi spuseseră că trenurile nu sînt deloc aglomerate. Unul din ei, care a avut fantezia, el credea, prevederea, de a-și reține un loc, cu cîteva zile înainte, pe ruta Milano-Paris, a avut surpriza de a găsi, într-un vagon în întregime liber, într-un compartiment, gol și el, o tăbliță agățată la căpătîiul unuia din locuri, cu inscripția „rezervat pentru domnul . . ."), privegheați cu intermitență de ochiul binevoitor al conductorului nostru care „ar fi ghicit el de undeva că sîntem tineri căsătoriți și ne-ar fi simpatizat".

Ulterior, am introdus în compartiment, pentru a nu ne plictisi și pentru a face puțină conversație în limba țării, încă un personaj. Era, vai, avusesem timpul și răbdarea să-i punem la punct pînă și detaliile vestimentare, o bătrînică ce mergea în capitală pentru a-și supraveghea nepotul în sesiune (dacă era iunie; dacă am fi călătorit toamna, trebuia să-l controleze cum a început anul universitar; în amănunte mici nu ne po-

ticneam nici eu nici Monica). „Ah, tineretul din ziua de astăzi" ar fi exclamat simpatica bătrînică, îngrijorată de evoluţia spirituală a nepotului ei pe care-l văzuse crescînd de mic etcetera. După îndelungi ezitări se hotărîse să închidă pe cîteva zile prăvălia ei de mărunţişuri şi să-i facă un control inopinat. Fireşte că noi am fi aprobat-o în toate şi, dacă i-ar fi venit cumva ideea să se îndoiască de naturaleţea blondului strălucitor, aproape argintiu, al părului Monicăi, ea, de îndată i l-ar fi arătat în lumină, ar fi lăsat-o să se uite cu atenţie la eşafodajul complicat al cocului ei, atunci, desigur, festiv.

Reumatismele cronice ale băbuţei provinciale ar fi oferit tinerei mele soţii ocazia de a se lăuda cu proaspăta ei diplomă de medic. „Nu se poate!" ar fi exclamat interlocutoarea noastră, şocată de tinereţea sportiv-ofensivă a Monicăi. „Ba da, ba da" ar fi rîs ea, cu toţi dinţii şi cu tot curajul, avînd în vedere că pronunţa destul de bine aceste vocabule în limba respectivă.

Am fi intrat în gară aşa cum se cuvine să intri în oraşul îndrăgostiţilor, uniţi într-o lungă îmbrăţişare, indiferenţi la consecinţele ei asupra recentei noastre prietenii cu băbuţa, militantă de vază pe frontul bunei conduite convenţionale.

Călătoria cu metroul era încă o idee a Monicăi pe care o acceptasem, deşi cu o strîngere de inimă; eu aş fi vrut să „respirăm" oraşul din primul moment, eventual cocoţaţi pe o imperială; ea voia să ne trezim direct în inima cartierului studenţesc. Aveam adresa unui hotel care prezenta, după spusele unui prieten, toate garanţiile, inclusiv cea a unui preţ pe măsura unor străini

tineri, în călătorie de nuntă, dispuşi să-şi cheltuie banii pe alte cele. Hotel Orient . . .

Tînăr da, căsătorit ba. Călătoream într-adevăr. Suburbiile metropolei își amestecau cu viteză culorile în cristalul vagonului, fără a mă smulge din fotoliul meu nu prea confortabil.

Aproape năuc de precipitarea evenimentelor din ultimele două zile, încercam zadarnic să mă concentrez asupra noilor date ale situaţiei. Trebuia să fac un mic efort (dar ce putea să însemne acel „mic efort“ atunci cînd de 48 de ore trăiam într-unul uriaş, de adaptare?) şi să mă detaşez de mine însumi, să mă privesc, aşa cam de la vreo doi metri distanţă, să mă văd bine şi să mă ţin minte. Nu era o treabă prea plăcută şi nici înfăţişarea mea nu-mi prea plăcea.

Eram singur, singur de tot, nu numai fără Monica, dar şi cu o identitate uşor modificată care mă stînjenea încă. Haina mea cea nouă nu-mi era confortabilă, ba mă strîngea, ba mă pierdeam în ea.

— Hai, mai ia o gură!

Păhărelul acela odios de plastic verde ajunsese din nou în dreptul meu, plin cu o porcărie arzătoare căreia-i zice snaps. Sînt hotărît să nu mai beau nici o picătură. Lichidul de care-l am în mine îmi ajunge exact la amigdale şi, la fiecare clătinare a trenului, îl simt gîlgîind.

— Nu, gata, nu mai vreau. Ar trebui să le explic ăstora că nu pot ajunge beat la destinaţie, deşi simt o dorinţă nebună să nu mai ştiu nimic, măcar cîteva ceasuri, să le spun că, dacă sînt singur, înseamnă că trebuie să am un dram de luciditate în plus, dar eu, săracul de mine, abia-l mai am pe cel de rezervă . . .

Bine mi-ar mai sta să ajung beat și să mă trezesc la vreun comisariat de circumscripție! Gîndul acesta îmi dădu o senzație de rece pe ceafă. Încercai să mă scutur, dar recele persistă. Sigur că da, pentru că era mîna acestei frumoase suedeze pe care o cheamă Inge . . . nu știu cum și căreia eu îi spuneam de cîteva ceasuri Greta. Ea zice să mai beau ultima înghițitură, cea de despărțire. Mă privește serios, cu ochii ei mari și negri, foarte calmi (suedezele au stomac de plastic, oare, nu contează cît beau?), și eu iar mă mir și-i spun: crezusem că suedezele au toate ochi albaștri și că părul ei lung și lăsat pe umeri e o perucă albă. Dar nu e. Greta sau Inge, și nu mai știu cum, zîmbește a nu știu cîta oară și eu beau conținutul grețos al păhărelului de plastic, în aplauzele suedezilor.

Pentru că, în locul simpaticei băbuțe provinciale, concepută cu atîta migală de Monica și de mine, în ceasurile noastre de „călătorie", compartimentul era înțesat de tineri și tinere, studenți suedezi, aflați într-un mic raid de studii pe la cîteva universități europene. Călătoreau, ca și mine, cu clasa a II-a. Mitul cu compartimentele prin care suflă vîntul nu se confirmă, căile ferate autohtone nu dădeau încă faliment. Oricum, nu zilele acestea.

Mă ridic, scap de teroarea rece și dulce a mîinii suavei Greta Garbo sau mai bine zis Inge nu mai știu cum, mă contemplu puțin în oglinda bine ștearsă a compartimentului. Doi suedezi se dau deoparte să-mi elibereze calea spre imaginea mea reflectată. Băieți buni, suedezii ăștia, mult mai prietenoși decît credeam eu. Ar cam trebui să încetez cu „eu credeam" . . ., nu s-au supărat că am făcut niște confuzii atît de grosolane între istoria Suediei și a Finlandei. De fapt, singurele lucruri

clare care mi le adusesem aminte pe moment se refereau la domnia lui Carol al XII-lea și asta numai pentru că Voltaire scrisese o carte despre el, și la Greta Garbo... și-apoi și engleza mea, mai mult decît aproximativă...

Imaginea mea, răsfrîntă de cristalul țintuit în peretele compartimentului, nu era de natură să mă încînte prea tare, aceiași ochi de culoare incertă, oscilînd „ca vremea", zicea Monica, între albastru, verde și gri, același păr nehotărît între blond și castaniu, rebel și rău pieptănat... și ce față buhăită, doamne-dumnezeule, asta e din cauza oboselii și probabil, a lichidului ăsta neplăcut. Am băut în rînd cu nordicii; cu înfățișarea și apucăturile mele, nu e de mirare că am fost considerat de conductor ca făcînd parte din grup. Greta-Inge și nu știu mai cum îmi întinde zîmbind, înțeleg acum și ce înseamnă „calm nordic", un pieptene. O să fie o nevastă bună. Logodnicul ei îi dă basca și pelerina, scurtă și largă.

Ajungem și eu încă n-am avut timp să „mă recapitulez". Numai de n-aș uita ceva, ah, snaps imbecil! Intrăm în gară și eu n-apuc să văd nimic, încurcat în fîș, valiză, pălărie, servietă și suedezi, amețit de limba lor ale cărei cuvinte sună ca niște plăcuțe metalice zvîrlite pe timpanul meu traumatizat. Sînt în această țară occidentală de-atîtea ceasuri și n-am auzit o boabă din limba autohtonă. Cineva îmi smulge valiza și servieta, au fost puse pe cărucioriul de bagaje; am rămas cu fîșul pe brațul drept, în mai e destul de cald aici, nu-l mai îmbrac, și cu Greta agățată de brațul stîng. Ce înaltă și frumoasă e! Prea frumoasă și prea înaltă pentru mine. Și prea rece. Oare totdeauna o fi avînd mîinile atît de reci? Stop, Dinule!

Ieşim în faţa gării, după ce-am trecut prin subteran prin nişte coridoare lungi şi foarte luminate, printre nişte oameni grăbiţi şi indiferenţi. Grupul nostru face totuşi o oarecare senzaţie; atîţia blonzi strînşi laolaltă! Şi valiza mea? Şi vestita gară de Est din care n-am văzut nimic? Şi am ajuns, am ajuns! De fapt nu e momentul potrivit pentru un delir de entuziasm; unde mi-o fi valiza? Nu c-ar fi cine ştie ce preţioasă, dar... şi servieta?! Îmi vine să trag o înjurătură, dar Greta-Inge, zîmbind cu ochii ei de căprioară amatoare de snaps, pare să mă înţeleagă înainte de-a deschide eu gura. Bagajele mele sînt în autobuzul lor, ei sînt organizaţi, n-au surprize pe drum şi-aşa mai departe.

— Dar n-avem acelaşi drum, izbucnesc eu, destul de nepoliticos.

— Măcar puţin, hotărăşte ea şi, ţinîndu-mă mereu de braţ, începe să vorbească repede şi aprins cu suedezul lung şi blond care-i era logodnic. El o aprobă tot timpul, mă priveşte piezis şi eu înţeleg că e vorba despre mine. Bine-o să fie peste o mie şi ceva de ani, cînd tot globul va vorbi aceeaşi limbă! Asta mi-ar mai lipsi acum, să mă iau la harţă cu logodnicul pentru această frumoasă Inge-sloi de gheaţă! Oricum, nu-i pot lăsa braţul. „Fără femei", mai ales, mi-a spus M. de vreo cincizeci de ori înainte de a ne despărţi, dar acum n-aveam timp să-mi reamintesc toate argumentele lui contra femeilor care „provoacă numai încurcături". Ne-am găsit autobuzul şi-am urcat. Îmi ghicesc valiza sub un maldăr de alte bagaje, e limpede că nu pot să o scot acum, şi mă las tras pe o banchetă de logodnicul Gretei, care avea braţul tot atît de rece, dar mult mai puternic decît al tinerei fete.

— Aveţi o logodnică foarte frumoasă, încep eu, pe un ton oarecum bătăios, dar nu prea sigur de accent.

— Da, e adevărat, concede el destul de plictisit, şi-apoi îmi spuse ce vrea de la mine. Grupul lor e în minus cu un student, aş putea lua eu locul lui, totul e plătit, ar fi vorba de o călătorie la două din universităţile din Sud...

— Nu poate să-ţi strice, interveni Greta-Inge, ţinîndu-mă iar de ceafă.

Cred că am o figură nostimă, sper că nu reflectă toată uluiala care mă cuprinsese. Mă zgîiesc bine în jur şi nu văd decît chipuri de suedezi în aşteptare. Toţi urmăreau discuţia noastră pentru că eram la un stop şi ne-am împotmolit într-un lung şir de carapace colorate. Aflu cu stupoare că, fără ştirea mea, suedezii m-au adoptat pentru că spun bancuri şi sînt vesel. Reprezint pentru ei „noutatea“ unei călătorii pusă la punct pînă în cele mai mici detalii, ferită de surprize de orice fel.

— Nu poate să-ţi strice, reia Greta, e vorba de cîteva zile. Pentru formaţia ta de universitar e cum nu se poate mai potrivit.

Le spusesem că sînt asistent universitar şi că vin aici pentru cîteva săptămîni la documentare pentru teza de doctorat: „Evoluţia fenomenului teatral modern occidental“. Chiar teză de doctorat! Dar nu despre teatru şi nu pentru formaţia mea de universitar. De-ar şti ei... În orice caz, nu mi-am închipuit deloc că, sosind la destinaţie, voi fi implorat de nişte suedezi să-i însoţesc „pe gratis“ într-o călătorie. Inima mea de latin sentimental se transformă într-o cîrpă de şters lacrimi.

— Rîzi atît de frumos, zice Greta, mîngîindu-mi ceafa, și, zău, că-mi vine să dau drumul unei lacrimi, înduioșat de propriul meu succes. Noroc că m-am oprit la timp; un student remarcă insistent „convingerea absolut bărbătească“ cu care beau snaps. A, nu! Toată pielea mi se încrețește la amintirea paharului de plastic verde din care am sorbit de atîtea ori și parcă nu-mi mai vine atît de greu să-i refuz. Nu, nu vreau să stau nici la pensiunea lor suedeză care-i așteaptă „cu totul pregătit“, îmi trage cu ochiul studentul de adineaori, și iar simt că mă ia cu frig. Le spun că stau la un prieten plecat, care mi-a cedat apartamentul lui. Deoarece Greta nu mă crede, scot din buzunar legătura de chei și i-o arăt. Sînt multe.

— Care-i de la ușă? vrea ea să știe, dar eu mă eschivez, prefăcîndu-mă că nu înțeleg întrebarea, pentru că habar n-am nici eu care-i cheia de la ușă și la ce s-or mai fi potrivind celelalte.

Între timp am ajuns și constat că primele mele impresii despre acest oraș „primul printre primele“ se rezumă la ochii negri și la părul unduitor al Gretei-Inge nu mai știu cum. N-am văzut nimic în jur și habar n-am unde am ajuns. Imagini ale unor clădiri înalte, în zeci de nuanțe de cenușiu, ale unui cer înnorat și ale unor șiruri nesfîrșite de mașini se suprapun în retina mea peste imaginea serioasă a Gretei, serioasă chiar cînd îmi spune că rîd frumos.

Mi-am recăpătat valiza și servieta, și-mi iau rămas bun de la noii mei prieteni pe care nu-i deosebesc prea bine, îi cheamă atît de ciudat! Le promit cu larghețe, ce mă costă, că la reîntoarcerea lor în capitală îi voi revedea, ba îmi notez chiar și data. Dar Inge vrea să fie sigură, mă întreabă ce număr de telefon

are prietenul meu, şi eu, ca prostul, în loc să-i spun că n-are telefon, i-l torăi dintr-o suflare. Ce să-mi mai muşc buzele, acum e totuna, toată speranţa mi-e că n-o să-l ţină minte. Mă strădui ca nemulţumirea să nu mi se vadă în ochi. În fond, ce-s ei de vină că eu nu ştiu să reacţionez cum trebuie la situaţii neaşteptate. Îmi iau rămas bun de la toţi, cu toată căldura de care sînt capabil.

— Dacă te răzgîndeşti, zice logodnicul, ne mai găseşti pînă mîine dimineaţă la şapte. Poate totuşi vii cu noi.

— Nu, nu vin, răspund eu. N-am ce căuta cu voi, nu avem aceeaşi specialitate.

În fine, am rămas singur, ultimul cap blond s-a topit pe uşa de la intrare, în căutarea grupului. Grup, ce bine e să fii în grup! Şi cînd mă gîndesc că totdeauna cînd eram în grup voiam să fiu singur, sau, mă rog, nu chiar de tot singur. Acuma sînt. Îmi readuc pălăria pe ceafă, într-o poziţie ceva mai decentă, încerc să mă orientez, ce naiba, ştiu oraşul pe de rost, din ghiduri, din planuri, ca să constat după cîteva clipe că habar n-am unde pot fi. Pe plan se vede întotdeauna fluviul, malul drept, malul stîng, Nordul, Sudul... să-l mai ia dracu de plan! Nimic nu se potriveşte. Constat că stradela relativ liniştită pe care mă aflu dă într-o arteră foarte circulată. Ei bine, mă descurc eu imediat. Deocamdată stau ca un caraghios, cu valiza la picioare şi cu ochii pe sus, în căutarea vreunei tăbliţe indicatoare, încurcînd circulaţia. Cred că va începe curînd să plouă.

Mă urnesc, în sfîrşit; vreau o cafea, vreau o clipă de linişte, vreau să meditez la „specialitatea mea". Trebuie să mă recompun, pentru că în clipa în care Inge

nu mai știu cum mi-a spus „la revedere Dean", am încetat să mai fiu universitar. Ah, și numărul meu de telefon! Dacă l-a reținut cumva? Probabil că acum stă în cameră, lîngă valiza nedesfăcută, și, încă în picioare, își notează în agenda ei numele meu, așa cum mi l-a transformat ea: Dean Brad, RIV — 33... Oare n-o fi băut destul snaps pentru a uita restul numărului, eventual și prefixul? Prefer să nu mă mai gîndesc. Totdeauna o fi avînd degetele atît de reci?

Cafeaua nu e nici bună nici rea. Am cerut eu și frișcă?! Accentul meu foarte șic acasă n-a făcut nici o impresie fetei care m-a servit. Aștept din clipă-n clipă ca patronul, îl văd bine, după tejghea, să-și lase paharele pe care le aranjează și, ștergîndu-și mîinile de șorț, să vină la masa mea, să mă întrebe de una de alta, să observe după valiza mea că vin direct de la gară și-așa mai departe, ca-n toate cărțile pe care le-am citit. Nici pomeneală, burtosul nu-și lasă paharele și nici măcar nu-mi aruncă vreo privire.

— Micuțo, o strigă el pe fata care s-a lăsat pe un scaun, la o masă. În toată cafeneaua, de altfel foarte mică, sînt singurul client. Fata se ridică și iese, probabil știe ce are de făcut, fără nici un ordin. Sînt incapabil să mă gîndesc la ale mele, mor de curiozitate să aflu unde s-a dus. Îmi aprind o țigară de-acasă, un Carpați fără filtru. Oare-mi vor ajunge țigările pe care mi le-am adus?! Fata revine, are în mîini o tavă mică de carton, acoperită cu un șervețel subțire. Un miros de pateu cu carne, proaspăt scos de la cuptor, se răspîndește în local și-mi întoarce stomacul pe dos. Cer plata și plec. Fata, indiferentă, nu m-a urmărit nici măcar cu o privire, patronul a mormăit un salut unsuros. Mă

uit să văd cum se numește văgăuna asta mică, dar văd că n-are firmă. Nici nu merită.

Opresc o hodoroagă de taxi, marca indescifrabilă, probabil ceva dinainte de război, dar odată instalat lîngă șofer aflu că e opera lui și-a fratelui său, mecanic, și că merge foarte bine.

— Unde? mă întrebase el scurt, pe cînd mă instalam. Avusesem un lapsus memoriae, eram incapabil să rostesc numele străzii unde locuia „prietenul meu", unde trebuia să locuiesc și eu, de azi, dacă totul va merge bine, și cum răspunsul întîrzia să vină, șoferul îmi aruncă o privire ușor scoasă din indiferență.

— Ei?!

Cum tot nu-mi aminteam numele străzii, i-am dat numele unuia dintre primele hotele ale orașului, un hotel botezat după un rege al Angliei și care, efectiv, primea numai capete încoronate (cu diademe sau acțiuni). Casa pe care o căutam era la doi pași.

— Domnul are rezervată o cameră? mă întrebă șoferul cu un ton neutru, dar nu destul pentru a nu-i simți ironia.

— Nu, apartamentul de onoare, în permanență, i-am răspuns eu cu același ton. Se pare că schimbul acesta scurt de replici i-a făcut plăcere, pentru că a catadixit să se uite la mine și să zîmbească.

— Străin?! a constatat el cu voce tare.

Va să zică accentul meu nu era chiar atît de teribil! Nici nu eram prea bucuros. Ce dracu, toți cu care vorbisem acasă, în țară, mă mințiseră? Sau așa se concretizează vestita lor amabilitate? Să-i spui omului ceea ce așteaptă el cel mai mult să audă?! Ei, drăcia dracului!

— Da, din România.

— A, din România? Şoferul meu se lansă într-o lungă frază laudativă la adresa ţării mele şi, pentru prima dată de cînd am plecat de-acasă, am realizat situaţia de fapt. Eram departe. Simţii o împunsătură scurtă, undeva în stînga. Susţin conversaţia cu amicul, dar nu mă pot stăpîni şi, cu mîna în buzunarul drept, pipăi plicul care conţine scrisoarea mea de recomandaţie. Conţinutul îl cunosc pe dinafară, doar a fost conceput în prezenţa mea.

„Dragă doamnă Bonnard, sînt fericit să vă pot anunţa că în curînd mă întorc acasă, deşi mă simt bine în ţara mea de origine. Probabil mă voi opri cîteva zile şi pe drum. Pînă la înapoierea mea, am plăcerea să vă dau în grijă pe domnul Dinu Brad, fiul unui fost prieten din tinereţe, care are treburi pe la noi şi de care sînt sigur că vă veţi îngriji cum nu se poate mai bine. Salutări tuturor persoanelor dragi. Cu mulţumiri şi pe curînd, Jo Martin".

Jos, în dreapta e o pată mică, o pată de cafea. Scrisoarea a fost scrisă pe masa unei cofetării, tocmai ni se aduseseră cafelele şi domnul Martin se grăbise să-şi ducă ceaşca aburindă la buze... „Îmi place cafeaua foarte fierbinte", mi-a spus el. Fata care le adusese vărsase puţin şi în farfurioară. O picătură cafenie s-a prelins căzînd tocmai pe foaia de hîrtie. Mi-am oferit imediat batista... Ce-i mai nostim e că tot batista aceea o am şi acum în buzunar, cu o mică pată gălbuie... deşi scrisoarea poartă o dată anterioară cu patru zile celei de azi... Mda, adevărul e că am schimbat data şi sînt destul de mulţumit de opera mea de plastograf debutant...

Treceam peste un pod. Fluviul e așa cum îmi închipuiam că trebuie să fie, maiestuos. Dar cerul e înnorat și din cauza aceasta pare rece și străin.

„Sous le pont de Mirabeau coule la Seine
Et nos amours . . .“

Reținusem versurile pentru Monica. Și nu numai acestea.

Nu mă mai puteam gîndi la Monica pentru că simțeam niște junghiuri oribile și, orice-ar zice unii, durerea fizică e incompatibilă cu evocările gingașe. Mă uit în oglinda retrovizoare și mă apucă lehamitea cînd îmi văd chipul palid și desfigurat. Arăt ca o lămîie rasă pentru cozonacul de Paști. Nu știu de ce sînt atît de emoționat. Nici nu mai încerc să-mi imaginez cam cum s-ar petrece instalarea mea. În orice caz, omul cît trăiește tot învață. Și eu am învățat astăzi cum poți „muri“ de emoție. Muri?! Asta mi-ar mai lipsi. Toate drumurile duc la Roma și toate gîndurile mele sfîrșesc pe ziua de astăzi într-un comisariat de poliție. Deci, fără leșinuri, fără contracții, capul sus și zîmbetul pe buze. Încet, încet, junghiurile scăzură în intensitate, dispărînd cu totul, iar rînjetul, pe care reușii să-l schițez, se transformă într-un zîmbet, bănuiesc destul de palid, totuși omenesc. Era și timpul, ajunsesem.

Iată-mă din nou în stradă, cu echipamentul complet în brațe, cu pălăria iar pe ceafă și în urechi cu urarea șoferului, stimulată, cred, de pourboire-ul la care nu m-am zgîrcit. Niciodată nu mi-a părut rău după un bacșiș bine plasat, dar acum mi se pare c-am greșit nițel măsura, de unde și calda urare „Vă doresc o ședere plăcută la noi, domnule!“. Ei, bine, și eu mi-o doresc. Pe cuvînt.

Mă zgîiesc bine la casă, casa în care trebuia să stau, obligatoriu trebuia, arăta foarte bine, construită probabil în secolul trecut. Nu vreau să fac pe Balzac și nici n-am timp să iau toate detaliile la rînd, mă mulțumesc doar să constat că „fațada impune". Are cinci nivele doar, dar arată de parc-ar avea zece, știu eu ce spun. Hol sobru și impozant, destul de rece ca atmosferă psihologică. Doamne-ajută, îmi zic în gînd, ca țăranul care pune coasa în prima brazdă, dimineața, și-și dă prima îmbărbătare.

Bat ușor la ușa pe care scrie „Concierge", intru și încerc să cuprind totul din prima privire. O bătrînă, o tînără, un bărbat mai degrabă tînăr.

— Bună ziua, doamnelor și domnule! Am salutat prea protocolar, ca la deschiderea unei ședințe. Nu-i nimic. Haide Dinule, un zîmbet mic și timid, face impresie bună. N-a fost nevoie să-l reglez eu timid, era și așa destul de chinuit.

— Domnul dorește... zice bărbatul și se ridică, rostogolindu-și grăsimile puhave înspre mine. Dezgustător spectacol. Îmi pieri zîmbetul.

— Sînt trimis de domnul Jo Martin, zic eu și dau să scot plicul. Noroc că ridicarea bruscă a femeii tinere mă oprește din gest.

— Din partea domnului Jo!

— E plecat în România, îmi aruncă bătrîna peste umăr și-abia atunci realizez că se ocupa cu trierea poștei de după masă. Nici un dubiu, ea e portăreasa, doamna Bonnard. Restabilesc iute situația și-i întind cam de sus plicul, zîmbesc tinerei femei și încep o conversație cu domnul cel gras. Îi spun că mă bucur că am sosit, că drumul de la Viena a fost obositor, că aici e frumos și cînd se pregătește de ploaie, dar el tace și se

zgîiește numai la mine; încep să cred că mi-am luat cămașa pe dos.

— Da, domnule, zice el placid.

Între timp, bătrîna a terminat lectura și-i întinde lui, fără nici o vorbă, scrisoarea. Tînăra își lipește capul de umărul acestuia, citește și ea, se uită la mine și-mi zîmbește, apoi rîde triumfător. Îmi dau seama că fraza cu salutările adresate persoanelor dragi a fost scrisă pentru ea. Domnul Martin nu-mi vorbise de ea. Nici de individ. Știusem numai de existența bătrînei portărese.

— Dumneata ești Yvette? o întreb pe tînăra femeie, cu orice risc.

— Da. Domnul v-a vorbit de mine?

— O, foarte puțin.

Babeta își mută privirea înăcrită de la mine la tînără și mă întreb care-or fi raporturile dintre ele.

— Domnul Martin nu v-a dat cheile? zice individul.

— Nu. M-a asigurat că oricînd sosesc o voi găsi pe doamna Bonnard la datorie . . .

— Se reîntoarce curînd? vrea să știe tînăra.

— Cred că zilele următoare, zic eu, dar nu mă uit la ea, fiindcă, nu știu de ce, îmi pare rău că o mint.

— Foarte bine, domnule, domnule Brad, se hotărăște, în sfîrșit, bătrîna. Sper să vă simțiți bine la noi.

— O, da, sper și eu, mulțumesc din toată inima.

Urmează o clipă penibilă de tăcere și nemișcare, ca-n filmele mute, deoarece nici unul nu-și dă seama exact ce are de făcut, pentru ca, apoi, să începem toți patru să ne mișcăm de-o dată, ca la un semnal din culise.

— Jean-Pierre, condu pe domnul. Iată și cheile. Domnule, fiul meu vă va arăta drumul, spuse bătrîna.

— Dacă domnul vrea să-mi dea servieta... Yvette e într-adevăr amabilă.

— Yvette, tu te opreşti la domnul Leroux. Iată-i revista.

Babeta asta ştie să dea ordine, nimic de zis! Yvette ia revista fără să crîcnească, bătrîna ne deschide uşa şi eu profit de această „mişcare de trupe" ca să-mi iau, de pe măsuţă, preţioasa scrisoare de recomandaţie. S-ar putea să-mi mai folosească.

Zîmbesc stereotip Yvettei care coboară din lift la etajul I şi schimb replici de convenienţă cu placidul Jean-Pierre. Ajungem. Domnul Martin locuieşte la ultimul nivel, care nu e cinci, ci şase, de fapt, un fel de pod mansardat. Intrăm.

Interiorul e foarte bine întreţinut, de o eleganţă obosită şi dintr-o dată intimă, cu cărţi peste tot, lipsit de atmosfera mucedă şi prăfoasă în acelaşi timp a locuinţelor rămase cîteva zile fără stăpîn. Examinez încăperile în timp ce Jean-Pierre îmi restabileşte legătura cu curentul electric. În sfîrşit, pleacă. Era şi timpul.

Sfinte Sisoie, în viaţa mea nu mi-a fost aşa de rău. Şi, după ce-am reuşit să scap de tot snapsul din mine sau, mai bine zis, de resturile lui, am putut să cercetez pînă la saturaţie modelul plăcuţelor de faianţă ale pereţilor, de jos în sus, dintr-o poziţie care se mai numeşte şi „culcat". Plăcuţele sînt de un albastru pal şi au în mijloc un relief ce-ar putea aminti crinul Franţei iar pe mine mă doare fiecare celulă componentă. N-am să mai rînjesc niciodată de-aici înainte, cînd o să aud diagnosticele medicilor referitoare la toate bolile pămîntului, bazate pe „dereglări nervoase" şi-am s-o las şi pe Monica să-mi demonstreze cum acţionează sistemul nervos asupra funcţiilor şi organelor etcetera. Gîndul

la Monica îmi făcu și mai rău, n-am să-i pot spune nici ei, și de fapt nimănui, de ce mi-a fost atît de rău, adică de ce îmi este.

Mă simt aproape caraghios. N-are de ce să-mi fie teamă. Totul a mers bine pînă acum. A mers... și dacă nu mai merge? Dacă nu mai e ce să meargă?! Dacă pista e iluzorie?! Înot în presupuneri. Urîtă stare, toată schema e să nu prindă alții de veste. Ar trebui să văd cum arată faianța privită de sus. Apa rece îmi face bine și cred că ăsta-i dușul care mi-a tihnit cel mai mult în cei treizeci de ani ai mei.

— Hallo, frumusețe, zic vesel, cînd intru în dormitor și-o văd pe Yvette în fața dulapului deschis, aranjînd pe umeraș costumul meu de seară, deși nu mă așteptam să dau de cineva, iar geamantanul meu deschis de mîini străine nu e de natură să-mi provoace prea mare plăcere. Să nu mai vorbesc de faptul că mă simt destul de stînjenit, în fața acestei femei tinere, de costumația mea, redusă la un ștergar în jurul șoldurilor. Sînt eu stînjenit, dar ea nu e deloc și-mi spune zîmbind că era curioasă să vadă dacă pot sta sub duș pînă diseară, ceea ce mă face să cred că durata crizei mele a fost destul de mare.

— O, dar aveți părul încă ud! exclamă ea îndreptîndu-se spre mine.

Ei bine, era o invitație fără de echivoc și sînt curios cum ar fi reacționat M. în locul meu, înarmat cu teoriile lui contra femeilor. În orice caz, nu eu sînt bărbatul acela care ar dezamăgi cu bună știință o femeie. Adică o femeie ca Yvette. N-am greșit nici un pic adineaori cînd i-am spus „frumusețe", deși la croirea tiparelor moderne de frumusețe nu s-a ținut prea mult cont de înfățișarea ei. Asta n-avea nici o importanță,

de fapt. Yvette făcuse pentru mine mai mult decît credea ea, mă ajutase să mă regăsesc așa cum mă știam, și-acum îmi vine să zîmbesc amintindu-mi de mine, cel din baie. Nu-mi mai era teamă și-i eram recunoscător pentru sentimentul de siguranță pe care-l regăsisem în brațele ei albe și pline...

În sfîrșit, ploua, o ploaie deasă și temeinică de primăvară capricioasă. Camera se întunecase aproape de tot. Mă și simțeam bine în această penumbră odihnitoare, cu Yvette lîngă mine. Iată o clipă de răgaz la care nu visasem, atunci cînd plecasem într-o pripă nebună, spre un oraș necunoscut și înfricoșător, un oraș care n-avea nimic de-a face cu reclamele aseptice ale prospectelor pentru turiști.

Yvette mă plăcea, eram drăguț, mult mai drăguț decît domnul Jo, credeam și eu. O las să spună ce vrea, încercînd să deduc cîte ceva ce mă interesează. Mă lămuresc asupra relațiilor ei cu domnul Jo Martin și, din întrebare în întrebare, încerc să mă orientez în hățișul necunoscut din jurul meu. Deci, bătrîna portăreasă e soacra ei, madame Thérèse Bonnard, în consecință Jean-Pierre îi e soț, „dar nu contează, nu te formaliza". Mă tem că nici nu m-am formalizat. Îngrijirea casei o asigură mai mult Yvette. Jean-Pierre e om la toate, în timpul lui liber, slujba lui fiind cea de mecanic de întreținere la un muzeu. Domnul Jo e un tip foarte șic pentru vîrsta lui, foarte gentil și bine crescut, deși cam distant. Totuși, ea se bucură de afecțiunea lui statornică.

— Înțelegeți ce vreau să spun, nu-i așa?!

Înțelegeam așa și-așa, dar zic foarte convins că da. Zău că Yvette merită recunoștința mea. Îmi povestește ceea ce știam și eu, dar o confirmare nu strică nici-

odată, că domnul Martin călătoreşte foarte mult ca reprezentant al unei mici, dar bogate agenţii de artizanat (asta ştiam de acasă, rămăsese să aflu dacă şi aici, oficial, domnul Martin are aceeaşi meserie) pentru a lua contact cu firme similare din diverse ţări, dar, zice Yvette, e pentru prima dată cînd călătoreşte în România, de cîţiva ani încoace. Domnul Jo Martin e singur pe lume, nu mai are rude apropiate nici în ţară, locul de baştină al tatălui său, nici în patria lui adoptivă. Ştiam şi eu că domnul Martin, deşi cetăţean american, se stabilise, de copil, împreună cu mamă-sa în Europa, aşa că puteam însăila, cît de cît, un dialog cu Yvette.

Yvette se ridică. Gesturile ei de femeie scundă şi prea plină, peste cîţiva ani va fi grasă, au ceva atît de linişitor, atît de casnic, încît episodul acesta nici nu poate fi numit aventură. Mă lăsa singur, „să mă odihnesc". Simţii şi eu că am nevoie de aşa ceva.

Va fi o plăcere să-i spun lui M. în ce mod se îmbină plăcutul cu utilul. Yvette a fost providenţială, mi-a făcut o geană de lumină... mi-a spus ceea ce ştiam de la toate femeile care mi-au acordat vreo atenţie...

Într-adevăr, drăguţ din partea ei... Am impresia că acesta e ultimul gînd pe care-l realizez clar înainte de a adormi.

CAPITOLUL II

Stau nemişcat sub picurii reci ai ploii dobrogene, stau nemişcat şi contemplu cu ochi uluiţi maşina aceasta elegantă, resturile acestei maşini pe care o cu-

nosc deja atît de bine... Știu pe dinafară contururile acestui Citroën 21, sobru și negru, condus de un șofer tot sobru și tot negru, vreau să zic, fără nici un fir de păr alb la cei cincizeci de ani ai lui. Din mașină n-au mai rămas decît resturi, în urma unor legi fizice pe care nu le înțeleg pe moment, dar șoferul și stăpînul ei, totodată, e întreg, absolut întreg, aplecat pe vecie peste volanul unduit, cu o șuviță subțire, roșie, pe tîmplă, o șuviță de sînge care, scurgîndu-se pe tîmpla aceea pală, a scurs și viața.

Așa că eu stau prostit și mă uit la spectacolul acesta incredibil, absurd și grotesc în același timp, și-mi vine să exclam așa cum se obișnuiește întotdeauna în fața morții neașteptate și violente: „Păi, acum două minute omul acesta trăia, știu precis, eram în urma lui, după cotitura șoselei. Acum un ceas am băut împreună o cafea". Dar înainte de a deschide gura, omul cramponat de volan, adică mortul, își întoarce ușurel capul spre mine și-mi trage discret cu ochiul, acoperind și descoperind o retină sticloasă și dezgustătoare: „Te simți bine în apartamentul meu, tinere protejat? Sper să te acomodezi repede!"

Mă simt bine, într-adevăr, și mă trezesc dintr-o dată. Totdeauna am fost de părere că un coșmar de felul acesta e foarte potrivit pentru dușmanii personali. Plouă și aici, plouă ca-n visul meu care-mi aduce aminte, cam brutal, că e momentul să recapitulez ultimele evenimente.

Momentul se cere îndulcit, așa că mă scol din patul primitor, dau o raită prin camera alăturată și găsesc imediat ceea ce căutam: un băruț, binișor asortat, de unde scot fără nici o ezitare o sticlă abia începută de Haig. Involuntar, observ că am destul de multe gus-

turi comune cu proprietarul apartamentului. Acasă nu mi se păruse. Gheață nu este, n-am ce face și prepar whisky-ul cu apă, nici aceea prea rece. Totuși, îmi cade bine. Pun paharul alături de fotoliul în care m-am înfundat și încerc să reiau coșmarul de la capăt, păstrîndu-i, firește, datele reale.

Eram deci, ieri, plouat și uluit în fața resturilor mașinii domnului Jo Martin, proaspătul meu prieten și „protector", cum îi plăcuse să se numească.

Am ajuns să fiu „protejat" la vîrsta mea, cînd, cel puțin în principiu, e cazul să te ții singur pe picioare, deci, am ajuns sub protecție, dintr-o confuzie. Acum cîteva zile, exact la solemnul moment al cafelei de la ora 10, telefonează portarul pentru a-mi spune că sînt căutat. Instituția noastră fiind una de cercetări, s-a luat măsura de a interzice accesul străinilor, în dublul scop de a proteja secretul cercetărilor și liniștea cercetătorilor. În ceea ce mă privește, matematician fiind, îmi fac veacul, cam de vreun an și ceva pe lîngă o mașină de calcul, încercînd, și, pe cinstea mea, nu fără oarecare rezultate, să o perfecționez. În fine, n-are rost să intru în amănunte, sînt destui de puțini cei care ar pricepe exact despre ce e vorba, pe scurt, tocmai o părăsisem pe diva necuvîntătoare pentru compania domnișoarei Amalia Scurtu, una din colegele mele preferate, fiindcă știe să prepare o cafea cu totul și cu totul extraordinară. Se desfășura operația turnatului în cești, o aromă subtilă invadase micul cabinet de lucru și Amalia îmi explica exact ce nuanță de ruj dorește să-i aduc, urma să plec peste cîteva zile în străinătate, cînd sună telefonul. Am coborît destul de nemulțumit, dar și curios. Eram convins că mă caută o persoană

necunoscută, nici una dintre cunoştinţele mele n-ar fi comis impoliteţea de a mă deranja tocmai la ora 10.

Într-adevăr, figura osoasă a domnului înalt şi uscăţiv ce mă aştepta într-unul din fotoliile sălii de aşteptare nu-mi spunea nimic.

Era domnul Jo Martin. Vorbea româneşte cu un pronunţat accent străin, lucru foarte explicabil, deoarece părăsise ţara acum 40 de ani, copil fiind, împreună cu mamă-sa, la moartea tatălui său. Era cetăţean american, primise cetăţenia mamei sale, dar se stabiliseră pentru totdeauna pe continent şi, în felul acesta, domnul Jo Martin se considera, după cum mi-o spusese, cu un zîmbet fin, „cetăţean al lumii". Făcuse o vizită în ţară, trecuse şi prin orăşelul transilvănean în care văzuse lumina zilei acum cincizeci de ani, vizitase cîteva rude foarte îndepărtate şi aflase de mine. Într-adevăr, mama mea şi cu unul din fraţii mei erau stabiliţi în orăşelul respectiv.

— Am fost prieten cu tatăl dumitale ca studenţi la Paris, mi-a destăinuit nostalgic proaspăta mea cunoştinţă.

Fără nici o îndoială că era vorba de o confuzie, tatăl meu fusese mult mai în vîrstă decît domnul Martin, ca să nu mai vorbim de micul amănunt că pe timpul studiilor acestuia, tata făcea războiul...

— Eu am fost reformat, completă domnul Martin tabloul acelor ani.

Dar nu era nimic neobişnuit, la urma urmei; numele meu e destul de frecvent în Transilvania, trebuie că era vorba de un alt Brad, student la Paris prin anii 40—43. Domnul Martin nu o văzuse pe mama, „nu îndrăznise să o deranjeze", avînd în vedere că nu o cunoscuse niciodată, altfel, confuzia n-ar mai fi avut loc.

— Ruda mea mi-a pomenit de dumneata într-o discuţie, şi în amintirea frumoaselor clipe petrecute cu tatăl dumitale, sau, în fine, cu cel pe care-l crezusem tatăl dumitale, m-am gîndit că ar fi interesant să te cunosc ... şi cum stau cîteva zile la Bucureşti, am venit să te caut.

Aici s-ar fi oprit totul, dacă n-aş fi avut nefericita inspiraţie să-l invit pe domnul Jo Martin la un aperitiv mic, aperitiv care, fireşte, s-a transformat într-o masă copioasă, la Athenée ... Mă simţeam, dracu' ştie de ce, obligat acestui străin atît de binevoitor şi de dezinteresat. Ca să spunem lucrurilor pe nume, şi eu eram complet dezinteresat, din toate punctele de vedere. Mă lămurisem că domnul Jo Martin, de profesie avocat, de mulţi ani retras din activitate şi trăind din „resturi de rente", nu prezintă nici un interes de ordin profesional pentru mine, nu doream nici o „scrisoare de chemare în străinătate", mai ales că urma, în cîteva zile, să fac un tur prin capitalele Europei, într-o călătorie de documentare profesională. Totuşi, zilele următoare, am continuat să-l văd, să fac pe ghidul Bucureştiului ... Respectînd adevărul, trebuie să recunosc faptul că domnul Jo Martin era un companion foarte plăcut, cu o conversaţie aleasă, cu gusturi rafinate, dînd dovadă de o prezenţă niciodată obositoare. Şi pe urmă nici nu mă agasa cu întrebări legate de meseria mea, întrebări idioate pe care toţi profanii se cred obligaţi să ţi le pună, de tipul: „maşina ta face poezii şi, dacă face, au sau n-au rimă". Am aflat că, în trecere prin ţara natală, „ce să-i faci, nostalgia anilor îşi spune cuvîntul", domnul Jo Martin avea şi o sarcină concretă de îndeplinit: promisese unui bun amic, patronul unui mare magazin de artizanat, că se va interesa de

ceva comenzi, ba chiar făcuse ceva în direcţia aceasta, comandase o mare cantitate de ceramică unui vestit olar din Sudul Olteniei. Nimic de zis, cunoşteam şi eu sursa, tipul se pricepea la ceramică.

Călătoria mea în străinătate urma să înceapă luni. Toate pregătirile erau făcute, buburuza mea de Fiat 600 ieşise din revizie, bagajele erau gata . . . Domnul Martin regreta că nu puteam călători împreună, dar el voia să poposească şi prin oraşe care pe mine nu mă interesau. Ţin minte cît m-am distrat la ideea unei mici caravane: Citroënul lui şi buburuza mea roşie! Şi totuşi, această nostimă formaţie a fost realizată. Domnul Martin voise să vadă litoralul, „se spun lucruri atît de extraordinare despre el" şi hotărîserăm să tragem duminică o fugă pînă acolo. Nu mai ştiu a cui a fost ideea cu călătoritul în două maşini, cred că totuşi a mea, fiindcă voiam să mă conving că buburuza mea e bine pusă la punct şi nu-mi va face figuri. Pentru a evita oboseala, am plecat de sîmbătă după masă. Într-adevăr, litoralul e frumos şi cînd nu e sezon de băi. Ne-am instalat la cel mai bun hotel din Constanţa, am cinat la Cazinou. Lume puţină, localnici, bucureşteni dornici de o schimbare la sfîrşit de săptămînă. Totuşi, am zărit o cunoştinţă, un fost coleg de liceu, actualmente căpitan de securitate, Rădulescu R. Radu. Era la mare gomă, cina singur, înconjurat de atenţiile şefului de sală. Radu ăsta ştie să se impună oriunde. Dar, prost dispus, abia mi-a răspuns la salut. N-am insistat, o fi fost omul într-o misiune, deşi putea fi, credeam eu, mai amabil, eram în relaţii amicale, aveam din oficiu, tacîmul pus la aniversarea căsniciei lui în fiecare an. Era într-adevăr într-o misiune şi într-adevăr prost dispus. Dar astea aveam să le aflu de-abia a doua zi, duminică. Diminea-

ţă, micul dejun, cîteva opriri obligatorii, mozaicul roman şi alte de-astea, un popas la o cafea şi plecarea. La cafeaua asta îmi scrisese domnul Jo Martin scrisoarea de recomandare pentru a intra în apartamentul lui.

— Te rog nu protesta, mi-a spus el. Vei ajunge cu siguranţă, înaintea mea şi te vei simţi mai bine la mine decît la un hotel oarecare. Te rog să mă crezi, nu-ţi creezi nici o obligaţie, oricum, apartamentul stă gol...

Am acceptat. Către ora 11 am pornit spre Bucureşti, tocmai bine pentru un prînz uşor întîrziat. Vîntul subţire de mai adusese nori de ploaie. O ploaie rece, de primăvară dobrogeană.

Rulam încet, vreau să zic la o viteză medie. Citroënul era în faţa mea. La o curbă l-am pierdut din vedere. Cînd l-am regăsit, după cîteva clipe, ieşise din şosea. Înainte de a mă dezmetici din uluială, m-am trezit alături cu Rădulescu R. Radu. Fusese în urma mea, într-o maşină de serviciu, însoţit de un coleg.

Domnul Jo Martin nu mai exista. Accidentul era stupid: singur, pe o şosea pustie, fără viteză mare. O neşansă care l-a costat viaţa, un pom rău plasat, o manevră greşită. Se exclude de la început posibilitatea sinuciderii: nouăzeci şi nouă la sută din şoferi, în aceeaşi situaţie, ar fi avut şanse să scape doar cu răni uşoare. Dar el se loveşte cu tîmpla de cadru şi moare!

Eram foarte afectat de accident şi amicul meu Radu părea că-mi împărtăşeşte dispoziţia, evident din alte motive, după cum aveam să aflu chiar în clipele următoare.

— Eşti o găgăuţă, amice Dinule, mi-a spus el, invitîndu-mă să-i arăt conţinutul buzunarului portierei din stînga din propria mea maşină.

Ei da, n-a fost o clipă prea plăcută aceea în care am descoperit, printre o serie de mărunţişuri fără nici o importanţă, două microfilme ascunse fiecare într-o cutie de chibrituri!

Ce-a urmat a fost, pentru mine, paşnic cercetător, ceva de domeniul filmelor poliţiste. Treburile neplăcute, supravegherea transportului la Bucureşti, anunţarea decesului domnului Jo Martin unicei rude în micul oraş transilvănean, şi altele de tipul acesta, au rămas pe seama căpitanului Rădulescu. Zic „treburile neplăcute", dar parcă cele ce ne rămăseseră nouă puteau fi numite plăcute?!

Am plecat imediat la Bucureşti, împreună cu căpitanul fără a şti care este nuanţa exactă a călătoriei noastre comune: el mă însoţea pe mine sau eu îl însoţeam pe el. Glumesc, desigur, deşi, atunci, numai de glumă nu-mi ardea. Descoperirea celor două microfilme la mine, da, la mine în maşină, îmi alungase orice urmă de bună dispoziţie. Din fericire, căpitanul, deşi nu mă mai scotea din titulatura batjocoritoare de „spion adjunct în curs de calificare", nu mă considera direct vinovat. Mă acuza doar de lipsă de orientare şi de vigilenţă.

— Te rog, am protestat eu, sigur pe ceea ce spuneam. În fond, omul acesta pe care l-am cunoscut dintr-o confuzie, nu mi-a cerut nimic, nu mi-a propus nimic, nu s-a interesat de nimic referitor la cercetările mele sau ale colectivului din care fac parte.

— Te cred, sînt convins, mi-a răspuns căpitanul, dar spionajul, spionajul industrial e o treabă de mare fineţe. Cere timp, tact şi... şi cîte un găgăuţă la îndemînă. Mai greu e pînă cînd îl depistezi, restul urmează.

Aşa am discutat tot drumul pînă la Bucureşti. Încet, încet, argumentele căpitanului cîştigau teren. Mă simţeam penibil.

— Ia spune, cîte personalităţi din lumea ştiinţei şi tehnicii a cunoscut domnul Jo Martin prin tine?!

— Pe profesorul Lunaş, pe inginerul Teodosiu, pe ... Bine, dar au fost nişte cunoştinţe, absolut întîmplătoare, întîlnite nepremeditat ...

— Da, ştiu. Unul lua masa la acelaşi restaurant cu voi, altul s-a nimerit să viziteze aceeaşi expoziţie cu voi, da, ştiu că au fost întîlniri întîmplătoare. Probabil că nici n-aţi discutat nimic deosebit, nici cu persoanele respective, nici despre persoanele respective ...

— Nu probabil, ci sigur!

Căpitanul Rădulescu, spre deosebire de mine, vedea în aceste cunoştinţe întîmplătoare indicii sigure pentru demonstrarea unui anume gen de activitate a domnului Jo Martin. E mult mai uşor, zicea el, să abordezi, la caz de nevoie, persoane care ţi-au fost prezentate onorabil, de către un om onorabil. Faptul că domnul Jo Martin arăta o preferinţă vădită persoanelor cu preocupări de ordin ştiinţific nu putea să dovedească altceva decît o canalizare discretă spre ...

— Spre ce?! am izbucnit eu exasperat, nu de argumentele căpitanului, ci de ideea că eu însumi am servit de unealtă planurilor domnului Martin. Mai aveam o ultimă speranţă. I-am spus-o căpitanului.

— Gîndeşte-te, omule, însăşi cunoştinţa noastră s-a datorat unei confuzii, Martin credea că eu sînt fiul ...

— Uite ce e Dinule, eşti tu matematician, eşti tu cu capul în nori, te-i fi ocupînd tu doar de calcule superioare, dar, cîteodată, e bine să cobori şi pe pămînt. Tu nu te-ai întrebat niciodată de ce răposatul

domn Martin n-a dorit, în virtutea acelorași sentimente de prietenie pentru tatăl tău, să-l cunoască pe fratele tău de acasă? De ce n-a „îndrăznit" să o deranjeze pe mamă-ta? De ce nu și-a exprimat dorința să-l cunoască pe celălalt frate al tău sau pe soră-ta?! De ce nu și-a oferit protecția dezinteresată unicei sale rude?! Dacă ți-e greu să ghicești, îți ajut eu. Cu ce se ocupă frații tăi? Mircea e doctor, Tiberiu e agronom, Adina e profesoară. Cu ce se ocupă ruda lui Martin? E antrenor de înot.

— Înțeleg. Nici unul nu prezintă vreun interes...

— Sigur că nu. Tu ești singurul care aveai o profesie interesantă din punctul lui de vedere. Ruda lui o fi pomenit incidental de tine, știi cum e la revederi în orașele mici, se vorbește de toată lumea. Domnul Martin a considerat că ești o cunoștință utilă pentru el, „cu perspective", într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat...

— Și mi-a servit gogoașa!

— Exact, iar tu ai mușcat din momeală. Ce conta, la urma urmei, că v-ați cunoscut datorită unei confuzii?! Importantă era însăși cunoștința...

— Totuși, n-am avut impresia că ar dori ceva de la mine.

— Probabil că tu ai fi vrut să-ți spună din prima clipă ceva de tipul acesta: „domnule, eu sînt foarte interesat de micile secrete tehnice, n-am timp să te cultiv doi, trei ani, să-ți cîștig încrederea sau să-ți compromit reputația; vreau cutare și cutare". Așa îți închipui tu că se desfășoară lucrurile?!

— Nu, evident, dar nici să bănuiesc pe toată lumea...

— Ai şi tu dreptate, matematicianule! În ceea ce-l priveşte pe Jo Martin, trebuie să-ţi mărturisesc că şi noi avem informaţiile noastre...

— Adică?!

— Ei, acuma după ce-ai fost spion-adjunct fără voie vrei să devii lucrător de contrainformaţii, cu voie?

Căpitanul Rădulescu îşi bătea joc de mine, nu mai încăpea nici o îndoială. Spion-adjunct, lucrător de contrainformaţii...

— În fond, chestia asta mă revoltă! i-am spus eu căpitanului. Ca un simplu cetăţean cinstit, cred că am dreptul să ştiu despre ce e vorba. Cum adică, mă trezesc cu două microfilme în maşină şi nu pot să ştiu ce se urzeşte în jurul reputaţiei mele, în jurul muncii mele, după cum spui tu?! Dă-mi voie să mă consider în legitimă apărare şi să încerc să aflu în ce măsură şi în ce calitate am prezentat interes pentru domnul Jo Martin?!

— Ai dreptate, amice. Sîntem în legitimă apărare. Cît despre „urzeală", cum îi spui tu, vom încerca să o destrămăm la Bucureşti.

...Am înţeles destul de bine că Radu nu doreşte, din anumite motive, să mă pună la curent cu informaţiile pe care le avea pe linie de serviciu despre Jo Martin. Contrar aşteptărilor mele, la Bucureşti, primul nostru popas a fost într-un restaurant. Refuzînd orice comentariu asupra celor întîmplate („lasă-mă, omule, să mănînc liniştit"), căpitanul se mira ipocrit de lipsa mea de apetit.

— Parcă te ştiam altfel, amice!

Ne-am despărţit. Căpitanul avea treburile lui, pentru el nu era duminică. În ceea ce mă privea, aveam de pus la punct ultimele detalii dinaintea plecării.

— Te-aş ruga, totuşi, să stai pe-acasă, după masa aceasta, mi-a spus căpitanul la despărţire. Poate te caut.

— Te rog să mă cauţi! Nu uita că mi-ai promis să-mi dai relaţii despre cele două microfilme! La urma urmei, le-ai găsit în maşina mea!

— Ei, bravo, mă bucur că ţi-ai regăsit buna dispoziţie!

...Mi-am petrecut toată după-amiaza trîntit într-un fotoliu, fumînd şi bînd cafele. Am reluat filmul ultimelor zile, zilele de cînd îl cunoscusem pe domnul Jo Martin. Cele două microfilme, a căror provenienţă nu părea a fi un secret pentru căpitanul Rădulescu, mă obligau la o altă atitudine. O altă atitudine faţă de domnul Jo Martin şi faţă de mine, acesta-i adevărul. Cînd mi-a telefonat căpitanul, hotărîrea mea era deja luată. I-am şi comunicat-o. Nu mă temeam de o contrazicere, în fond eram stăpîn pe mine şi pe timpul meu. Căpitanul m-a ascultat fără să facă nici un comentariu. Mi-a cerut doar să-l primesc pentru o discuţie. A venit însoţit de un domn între două vîrste, uşor corpolent, pe care mi l-a prezentat drept colonelul M. Mi-am expus din nou toate argumentele. Căpitanul mă asculta cu politeţea lui caracteristică, bine susţinută cu proviziile mele de coniac, colonelul părea foarte interesat de titlurile cărţilor mele de specialitate.

— Cîte limbi cunoaşteţi, tovarăşe cercetător? m-a întrebat colonelul.

— Păi, am răspuns eu derutat, să vedem: franceza, italiana, spaniola, destul de bine. Mai puţin engleza. Mă descurc şi în maghiară.

— Destul de frumos, replică el, după cum mi s-a părut mie, cu o nuanţă de admiraţie. Ştiţi, a reluat

el, că pe plan național și probabil și internațional sînteți considerat drept un specialist de mare viitor.

— Da?! făcui eu, dar ce legătură are cu ceea ce v-am expus?!

— Și că noi, probabil v-a spus și căpitanul Rădulescu, avem toată încrederea...

— Bine, dar nu mi-ați spus părerea dumneavoastră la ceea ce v-am comunicat că intenționez să fac! l-am întrerupt eu, destul de nepoliticos.

— Să recapitulăm, atunci, concedă colonelul, așezîndu-se comod în fotoliul meu preferat și sorbind cu vădită plăcere din cafeaua de mult răcită. Dumneavoastră, bazat pe informațiile de care aveți cunoștință, considerați, și pe bună dreptate, că domnul Jo Martin a venit în țară la noi avînd alte intenții decît cele declarate, ocupîndu-se de ceea ce, cu un termen mai general, se numește spionaj industrial și științific. E momentul, tovarășe cercetător, să aflați exact care a fost rolul dumneavoastră în activitatea desfășurată, să recunoaștem, cu atîta tact, de către cetățeanul străin Jo Martin...

Acum, recapitulînd datele problemei, îmi dau din nou seama că rolul meu a fost secundar și oarecum incidental. Domnul Jo Martin intrase în vederea organelor competente din cauza deplasărilor dese și nejustificate în orașe care dispuneau de puternice obiective industriale. Echipa care se ocupase de acest caz, în urma sesizării unor specialiști, uimiți de insistențele nelalocul lor ale domnului Martin, identificase majoritatea persoanelor care veniseră în contact cu acest străin de origine română. Bineînțeles că majoritatea acestora, ca și mine, de altfel, nu aveau nici o bănuială că distinsul domn ar urmări altceva decît o companie plăcută...

Se adunau o mulţime de indicii în jurul persoanei lui Jo Martin, o mulţime de suspiciuni, dar... nimic altceva. Nici o dovadă, nici o sesizare concretă... pînă acum două zile, cînd un inginer, mare specialist în construcţii, coautor la o importantă invenţie aflată înaintea brevetării, are impresia că s-a umblat printre documentele ţinute încă în „secret". Se operează o cercetare discretă, se constată că nu lipseşte absolut nici o hîrtie, ceea ce era de aşteptat; în epoca noastră nu se mai fură originalele, pur şi simplu se fac microfilmări, urmărindu-se primatul brevetului internaţional. Surpriza a fost atunci cînd s-a constatat că printre puţinele persoane care aveau acces la documentaţia tehnică secretă se găsea şi o cunoştinţă a domnului Jo Martin... Era o persoană cu care străinul se văzuse de puţine ori, pe timp scurt şi la ore ciudate, o persoană cu care nu se afişase prin localuri, de pildă. Se putea trage din asta o concluzie?! Existau suficiente premise pentru declanşarea unei acţiuni?! Înainte de a se lua o hotărîre în acest sens a avut loc accidentul mortal al străinului.

— Şi cele două microfilme?! am întrebat eu, fiert de curiozitate.

— Ajungem şi aici, m-a liniştit colonelul.

De la cele două microfilme începea ceea ce ar putea fi numit punctul neclar al acţiunii. Domnul Martin le strecurase în maşina mea la Constanţa. De ce o făcuse?! Se simţea urmărit şi dorea să scape de orice ar fi putut fi considerat corp delict?! Voise, într-un fel oarecare, să mă compromită?! Nu o vom afla niciodată.

— Bine, dar ce cuprindeau, cele două microfilme? Poate...

— Nu. Din păcate, sau din fericire, nu. Microfilmele sînt intacte, n-au fost violate, n-au fost folosite niciodată.

— Dar e perfect! Înseamnă că sesizarea a fost falsă sau . . .

. . . Din păcate exista un fapt pe care eu nu-l cunoşteam: la Constanţa domnul Jo Martin expediase o telegramă pe adresa unei agenţii particulare de artizanat. O telegramă cu următorul conţinut: „Livrarea comenzii de olărie s-a efectuat în bune condiţiuni. Pe curînd, Jo Martin". Cel puţin două erau observaţiile care se puteau face pe marginea acestui text: întîi că livrarea comenzii de olărie nu se făcuse, domnul Martin făcuse doar comanda, cu cîteva zile înainte, şi în al doilea rînd că „raportul" îl dădea cam tîrziu . . . şi-apoi, era oare necesară o deplasare la Constanţa pentru expedierea unei telegrame?! Considerînd însă textul telegramei drept convenţional, desigur, alta urma să fie interpretarea; ar fi însemnat că Jo Martin ar fi întîlnit o persoană desemnată în acest scop, probabil cineva de pe un vas, care l-a scutit de-a mai purta grija transportului vreunui preţios microfilm. Este explicabil de ce Jo Martin n-a vrut să traverseze Europa cu un obiect atît de compromiţător ca microfilmul unei documentaţii tehnice, chiar bine ascuns undeva în maşină. Punctele de frontieră sînt destul de numeroase şi niciodată surprizele nu sînt excluse. S-au mai văzut cazuri de spioni prinşi cu mîţa-n sac, nu pentru că ei erau cei căutaţi, ci pentru că, urmărindu-se cine ştie ce chestie, căzuseră şi ei în plasă. Cînd nu prinzi iepuri, te mulţumeşti şi cu mistreţi!

Presupunînd că faptele s-au derulat în felul acesta, se pune întrebarea de ce a expediat spionul telegrama

din Constanța?! Simțise că e urmărit și voise cu orice preț să-și asigure patronii că misiunea e îndeplinită?! Probabil că da, și atunci apare logică și acțiunea dosirii microfilmelor nefolosite în mașina mea, și chiar scrisoarea de recomandație pe care mi-o concepuse în cofetărie. Intenționase, fără îndoială, să arunce o umbră de suspiciune asupra persoanei mele...

Și totuși, o probă concretă nu exista. Nu se semnalase nici o întîlnire a domnului Jo Martin cu cineva în Constanța... s-ar fi putut să fie o întîlnire mascată, în fond, un obiect atît de mic se schimbă ușor, în trecere pe lîngă o altă persoană, într-un culoar, între două mese, la un restaurant...

După părerea mea, noile date pe care colonelul avusese bunăvoința să mi le pună la dispoziție, nu numai că nu puteau schimba nimic din hotărîrea mea, ba, dimpotrivă, obligau punerea ei în fapt. Propusesem celor doi ofițeri, ceea ce mi se păruse a fi de datoria mea de cetățean și de om de știință, mă oferisem ca în timpul cît voi sta în străinătate să iau legătura cu anturajul domnului Jo Martin, eventual cu personalul agenției de artizanat pentru care lucra, pentru a mă lămuri cît de cît cu dedesubturile activității lui. Mă simțeam oarecum vinovat de lipsa mea de orientare, de totala mea lipsă de vigilență în conduita pe care o avusesem față de Jo Martin, ca să nu mai vorbesc de sentimentul de iritare pe care-l încercam la gîndul că acesta mă văzuse, și oare nu pe bună dreptate? pradă ușoară pentru viitoarele lui „misiuni" în țară la noi... Colonelul era de părere că eu nu intrasem în „planurile" lui Jo Martin decît incidental, aflase de existența mea și nu voise să piardă prilejul de a-și mai face o relație, în domeniul care-l interesa.

Şi ideea mea?! Nimic de zis, amîndoi o considerau frumoasă, generoasă, firească şi încă în vreo sută de astfel de feluri dar ... nerealizabilă.

— Aveţi foarte mari şanse să nu mai puteţi intra în relaţii cu nimeni din anturajul lui Jo Martin, avînd în vedere că acesta e mort şi dumneavoastră veţi sosi acolo, fireşte, după aflarea veştii decesului său. Bineînţeles, noi nu vă putem opri şi dacă credeţi că v-am putea fi de vreun folos, cu vreo indicaţie ...

Ei bine, aici era momentul să arăt că am ceva în cap şi că sînt capabil să pun la punct o combinaţie demnă cît de cît, dacă nu de un matematician, măcar de un bun rebusist! Am conceput-o pas cu pas împreună cu Radu şi m-am folosit din plin de ajutorul lui. Am pornit de la ideea că trebuie să ajung în apartamentul „protectorului meu" înaintea sosirii veştii decesului său, şi nu în calitate de cercetător („te rog foarte mult să nu te expui în nici un fel, persoana ta e mai preţioasă decît îţi închipui", mi-a spus de vreo două ori Radu), deci nu în calitate de cercetător într-o călătorie de studiu individual, ci în calitate de traducător, angajat al aceluiaşi institut de cercetări, un Dinu Brad cu un profil moral modificat, un om nehotărît în drumul său, gata de compromisuri, dacă i s-ar ivi o ocazie potrivită ...

A fost un adevărat tur de forţă lupta noastră contra timpului! Trebuia, nu-i aşa, să ajung la destinaţie înaintea sosirii veştii decesului ... Radu s-a făcut luntre şi punte ca să-mi obţină un bilet de avion, pentru aceeaşi seară, la o cursă spre Viena, apoi, de un bilet de tren din Viena mai departe ... Urma să dau de înţeles celor interesaţi, dacă existau, că plecasem din ţară acum patru zile, făcusem un popas la Viena ... Nu-mi fusese

greu să modific data de pe scrisoarea de recomandație, fusese doar scrisă cu stiloul meu . . .

Am avut o lungă discuție cu căpitanul Radu Rădulescu în care am încercat să analizăm toate aspectele previzibile ale misiunii mele. Oricît ar părea de curios, începeam să mă consider în misiune.

— Ajungi, te instalezi, și mai mult ca sigur, nimeni nu se va preocupa de tine. De obicei, spionii își păstrează casa curată, ca loc de refugiu. Dar peste o zi sosește vestea morții lui Jo Martin. Ia să vedem, azi e duminică, mîine dimineață, luni, sosește ruda din provincie, identifică pe Martin în mortul de la morgă, se fac procesele verbale de rigoare, se anunță Ambasada, se pune problema înmormîntării. I se va sugera discret rudei lui Martin să se ocupe de înmormîntare, mai ales că va moșteni mașina și lucrurile, eventual banii răposatului, după ce toate formalitățile vor fi îndeplinite. Oricum, Ambasada va fi anunțată luni de decesul lui Jo Martin. După cîte îmi dau eu seama, Ambasada va proceda și ea la cercetări, se vor da telefoane în țara de reședință, la biroul de evidență a persoanelor, se va stabili că nu are oficial rude. Abia pe urmă va fi anunțat domiciliul și locul de muncă. Întrebare, dacă locul de muncă e într-adevăr agenția de artizanat . . .

— Văd că lucrurile vor merge destul de repede. Voi avea timp să . . .

— Sper. Poliția va ști de decesul lui Martin înainte de instalarea ta, dar cu puțin noroc, vei fi deja în casă la ora cînd cei de la agenție vor afla.

— Dar . . .

— Ai răbdare. Ajuns la acest punct, trebuie să dai dovada tuturor calităților tale, dar nu de matematician,

amice, de actor. Fii atent. Dacă cei de la agenţie vor veni la apartamentul lui Martin după ce vor afla de decesul lui, e aproape sigur că ai prins firul către serviciul de spionaj.

— De ce?

— Pentru că oricîtă încredere ar avea ei în Jo Martin sau în oricare om din serviciul lor, presupunînd că se ocupă cu afaceri dubioase, vor voi să controleze casa înaintea sosirii altor persoane străine, moştenitorii, alţi locatari, fiscul sau mai ştiu eu cine. Înţelegi?

— Da.

— Numai că nu vor da de un apartament gol. Vei fi tu acolo.

— Am impresia că acesta va fi punctul culminant al misiunii mele.

— Da, unul din punctele culminante, pentru că dacă se confirmă ideea cu dualitatea activităţii agenţiei de artizanat, vor fi mai multe piese de jucat, ca să zic aşa. Nu uita că pe tine te interesează, întîi de toate, să afli dacă există sau nu vreun microfilm trimis. Ar fi ideal să afli şi staţia lui de destinaţie. În fine... Rolul tău va fi destul de greu, în acest caz. Dar încă o dată, nu ai voie să te expui nici unui risc, la urma urmei, persoana ta e mai importantă decît orice microfilm... Deci să reiau... Dacă afli cumva de deces de la poliţie sau de la portăreasă, vei fi disperat. Dacă ţi se anunţă atunci, ai prilejul să joci faţă de martori scena disperării acute. Nu uita că din cîte am dedus noi, Jo Martin nu era omul sentimentelor. E destul de greu de crezut că s-a „înduioşat" la vederea unui om, adică tu, pe care nu l-a văzut niciodată pînă acum, de care-l leagă ceva mai mult decît, vag, amintirea unui

nume pierdut în tinerețe, și s-a hotărît să-l ajute să cîștige o poziție mai demnă de el în Occident. Nu, spionul mort n-ar fi făcut niciodată așa ceva. Dimpotrivă, dacă persoana respectivă, adică tu, prezintă vreun interes deosebit, și tu prezinți, nu uita că ești traducător principal la un mare institut tehnic de cercetări, atunci se schimbă și atitudinea lui Jo Martin. Ți-a înlesnit călătoria în străinătate nu ca să te ajute, dezinteresat, să rămîi, ci ca să intri în vederile serviciului pentru care lucrează și el. Nu ți-a dat nici un ban de cheltuială de la el, te-a momit numai cu locuința, pînă la venirea lui. Înțelegi?!

— Da. Adică eu, traducătorul Dinu Brad, candidat de transfug, credeam în bunăvoința lui Jo Martin și sînt disperat văzîndu-mă fără spirijin.

— Exact.

— Dar trebuie să sugerez colegilor lui Martin că sînt destul de interesant pentru ei, nu în calitate de transfug, ci în calitate de traducător la un institut important de unde am și posibilitatea de a lega cunoștințe cu persoane „bine" și cu arie informațională mare în domeniul tehnic...

— După cum s-ar putea, a adăugat colonelul, ca nimic din toate acestea să nu aibă vreo acoperire reală. Atunci, tovarășe cercetător, veți face doar o călătorie de agrement...

Drept să spun ideea unei călătorii doar de agrement nu-mi mai surîdea; mă antrenasem în presupuneri, mă ambiționasem și din ciudă față de ușurința cu care căzusem în plasa lui Martin, și-apoi citisem atîtea romane de aventuri! Eram doldora de amintirile peripețiilor altora! Colonelul era mai sceptic.

— Dacă există cu adevărat un patron, zicea el, trebuie să aibe o faţadă foarte puternică, vreau să zic bine ancorată în legalitate, pentru că nici un stat nu e dispus să tolereze cuiburi de spioni particulari, indiferent de ce natură. Din păcate, tovarăşe cercetător, noi nu putem lua nici o atitudine, nu avem nici o sesizare concretă, nici o dovadă materială . . .

Eşafodajul presupunerilor noastre se ridica încet, încet conform unei logici elementare, dar nici unul nu eram convinşi că lucrurile vor merge simplu. Era suficientă absenţa unui singur element şi totul s-ar fi năruit. Punctul nevralgic rămînea depistarea firului care m-ar fi condus către colegii de ocupaţii secrete ale lui Jo Martin. Odată depăşit acest punct, restul s-ar mai fi putut aranja la faţa locului. Am convenit cu colonelul să iau cu mine unul din microfilmele intacte pentru orice eventualitate, în ideea că ar fi existat şi unul real, să am cu ce să fac o substituire. O simplă recuperare ar fi fost, desigur, periculoasă. O substituire cu „un fals" ar fi ridicat în faţa „beneficiarilor" probleme foarte serioase care ar putea fi rezolvate numai prin repetarea operaţiei în România . . .

— Şi totuşi, sînt foarte îngrijorat, mi-a spus în chip de încheiere colonelul. Dumneavoastră n-aveţi nici o pregătire pentru a face faţă unor situaţii neprevăzute . . .

— Ei, nu e chiar aşa, m-am lăudat eu. Matematicienii au pe nedrept faimă de oameni de cabinet. Eu, de pildă, am făcut judo . . .

— Eh, judo . . .

Colonelul nu părea prea încîntat. Îl mai frămînta, desigur ceva.

— Am citit şi o mulţime de cărţi . . .

— Nu zic nu, sînt bune şi acestea. Totuşi, un neprofesionist...

— Poate nu voi reuşi să dau de urma nici unui fir...

— Şi asta s-ar putea. Hm, hm, ascultă, dragă tovarăşe cercetător, vreau să-ţi mai spun ceva... Ştii, în Occident, femeile, mai ales cele care sînt interesate...

L-am văzut pe Radu plecîndu-şi resemnat pleoapele şi m-am pregătit pentru ceva serios, dar nu mi-am închipuit că pledoaria colonelului contra perfidiei femeilor ar putea ţine chiar tot drumul pînă la aeroport. Şi totuşi, aşa a fost... Ca o încununare a discursului său, din aerogară i-am dat un telefon Monicăi pe care, pur şi simplu, o uitasem de două zile...

— La Viena ai stat la hotel Pallas, mi-a mai spus înainte de plecare căpitanul. Nu uita.

— Bine, reţin.

Un funcţionar îmi dă biletul la punctul de vamă. Toată lumea a trecut deja spre scara avionului, am sosit în ultima clipă.

La Viena abia am avut timpul să traversez oraşul, pentru a ajunge la gară. Am năvălit pe peron în momentul în care se anunţa: ...„Viena, München, Strasbourg, ...pleacă..." Mi-am găsit locul şi am început să picotesc. Nici nu mă puteam gîndi coerent la ceva, nici nu puteam adormi. O stare neplăcută. Şi gîndul că am o treabă de făcut, şi nu una oarecare, o datorie de onoare. La Strasbourg au urcat suedezii. După amiază am ajuns la destinaţie şi-n clipa de faţă, în comodul apartament al „protectorului" meu, constat că am băut tot ce-mi pregătisem în pahar.

CAPITOLUL III

Ploaia a stat şi-aş vrea să cobor, să hoinăresc pe străzi, să rătăcesc prin locuri pe care le cunosc pînă în cel mai mic amănunt, să mă strecor pe lîngă ziduri vechi, cu desene ciudate, săpate de timp şi de igrasie, să trec cu pas rar prin umbra vechilor monumente, rememorînd date şi scene din istoria acestui oraş atît de iubit, atît de dorit...

Locuri pe care le cunosc, da, din cărţi citite cu sufletul la gură şi răscitite cu creionul în mînă. Voisem să ştiu totul dinainte. Mi-ar plăcea să cobor, să flanez fără nici un gînd pe un bulevard, pe unul din marile bulevarde, să văd dacă e adevărat că ploaia transformă frunzele copacilor în lăncii vegetale, de o strălucire crudă, dacă e adevărat că toate trotuarele devin uriaşe oglinzi şi viaţa se dublează ca-ntr-o poveste cu năluci tremurătoare printre paşii trecătorilor.

Ce-aş recunoaşte din oraşul meu şi-al Monicăi, al gîndurilor mele, în acest uriaş stup al cărui murmur urcă pînă la mine, asemeni vuietului depărtat al ghiocului lipit cu neîncredere de ureche? Experienţa de azi după masă, cînd m-am trezit ca pierdut în stradă, în faţa pensiunii suedezilor, nu e de natură să mă descurajeze. Ce ispititoare trebuie să fie străzile la acest îngînat de seară cu noapte, ce plăcere să...

A, dar e noapte bine, e aproape nouă! Găsesc comutatorul din prima încercare, încep să devin superstiţios, fiindcă mi se pare un semn bun. E momentul să cercetez mai îndeaproape terenul.

Peisajul interior defineşte pe cel exterior şi invers?! Atunci cum trebuie să fi fost peisajul moral al unui

om care trăia într-o casă plină de cărţi, poezie şi critică mai ales?! Într-o casă unde fiecare obiect pare a fi conceput pentru locul respectiv, unde o mască africană are rimă plină cu o furcă de tors lînă, pe care-o recunosc a fi originară din Apusenii noştri, şi cu o tablá turcească, de cafea, bătută în aramă, cine ştie cînd?! Şi peste toate un aer de mare firesc, uşor obosit, ca într-o casă foarte bine îngrijită a unui om bătrîn, sătul de noutate, preocupat să păstreze cu orice preţ o anume atmosferă... ca şi cum ar urma să găsesc în sertarul următor un buchet veşted de trandafiri care şi-au mai păstrat abia o părere de miros şi ale căror petale se vor risipi, plutind ca nişte fluturi morţi, de îndată ce-l voi ridica de la locul lui...

Decepţie, în sertar nu sînt trandafiri, ci colecţia „Scînteii" de pe anul acesta. Numere sosite prin poştă. Deştept protectorul meu, nimic de zis. Iată şi colecţia „Contemporanului" şi a „României literare". Deştept şi cu acoperire bună. Un cetăţean de origine română care vrea să fie informat la zi cu realităţile, hm, cu toate realităţile şi mai ales cu cele economice, ale ţării sale de baştină. N-are rost să le frunzăresc, îmi dau seama din primele numere pe care-mi arunc privirea, că domnul Jo Martin avea memorie bună. Nici o subliniere, nici un articol lipsă. Mult mai bine decît pe exemplarele din colecţia Bibliotecii Academiei, cu siguranţă. Nici printre ziare nu cred să fie ceva, e clar că proprietarul le-a aşezat în cea mai perfectă ordine, înainte de plecare. Să fi avut oare presimţirea voiajului din urmă? Sper din toată inima că nu, nimic din ceea ce mă înconjoară n-ar mai avea glas pentru deducţiile mele; obiectele celor care ştiu că se îndreaptă spre moarte îşi pierd personalitatea. Dar Martin nu era reprezentant

comercial şi viaţa cu moartea în spionaj stau pe acelaşi taler.

Locuinţa aceasta, pe măsură ce o cunosc mai bine, îmi place tot mai mult şi-mi dă un aer de siguranţă. Poate că şi generoasa amabilitate a Yvettei... În orice caz, închipuindu-mi în ţăcănitul sîcîitor al trenului, că am să mă simt ca-ntr-o capcană, în acest apartament străin, am greşit destul de mult. Îmi place tot ceea ce-l înconjura altădată pe stăpîn, chiar şi impresia de lustruit la infinit, degajată de mobilele foarte vechi, aproape bune de vitrina unui magazin de anticariat şi de covoarele de preţ altădată, dar care nu mai mîngîie talpa pentru că sînt prea roase, cu urzeala aproape vizibilă.

De ce mă simt aproape integrat? Sigur. Mă lămuresc, în fine. Pentru că aceste trei încăperi au un aer asemănător celui din casa mătuşii Cornelia, bătrîna mătuşă Neli, văduva unui medic, mare personalitate a unui oraşel transilvănean. Neli era, de fapt, mătuşa mamei mele. A murit pe vremea cînd eram copil, era foarte bătrînă şi dispariţia ei n-a lăsat deloc „un gol". Trecuse timpul său, bărbatul şi mai toate prietenele-i „repauzaseră" de zeci de ani. Mătuşa Neli ţinea la mine, nici acum nu ştiu de ce, şi-o ruga pe mama să mă trimită la ea, să mă înveţe nemţeşte şi ungureşte. Credeam c-am uitat-o; în orice caz, imaginea ei se contopise în mintea mea cu cea a unei biserici catolice, rece şi plină de sfinţi, ghips colorat strident şi înduioşător, şi a cărţilor de joc. Uitata mea mătuşă trăia împărţită între biserică, era catolică, şi jocul de pocher. Mă lua şi pe mine, peste tot, dar n-am îndrăznit să mărturisesc nici pînă azi mamei mele că, dacă n-am învăţat niciodată cumsecade nemţeşte, am suplinit lacuna aceasta cu o adoraţie lîncedă pentru sfînta Tereza

(era singura sfîntă frumoasă, şi cum pe mine slujbele nu mă interesau, îmi umpleam timpul petrecut în biserică alături de mătuşa Neli, contemplînd statuia sfintei) şi cu o cunoaştere vie a jocului de pocher, cunoaştere mult mai temeinică decît s-ar fi cuvenit pentru anii mei de atunci. Mărturisesc şi perfecţionarea mea ulterioară în această direcţie, dar mă bucur mult că n-am devenit niciodată ceea ce se numeşte „un jucător". Sfînta Tereza, tînără şi cu trandafiri roşii... Aşa o cheamă şi pe portăreasa imobilului, Tereza...

„Nu-mi place că nu gîndeşti ordonat", îmi reproşează academicianul, şeful meu. N-am putut să-l contrazic. Chiar, ce rost are mătuşa Neli în istoria asta? Pe fundul unei vaze mici am găsit un rozariu fin, nişte mătănii pentru rugăciuni, la catolici, şi probabil de aceea mi-am amintit de mătuşa Neli şi de pasiunile vieţii ei. Totuşi, mărgelele acestea fine de malachit prinse într-un lănţişor subţire de argint nu sînt deconcertante în casa lui Martin. Trebuie să fi fost catolic. Era oare şi practicant?! Un spion bisericos? De ce nu, în definitiv?

S-o iau, deci, sistematic. Apartamentul are vederea la stradă, mai precis dă într-o terasă destul de mărişoară (cunosc genul din Bucureşti), care are vederea la stradă... Partea proastă e că n-are decît o singură ieşire, spre scara principală a casei, pe lîngă lăcaşul de adăpost al ascensorului. Bănuiesc, va trebui să mă conving cît de curînd, că restul podului a rămas netransformat, uscătorie sau depozit de boarfe (pe care nici nu le arunci nici nu le foloseşti), avînd ca ieşire scara de serviciu a imobilului. Încăperile sînt spaţioase şi bine aranjate. Un dormitor, o cameră de zi, ceva ce seamănă a birou, judecînd după mobilier şi după maşina de

scris, o Olivetti hodorogită, dar fără nici o hîrtie din care să reiasă ceva cît de cît concludent, apoi baia, holul şi, în fine, ceva ce trebuie să fi fost bucătărie. Spre disperarea mea, nimic de mîncare. Mor de foame şi atac cu voinicie salamul de Sibiu şi telemeaua, pe care le-am găsit în servieta mea plină de bunătăţi. Zîna mea e amicul Radu şi-am să văd ce figură va face cînd îi voi comunica noua identitate pe care i-o atribui. O merită. A avut grijă să-mi pună pînă şi un litru de ţuică! Nu mă înduioşez prea tare, ştiu că nu e pentru mine. Face parte din legenda mea, a lui Dinu Brad, traducător principal, originar din Ardeal, baştina ţuicii trăznet.

Telefonul. Un sunet melodios, reglat la intensitatea minimă. Jo Martin se ferea de emoţii violente, cel puţin în aspectele minore ale vieţii. Dar, oare, e pentru mine? Curaj, traducătorule! O voce de copil care mă ia cu oncle Jo. Nu e un copil, e domnişoara Annie Dubois căreia îi spun ce şi cum. Nu pare prea necăjită că unchiul ei n-a venit încă, a telefonat la întîmplare, pentru că el îi promisese că-i aduce ceva şi era nerăbdătoare. Ar trebui să închid, nu mai am ce discuta cu această Annie, dar n-o fac şi, ca un autentic Mitică, mă apuc să-i fac curte la telefon. Dacă e o domnişoară de vîrsta lui Martin, bună plasă iau! Dar atunci nu i-ar spune oncle. Continui. Trebuie să aflu totuşi ceva, să încep de undeva. Sugerez domnişoarei cu voce de copil ideea de a mă ocroti astă seară într-o plimbare scurtă, pe mine, cel picat în necunoscut. Nu refuză nici măcar de formă, deci nu e un copil ţinut din scurt de nişte părinţi severi. Ba are şi amabilitatea să se ofere să vină după mine! A închis, cu un rîs scurt,

şi m-a lăsat cu receptorul în mînă. Curajoasă fată ori, poate, inconştientă. Să fie ăsta firul ghemului?

Continui investigaţiile prin casă, mă edific din ce în ce mai mult asupra datelor exterioare ale omului meu. Mamă-sa, americanca, se măritase în România, dar el o părăsise de îndată ce rămăsese văduvă. Iat-o, destul de bătrînă, lîngă un adolescent lung şi slab ce zîmbeşte cu un aer de superioritate cretină. Poza e destul de îngălbenită, virată în sepia. Slăbănogul e Jo, pe verso, o mînă de femeie a scris, probabil cu emoţie: „iulie 1939, fiul meu e bacalaureat!". Să înţeleg din asta că l-a ţinut destul de greu la şcoală şi că data reprezintă un veritabil eveniment? De fapt, ce importanţă mai are? Au murit. Păcat că nu pot zice cu sufletul împăcat, pentru amîndoi, „odihnească-se în pace". M-am săturat să cotrobăi prin acte şi scrisori de acum o mie de ani. În afară de chitanţele de chirie, destul de piparată, n-am găsit nici un act datat mai recent de 1945. E anul morţii bătrînei doamne (atac de cord, conform actului de deces) şi totodată anul intrării lui Martin ca avocat stagiar la un tribunal. Totuşi, ultima lui profesie îl situa de cealaltă parte a barei. Om trăi şi om vedea.

Îmi aleg cea mai frumoasă cravată pe care o am şi mă chinui o groază de vreme să-mi disciplinez puţin părul. Domnişoara Annie Dubois poate veni, sînt gata să o primesc. Mă aşez confortabil în fotoliul de piele roasă, îmi aprind o ţigară şi mă conving din ce în ce mai mult că-mi pierd vremea.

— Intră, e deschis, strig eu ca răspuns unei bătăi uşoare în uşă. O bătaie uşoară, de domnişoară delicată.

Persoana intră, dar zău că nu poate fi Annie Dubois. Iată o chestie asupra căreia nu pot avea nici o

îndoială. Firește, în afară de cazul cînd numele de Annie ar corespunde unei namile de bărbat, împodobit cu o barbă scurtă, neagră, foarte bine îngrijită și foarte decorativă. Namila poartă un elegant costum de seară care-i vine ca de împrumut.

Presupun că pentru un observator scena ar fi avut un oarecare haz. Doi bărbați care se zgîiesc cu ochii căscați unul la altul, fiecare vrînd să zică ceva și nici unul nearticulînd nici un sunet. El nu era Annie Dubois, dar nici eu nu sînt persoana pe care se pregătea să o vadă.

— Bănuiesc, domnule, că nu de mine vă așteptați să dați aici, în apartamentul unchiului Jo, zic eu, ridicîndu-mă în întîmpinarea lui. Am devenit nepotul Dinu, n-are cine să mai infirme această relație de rubedenie pe care mi-o însușesc ad-hoc.

— Bună seara, domnule, își revine și tipul din surpriza inițială. Aveți dreptate, credeam că domnul Martin e acasă, am văzut lumină și credeam că s-a întors.

Invit namila să ia loc, îi spun cum vine treaba și aștept să-mi dea și el explicațiile lui. Tipul nu e dizgrațios la vedere, are niște ochișori plini de o candoare neagră, apărați de niște gene lungi și frizate, ca ale unei primadone de cabaret din secolul trecut. Tenul lui alb, prea alb, contrastează cu numele pe care mi l-a spus că-l poartă, nume de rezonanță anglo-saxonă, Don Towell. Vorbește cu un accent oribil, dar nicidecum englezesc, adică, în loc să mestece vată, mestecă nisip. Vorba lui are o stridență cîntătoare care mă cam enervează și mă hotărăsc să-ncerc să-l dau de gol.

— Trebuie să fie superb aici primăvara, îi zic eu în cea mai curată spaniolă pe care sînt în stare să o realizez.

Efectul a fost garantat, ochişorii întunecaţi clipesc întîi uimiţi, apoi se străduiesc să ia o expresie de încîntare şi tipul se foieşte, atît cît mai poate, ocupă aproape tot spaţiul oferit de fotoliul uriaş, ca să-mi dovedească mai bine şi prin gest că i-am făcut o surpriză plăcută. Zice că e argentinian de fel, dar că n-a mai avut prilejul să vorbească limba lui maternă de cînd purta pantaloni scurţi şi era fericit. Cred că maică-sa îi croia pantalonii, chiar scurţi fiind, dintr-un balot întreg!

— Toţi sîntem fericiţi în copilărie, oftez eu, dar şi acum putem să ne facem mici iluzii, preţ de un pahar plin cu ceva bun, zic şi mă ridic să caut ţuica, înduioşat de aburul uşor care i se vede în ochi şi mai ales convins că, la un temperament latin, ţuica face bine, din toate punctele de vedere, inclusiv cel al stimulării discuţiei.

Argentinianul anglo-saxon apreciază destul de corect tăria ţuicii de Zalău şi nu face mofturi nici la telemea, aşa că mă hotărăsc să-i dau şi puţin salam de Sibiu. Hai, că-i băiat bun!

Aflu că nu e prieten cu Jo Martin, „e prea sec pentru mine", îmi trage el cu ochiul, ci doar cunoştinţe de slujbă.

— Trebuie să fie plăcut să lucrezi la o agenţie de artizanat, mă hazardez eu.

— Da, aprobă tipul destul de neconvins. Trebuie să trăim din ceva, şi dacă sînt nebuni pe lume, şi sînt destui, care se prăpădesc după prostii făcute de tot felul de inculţi, din toată lumea, de ce să nu le faci gustul? Nu?

Îmi spune că e contabil şi îi e tot una unde lucrează, tot cifre manevrează. Nu apreciază de loc arta popu-

lară a nici unui popor, nici măcar a argentinienilor. Industria, zice el, e stăpîna noastră și cei care se cramponează de lucruri făcute de mînă o fac pentru că au prea mulți bani și prea mult timp liber.

Mai discutăm noi așa, fără să ne spunem de fapt nimic și eu simt că batem apa-n piuă degeaba. Dintr-o clipă-n alta trebuie să pice domnișoara de la telefon, țuica și salamul trec și eu tot nu m-am lămurit ce hram poartă argentinianul Don Towell. Îi mai torn un pahar, speranța mea într-un refuz s-a dovedit zadarnică, și încerc să mă apropii de ceea ce mă interesează. Partea proastă a afacerii e că nu știu prea bine ce mă interesează. Să se fi împlinit previziunile colonelului M. atît de repede? Să fi aflat deja Agenția de accidentul agentului ei și contabilul să fie în misiune? Atunci de ce nu-mi spune de moartea unchiului meu? Sînt gata să joc scena disperării făcînd uz de tot talentul meu de actor amator.

Atenție, tipul mă întreabă cum am petrecut la Viena. Îl las să întrebe ce vrea el, îi povestesc și de Inge-Greta-ciob de gheață și între aprecierile lui de sudic asupra temperamentului „ascuns" al femeii nordice, mai strecor și eu cîte o „șopîrlă". Răspunsurile mele candide se ciocnesc de răspunsurile lui, tot candide. E mirat că am refuzat propunerea suedezilor, mai întîi pentru că, zice el, sînt rare lucrurile pe gratis și e păcat să le ignorăm și apoi pentru că o companie atît de promițătoare ca cea a blondei Inge nu poate fi lipsită de interes. Cînd îi spun că, de fapt, cele cîteva zile ale vizitării universităților din Sud sînt aproape zece, îmi dă dreptate: compania ar fi putut deveni agasantă. Discuția noastră devine aproape caraghioasă.

Mă invită la clubul lui, acolo mergea, un club serios, cu accesul permis numai bărbaţilor. Păcat că trebuie să-l refuz, dar nu-i explic de ce şi nici el nu mai insistă, aşa că n-am încotro şi insist eu.

— Ce se poate face la un club interzis femeilor, zic eu, cît se poate de dezamăgit. Credeam că aici femeile contează mai mult.

— E un club de joc, mă desluşeşte amicul. Îi spun zîmbind cam mînzeşte că eu, oricum, n-am ce căuta acolo. Nu stau deloc pe roze, cu banii adică, şi pînă soseşte oncle Jo va trebui să încerc să fiu cumpătat. Am cam cheltuit şi la Viena, aş vrea să ajung şi prin Italia . . .

Amicul rîde de se prăpădeşte, văd că rîde uşor. Îi dau lacrimile de-atîta rîs şi le şterge cu o batistă impecabilă; încep să mă simt cam stînjenit, dar el zice că am haz dacă-mi închipui că lîngă o femeie îmi trebuie bani mai puţini decît lîngă o masă de joc.

— Masa nu vine după tine, Dean, mă tutuieşte el dintr-o dată, dar femeile, ele da, nu te lasă decît atunci cînd sînt sigure că ai ajuns la ultima suflare.

Amicul îşi însoţeşte cugetarea, pe care se vede că o consideră foarte deşteaptă, cu o lungă şi poetică înjurătură în spaniolă, la adresa celor care aşteaptă de la bietul om ultima suflare.

Fac un slalom uriaş de întrebări ca să aflu ce caută aici domnul Don Towell, adică de ce-l căuta pe Jo Martin, dacă nu sînt prieteni şi dacă, oricum, s-ar fi văzut mîine, poimîine, la slujbă, şi aflu ceea ce m-aş fi aşteptat cel mai puţin despre unchiul meu, şi anume că datorează argentinianului bani, o datorie de onoare, contractată la cărţi.

— Habar n-am avut că are asemenea obiceiuri, mă arăt eu uimit şi zău că nu mă prefăceam. Eu îl credeam pasionat doar de literatură şi de artizanatul românesc.

— Domnul Martin e un adevărat jucător, zice argentinianul serios. Mi-a promis că-mi achită datoria în ziua revenirii şi eu ştiu cît ţine el la cuvîntul dat. Pe de altă parte, adăugă el, n-aş fi vrut să discutăm probleme de acest gen la Agenţie.

Tace răstimpul cît să dea pe gît restul de ţuică din pahar şi apoi adaugă:

— Domnul Martin e un jucător foarte mare, dar nu-i place să se discute despre asta. Ţine să treacă drept un om cumpătat şi . . .

— Păi şi este, îl întrerup eu.

— De unde ştii, doar abia l-ai cunoscut, zice şiret argentinianul. Măresc cît pot atenţia şi zic:

— Ai dreptate, Don, abia l-am cunoscut şi nu mi-e dator cu nimic, dar eu tot am fost uimit de zgîrcenia lui, zău aşa.

Argentinianul cască bine ochii la mine aşa că eu, simţind că am prins momentul potrivit, continui:

— Nu eu l-am rugat, el mi-a propus să vin aici. A zis că-mi pune casa la dispoziţie şi mi-a promis că-mi ajută să . . .

— Să ce?!

Bun, argentinianul e curios! Mă prefac încurcat ca şi cînd aş fi spus mai mult decît avusesem intenţia, şi-mi sfîrşesc fraza astfel:

— A spus că în virtutea vechii cunoştinţe cu tata e dispus să se ocupe puţin de mine, dar a refuzat net să-mi avanseze vreun ban, înainte de a sosi şi el.

— Stilul ăsta i se potriveşte foarte bine, mă aprobă argentinianul.

Înţeleg că am intuit bine caracterul lui Jo Martin, dar e prea devreme să mă bucur.

— De ce „să-ţi avanseze“ vreun ban? mă întrebă Don Towell, voit neglijent.

— Aşa am spus? Nu m-am exprimat bine, mă corectez făcînd în continuare pe prostul care nu-şi poate stăpîni limba.

— Şi cîţi bani ai?

Îi spun. Argentinianul nu se poate abţine să nu fluiere a pagubă şi apoi să rîdă.

— Chiar trebuie să fii cumpătat, hohoteşte el. Ai destul cît să întreţii două zile o femeie de lume. Ţi-am spus că aici femeile costă mult.

— Mă judeci greşit, Don, n-am venit să mă ocup de femei. Nici nu ştiu de unde ai scos-o şi pe asta. Eu nu sînt un tip pasional, mă apăr eu.

— Serios, rîde el în continuare, zici că nu eşti plin de temperament?!

Se opreşte brusc şi-atunci îmi dau seama că de data aceasta a arătat el prea mult. Dar ce?!

Îmi cer scuze şi intru în baie să mă pot gîndi cumsecade. În timp ce mă spăl pe dinţi îmi dau seama unde e greşeala, după ce trec în revistă toată vizita tipului ăstuia care-mi bea ţuica. Nu de pomană, din fericire! Ce-a zis el cînd a intrat? Dar ce-am zis eu?! Eu am zis că probabil nu se aştepta să dea de mine. Iar el, în loc să mă întrebe unde e domnul Martin, mi-a răspuns: „credeam că domnul Martin e acasă, am văzut lumină şi credeam că s-a întors.“ Asta e! Normal ar fi fost să mă întrebe: „Unde e domnul Martin?“ În fond, domnul Jo Martin putea să fi sosit şi să lip-

sească din apartament doar pe moment. Or, argentinianul se miră numai că mă vede pe mine şi se dă de gol că e la curent cu faptul că am venit singur. Dacă ar fi trecut pe la portăreasă, n-ar fi trebuit să-l uimească vederea mea şi-ar fi trebuit să ştie oficial de întîrzierea lui Martin. Hm, lucrurile nu sînt atît de încurcate cum îmi par la prima vedere. Nu pot sta la infinit în baie aşa că trebuie s-o iau sistematic. Deci, tipul e de la Agenţie, acolo se ştie de moartea lui Martin, prima lui replică l-a trădat, dar pe mine nu mă anunţă. De ce, de ce?! Ca să mă verifice, probabil, sau să verifice prin poliţie dacă accidentul lui Martin a fost real sau provocat. Aici am acoperire sută la sută. Accident mai real decît ăla nu se poate. Rapoartele oficiale ale ambelor părţi vor constata realitatea. Deci, în cîteva zile verificarea aceasta va fi un punct bun pentru mine: accidentul a fost real, neprovocat şi în plus eu n-am de unde şti de el; am acoperirea de timp la Viena unde am plecat pe cînd Martin trăia şi, mai ales, la îndemnul lui.

Pînă aici e-n ordine. Dar . . . stop, Dinule! Am convenit că argentinianul ştia că Martin e mort (se vede că ambasadele şi poliţiile lucrează repede, de altfel e deja luni seara) şi că s-a trădat din prima replică. „S-a trădat" asta înseamnă că a venit aici cu intenţii bine clarificate faţă de mine. „Faţă de mine", hopa. De unde ştia el de mine? Nu eram nicidecum aşteptat. Sigur că Martin n-a anunţat Agenţia că trimite un spion începător. Cine era la curent cu sosirea protejatului lui Jo Martin? Nimeni, adică nu chiar. Suedezii, dar ei cad primii, ei cunoşteau un tip numit Dinu Brad şi nimic referitor la Martin. Portăreasa, fiul ei şi nora ei Yvette. Ce mai rînjete pline de subînţeles trăgea

argentinianul pe cînd făcea aluzii la temperamentul și slăbiciunile mele pentru femei! Parc-ar fi știut de Yvette și de ...

Cred că m-am spălat destul pe dinți, îmi sîngerează deja gingiile. Am priceput de ce se purta argentinianul de parc-ar fi știut de scena cu Yvette și de curtea pe care-o făcusem Anniei la telefon, de ce era atît de sigur de înclinația mea față de sexul frumos. Nu pentru că îmi exprimasem eu preferința față de femei în defavoarea jocului de cărți, ci pentru că avea dovezi mai certe în acest sens; ca și cînd ar fi știut tot ce-am făcut, din clipa în care am pus piciorul în această mansardă. Și chiar știa!

În fine, am înțeles că dintr-un motiv sau altul casa spionului Jo Martin este supravegheată de șefii lui, supravegheată cum nu se poate mai eficient și mai obiectiv, de un microfon (sau mai multe), plasat undeva, în vreun tablou sau în altă parte. Citisem destul de des despre folosirea acestui procedeu.

Bravo, argentinianule, te iubesc. Îmi plac ochii tăi negri și frumoși de latin sentimental și amator de țuică, de „aquardiente". Desigur că țuica, ale cărei efecte nu le bănuia, l-a făcut să scape aluziile acelea despre femei și să-mi dea și mie un binevenit semnal de alarmă. Poate l-a stimulat și discuția în spaniolă.

Un apartament ale cărei discuții și întîmplări sonore sînt supravegheate! Iată ceva la care merită să se gîndească omul, dar mai tîrziu. Și dacă mă înșel? Oricum, merită să stabilesc dacă ei mă verifică. Jocul de cuvinte se mai poate prelungi: eu verific dacă ei mă verifică și ei verifică verificatul meu și eu ... Numai că eu trebuie să mă prefac. E ușor să fii prost, dar e destul de greu să faci pe prostul. Dar dacă ...

Dacă şi cu parcă
Se plimbau în barcă
Dacă dacă nu era
Parcă parcă mai scăpa . . .

Bună ispravă aş mai face dacă aş porni de la început cu stîngul! Şi ce?! Am să fac cale-ntoarsă. Mă reîntorc în salon.

Deci, asta e Annie Dubois. E ca o fetiţă. Mică, firavă, aproape slabă, cu o gură prea mare pentru faţa ei triunghiulară, prea puţin fardată, privind lumea cu nişte ochi şi ei prea mari, de un verde mat. Ce poate avea ea comun cu spionul mort?!

— Eram teribil de curioasă să văd cum arată un domn singur şi neajutorat, mă întîmpină ea, cu mîna-ntinsă şi cu un zîmbet larg. Habar n-are cît adevăr pune în vorbele spuse cu ton amabil.

A venit în timp ce eu îmi chinuiam gingiile în baie, a făcut cunoştinţă cu argentinianul meu, s-au lămurit unul pe altul ce caută aici fiecare, nu fără oarecare haz, pentru că Annie crezuse că el e domnul cu care vorbise la telefon, adică eu. Atmosfera e destul de vioaie, cel puţin aşa-mi pare mie. Don îmi face pe ascuns semne de ameninţare cu degetul (un deget cît un corn de bou, trebuie să aibă şi ceva forţă în mîini, sper să n-am niciodată prilejul s-o constat de-adevăratelea), clipind cu subînţeles şi apoi declară că pleacă, şi aşa e în întîrziere, mă lasă în companie bună etcetera.

— Păcat, dar am promis. Mi-ar fi plăcut mai mult să rămîn cu dumneavoastră, zice el cu o amabilitate dulce, uitîndu-se la fată. Minte de-nghează apele. Se uită la ea ca la o mobilă, e clar că fata, cu aspectul ei modest şi cuminte, nu-i spune nimic.

Îl conduc exprimîndu-mi nădejdea, reală, că am să-l mai întîlnesc, sper că-mi fixează vreo întîlnire sau îmi dă vreun număr de telefon, dar el, nici gînd, îmi dorește numai să mă bucur de toate plăcerile pe care mi le poate oferi orașul. Greoi, se mai întoarce o dată din ușa liftului și-mi spune, cu accentul lui strident de argentinian depeizat:

— Să știi că femei sînt la toate tarifele. Ai grijă să-ți alegi una la tariful tău. Eu așa fac.

Zîmbesc ca un nărod, ce-aș putea să-i răspund? Că pentru mine femeile n-au tarif? Că nu sînt obișnuit să cumpăr marfă de asta?

Mă întorc la micuța pe care am lăsat-o în salonul unchiului Jo. Ronțăie telemea goală, țuică nu vrea să bea pentru că e cu mașina. Și Don Towell era cu mașina, urcase la mine numai în haină și avea pantofii perfect lustruiți, fără nici o picătură de noroi.

— Credeam că nu se mai poartă păr atît de lung, în ziua de azi, zic eu, ca să zic ceva, uitîndu-mă la coada groasă, artistic răsucită în vîrful creștetului ei.

— E o meșă, rîde ea. Am pus-o în cinstea dumitale.

Vorbe de clacă. Spun și eu cîteva. Și-așa din replică-n replică, facem cunoștință. O pun la curent cu persoana mea, alegîndu-mi cuvintele cu grijă, nu atît pentru ea cît mai ales pentru cei care urmăresc discuția noastră (credeam din ce în ce mai mult că undeva, pe o bandă de magnetofon, se înregistra totul), o anunț că domnul Jo Martin va mai întîrzia cîteva zile, „mi-a spus, cînd ne-am despărțit, că va fi acasă în jur de 14—15 mai", mă interesez ce urma să-i aducă.

— Țigări. Fac colecție de țigări, am o mulțime, dar nici una din România.

— Nu cumva îți datorează și dumitale bani? întreb eu într-o doară, dar nu chiar fără nici un scop.

— Ce idee! se miră ea și adăugă: Mai firesc ar fi invers, eu încă nu cîștig.

Îmi spune că urmează aproape de un an cursuri de dans și de actorie la un conservator particular, dar încă n-a avut nici un angajament, în orice caz, nici unul serios, a fost din cînd în cînd figurantă în numere de cabaret și a prezentat sporadic modele, ca manechin, dacă a putut găsi vreun loc. Mă uit cam cu îndoială la ea, e departe de imaginea pe care mi-o făcusem eu despre artistele de cabaret și ea mă simte. Zîmbește și-mi spune că pe scenă arată mai bine decît în realitate. O cred.

— Unchiul Jo nu mi-a povestit niciodată de dumneata.

— Nici mie de dumneata, răspund eu iute. Dar nu e de mirare, abia l-am cunoscut. Dumneata îl cunoști de mult?

— Dintotdeauna. Oncle Jo e prietenul mamei încă dinainte de a mă naște eu.

— De cînd? De acum cincisprezece ani? glumesc eu.

— A, nu! Arăt eu mică, dar să știi că am împlinit deja douăzeci de ani. Dar de ce m-ai întrebat de bani?

Îi spun chestia cu argentinianul, devine dintr-o dată foarte serioasă, zice că tipul are dreptate și că Jo Martin e într-adevăr cu cartofor, poate mai ciudat decît alții, în sensul că nu se lasă purtat de patimă pînă la decădere, își păstrează o tentă de onorabilitate și evită să vorbească prea mult de asta.

— I-o fi rușine, încerc eu o glumă, dar nimeresc cu ea ca nuca-n perete, fața ține cu adevărat la Martin și remarca mea nu-i face plăcere. Mă gîndesc că va fi

singura care-l va regreta. Fără să mi dau seama mai fac o gafă:

— E prieten bun cu mama dumitale?

— Nu e ceea ce crezi, se cunosc din tinereţe, dar au fost întotdeauna numai prieteni, nu altceva, îmi răspunde ea, apăsînd semnificativ pe cuvintele „nu altceva". Oncle Jo a rămas un mare admirator al frumuseţii mamei. Eu nu seamăn cu ea, din păcate.

Annie mă grăbeşte, ea s-a şi ridicat, chiar arată ca un băieţel, cu pantalonii aceştia de piele şi cu haina cu franjuri, aruncată neglijent pe umeri. Zice că s-a făcut tîrziu şi mamă-sa ţine ca ea să fie în pat înainte de miezul nopţii, „pentru ten", mă lămureşte, văzîndu-mă nedumerit. Mă întreabă unde vreau să ieşim, ca pentru prima seară petrecută aici, eu nu vreau să vorbim de asta în casă, am eu socotelile mele, şi-i spun că mi-e indiferent.

Ajunşi în stradă o rog să facem cîţiva paşi pe jos, înainte de a urca în maşină, e de acord şi ne fîţîim puţin în sus şi-n jos, pînă la hotelul unde i-am spus şoferului că am un apartament rezervat în permanenţă şi pînă la vitrinele de basm ale unui magazin de bijuterii. O rog pe Annie să-şi aleagă ce vrea de acolo, nimic n-are preţ, preţ afişat, vreau să zic, ea se amuză şi-mi promite să mă ducă, dacă voi avea timp, să văd atelierele în aer liber pe malul fluviului, ale bijutierilor ambulanţi, în majoritate tineri care fac „nişte minunăţii", şi drept dovadă, îmi arată lanţul de argint pe care-l poartă pe piept. Îl admir şi o asigur că-mi voi face timp, oricînd şi oricît va vrea ea.

Pînă una alta, mă conving de ceea ce bănuisem doar şi, aproape vesel, o iau pe Annie de braţ, conducînd-o la maşină. Declar că n-am nici o preferinţă şi o las

să mă plimbe prin jumătate de oraş, antrenîndu-mă cît se poate de serios şi nu în joacă, aşa cum crede ea, în recunoaşterea locurilor pe care le ştiam doar din poze şi din planuri turistice. Are şi ea un plan, îmi spune că-l ţine totdeauna la îndemînă, „oraşul ăsta e mai mare decît crezi", plan pe care-l desfac pe genunchi şi-l consult tot timpul. Mă mai uit şi afară, dar nu văd mare lucru; înţeleg cîtă dreptate a avut cel care-a zis că un oraş trebuie descoperit cu piciorul, nu din maşină. E şi seară. Totuşi circulaţia mi se pare destul de încărcată.

— Ziua e de nerespirat, oftează Annie.

Locuinţa mea nu e departe de o mare piaţă în formă de stea. Nu mă pot împiedeca să nu apreciez eleganţa cartierului şi micuţa Annie mă taxează drept snob. Trecem fluviul pe un pod celebru. Îmi propun să-mi fac o zi de poduri, să le străbat fără grabă, singur, sau mai bine zis, însoţit de Monica, în gînd. Deocamdată văd că tot într-o grabă o ţinem. Annie se descurcă admirabil, conduce cu o mînă sigură şi încalcă tot timpul regulile de circulaţie, cu nepăsare şi voie bună. E adevărat că mă ţine la curent: „am depăşit nepermis, asta e o străduţă cu sens unic" şi aşa mai departe, dar asta nu mă linişteşte prea mult pentru că iar mă apucă obsesia cu poliţia.

Mă înduioşez puţin pe o stradă devenită cunoscută graţie unui român, arată exact aşa cum mi-o închipuisem citindu-l. Partenera mea de plimbare n-a auzit de numele autorului, „parcă ai timp de toţi", aşa că mă hotărăsc să nu mai fac nici o referire în acest sens pentru a nu-i răni sensibilitatea.

— Nu poţi avea toate meseriile, zise ea. Dacă dansez şi cînt, n-am timp să şi citesc orice. Ajung poli-

ţistele, sînt foarte palpitante şi-ţi ţin atenţia în gardă tot timpul.

O aprob, îmi plac şi mie romanele poliţiste, romanele de aventuri. Nu-i spun că într-un anume fel sîntem şi noi în plină aventură, dacă aşa s-o fi numind o urmărire al cărui obiect îl constituim. Nu m-am înşelat deloc atunci cînd, făcînd cîţiva paşi pe jos, am identificat „umbra“ discretă din spatele nostru. Umbra mea e un tip destul de neexperimentat dacă s-a lăsat prins în cursa cu vitrinele uriaşe, mărginite de oglinzi în interior, ale magazinului de bijuterii. Cred că Radu ar fi mîndru de mine. Îmi vine să rîd gîndindu-mă la ce cazne l-a supus urmărirea micuţei maşini „Diane“ condusă de Annie. A fost nevoit să comită aproape aceleaşi greşeli şi le-a comis desigur, pentru că nu ne-a părăsit din raza vizuală nici o clipă. Annie, cea cu „atenţia în gardă“, educată de romane poliţiste, n-a observat nimic. Să se fi făcut doar că nu observă? Nu, urmărirea nu şi-ar mai fi avut rostul — dacă ea ar fi fost la curent.

Cartierul studenţesc e destul de animat pentru o luni seara, atît de tîrzie. Multe restaurante sînt închise, dar ghidul meu ştie precis în ce bistro urmează să ne luăm cina aşa că, o clipă, după ce-am parcat maşina, sîntem deja instalaţi la o masă mică, într-un local nici el prea mare. E tîrziu de tot, o las pe Annie să comande ce vrea ea, mă asigur că umbra mea n-a intrat în local şi încerc să fac, în fine, prima mişcare a acestui joc. Pînă acum am fost doar martorul mişcărilor altora.

Îmi trebuie puţin noroc, văd că-l am, nimeresc fără greutate uşa spre toaleta domnilor şi în drum identific coridorul spre bucătărie şi magazie. Trec pe lîngă o cucoană care nu mă întreabă nimic, din fericire, şi

respir uşurat în curtea imobilului, printre lăzi goale, clădite neglijent. Mă strecor, nu prea furişat şi nici prea repede, pentru a nu atrage atenţia, în stradă şi după cîţiva paşi intru în Café-tabac-ul lipit de bistro-ul unde Annie mă aştepta. Sînt sigur că urmăritorul meu nu m-a văzut, e preocupat, probabil, să-şi aleagă un post bun de supraveghere. Intru în micuţa prăvălie, unde nu e nimeni în afară de patron, şi-l rog să mă ajute. Omul acceptă, îmi dă fise de telefon şi-mi caută el numărul de care aveam nevoie. Durează puţin, pentru că, în afară de numele străzii, a Dragonului, nu ştiu decît că vreau să am legătura cu pensiunea suedeză. Patronul tutungeriei nu reuşeşte să se descurce în anuarul telefonic şi e nevoit să ceară numărul de la o centrală de cartier. Se dovedeşte că pensiunea nu e suedeză, cum am zis eu, ci frecventată de suedezi, ceea ce schimbă puţin situaţia, dar, în fine, vorbesc cu cineva care zice că-i recepţionerul. Nu protestează cînd îl rog să o cheme pe frumoasa mea Inge. N-au telefon decît la poartă, dar va trimite pe cineva să o anunţe. Aştept cîteva clipe care mi se par lungi de tot. De emoţie îmi tremură receptorul în mînă. Aud vocea cunoscută, somnoroasă, şi-mi dau seama că nu ştiu ce s-o întreb. Dar nu e nevoie.

— Alo, Dean, zice Greta, vrei să-mi spui că ţi-ai schimbat hotărîrea? Vii cu noi?!

— Nu, draga mea, voiam doar să-ţi urez noapte bună şi drum . . .

— Ah, asta mi-ai mai spus-o şi acum un sfert de oră, îmi răspunde ea, cu un mic tremur de enervare în vocea voalată.

— Da, dar . . . , mă încurc eu.

— Nu m-am culcat, tocmai să aştept hotărîrea ta. Crezusem că te-am convins, adineaori, să ne însoţeşti.

— Nu, nu pot, dar sper să te revăd curînd.

— Păcat!

Agăţ receptorul şi-mi şterg palmele transpirate. Săraca Greta, mă convinsese acum un sfert de oră să plec cu ei! Bună treabă! Deci, tipii vor să se convingă. Mă simt grozav de uşurat, jocul începe. Nu mi-ar fi plăcut să trebuiască să stau pe margini. Mă bucur din ce în ce mai mult că am venit!

Ajung în bistro pe aceeaşi cale. Annie nu dă semne de nerăbdare, am lucrat destul de repede. Îmi propun să fiu un conviv vesel şi agreabil şi cred c-am să reuşesc.

Cina a fost perfectă, seara a fost plăcută. Puţin după miezul nopţii ajung acasă fără nici un incident.

CAPITOLUL IV

În casa noastră eu am fost totdeauna cel mai mic nu numai faţă de fraţii mei, ci şi faţă de cohortele, parcă nesfîrşite, de veri de toate gradele. Poate, de aceea, prieteni mi-am găsit mai întotdeauna în alte părţi decît acasă, unde eram în mod constant tratat drept „ăla micu". Dar mama mea, înconjurată veşnic de cărţi, extemporale de corectat, planuri calendaristice şi elevi (e profesoară de franceză), îşi găsea oricînd timp să se ocupe de mine...

Am făcut această introducere cvasi-sentimentală pentru că de multe minute nu fac decît să bîigui, într-un

gînd sfîşiat şi dureros, numele mamei, ca un ţînc pe care l-au bătut golanii cartierului pentru a-i fura acadeaua lipicioasă de sub limbă şi care vine plîngînd să găsească o mîngîiere pentru vînătăile de pe picioare şi pentru nasul spart...

Aşa şi pe mine... iată-mă în postură de ţînc, un ţînc ceva mai mare, 83 de kilograme la ultima cîntărire, 1,75 m, de la 18 ani, spre vechea mea disperare, vîrsta la care m-am oprit din crescut, rămînînd pentru totdeauna „ăla micu", deci un ţînc ceva mai mare, dar bătut zob de... În fond de cine? Ecuaţia, parcă n-ar fi prea complicată; eu sînt ţîncul, deci o cunoscută; mama e mama şi pun pariu unu contra o sută că în clipa de faţă corectează extemporale, a doua cunoscută. Dar cine sînt golanii acestui cartier care, recunosc, nu e al meu?... Dar nici al lor! Iată prima necunoscută. Mă tem că rezolvarea ei e direct dependentă de rezolvarea celei de-a doua necunoscută: acadeaua. Ce anume considerau ei acadeaua de smuls?!

Mă dor toate celea, vorba lui bunicu-meu, fie iertat, mă dor toate celulele, şi-oi fi avînd cîteva milioane bune... Zău că dezgustătorul sentiment care se numeşte autocompătimire mi-a fost cu desăvîrşire străin pînă în noaptea aceasta. Cearşafurile ude ale răposatului Jo Martin nu mă alină deloc, dar îmi stimulează un dîrdîit pe care mă strădui să-l fac cît mai melodios, avînd în vedere urechea celui ce înregistrează întîmplările sonore ale acestei case. Cred că se distrează-a-ntîia, momîia! Dar oare ştie de ce clănţănesc aşa? Ştie cum m-au şi cine m-a...

Cred că mi-am plîns chiar destul de milă. Măcar eu dacă alţii nu... O bucăţică de ciocolată şi mă voi simţi

mai bine. Şi un gînd, de altă natură, pentru mamele ălora. Răcoreşte.

Deci, azi dimineaţă, adică ieri, că e trecut cam de multişor de miezul nopţii, marţi dimineaţă, m-am sculat ca de obicei la şase. Sînt destul de leneş de felul meu şi nu cunosc nimic mai dulce decît o dimineaţă lenevită în pat. Sculatul la ora şase m-a costat destule eforturi de voinţă, ani întregi, ca să-mi pot permite o renunţare, fie ea şi pasageră, fie ea şi în străinătate. Mai ales că aveam treabă sau, dacă n-aveam, trebuia să mi-o fac. Vreau să zic că azi dimineaţă, trezindu-mă la ora mea obişnuită, eram perfect conştient de faptul că am un plan minim, totuşi un plan, de îndeplinit pe ziua respectivă.

Am ieşit pe terasă, dornic să cuprind cu privirea oraşul spălat de ploaie şi de zori, atras de primele raze. Cam cu dinţi soarele, dar îmi părea bine de el, părîndu-mi-se de bun augur pentru o zi de muncă, o asemenea dimineaţă calmă şi senină. Mi-am lăsat privirea să alunece peste acoperişuri, peste frînturi de ziduri şi coroane de copaci, văzuţi din creştet. Nu răzbăteau pînă la mine decît sunete înăbuşite ce fac parte din fizionomia sonoră a tuturor oraşelor lumii; zgomotul sticlelor de lapte, cel al ultimului retuş la toaleta trotuarului, murmurul monoton al jeturilor reglate de cisternele stropitoare...

Cam ştiam eu ce-aveam de făcut pe ziua de marţi, dar ezitam să cobor pentru că, deşi trecuse aproape o oră de cînd mă tot ferchezuiam şi mă îmbrăcam, oraşul era încă mort, sau mai bine zis lîncezea într-o cochetă amorţeală, scoţînd din cînd în cînd şi cîte un scîncet mic, o frînă prea bruscă, un rulou de vitrină pocnit, care ajungea pînă la mine, sus, ca pentru a mă aver-

tiza să nu-mi pierd răbdarea că, încet, încet, totul se trezeşte la viaţa cea de toate zilele.

Locuiam într-un cartier ultraelegant, cu magazine de lux care-şi deschideau uşile de cristal pentru o onorată clientelă ce nu se scula înainte de ora zece. Credeam că am găsit motivul atmosferei de pîslă colorată în care se complăcea oraşul. Bineînţeles, era cu totul altceva: uitasem ieri să-mi reglez ceasul, creierul meu neglijase, de asemenea, să reprogrameze trezirea de dimineaţă în funcţie de noul fus orar. Şi n-aveam cu cine să schimb măcar un banc, pe chestia asta!

În graba mare, ieri, după plecarea Yvettei, terminasem cu despachetatul valizei mele, adică deşertasem conţinutul despărţiturii secrete. N-am ştiut ce să fac cu „corpurile delicte", cu microfilmul împachetat îngrijit şi cu mica mea trusă de unelte fine pe care o luasem pentru orice eventualitate, pe de ascuns de Radu, pentru că mi se părea puţin ridicol şi, în lipsă de ceva mai bun, strecurasem trusa sub ghiveciul enorm, de faianţă brună, al ficusului de pe terasă. Etui-ul gingaşelor instrumente era extraplat, cît să intre fără să se facă remarcat într-un buzunar interior de haină, şi reuşisem să-l strecor sub oala aceea uriaşă fără dificultăţi. Mă distram acasă cu lucrări de mecanică fină... Cît despre film, obiect mult mai necesar şi de neînlocuit, la o adică, hai mai bine să bat în lemn, l-am purtat toată seara trecută cu mine, în buzunarul stîng, unde-l pipăiam din cînd în cînd, de teamă să nu mi se sfîşie, aşa, fără de veste, căptuşeala şi să-l pierd...

Nu mai puteam risca să-l port şi azi la mine. Era prea devreme pentru o eventuală substituire. Microfilmul adevărat, dacă exista cu adevărat, plutea undeva

pe mare, în drum spre o destinație ce doar o bănuiam...

La urma urmei, de ce ne intrase în cap, mie și colonelului M., ideea că microfilmul fusese predat unui marinar?! În fond, Jo Martin putuse preda microfilmul unui cetățean străin sau nu, care urma să ia avionul de la aeroportul internațional Kogălniceanu, de lîngă Constanța, și-apoi să-și ia zborul definitiv, în lumea largă... În situația aceasta, microfilmul ar fi ajuns deja la beneficiar și misiunea mea se reducea la jumătate... Sumbră presupunere, aia cu microfilmul ajuns deja la destinație, vreau să zic. Nici nu-mi venea să mă mai gîndesc. Ideea cu marinarul mi se înfipsese ca un cui bătut în dușmănie, din cauza deplasării la Constanța. Cea mai simplă logică spune că predarea obiectului ar fi trebuit să se facă la București, iar dacă n-a fost așa, înseamnă că tipul nu se putea mișca din port...

În fine, am mai rumegat eu toate posibilitățile și înainte de a le fi ros de tot am început să caut niște ascunzători sigure pentru blestemata aia de panglică de celuloid și pentru gingașele mele instrumente de descuiat. Cu ocazia asta mi-am completat documentarea începută ieri asupra apartamentului. Undeva, într-un gînd ascuns, tot mai speram să găsesc ceva edificator asupra ocupațiilor nemărturisite ale fostului proprietar. Inutil să mai precizez că n-am găsit nimic. În afară de cîteva ediții succesive ale manualelor și metodelor de bridge scrise de Ely Culbertson, toate ajunse la stadiul de varză bună de tocat, de-atîta folosință, n-am mai găsit nimic remarcabil. Adică, băuturile, multe din ele neîncepute, parcă ar merita o mențiune. Totuși, știam bine că Jo Martin nu fusese băutor. Atunci de ce colecția asta de butelii de tot soiul? Merită să mă mai gîndesc

la asta. Garderoba, fără a fi săracă, ar fi avut nevoie de o primenire generală, toate aveau un aer uşor demodat şi obosit...

Pînă la urmă am ascuns cutiuţa undeva în frigider, printre piesele lui acoperite, şi i-am dat drumul pentru că aveam intenţia să beau whisky-ul aşa cum se cuvine, de aici înainte. Cu gheaţă. Şurubelniţele, pilele şi celelalte le-am pus în buzunarul unui pardesiu vechi al gazdei. Ferindu-mă să fac zgomot, am luat la cercetare, palmă cu palmă, toţi pereţii locuinţei, inclusiv cei ai încăperilor de serviciu. Nu visam, fireşte o ascunzătoare secretă, plină cu bani şi eventual cu vreo armă, prea ar fi fost ca-n filme, voiam numai să aflu dacă locuinţa nu are comunicare cu restul podului. N-avea, şi faptul acesta m-a determinat să-i fac nişte reproşuri de toată frumuseţea, nişte reproşuri cam înjurate, tardive şi inutile, arhitectului care a făcut adaptarea locuinţei, pentru că treaba asta îmi convenea destul de puţin, vreau să zic o locuinţă cu o singură ieşire, cocoţată de-asupra unei clădiri de modă veche. Trebuia să fiu atent să nu o transform într-o cursă, şi pe mine într-un şoarece prins... Cochetam, bineînţeles, cu ideea primejdiei.

Ca să nu mă las pradă gîndurilor negre, am hotărît să aplic cîteva din principiile colegului meu de cabinet, cercetătorul Stamate. Veselia sa pe care o consideram acasă cam grosolană îmi lipsea acum, în ceasul acesta de dimineaţă. „Viaţa e roză numai pentru bărbaţii care se îngrijesc de stomacul lor“, obişnuieşte să zică colegul Stamate cam de cinci ori pe zi şi probabil, acasă, tocmai îi explică acest lucru bufetierei noastre, după ce i l-o fi spus în chip de bună dimineaţa şi nevestei sale. Ei bine, acum e momentul să mi-o spun şi eu, prima

dată pe ziua de azi, drept care am acționat în consecință.

În timp ce coboram cu inutile precauții scara monumentală a casei (toată lumea dormea încă, nu se auzea nici o mișcare, de nicăieri), mă gîndeam ce mutră ar trebui să fac, pentru că eram absolut convins de faptul că portăreasa, în fine, una din ele, îmi va anunța ca primă veste moartea chiriașului lor. Să fiu, oricum, disperat, doar e vorba de protectorul meu!

Am înregistrat mecanic numele chiriașilor, cîte unul de fiecare palier (ăstea zic și eu locuințe, trebuie să fie ca niște transatlantice, nu mi-ar plăcea să fiu în pielea lor în ziua plății impozitelor pe venituri), dar nu-mi spuneau nimic, cel puțin deocamdată. Charles Bedocque, producător, mă-ntreb ce-o produce, Mlle de Champouilles, pun pariu că-i vorba de o domnișoară de o sută de ani, ultima descendentă a vreunei obscure vițe nobiliare, Gaston Leroux, avocat, aha, ăsta e tipul căruia Yvette i-a dus revista, ieri, dl. Otto Schultz, fără profesie indicată, Odette Mars, cîntăreață lirică. Ei, de doamna asta auzisem și eu. Cred că s-a retras de pe scena operei de cel puțin cincisprezece ani. Cu siguranță că acum crește pisici și oftează uitîndu-se în albumele pline cu poze din trecutul timp al succesului.

Ușa de la intrare era deja descuiată. N-am găsit nici un pretext plauzibil pentru a bate la ușa portăresei și am ieșit. Orașul ăsta e frumos la orice oră. După ce-am făcut un tur de recunoaștere și-am aplicat cu rezultate mulțumitoare principiul colegului Stamate, am constatat că s-a făcut destul de tîrziu. M-am oprit, totuși, în fața vitrinei uriașe a unei florării, nu știu exact dacă atras de florile etalate sau de mica vînzătoare ce se mișca numai în ciorapi printre arbuști și vaze încăr-

cate, avînd în mînă cîțiva trandafiri de seră și pe umăr un pisoi cenușiu. Fata depuse cu delicatețe mica felină la tulpina unei fucsia bogat înflorite, introduse tijele trandafirilor într-un recipient alb de porțelan și, odată terminate aceste gingașe operații, își întoarse capul și-mi adresă un zîmbet în chip de salut. Nu știu de ce, am vrut să intru. Era închis. „La 10", îmi arătă ea degetele întinse, ale ambelor mîini, continuînd să zîmbească agreabil și profesional, dar eu nu mă dădui bătut și-i arătai trandafirii, realmente frumoși, de care se ocupase pînă acum. I-am primit în schimbul unei „modeste" sume la auzul căreia îmi înghețā șira spinării, fata reîncuie ușa și plecă la treburile ei, iar eu m-am trezit cu un buchet roșu în mînă, neștiind prea bine de ce l-am cumpărat și ce urmează să fac cu el. Pînă să ajung acasă am mai intrat într-o bombonerie de unde am cumpărat o cutie de bomboane de șocolată.

Între timp mă autodumiresc: ieri mă deranjase atitudinea ursuză a portăresei și voiam „s-o îmblînzesc".

— Îi voi oferi sfintei Tereza, zise ea primind trandifirii sîngerii, la slujba de amiazi, cînd mă voi duce să mă rog pentru sărmanul ...

Babeta nu și-a mai terminat fraza, dar eu am înțeles ceea ce era de înțeles. Moartea lui Jo Martin fusese anunțată și, dintr-un motiv care-mi rămînea necunoscut, portăreasa se ferea să aflu și eu.

— Pentru sărmanul ..., zic eu, sperînd totuși.

— Pentru răposatul André, bărbatul meu, termină ea cu un ton care mi se pare schimbat și-mi întărește bănuielile. Prind ocazia să-mi etalez vastele-mi cunoștințe în ceea ce privește religia catolică, o rebotez pe mătușa Neli, Tereza, ca să pot face o legătură cu tran-

dafirii roşii şi cu preferinţa mea pentru acest nume, şi am impresia că baba se mai înmoaie.

— Eu ştiam că aţi uitat de dumnezeu, catadixeşte ea să spună, dar eu schimb vorba, pentru că nu era momentul educaţiei ateiste.

Ofer bomboanele Yvettei, spun că mi-ar fi plăcut să o văd şi pe ea, dar babeta mă anunţă că noră-sa a plecat în provincie la nişte rude şi nu va reveni decît peste cîteva zile.

— Dar i le voi păstra, zice ea, mai puţin acru.

O rog să le mănînce ea, îmi exprim speranţa de a-i oferi Yvettei altă cutie de bomboane „poate mai mare, pînă atunci va veni şi domnul Martin şi sper să nu duc lipsă de bani", dar madame Thérèse nu muşcă din momeală, mă anunţă doar că se va ocupa ea de menajul meu de burlac şi mă concediază cu un glacial „la revedere domnule". Deci, Yvette a plecat la rude. În provincie. Nu mi-a spus nimic ieri de asta. Ba chiar spera să... Chestia mi se pare clară. Au îndepărtat-o ca nu cumva să se tradeze, să-mi spună de moartea lui Jo Martin! Yvette o fi plîns, ea ţinea la el... Dar atunci, asta înseamnă nici mai mult nici mai puţin că... Parcă nu-mi vine să cred, dar era evident că micul complot al tăcerii e comandat de o singură sursă...

M-am învîrtit pînă la năuceală pe tot felul de străzi şi bulevarde, şi de plăcerea mea, şi pentru a-mi face pierdută urma, pentru umbra mea. Acum, nu ştiu ce se întîmplase, ori că tipii renunţaseră să se mai ţină de mine, ori azi era de serviciu unul mai experimentat, dar toate fentele mele, chiar şi cele mai savante, au rămas fără rezultatul urmărit. N-am reuşit să descopăr pe nimeni. Nici nu prea ştiam dacă trebuie să

mă bucur sau să mă întristez. La plecare lăsasem radioul deschis, pentru ca momîia care mă înregistra, să aibe o distracție! În timp ce mă ameţeam de soarele primăvăratic recapitulam punct cu punct ceea ce vor găsi tipii la mine acasă, pentru că eram absolut convins că vor face o descindere discretă, poate cu concursul madamei Thérèse: „scrisoarea de recomandație" „uitată" în hol, biletul de tren lăsat în haina pe care o purtasem ieri, certificatele mele, reale, de traducător, o adeverinţă veche de trei luni, de la serviciu eliberată pentru un birou de împrumutat obiecte... În fine, tot ceea ce crezusem eu că e necesar pentru a dovedi persoanelor interesate oprirea mea la Viena.

Interesant, totuşi, că nu mi s-a anunţat accidentul mortal al lui Jo Martin. Oricum, pentru cei de la agenţie pierderea agentului Martin va fi îndulcită de faptul că misiunea lui a fost îndeplinită şi că microfilmul a fost trimis la destinaţie. Dacă există...

Făceam ce făceam şi iar mă învîrteam în jurul ideii microfilmului, ca un fluture hăbăuc, gata să-şi ardă aripile de lampa prea fierbinte. Ar fi mai indicat pentru el, pentru fluture, să-şi aleagă un post decent de observaţie şi să pîndească momentul, indiferent cît de scurt ar fi el, cînd lampa se stinge.

Este exact ceea ce încercam să fac, în această mîngîioasă dimineaţă. Mă duceam, adică, să observ puţin, dacă se putea neobservat, sperietoarea gîndurilor mele din ultimele zile, agenţia de artizanat. Nu că m-aş fi aşteptat să dau de cine ştie ce minune, vai de mine, trecusem de mult de vîrsta cînd credeam în aşa ceva, dar, oricum, pentru „cultura mea personală" pentru că se cerea o mică vizită de protocol, fie ea şi de departe. Fiindcă de departe aveam intenţia să salut vi-

zuina cu căpcăuni ... Zîmbeam de unul singur, ca prostul, altfel zis, încercînd să botez cît mai năstruşnic biata prăvălie care, eram sigur, în realitate trebuia să aibă cea mai nevinovată înfăţişare din lume. Cunoşteam adresa de acasă. Agenţia era situată în vestitul cartier de lux al oraşului, născut din dorinţa de evaziune a unora ce-şi puteau permite această stare de spirit cam costisitoare. Mi-am revizuit, urgent şi definitiv, ideea despre acest cartier elegant pe care mi-o făcusem judecînd după cartierul în care cu onor domiciliam şi am etichetat apartamentul amicului Martin drept un jalnic bordei. M-am învîrtit eu ce m-am învîrtit prin cartier, nu-i vorbă că şi merita, ba pe jos, ba cu taxiul, am trecut o dată şi pe strada care mă interesa nu departe de piaţa Victor Hugo, o stradă purtînd numele unui mare fizician, şi buna mea dispoziţie, a cărei origine îmi era încă inexplicabilă, creştea. Bineînţeles că mi-a trecut urgent mila pentru locatarii casei mele despre care îmi închipuisem că suferă în ziua plăţii impozitelor şi mi-am mobilizat toate resursele caritabile ale fiinţei mele pentru sărmanii care locuiau în acest arondisment, zis al 16-lea, care se plimbau în nişte jalnice limuzine de cîte o jumătate de km fiecare, rezemîndu-se plictisiţi pe spătarele canapelelor tapisate cu cîte o gioarsă de piele, zău că-ţi făceau milă. Ca să fiu drept, trebuie să recunosc adevărul şi să spun că străzile erau destul de puţin animate, desigur cei care realmente gîfîiau în cursa pentru bani erau de mult la birourile lor, lăsîndu-şi femeile, şi ce femei, să-şi arate capetele strălucitoare înapoia cristalurilor maşinilor acelora jalnice...

Nu era momentul şi nici n-aveam nici un chef să reflectez asupra echităţii împărţirii veniturilor conform muncii prestate, aici ori aiurea, treaba mea era să mă instalez

cît mai bine pe strada ce purta numele fizicianului, vis-à-vis de dugheana asupra căreia voiam să arunc o privire şi să încerc să-mi fac o idee, cît de vagă, dar idee, despre... În fond despre ce? Despre aspectul exterior, mare realizare, într-adevăr, şi despre persoanele care intră şi ies, în decurs de maximum o oră, pentru că mai mult de atîta nu credeam că puteam sta în librăria pe care o zărisem din taxi, foarte bine situată, exact în faţa intrării agenţiei... Mi-ar fi plăcut mai mult să găsesc un restaurant sau vreun hotel ca punct de observaţie, dar încep să cred că de asemenea lăcaşuri, foarte potrivite pentru pîndă, beneficiază numai eroii de romane. În orice caz, ei se descurcă fără nici o greutate în situaţii similare, se instalează la cîte o masă, în faţa ferestrei localului, citesc ziarul şi observă tot ce au de observat.

Ce am eu, deci, de observat? Persoanele care vin şi ies. Sper să le scrie pe frunte calitatea lor de spioni internaţionali altfel nu văd cum m-aş putea lămuri dintr-o singură privire.

Tot „cugetînd" aşa, mă apropiam, de data aceasta pe jos, de obiectivul ce mi-l fixasem adineaori din taxi şi, contrar tuturor aşteptărilor, buna dispoziţie nu mă părăsi.

Am intrat în librărie regretînd din suflet că nu era azi ajunul deschiderii şcolilor. În prăvălia destul de spaţioasă, nu eram decît eu, patronul, un vînzător deşirat şi cu perciuni, şi un client care ieşi curînd cu volumul lui împachetat sub braţ. Speram să vină alţii, dar n-au venit şi tocmai mă gîndeam că e destul de greu să vinzi cărţi într-un cartier de oameni bogaţi, cînd inevitabilul s-a produs, adică patronul s-a apropiat de mine, gata să-mi vîndă toţi clasicii literaturii uni-

versale sau, dacă preferințele mele se îndreaptă spre timpurile moderne, și tot așa, vreo cinci minute de vorbărie politicoasă și exemplificată. Într-adevăr, omul avea numai marfă de lux și merita să-ți pierzi vremea mîngîind coperțile atîtor cărți, fie și numai cu ochii...

I-am spus tipului cam cum stau lucrurile, adică nu chiar exact, dar el a priceput că n-am bani, ci doar vreme de pierdut, nu s-a supărat, sau n-a lăsat să răzbată nici un semn din care să deduc eu că nu-mi acordă aceeași prețuire ca unui client cu bani. Ne-am mai întreținut cîteva clipe, de data aceasta despre cărțile anului, era el la curent, dar nici eu nu eram ageamiu, și-apoi m-a lăsat singur între rafturi și gondole tixite de cărți de tot felul, atrăgîndu-mi discret atenția și asupra unui raion care „poate v-ar interesa să le vedeți, la dumneavoastră nu se publică așa ceva". Tipul dispăru apoi, lăsîndu-și deșiratul cu perciuni să se ocupe de eventualii clienți, și pe mine, în fine liber să acționez, adică să mă întorc spre vitrine și să privesc peste drum.

Raionul cu cărți care nu se publică la noi mă interesa în cel mai înalt grad, mai întîi pentru că era plasat exact lîngă cristalul vitrinei, izolat de restul localului de o masă lungă. Cuprindea ceea ce numim cu un termen eufemistic „albume de artă" și fără îndoială că pentru întocmirea lor fusese risipită destulă artă, tipografică vreau să spun. Erau impecabile din acest punct de vedere, dar în rest nu mă prea emoționau. Astea sînt treburi pentru nordici refulați, slavă domnului, românii fac parte din alt tip temperamental. Dar din punct de vedere documentar, nu erau dizgrațioase la privit, așa că am început să-mi împart privirile între

carnațiile roze, asta era culoarea predominantă, și prăvălia de vis-à-vis.

Sigur că nu mă așteptasem să văd cine știe ce; agenția avea o firmă minusculă, o tăbliță metalică plasată în stînga intrării, foarte discretă, ca o firmă de trust. Era, de fapt, o mică sală de expoziție și, după cît îmi puteam da seama, tematica celei actuale era inspirată din folclorul, sau în fine, din creațiile artizanale ale Orientului apropiat. Vedeam bine insigna vitrinei, două șaluri turcești, drapate cu eleganță, pe care zăceau un pumn de bijuterii de argint, bătute de mînă. Afluența cumpărătorilor sau a vizitatorilor era mult mai mare decît îmi închipuisem, intrau și ieșeau o mulțime de persoane, mai ales tinere. Spre surprinderea mea, majoritatea vizitatorilor păreau a fi venit special. Unii din ei aveau mașini pe care le lăsau cuminți, alături. Strada nu era supraaglomerată, aș putea să mă cred la București dacă nu mi-ar foșni în mîini paginile cerate, pline de trupuri și chipuri de cele mai diverse soiuri. Începeam să înțeleg că librarul meu își adaptase vînzarea pentru toate gusturile, de la Boileau la acest mic manual de educație sexuală, tipărit în Danemarca. Era evident că stăteam degeaba, nu-mi reținuse atenția nici una din persoanele care trecuseră pragul micii expoziții de peste drum și starea mea de euforie dispăru. Ori, poate nu știam să observ?! Ce urma să fac acum? Simțeam că dimineața mi se scurge printre degete, ca nisipul, fără să-mi lase nimic în afara unei ușoare senzații a inutilului.

Am ieșit avînd în mîini darul librarului, un catalog-reclamă al unor albume de pictură, el însuși un mic album, pe care omul mi-l dăduse cu același zîmbet politicos, exprimîndu-și speranța că mă va mai vedea

în prăvălia lui. Stăteam nehotărît pe bordura trotuarului, soarele mă enerva, viața din ce în ce mai zgomotoasă ce se scurgea pe lîngă mine mă enerva, eu însumi îmi devenisem enervant. Ceva nu ieșise bine. Am trecut drumul și-am intrat. Am fost imediat readus la starea de „veghe ascuțită", vorba colegului Stamate, pentru că de îndată ce-am trecut pragul prăvăliei-expoziții am dat, literalmente, nas în nas cu amicul Don Towell, argentinianul meu cu ochi duioși și apetit la țuică. Mă aștepta rîzînd și cu mîna-ntinsă.

— Credeam că n-ai să treci și pe la noi, mi-a spus el, în timp ce-mi lichefia pur și simplu mîna.

— Ba da, aici pornisem, i-am răspuns, dar n-am putut să mă despart de niște poze de dincolo.

Era clar că pe ziua de azi mă duseseră! Umbra mea își cunoștea meseria și eu avusesem naivitatea să cred că reușisem să scap de sub urmărire! Nu-i nimic, mai aveam ceva timp în față, nu era cazul să mă pleoștesc de tot.

— A, ai cercetat albumele de artă ale domnului Duchamp, rîde argentinianul și apoi adaugă:

— N-au nici o valoare pentru niște sudici ca noi, de pildă, nu-i așa?

— Într-adevăr, conced eu și apoi mă las condus, cu mîna lui grea pe umăr, prin toată expoziția, acceptîndu-i explicațiile și lăudînd fără efort, pentru că meritau realmente, obiectele expuse. Trăgeam, în același timp, cu ochiul, în dreapta și-n stînga, doar, doar mă voi lămuri cu ușile, cu planul prăvăliei, cu amplasamentul birourilor.

Dar tipul nu era prost și părea că-mi ghicește gîndurile pentru că la un moment dat îmi zise:

— Regret că nu te pot prezenta patronului, cred c-ai vrea să-l cunoşti, dar azi e cu toţi dracii după el şi nu-i chip să-i vorbeşti.

— Nu, de ce să vreau, neg eu într-o doară, cu sufletul la gură, pentru că speram să-mi spună şi motivul proastei dispoziţii a patronului şi acela, în imaginaţia mea, nu putea fi decît unul singur: moartea agentului.

— Fi-su a făcut-o lată de tot, mă informează binevoitor argentinianul, şi acum se teme să nu-l elimine şi din colegiul ăsta.

— Dar ce-a făcut?

— Tîmpenii de adolescent cu prea mulţi bani. Noi n-am făcut dintr-astea, hai? Nu ne dădea mîna, dar unui mucos ca el, valoarea a zece sutici nu-i spun nimic! adăugă el cu năduf, şi-apoi îl înjură urît şi cu sete pe băiatul acela ce se ţinea de prostii.

Din păcate, subiectul nu mă interesa, mi-ar fi plăcut să aflu cîte ceva despre tată, dar începusem să cred că n-am noroc.

— Lasă, Don, am să-l cunosc pe patron după ce se întoarce unchiul meu, lansez eu, în timp ce mă uit, cică nepăsător, la o cucoană ce tocmai intra pe o uşă din spate, din birouri, probabil. Argentinianul mă înţelege greşit, mă lasă cu vorba neterminată şi se repede înaintea cucoanei, cu un zîmbet festiv, bine priponit de urechiuşele lui roze.

— Ce plăcere, scumpă doamnă, să vă văd pe la noi! Daţi-mi voie să vă prezint un tînăr prieten, venit tocmai din România, domnul Dean Brad. Dean, doamna Giovanna Bruni.

Înaintez cu un zîmbet cel puţin tot atît de festiv ca al argentinianului, dar doamna Giovanna Bruni se uită

la mine ca prin sticlă, înclină cam doi milimetri căpșorul ei frumos pieptănat și ne întoarce spatele, îndreptîndu-se spre niște obiecte agățate de un panou. Două din cele trei vînzătoare, cîte am văzut pînă acum, își lasă ocupațiile pentru a i se pune la dispoziție.

Chestia asta nu prea-mi place și văd că nici argentinianului care-și drege, cam derutat, glasul și-mi propune să mă conducă și prin depozitele de obiecte ale agenției, care sînt așa și pe dincolo. Nu mă îndoiesc, ar fi o raită necesară și pentru planurile mele de topograf amator, dar înainte de-a accepta, rămîn cu vorba agățată de buză! La trei metri de mine, cu privirea aplecată peste o tavă de aramă bătută e Philippe Mark, amicul Philippe, cercetător ca și mine, omul cu care aș fi luat imediat legătura dacă aș fi venit sub adevărata mea identitate! Fusese la mine, în iarnă. Dacă mă vede, sînt pierdut! Nu pot să-i explic nimic, nu pot să-i cer, că dacă se interesează cineva de mine să spună că sînt traducător la instituția unde el știe că sînt altceva!

Peste cîteva clipe va ridica privirea!

Doamna Bruni își primea tocmai pachețelul, legat cu grijă de una din fete, și se pregătea să plece. Am considerat că e unicul prilej care mi se oferă în timp util pentru a scăpa și m-am oferit să o conduc cîțiva pași. Fără bunăvoință, ea acceptă.

— Ei bine, nu curajul îți lipsește, îmi spuse argentinianul în chip de rămas bun, și adăugă, ținîndu-mi ușa:

— Dacă domnul Martin întîrzie, poți conta oarecum pe mine, știi ce vreau să spun, și-mi arată cu o mișcare a bărbiei făptura pe care mă oferisem să o conduc. Era deja pe trotuar, lîngă un taxi oprit de vînzătoare

și m-am grăbit să ies. Nu mi se părea că e o ființă pe care îți poți permite să o lași să te aștepte.

În taxi am simțit că mă sufoc și zău nu de căldură, dar habar n-aveam ce pot să spun acestei doamne necunoscute și atît de puțin binevoitoare. Stătea parcă zgribulită în blana ei de nu știu ce, educația mea e deficitară în acest domeniu, uitîndu-se drept înainte, acoperindu-și obrazul cu o mînă fină, subțire, frumos ojată. Mă simțeam îngrozitor de încurcat și din cauza șoferului care se amuza privind figura mea năucă în oglinda retrovizoare. Doamna ceruse să fie condusă în piața cu formă de stea. Și, cum după această scurtă comandă se încăpățîna să tacă, în mașină fu o liniște desăvîrșită. Tăceam și eu. Tot doamna Bruni vorbi prima, și tot șoferului. Îi ceru să oprească înainte de ținta stabilită. Șoferul sări să-i deschidă portiera și apoi, în timp ce-i plăteam, îmi adresă un compătimitor „la revedere, domnule", pe un ton de bărbat care înțelege partea neplăcută a situațiilor.

Doamna Giovanna Bruni mă aștepta, tot înfrigurată, strîngîndu-și blana în jurul trupului subțirel. Mă cam enerva, cu aerul ei de fragilitate de cucoană delicată, dar trebuia să recunosc, era într-adevăr fragilă, cu un gît fin, ieșind gol din haina elegantă, tras parcă pe spate de greutatea unui coc imens, bine netezit. Se purtau iar cocurile de pe vremea bunicii, dar era o modă care mie nu-mi plăcea fiindcă îmbătrînește de obicei. În orice caz, pe doamna asta n-o îmbătrînea, i se potrivea perfect, lăsîndu-i liber un oval frumos, de femeie tînără. Putea avea cam vîrsta mea, poate mai puțin.

— Ați fost extrem de amabilă că ați acceptat compania mea, cîteva clipe, am început eu, pe un ton

destul de rece. N-aş vrea să vă mai inoportunez, continui, hotărît s-o abandonez în clipa următoare. Dar n-am mai putut, pentru că doamna Giovanna Bruni a catadixit să-mi arunce prima privire, în sfîrşit, şi-am rămas ca o păsărică hipnotizată în faţa a doi ochi de şarpe, vreau să zic de fapt că, în clipa aceea, îmi venea să-i spun pe toate tonurile şi la toate intensităţile că nu mai vreau să plec. Sau că nu mai vreau să plec singur. Aşa că i-am spus cu curajul unui sinucigaş:

— Cred că vreau s-o văd pe Mona Lisa, cu dumneavoastră. Veniţi?

Am închis ochii, aproximativ o miime de secundă, cît să-mi fac un pic de curaj pentru duşul rece care credeam că va fi răspunsul ei, dar ea continua să se uite la mine ca la o arătare atunci apărută în faţa ei, fără să zică nimic. În sfîrşit, îmi răspunse, arborînd un zîmbet mic şi rău, repede reprimat, care nu izbutise s-o urîţească:

— Cu plăcere, n-am nici un program în dimineaţa aceasta. Dar, uite, n-am mănuşi, le-am uitat pe undeva, şi drept dovadă, îşi alătură mîinile goale, bun prilej să constat că pînă acum nu văzusem mîini frumoase.

Am fost fericit să o însoţesc la Fath, la una din sucursalele prăvăliilor Jacques Fath, deoarece „cumpăr numai de la Fath tot ceea ce e piele" şi să aflu cu un drum că doamna Bruni se îmbracă la Nina Ricci şi se parfumează la Guerlain, se pudrează la Dior, care are grijă şi de „celelalte mici mărunţişuri". Domnul Fath îşi avea o prăvălie chiar alături, de fapt de aceea oprise doamna taxiul. Micuţa „boutique" nu era chiar micuţă. Era capabilă să satisfacă cele mai exigente gusturi, cum se spune în reclame, dar de data aceasta, jur că aşa e. Mănuşile alese se potriveau perfect toaletei

doamnei pe care o însoţeam, de parcă ar fi aşteptat-o special pe ea. De data asta am constatat că şi obiceiurile proaste prind bine cîteodată. În orice caz, colegul meu Stamate e de părere că nu e consult să porţi toţi banii, cîţi îi ai, la tine. Eu am fost totdeauna de părerea contrară, nu ştii niciodată ce ţi se poate întîmpla, ca acuma de pildă, cînd a trebuit să plătesc mănuşile doamnei şi am fost încîntat să înjumătăţesc suma globală pe care o avusesem de cheltuială. Ce importă, îi veneau foarte bine. Speram să nu le mai piardă, în taxiul care ne ducea spre muzeul unde era „în turneu", celebrul tablou. În celălalt taxi, doamna uitase „nimicul" cumpărat la agenţia de artizanat.

— Nu era decît o agrafă, zise ea nepăsătoare, la remarca mea îngrijorată. E adevărat, adăugă, foarte puţin preocupată, că era bătută cu cristal de stîncă şi mie-mi place piatra asta. Dar s-ar putea ca şoferul s-o retransmită agenţiei.

— Cine e patronul?

— Domnul Seltz, dar el nu se pricepe la nimic decît la oameni. Are cîţiva specialişti buni care-i triază lucrurile cumpărate, aşa că tot ce se cumpără în prăvălia lui are girul autenticităţii şi a bunului gust, mă lămuri ea neglijent.

Reţinusem ideea că domnul Seltz (ce naţie o mai fi avînd şi ăsta?!) se pricepe la oameni şi nu eram de loc de părere că asta înseamnă nimic. Dimpotrivă, mi se părea că e totul. Aş fi vrut să o întreb cîte ceva şi despre amicul meu, argentinianul, dar tocmai ajunsesem. Am intrat aproape fugind, o luasem pe doamna Giovanna Bruni de mînă şi o tîram, aproape, după mine, ascultînd cu o satisfacţie răutăcioasă ţăcănitul tot mai rapid al tocurilor ei pe dalele de piatră şi răsuflarea ei

tot mai sacadată. Am trecut de intrare, am străbătut cîteva culoare, în același ritm, și-am ajuns, ah, cît eram de mîndru de spiritul meu de orientare, în fața celei mai celebre doamne din lume, aflată veșnic în turneu prin muzeele lumii.

Celebrul tablou era înconjurat de vreo treizeci de turiști englezi, care îl contemplau după temperament, care cu buzele strînse, care acordîndu-i un mic rînjet însoțit de o aplecare a capului. Intrarea noastră zgomotoasă, „prea latină“, a produs o mișcare de dezaprobare, dar ni s-a făcut loc pînă aproape în primele rînduri. Divina doamnă zîmbea din colțul buzei, ca-ntotdeauna, doamna Bruni o privea ca-n transă. Numai eu mă întrebam: ce dracu caut aici?! De asta plecasem în graba aia nebună?

Englezii au plecat, conduși de ghidul lor de-acasă și de ghidul sălii. Noi am rezistat șuvoiului care se scurgea pe lîngă noi, un nătărău a împins-o pe doamna Bruni și eu am cuprins-o o clipă, numai cît să simt finețea parfumului Guerlain, picurat după ureche, și n-am mai fost atent la scuzele tipului. Am eliberat-o pe Giovanna, dar tot n-am lăsat-o de mînă, o mînă mică și fierbinte, se simțea și prin mănușă.

— Îți place Gioconda? mă întrebă ea.

— Nu. E prea ...

N-am mai continuat pentru că, se vedea bine, tonul meu o jignise și-i readusese opacitatea aceea care nu-mi plăcea peste ochii larg deschiși.

— Să plecăm.

Am fost de acord, clipa de uitare trecuse, doamna și-a retras mîna, iar eu mi-am pus bărbia în piept. Mîna mea dreaptă mai păstra puțin din căldura mîinii ei. Strîngînd degetele peste podul palmei, am vîrît-o

adînc în buzunar. Stăteam alături de doamna Bruni, cea mai frumoasă femeie pe care o întîlnisem în viaţa mea.

— Gioconda e minunată! Replica aceasta plată şi uzată, ca un prag de casă veche, avu darul să o însenineze pe însoţitoarea mea. Strălucea toată, în soarele din ce în ce mai puternic al amiezii, strălucea ca un strop de miere irizat în lumină, cu părul ei de un blond închis, bine pieptănat. Îmi părea rău că trebuie să ne despărţim. O privii o clipă în ochi şi, înainte de a mă simţi ca o păsărică neputincioasă, i-am zis:

— Regret mult că trebuie să ne despărţim, probabil domnul Bruni vă aşteaptă . . .

— Cine? Femeia păru să n-a înţeles bine despre ce e vorba. Îmi spuse apoi că domnul Bruni nu există, „nu mai există", se corectă ea după o scurtă tăcere, şi că n-o aşteaptă nimeni. Îmi acordă cu clemenţă încă un răgaz în care puteam să o studiez şi să o admir. N-o admiram numai eu, dar ea culegea privirile de pe stradă cu o indiferenţă care m-ar fi uns la inimă, dacă mi-ar fi acordat mie o cît de mică importanţă. Păşea cu făptura ei aurie desprinsă din realitatea imediată, părînd că face un efort pentru fiecare cuvînt rostit. Îmi acceptase braţul şi era, în dreapta mea, o prezenţă concretă dar eu o simţeam ca pe un fluture gata să-şi ia zborul la cea mai mică adiere neplăcută. Am respirat uşurat, cînd ne-am aşezat la o masă. Era o plăcere să intri cu doamna Bruni într-un local şi cred că nici un bărbat, orgolios în acest sens, nu şi-ar fi putut dori o companie mai potrivită.

Eram hotărît să fac pe dracu-n patru şi s-o scot din apatia care părea că e starea ei naturală. N-aş îndrăzni să afirm că am reuşit prea mult, dar costisitorul

popas părea că îi e totuşi agreabil. Doamna Giovanna Bruni nu-l cunoştea pe „unchiul meu" Jo Martin, despre Don Towell se mărginise să se mire cu o strîmbătură dezgustată, „gugumanul ăla?", că mă interesez de el. Una peste alta, nu m-am ales aproape cu nimic din timpul pierdut cu frumoasa doamnă aurie, dacă nu pun la socoteală numele patronului agenţiei, care, în fond, putea să nu fie şi patronul agenţiei celeilalte, cea care mă interesa. Dar nu regretam nimic.

M-a părăsit brusc, urcîndu-se fără veste într-un taxi pe care-l oprise cu o mişcare nervoasă a mîinii. Cred că arătam cam derutat. În timp ce şoferul îi ţinea portiera, era exact tipul de femeie despre care toată lumea îşi închipuie că face destul dacă respiră singură şi în rest trebuie servită pînă în cele mai mici amănunte, şi-a aţintit iar ochii asupra mea, erau ca doi bulgări de aur, şi mi-a spus cu o voce joasă, dar din care lipsea fiorul emoţiei:

— Îţi mulţumesc, locuiesc de zece ani aici, dar e pentru prima dată cînd un bărbat mă duce într-un muzeu.

Chestia asta m-a năucit definitiv şi n-am mai fost în stare să-i spun decît cel mai stupid lucru din lume:

— Să nu vă uitaţi poşeta în taxi.

O nucă s-ar fi lipit mai bine de un perete cu ceea ce-mi spusese ea, acum o clipă, decît stupizenia care o debitasem. Dar faptul era fapt. Îşi uitase poşeta în braserie, un chelner fugise cu ea în mînă, să i-o restituie, îmi spuse că i-ar fi părut rău să o piardă, conţinea o sumă mare, zece mii.

Doamna Giovanna Bruni îşi pierdu imediat strălucirea din ochi, aceştia redeveniră căprui deschis, asemănători unui milion de perechi de ochi căprui, mă salută

cu o mişcare abia ghicită a capului, şi dispăru în taxiul care intră imediat în mişcarea trepidantă a străzii. Nu ştiu de ce aveam senzaţia unui boxeur făcut grogy de un adversar mai subtil, nu ştiu de ce atitudinea de o indiferenţă politicoasă a acestei necunoscute mă lăsase cu un nod în gît care mă sufoca aproape.

Am folosit unicul truc cu efect în asemenea împrejurări, am recurs la nişte gesturi mecanice care să mă readucă puţin la linia de plutire a senzaţiilor cotidiene, mi-am aprins o ţigară. Mîna mea mai păstra o urmă vagă de parfum fin şi-mi dădui seama că o ţigară nu-mi ajunge. Am parcurs încet, pe jos, kilometri care mă despărţeau de locuinţa mea temporară, fără ca nedumerirea să mi se risipească întru totul. Nu mi-a mai păsat de umbra mea, n-am mai făcut nici o încercare să-l descopăr sau să-l fentez. Mi-era totuna. Speram doar ca zicala noastră din bătrîni, aia cu omul necăjit care se cunoaşte după păşit, să-i fie necunoscută. N-aveam chef de destăinuiri, nici la modul indirect. Pentru orice eventualitate, mi-am dat pălăria pe ceafă, ca-n vremurile bune.

CAPITOLUL V

În după-amiaza zilei de marţi trebuia să repar ceea ce stricasem dimineaţa. E adevărat că întîlnirea şi despărţirea de amicul meu, argentinianul, fusese cît se poate de surîzătoare, dar, dacă mai „surîdeam" puţin, am fi ajuns să ne arătăm unul altuia colţii. Partea proastă e că eu nu mă lămurisem încă ce hram poartă

bărbosul argentinian. Speram că nici el nu se lămurise asupra mea.

Sosisem acasă, după ce micuța doamnă mă abandonase ca pe o perie uzată, dar nu mai eram chiar atît de supărat pe ea; în fond drumurile ei erau presărate de obiecte abandonate din nepăsare și șterse din amintire în clipa următoare. Probabil că atîta valorasem și eu în ochii ei sau poate voise să mă pedepsească pentru obrăznicia cu care mă agățasem de ea. Nu-mi făceam reproșuri, fusesem forțat să procedez în felul acesta pentru a evita să fiu văzut de bunul meu cunoscut, matematicianul Mark. Și-apoi, trebuie să recunosc și eu evidența, mi-ar fi fost cu neputință să mai suport o nouă întîlnire. O adiere de Mitzuko-Guerlain îmi stăruia încă în nări, dar eram obligat să mă mulțumesc cu atîta; nu fusesem pregătit să devin însoțitorul doamnei Giovanna Bruni. Argentinianul avusese dreptate, însă nu-mi făcea plăcere s-o admit.

Eram curios să știu dacă mi se făcuse sau nu control în absență; la plecare avusesem grijă să-mi las cîteva semne, cum mă pricepusem mai bine, și abia așteptam că văd dacă fuseseră clintite din locul lor.

Fuseseră, și încă de tot; madame Thérèse se ocupase de menajul meu de burlac, conform promisiunii, ceea ce însemna o curățenie a-ntîia peste tot, hainele mele, toate, călcate proaspăt și întinse pe umerașe în terasă, hîrtiuțele, cîte fuseseră prin toate buzunarele, netezite și așezate după mărime, pe o măsuță. Madame Therèse era încă acolo; i-am mulțumit asigurînd-o de recunoștința mea veșnică. Mi s-a părut că asta e o marfă cu care n-are ce face, dar n-am mai zis nimic. Gestul ei mi se părea puțin exagerat, eu am fost totdeauna foarte meticulos și pedant în ceea ce privește garderoba. Hainele

mele, în afara celor cu care călătorisem, fuseseră în cea mai perfectă stare. M-am resemnat și, după ce m-am schimbat, i-am dat și costumul pe care-l purtasem la călcat, neuitînd să așez și restul hîrtiilor lîngă cele de pe măsuță. N-aveau decît să le controleze sau să le fotografieze în timp ce fac eu duș. Cine? Madame Thérèse? Mi se părea absurd..., dar ea făcea parte din complotul tăcerii și asta era o probă contra ei. Totuși, imaginea babetei grăbindu-se să fotografieze ultimele mele hîrtii, trăgînd cu ochiul la baie, mi se părea extrem de hazlie. Sau poate nu era ea fotograful. Mai că-mi venea să las dușul deschis și să ies, să arunc o privire. Dar n-avea rost. Ori mă făceam de rîs ori surprindeam pe cineva în flagrant delict și atunci ar fi fost o situație de mai mare nostimada. Cum aș fi putut să reacționez? Să declar politicos: „Vă rog să continuați, abia aștept să mă verificați?" Dar ăsta era adevărul, abia așteptam să mă verifice. Regretam numai că nu mă puteam convinge și eu. Noroc că madame Thérèse nu se întrecuse cu conștiinciozitatea și nu călcase și hainele vechi ale fostului ei chiriaș, ar fi dat peste prețioasa mea trusă. Aveam de gînd să o folosesc în după amiaza aceasta și, rămas singur în apartament, încercam să-mi construiesc micul meu plan.

Micuța Dubois nu locuia în capitală. „Avem o căsuță la St. C...," mi se lăudase ea aseară și, pentru că eu nu reacționasem nicicum, îmi dăduse cîteva lămuriri. Am înțeles că mama ei, „o, ce frumoasă și ce vestită dansatoare de cabaret a fost mama", se retrăsese din meserie, cam acum zece ani, în urma unui accident. Avusese ceva bani, dintre care o parte îi investise într-o modestă căsuță de țară, o parte îi folosise în educația fiicei sale, restul rămînîndu-i pentru traiul zil-

nic. Investițiile ei se dovediseră a fi rentabile, modesta căsuță de țară și terenul din jur își înzeciseră valoarea, ca urmare a tendinței generale spre o „reîntoarcere în natură", așa că, atunci cînd își declara adresa, micuța Annie o făcea cu voce plină și, de obicei, atrăgea atenția asupra ei, de la bun început. Cît despre a doua investiție...

— Mama ține mult de tot să reușesc în meserie, mi-a povestit, un pic tristă, Annie. Suferă pentru cariera ei întreruptă și crede că eu i-aș putea-o reînvia. Mama e foarte bună, uite, mi-a cumpărat mașină de îndată ce-am putut obține un permis, și eu știu că a atins aproape fundul sacului cu bani, dar e și foarte severă și îmi pretinde o disciplină riguroasă. E timpul să încep și eu să cîștig, să dovedesc mamei și lumii că pot să fac și eu ceva. Dar e destul de greu de răzbit...

Conform acestei discipline riguroase, Annie nu avea voie să lipsească de acasă; avea mașină tocmai pentru a nu fi la cheremul nimănui. Fata îmi spusese că numai în cazuri excepționale uza de permisiunea de a înnopta în oraș, găzduită de o prietenă.

Am pierdut o mulțime de timp pînă cînd am reușit să iau legătura cu Annie, noroc de calmul și răbdarea funcționarei de la informații. Știam că e acasă, fiindcă-mi spusese că pînă la amiază are program de grădină. Voiam să-i propun o ieșire pe undeva, dar nu se putea, avea repetiție la studioul conservatorului, nu putea să lipsească și nici n-ar fi vrut. Nu-i nimic. Mă descurc și așa.

Am reușit să sucesc și să învîrtesc lucrurile în așa hal, încît, pînă la urmă, ea a fost aceea care a insistat să o însoțesc, asigurîndu-mă că nu voi stingheri pe nimeni și că accesul, interzis fiind străinilor, era permis

prietenilor și-așa mai departe. M-am lăsat puțin rugat și pînă la urmă, spre bucuria ei declarată, am acceptat. Ne-am înțeles să treacă să mă ia, casa mea fiind în drum. Studioul era situat undeva în apropierea unei biserici vestite, într-un cartier mai modest, spre marea mea ușurare, căci mi se cam acrise de marile bulevarde.

Pînă la venirea micuței Dubois mi-am petrecut timpul studiind planul orașului. Am urmărit cu creionul pe hartă, pînă cînd am reușit să refac mintal traseul „rețelei de metrou" între două piețe ce mă interesau, asigurîndu-mă că știu pe dinafară stațiile intermediare și cam ce mai credeam eu că mi-ar folosi.

Nu l-am uitat nici pe ăla de serviciu cu înregistrarea pe ziua de azi și i-am spart urechile cu „Tudoriţo, nene" pînă mi s-a făcut și mie lehamite. Tocmai ajunsesem la al optzeci și treilea „așa naltă și subțire", cînd a venit micuța.

Îmi formasem aseară o oarecare părere despre ea, începusem să am stimă pentru tenacitatea de care dădea dovadă în drum spre afirmare, acum nu știu, singură sau împinsă de maică-sa, și privind-o la volan, mă întrebam dacă nu e momentul să-mi reconsider ideile. La urma urmei, de ce l-a căutat ea tocmai ieri pe oncle Jo? Nu cumva voia să dea de mine? Nu cumva și ea . . .

Stop. Nici așa nu e bine. Vigilență, vigilență, dar nici chiar așa. Deși după experiența de acasă cu Jo Martin . . .

Fata se vede că a interpretat altfel privirea mea, stăruitoare, pentru că mă amenință cu degetul și-mi ceru să nu care cumva să mă îndrăgostesc de ea, nu-i dă voie maică-sa . . .

„Nici o grijă“, îmi veni mie să-i răspund, dar îmi îndesai vorbele la loc. Am destulă experienţă în materie, ca să ştiu că o declaraţie de felul acesta ajunge pentru a înnegri şi sufletul unei femei de zece ori bunică, darmite al unei puştoaice! Mai mult ca oricînd am nevoie de prieteni aşa că i-am răspuns:

— Nu primesc interdicţii în acest sens, dar tu eşti liberă să alegi.

Am ajuns la studioul acela, de fapt o succesiune de săli de repetiţie, foarte simplu, dar eficient amenajate, avînd de toate, inclusiv cîte un mic ring de dans, cu parchet special. Era o hărmălaie nemaipomenită, în fiecare încăpere se repeta altceva, de fapt hărmălaie era pentru mine, ei îşi cunoşteau foarte bine rostul fiecare şi lucrau ca nişte robi, pînă la epuizare. Toţi făceau de toate, dansau, cîntau, spuneau cuplete, îmboldiţi de cîte un regizor care se declara de fiecare dată nemulţumit. Am cunoscut o mulţime de figuri noi, nu amabilitatea le lipsea, dar aveau treabă, schimbau două, trei vorbe convenţionale cu mine şi apoi mă lăsau. Cînd a apărut micuţa din cabină am înţeles ce voise să spună ieri, cînd zicea că pe scenă arată bine. Avea un deux-pièces redus la minimum posibil, aproape simbolic. Machiată, figura ei devenise alta, mult mai expresivă; sub fard, ochii ei de un verde mat deveniseră aproape fosforescenţi şi nu era deloc slabă. O plăcere să te uiţi la o arătare ca asta. Era pur şi simplu fascinantă!

— Ce-i asta, domnişoară, s-a auzit deodată un glas care a acoperit orice alt zgomot. Ce-i asta, unde te crezi? Cară-te şi-ţi ia maioul!

Era unul din regizorii adjuncţi. Micuţa plecă supărată să-şi ia costumul de lucru şi să se demachieze. Am înţeles că se machiase şi se îmbrăcase numai pentru

mine și mi-a părut rău. Urangutanul urlător, de altfel un tip amabil și obosit, începu să-și ceară scuze servindu-mi o țigară și oferindu-mi cu sila un scaun. I-am dat dreptate, era așa cum zicea el, unul ca mine vine și pleacă, dar exercițiul e exercițiu și munca e muncă, „nu-i așa?"

Așa și era, și după ce-am urmărit-o puțin la lucru pe micuță, era într-un trio care făcea de toate, numai săbii nu înghițea, am aflat că lucrează pînă la șapte seara, după ce m-am mai învîrtit puțin prin toate sălile, am considerat că a sosit momentul să muncesc și eu puțin.

Am ieșit pe niște scări din spate, probabil niciodată utilizate la altceva decît ca fumoar improvizat. Călcam pe un strat de mucuri, cine știe de cînd nemăturate. Ușa de la parter era zăvorîtă pe dinăuntru. Am ieșit ușor și mi-am întipărit-o bine în minte, fiindcă tot pe aici aveam intenția să și revin. Eram într-o curte interioară, plină de decoruri depozitate fără nici un dumnezeu, aruncate parcă din furcă, degradate de ploi. Speram din toată inima că umbra mea și-a găsit vreun colț liniștit unde să soarbă o gură de ceva și să supravegheze atent intrarea principală.

A trebuit să iau un taxi pentru cîteva sute de metri, nu reușeam să mă descurc, în străduțele pe care le învățasem de pe plan și, oricum, n-aveam vreme de pierdut. În metrou n-am avut nici un incident și în mai puțin de o jumătate de oră am ajuns în piața Victor Hugo. Era aproape cinci, cînd, abordînd o figură de om preocupat, dar nu foarte grăbit, urcam scările imobilului din fața agenției. Adevărul e că n-aveam chef de bancuri, dacă nu-mi ieșea pasiența puteam să ratez definitiv misiunea mea, cu toate aspectele ei cu tot!

Am avut noroc, la etajul întîi tocmai se închideau ușile. Era biroul unui avocat acolo, mă lămurisem de dimineață, din tabloul locatarilor. Un tînăr, probabil cel mai mic dintre secretari, învîrtea ultima cheie. Am urcat pînă la etajul trei, peste tot erau birouri, de după unele uși se mai auzeau voci și țăcănit de mașini de scris, apoi am coborît.

Secretarul încuiase bine amîndouă ușile. Am ales-o pe cea mai ferită. Yalele aveau un sistem grozav, ca al unui ceas bine reglat. O chestie din aia căreia de îndată ce i-ai dat de rost se deschide singură. Am lucrat ca un maestru, jur, toată treaba a durat mai puțin de treizeci de secunde, dar mi-a trebuit un minut întreg, cel puțin, ca să-mi revin, după ce-am intrat, cu spatele lipit de ușa pe care tocmai o închisesem în urma mea. Se auzeau voci pe palier, dar înainte de a lua o primă hotărîre mi-am dat seama că sînt două funcționare gălăgioase care coboară scările în goană.

Ei, în rest, n-am mai avut aproape nimic activ de făcut. Am aruncat o privire în jur, eram în anticameră, apoi, pentru orice eventualitate, am trecut și prin camerele alăturate, nu de alta, dar să nu mă trezesc în compania unui hoț adevărat, și m-am liniștit. Eram singur. Mi-am tras un scaun lîngă o fereastră și, pe lîngă perdeaua cam ordinară, pentru niște birouri atît de luxoase, am început să mă zgîiesc peste drum. Am avut grijă și de micile mele unelte pe care le-am demontat și le-am strecurat la loc sigur.

Aveam o vedere superbă, cuprindeam toată sala luminată a giorno. Perdelele fine îmi permiteau, aproape, să disting felul exponatelor. După un sfert de ceas eram destul de bine edificat asupra sistemului de vînzare. Se găseau lucruri de toate mărimile și aproape la toate pre-

ţurile, puţini ieşeau fără să fi tîrguit nimic, fie măcar o bilă de ceramică prinsă într-un lănţişor subţire de metal, un nimic dintre acelea pe care fetiţele şi-l agaţă de geanta de şcoală; unii, mai ales cucoane, făceau cîte o tîrguială mai mare şi comisionarul ducea pachetul la maşină sau îl punea pe raft, probabil în vederea transportului la domiciliul clientului. Şmecheria era că fiecare obiect cumpărat era imediat înlocuit cu altul, dar de alt tip. Totul era unicat şi expoziţia îşi schimba înfăţişarea de la un minut la altul. Păcat că nu eram responsabil de magazin, prinsesem cîte ceva bun de aplicat, dar în rest începusem să mă plictisesc. Reuşisem să le deosebesc şi pe cele trei vînzătoare care, cu aerul lor spăşit şi stilat, făceau treabă bună.

Mă uitam tocmai la o Lancia galbenă, care arăta ca un gălbenuş scurs lîngă bordura trotuarului, cînd privirea îmi fu atrasă de un taxi comun ce parca în spatele gălbenuşului. Mai bine zis, atenţia îmi fu atrasă de tipul ce cobora. Merita să-l priveşti, arăta exact ca un afacerist neamţ din filme, cu pîntecul uşor bombat, cu picioarele scurte, bine înfipte în caldarîm. Întinse o mînă autoritară şi cineva din maşină îi dădu o servietă. Se îndreptă spre dugheana mea şi fusei sigur că nu m-am înşelat atunci cînd i-am atribuit naţionalitatea: puteai să cînţi un marş pe cadenţa paşilor lui. L-am urmărit şi în expoziţie aceeaşi mînă autoritară îndepărtă fata care i se puse la dispoziţie, drept care tipul fu lăsat singur. Se uită fără prea mare interes la nişte chestii, apoi dispăru pe una din uşile din spate.

Nu spun că nu eram emoţionat! Aş fi dat nu ştiu ce pentru permisiunea de a fuma o ţigară! Mă ridicasem să plec, dar am fost reţinut de o izbucnire puternică în faţada casei pe care o supravegheam: se aprinseseră lu-

minile într-o încăpere aproape la același nivel cu mine. Am avut o mișcare de recul, strălucirea unui policandru de modă veche, de cristal, pătrundea parcă pînă în anticamera avocatului. Lipit de perete, am rămas să observ scena pentru că merita.

În ușă era neamțul meu, mereu cu servieta sub braț; fusese condus de un tip care tocmai își lăsa mîna în jos: el aprinsese comutatorul. În spatele unui birou, într-un fotoliu de o construcție specială, stătea un alt individ, probabil se odihnise pe întuneric. Acesta se ridică și ieși de după birou făcînd cîțiva pași în întîmpinarea vizitatorului. Eram realmente copleșit! Individul care zăcuse în fotoliul medical nu putea fi decît Seltz, patronul agenției. Îmi scăpă o înjurătură pentru că ușierul sau cine-o fi fost se apropie de cele două ferestre enorme și trase, cu o dexteritate care mă uimi, niște draperii. Nu mai văzui decît înclinarea țeapănă a neamțului. Crezui că aud și pocnetul călcîielor.

În orice caz auzii cu adevărat pocnetul ușii pe care, în graba mare, o trîntii în urma mea. Noroc că nu era nimeni pe scară. Am avut totuși prevederea să controlez dacă s-a închis bine, n-aveam nici o poftă de complicații! În stradă, oprii primul taxi pe care-l văzui. Șoferul era bătrîn și plictisit. M-am lăsat pe bancheta din spate, mi-am tras pălăria pe ochi și l-am stopat la cîțiva zeci de metri de taxiul neamțului. N-avea unde să întoarcă, trebuia să treacă pe lîngă noi. Bătrînul făcu ce-i spusei, dar avu grijă să mă prevină că aparatul taxează.

Era o așteptare plină de nervi, dar nu-mi puteam permite să ies cu toate că muream de curiozitate să-l văd pe neamț părăsind prăvălia. În fine, taxiul așteptat trecu încet pe lîngă noi. Era un Packard. Neamțul își strîn-

gea servieta la piept și explica celuilalt, tipului care așteptase în mașină și care-l asculta cu spatele curbat în semn de respect. Ne luarăm după ei, cu două mașini intercalate. Șoferul se prinse la figură, dar nu comentă nimic, nu părea prea interesat de cursul evenimentelor. În orice caz, conduse perfect și mie-mi ajungea atît. Am trecut fluviul, dar la primul stop l-am scăpat, ne-o luaseră înainte în ultima clipă! Am folosit minutul de staționare ca să aprind două țigări, una mie, una bătrînului. O acceptă fără să mulțumească, dar după primul fum se interesă de marcă. Îi pusei un pachet nedesfăcut de Carpați, fără filtru, firește, pe scaunul gol de lîngă el. În sfîrșit, trecurăm și noi.

Partida era ca și pierdută, dar după cîteva minute de mers, mai atent, bătrînul trage pe margine și oprește, arătîndu-mi cu un semn al capului Packardul care staționa la cîțiva metri. Eram în fața unui hotel, un hotel de mare clasă. Tipul cu spatele curbat supraveghea un băiat în uniformă care aranja niște valize în portbagaj. Am ieșit la timp ca să mai aud urarea băiatului, ca mulțumire pentru bacșișul primit:

— La revedere, domnule, drum bun!

I-am rotunjit puțin cîștigul și, după o scurtă ezitare, băiatul mi-a spus:

— Este domnul Van Heer cu secretarul dînsului. Vine deseori în interesul trustului dumisale, și-mi numi un cunoscut trust olandez ce se ocupa cu construcțiile de mașini.

Primul lucru care mi-a trecut prin minte a fost că mă înșelasem asupra naționalității. Ageamiu mai sînt! Dar nu-i nimic, restul informației compensa eroarea deducției mele. Asta ca să mă învăț minte, să mă mai conduc după aparențe!

Mi se părea c-am făcut o treabă bună, deşi nu aflasem dacă domnul Van Heer fusese la domnul Seltz în calitate de cumpărător sau de vînzător. Nici nu mă interesa asta, pe moment. Eram mulţumit că activitatea agenţiei începea să mi se contureze oricît de vag. Lipind toate informaţiile pe care le aveam, inclusiv cele obţinute în ţară, începusem să văd cam despre ce e vorba. Deşi se vedea că e prosperă, agenţia de artizanat nu făcea decît să mascheze activitatea celeilalte, a agenţiei de spionaj industrial. O bursă neagră a invenţiilor şi inovaţiilor de tot felul, furate, fireşte, de pe unde se putea şi oferite celui care plăteşte mai mult! Cam aşa credeam că trebuie văzută activitatea domnului Seltz şi a colaboratorilor lui. Mascarea prin activitatea de artizanat mi se părea din ce în ce mai deşteaptă: nimeni nu se miră de calificarea superioară a colaboratorilor, deh, nu oricine se pricepe la chestii autentice, nimeni nu vede nimic deosebit în călătoriile lor pe tot mapamondul, nimănui nu-i trece prin minte să verifice identitatea şi profesia celor care calcă pragul prăvăliei-expoziţii, în fond, oricine are dreptul să cumpere ceva frumos şi garantat autentic. „Garantat", pentru că faţada e puternică de tot, nu o mucava trîntită acolo, să fie pentru orice eventualitate... Lucrurile se iau cît se poate de serios şi e normal să fie aşa, cînd e vorba de atît de mulţi bani, pentru o arie atît de întinsă, geografic şi tematic...

Da, şi tematic, începeam să fiu sigur de asta, domnul Seltz lucra în stil mare, nu dispreţuia nici un domeniu al tehnicii moderne, în orice caz, microfilmul care-mi acrea viaţa era din cu totul alt domeniu decît construcţiile de maşini... Presupunerile colonelului M. se adevereau, una după alta.

Ca întotdeauna, începusem să mă gîndesc prea înainte, să emit ipoteze dintre care unele aveau puncte de plecare insuficient verificate sau nu aveau deloc...

Cine ştie unde aş fi ajuns cu gîndurile dacă bătrînul şofer nu mi-ar fi atras atenţia:

— Să ştiţi că ăsta taxează tot timpul!

Se săturase să mai staţioneze într-un loc atît de aglomerat, cu un tip căzut pe gînduri, pe bancheta din spate.

Am considerat că aceasta e prima mea victorie şi că trebuie să o sărbătoresc. Meritam şi o mică răsplată pe care mi-am acordat-o „cu generozitate": nu-mi plăcea în metrou, nu bănuisem că sufăr de claustrofobie, dar cam asta trebuia să fie, şi atunci, răsplata urma să fie o plimbare cu taxiul, pe cheiurile fluviului, atît cît îi puteam urma cursul, în drum spre studioul unde trebuia să mă întorc. O clipă de răgaz, un gînd pentru Monica...

Peste cîteva minute ne-am oprit la o dugheană cam dubioasă, unde am oferit bătrînului taciturn o cafea şi mi-am serbat victoria cu o fine Napoléon de toată lauda.

— Eu nu, s-a apărat bătrînul, mai am de condus astăzi.

La şapte fără cinci fumam tihnit în fumoarul improvizat din casa scărilor dosnice ale studioului. Întunericul nu mă supăra. Dar eram căutat, activităţile se terminaseră. Ultimii întîrziaţi soseau dinspre sălile de duşuri sau din cabine pentru a se alătura celorlalţi, îngrămădiţi toţi într-o sală, deoarece urma să cînte, peste cîteva clipe, cineva. Era Robert Darus, un nume în ascensiune, un băieţandru încă. Se întorsese tocmai dintr-un turneu foarte reuşit în Statele Unite şi povestea

tot felul de chestii nostime copains-ilor care-l înconjurau, mîndri de modestia și amabilitatea lui. Tipul lua ore de mișcare scenică, își dăduse seama că are nevoie, și acum, după programul zilnic, cedase rugăminților. La pian era tapeurul pe care-l văzusem în sala unde repetase Annie. Părea că știe toate melodiile lumii, prindea totul din zbor și înțelegea dintr-o privire ceea ce dorea vedeta serii. Microrecitalul a fost foarte reușit și s-a terminat printr-un cor dezlînat, dar plin de prospețime.

Am plecat cu sentimentul că mi-am făcut o mulțime de prieteni, deși știam bine că nu ne vom mai întîlni niciodată, sau, în cel mai bun caz, și o doream din toată inima, eu urma să le mai întîlnesc numele pe afișe. „Dacă!" zicea Annie, povestindu-mi cît de dificil, uneori de nerealizat, este saltul spre celebritate. Îi dădeam dreptate, da, viața e o junglă în care învinge cel mai tare și-așa mai departe, dar mă gîndeam la altceva.

— Uneori poți să ai talent cu carul, să ai și relații și noroc, și totuși publicul să nu te accepte. Uite, de exemplu . . .

Am lăsat-o pe micuță să-mi povestească tot ce dorea ea, stimulînd-o uneori cu cîte o întrebare. Vedeam că are nevoie să se descarce, să-și strecoare propriile nedumeriri și păreri în țesătura unei povestiri despre altcineva. Era ca o conversație în tren, cînd îți arăți sufletul gol vecinului de compartiment pentru că e o persoană neutră, neimplicată de nici o parte, care te ascultă politicos și-ți dă, eventual, părerea sa, dar pe tine nu te interesează, tu ai vrut numai să te eliberezi de un prea plin stînjenitor . . . Viitorul o neliniștea pe Annie și n-avea pe nimeni căruia să-i vorbească deschis pe această temă . . .

— Ştii, Dean, îmi spune ea la un moment dat, ajungem să comunicăm prea puţin unul cu altul, fiecare vrea să se afirme, nimeni n-are timp şi dorinţă să se ocupe de celălalt. Trăim într-o lume de umbre egoiste...

Iar i-am dat dreptate, aveam un exemplu chiar lîngă mine. În fond, Annie îmi trecuse mie povara neliniştilor ei, fără să mă întrebe, măcar din politeţe, cu mine ce se întîmplă. Mai bine aşa, ar fi trebuit să-i povestesc despre munca mea de traducător principal şi să-i dau de înţeles că am venit aici ca pe pămîntul făgăduinţelor...

Era un aspect foarte neplăcut, probabil cel mai neplăcut al sarcinii pe care mi-o luasem: trebuia să am chipul moral al unui transfug, al unui nemulţumit de ţară, al unui hăbăuc pentru care tot ce zboară se mănîncă, fireşte, cu condiţia ca pasărea să fie occidentală şi mai ales să zboare occidental. Eram tocmai pe punctul de a-i povesti micuţei despre viaţa noastră artistică, adică despre ceea ce ştiam eu în acest sens, cînd mi-a venit în minte că nu mai am voie să fiu mîndru de nimic din ceea ce-mi aparţinuse pînă acum: climatul ţării mele, că trebuie să răsucesc puţin lucrurile, nu mult, aparenţa de real trebuia păstrată, dar unghiul de vedere trebuia falsificat puţin.

Mergeam spre reşedinţa domnişoarei Dubois, fusesem invitat la cină, şi călătoream într-adevăr ca două umbre, fiecare cu ale lui, dînd impresia de suprapunere, la un moment dat, pentru ca în clipa următoare, fiecare să-şi reia consistenţa sau inconsistenţa proprie... Începuse să mă cam ia cu frig pentru că mă văzui aşa cum vor trebui să mă vadă toţi, un nimeni de nicăieri,

un străin în accepțiunea cea mai exactă a cuvîntului, un străin de viața alor săi, un lup lihnit după o pradă pe care o vrea cît mai mare. Imaginea nu-mi făcu prea multă plăcere, îmi dădui seama că trebuie să strecor în comportamentul meu o undă de neliniște, neliniștea celui cu spatele descoperit. Nu puteam face o excepție în fața acestei micuțe, ea însăși un ghem de neliniști? Mă temeam că nu, n-aveam voie să neglijez nici un aspect al problemei.

Am oftat și pentru început i-am spus că peste tot e la fel, dar că perseverența și seriozitatea în muncă și-așa mai departe, ca la o predică de duminică. Spre marea mea uimire, Annie îmi dădu dreptate, se vede că nu era obișnuită să aștepte pară mălăiață.

— Da, voi răzbi, spuse ea, în chip de încheiere. Voi răzbi, pentru că vreau.

Ajunși la reședință mi-am dat imediat seama de unde vine tăria și seriozitatea micii domnișoare Annie Dubois. Mi-a trebuit toată stăpînirea de sine ca să pot încropi un zîmbet acceptabil atunci cînd am fost prezentat doamnei Dubois. Fata nu-mi spusese nimic despre asta și nici eu nu mă interesasem, nu știu de ce, probabil din pudoare sau din indiferență. Accidentul doamnei Dubois fusese îngrozitor și e de mirare că i-a întrerupt numai cariera, nu și viața: pierduse un picior, iar partea dreaptă a feței rămăsese un boț mototolit de carne în care o crăpătură indica urma ochiului. Devenii o cîrpă îmbibată de oroare și de milă, dar comportamentul firesc al celor două femei mă readuse curînd pe o linie acceptabilă de plutire. Doamna Dubois avu bunătatea să mă țină mereu în partea stîngă, arătîndu-mi un profil rămas intact și de o frumusețe dumnezeiască, de statuie șlefuită. Eram incapabil să-mi

iau ochii de la ea, irezistibil atras de carnaţia perfectă şi de graţia curburii gîtului ieşind din gulerul bluzei. Dar mîinile erau muncite, ca de ţărancă, şi linia gurii era aspră, încremenită într-o durere fără margini. Ştiam acum că Annie Dubois va răzbi căci nu se putea să nu fi moştenit nimic din curajul acela de soldat al mamei sale. Mi se părea că e un curaj să mai trăieşti, să mai munceşti, să mai zîmbeşti, atunci cînd soarta şi-a bătut joc de tine în felul acesta.

Doamna Dubois era mîndră de gospodăria ei pe care o întreţinea singură, „şi te asigur, cu rezultate de fermier şcolit".

Adevărul era, oricît ar fi părut de ciudat, că pînă şi în starea aceasta, mama îşi eclipsa fata. Annie era docilă, răsfăţîndu-se ca o pisică ce era, dar nepermiţîndu-şi nici o iniţiativă.

Discret, folosind o tactică de care probabil ar fi fost mîndru pînă şi colonelul M., doamna Dubois mă chestionă asupra persoanei mele. Ştiam că n-o interesez decît în măsura în care puteam constitui un sprijin pentru cariera fiicei sale. Nu mi-am permis să o mint şi, deşi pe undeva se simţea că-i devenisem egal cu un stîlp de telegraf, îmi arătă aceeaşi ospitalitate binevoitoare, pînă la plecare.

Subiectul de bază al discuţiei l-a constituit, după cum era de aşteptat, stadiul repetiţiilor spectacolului din care văzusem şi eu cîteva fragmente. Doamna era la curent, cunoştea încă o mulţime de tipi mai bătrîni care se preocupau de micuţa Dubois şi aveau grijă ca maică-sa să se bucure de progresele ei. Era vorba de o mare revistă cu care „Grupul independent" spera să rupă gura lumii, la vară, la Nisa. Ar fi fost şi adevăratul debut al micuţei. Pînă atunci mai ciupea cîte

un ban de ici de colo, din vreo figurație sau prezentînd uneori modele, prea rar, se alinta ea, pentru că nu avea înălțimea minimă necesară unui manechin de profesie și se apela la ea numai cînd creatorilor li se făcea milă de clientele scunde și le tăiau cîte un model și lor.

Nu reușeam de loc să păstrez numele lui Jo Martin în discuție, vorbele doamnei Dubois alunecau peste el fără nici o urmă. Mi-am dat seama că tipul nu se bucură în ochii ei de nici o considerație și am aflat de ce.

— Jo nu e o tovărășie bună pentru Annie, e morbid. S-a născut somnolînd și va muri tot așa. N-are vlagă.

Fata protestă:

— Mamă, ești nedreaptă, oncle Jo e un domn.

— Da, e un domn, dar nu e o tovărășie potrivită pentru o fată tînără.

Bănuiam că se referă la patima jocului, atît de molipsitoare uneori. N-am mai insistat.

Mama și fiica m-au condus pînă la marginea reședinței care, după cît mi-am dat seama pe întuneric, putea să fie de mărimea unei gospodării de țară. Le sărutai mîna pe rînd, uimindu-le cu gestul acesta „oriental" care, doamnei Dubois, i se părea „duios". Aveam să mă descurc ușor, după cîțiva zeci de metri, aleea ieșea în șoseaua care le lega de oraș Stația autobuzului era foarte aproape, o reperasem la sosire. De cealaltă parte șoseaua era mărginită de niște sere uriașe, în spatele cărora se ghicea pădurea.

Iată a doua seară cvasi-pierdută. Ar fi fost mai bine să mă reîntorc la postul meu de observație, însă nu cred c-aș mai fi putut scăpa de sub urmărire. Poanta cu studioul s-a potrivit perfect. În fond, am cunoscut

mai îndeaproape două doamne încîntătoare, tot trebuia să mă lămuresc puțin și cu ele. De ce chirurgia modernă n-a putut face nimic pentru doamna Dubois? N-or fi avut destul bani pentru o operație cumsecade, astea se fac în Statele Unite . . .

Șirul gîndurilor mi-a fost întrerupt de goana unui individ pe șoseaua în care urma să ies și eu peste cîțiva metri. Probabil venea autobuzul. Am început să alerg, auzind și în spatele meu niște pași grăbiți. Doi indivizi, pe care nu-i bănuisem pe aleea pustie, m-au depășit. Înainte de a fi putut să mă mai gîndesc la ceva, m-am trezit la pămînt. Nu că mi-au pus piedică, m-au cosit pur și simplu, dar mi-am dat seama că nu mi-au rupt picioarele, asta fusese senzația, pentru că am avut ca primă reacție redobîndirea verticalității mele la care țineam, atingînd în treacăt, cu capul, stomacul unuia din ei. Ce-a fost e greu de reconstituit exact, cert e că eu dădeam și ei încasau, mai veniseră doi, dar mai ales, ei dădeau și încasam eu. Crezusem că „mă știu bate“ bine, aveam și un pic de antrenament din direcția asta, dar nu după mult timp a trebuit să constat că știau și ei meserie. Partea proastă e că am constatat-o la propriu, pe pielea mea. Dădeam cu un fel de furie, hai să-i zicem firească, sporită și de faptul că nu reușisem să imprim caftului direcția spre șoseaua pe care o vedeam ca pe o salvare, numai la cîțiva metri.

O clipă am trăit o senzație ciudată, mi se părea că m-au spintecat cu cuțitul de la tîmplă pînă sub bărbie. O șuviță de sînge călduț și lipicios mi se aduna sub gulerul cămășii. Era momentul să-mi închei rolul de sac de antrenament pentru niște necunoscuți care mi se păreau, în întuneric, foarte masivi, toți, așa că m-am

lăsat moale, de parcă atunci mi s-ar fi scurs talaşul, la pămînt.

— Destul, mon ami, spuse o voce scîrbos de veselă, unuia care-şi tot ştergea bombeurile de coastele mele.

— Încă nu, i se răspunde. Mie, cînd mi se dă să fac o treabă, îmi place s-o fac bine.

El înţelegea să-şi facă treaba bine, de acord, dar n-am mai putut să-i dau calificativul pe loc; îndată după declaraţia lui de conştiinciozitate, am fost ridicat de guler şi n-am mai fost nevoit să mă ostenesc făcînd pe leşinatul; au avut ei grijă să leşin de-a binelea.

M-am trezit, fiindcă mi se pusese ceva groaznic de mirosit, sub nas. Norocul a fost că o mînă a îndepărtat porcăria, altfel leşinam din nou. Am fost lămurit în cîteva vorbe că sînt, parcă eu nu vedeam, în sala de urgenţe a clinicii particulare X, aflată chiar la centura capitalei. Mă întinseseră, gol pînă la brîu, pe o masă de operaţie, şi-am dat să mă scol, simţeam că pot, dar simţurile mă înşelaseră.

— Totuşi, n-aveţi nimic, îmi spune zîmbind, un intern. V-am examinat pînă mai adineaori; nimic rupt, nimic lezat. Şi-i dă înainte cu zîmbitul. Veseli mai sînt unii oameni!

O soră îmi aplică un plasture de care n-am mai văzut în viaţa mea, ca o fîşie de celofan, de la tîmplă pînă sub bărbie, deci tot fusesem tăiat, şi-apoi îmi dădu o injecţie şi eu a trebuit să rabd, ba să mai şi zîmbesc recunoscător, deşi înţepăturile astea n-au intrat niciodată printre pasiunile mele.

În fine, am coborît de pe masa înaltă, sau am fost coborît, chestie de interpretare, dus într-o cameră alăturată şi instalat într-un fotoliu. Tot sora mi-a ajutat să mă şi îmbrac, se vedea că se pricepe, şi-apoi m-a

lăsat cu doi tipi, ce se zgîiau la mine, înfundați în alte fotolii.

— Sînt inspectorul Cogan de la Poliția Judiciară, s-a prezentat unul din ei, un tip între două vîrste, mai degrabă tînăr, dar atît de obosit încît n-am mai știut pe moment dacă trebuie să-mi fie milă de mine sau de el. Celălalt, un subaltern după atitudine, tăcea.

— Mi-ați putea explica, a reluat inspectorul Cogan, cum ați ajuns în situația aceasta, domnule Brad?

Am dat din cap că nu, trăgînd prima concluzie: mai aveam pașaportul, ceea ce nu era puțin.

În fine, ne-am lămurit noi unul pe altul, eu am aflat că zăcusem, după calculele ulterioare, cam un sfert de ceas la marginea șoselei, el s-a lămurit ce căutam acolo, dar n-am reușit să ne dumirim nici unul asupra substratului caftului pe care-l încasasem. Între timp, tipul celălalt a șters-o englezește și-am înțeles că se duce să verifice la telefon adevărul spuselor mele referitoare la vizita pe care o declarasem. Nu voiam să-i comunic domnului Cogan impresiile mele despre mica întîmplare și anume că ăia mă bătuseră măr, e adevărat, dar n-o făcuseră în „dușmănie“, nu acționaseră contra mea, Dinu Brad, persoană particulară cu care aveau ceva de împărțit, ci avuseseră de făcut o treabă și ținuseră să o facă bine. Cam așa zicea ăla care-mi număra coastele. N-aveam nici un chef să înnod relații de prietenie cu poliția autohtonă, ba dimpotrivă și m-am bucurat cînd am aflat că înafară de pașaport, țigări și chei nu mi s-a mai găsit nimic în buzunare. Am întrezărit și o explicație plauzibilă. Inspectorul lăsă disprețuitor să-i atîrne o buză, cînd află cîți bani avusesem la mine. Era o sumă derizorie, e adevărat, dar el nu știa că erau toți banii mei și nici eu nu i-am spus-o.

Excluzînd posibilitatea că am fost victima unui atac pornit din gelozie, şi ar fi fost absurd să o luăm în consideraţie, am ajuns amîndoi la concluzia că am fost caftit pentru a fi jefuit. Cu atît mai rău pentru atacatori, dacă rezultatele acţiunii lor temeinice (chiar temeinice!) au fost sub aşteptări. Nu s-au lăcomit nici la ţigările mele aşa că pot să ofer una inspectorului şi încerc şi eu să trag cîteva fumuri, ceea ce-l face să zîmbească.

— Iată-vă în afară de orice pericol, domnule Brad.

Da, eram în afară de orice pericol, dar mă simţeam ca jupuit sau mai bine zis ca frecat cu şmirglu de o gospodină prea zeloasă. Şi totuşi, n-aveam nici o rană, chestia de pe obraz era o simplă zgîrietură superficială, făcută fără intenţie, probabil cu brăţara de la ceas sau cu colţul unui buton, la mişcarea mîinii unuia din atacatorii mei.

— Pînă mîine are să vă treacă de tot, mă asigurase sora, şi eu am crezut-o, pentru că acesta e unul din marile mele defecte, cred tot ce-mi spun femeile frumoase.

Camaradul sau subalternul inspectorului se întoarse şi din mişcarea fină a uneia din pleoape am înţeles că făcuse verificarea şi comunicase pe această cale lui Cogan că nu minţisem. Am mai discutat puţin, în trei, despre natura şi consecinţele atacului al cărui obiect am avut onoarea să fiu.

— V-au bătut cu grijă, constată tipul al cărui nume nu-l aflasem încă.

— Da, confirmă Cogan, v-au bătut, ca să zic aşa, calificat, v-au frămîntat pînă la leşin, pînă la înmuiere, dar nu v-au vătămat nimic, nu v-au deschis pe nicăieri. Procedeu de oameni de meserie.

Eu nu ziceam nimic, nu voiam să alimentez subiectul „oameni de meserie". Tipul fără nume lansează presupunerea că aş fi putut fi atacat din greşeală, adică ăia să fi avut vreo răfuială cu cineva şi să mă fi confundat, iar în final, văzînd că s-au înşelat, s-au mulţumit cu amărîtele mele de sute şi m-au abandonat pe şosea, tocmai pentru ca, mai devreme sau mai tîrziu, cineva să mă găsească.

— Puteţi face o reclamaţie, conchide Cogan, în timp ce, ridicat, îşi încheia pardesiul.

— Unde vă pot găsi? fac eu pe prostul.

— Nu mie îmi faceţi reclamaţia, mă lămureşte el cu o răbdare obosită. Noi treceam din întîmplare pe acolo . . .

— Spre norocul meu . . .

— Da, s-ar fi putut să rămîneţi acolo toată noaptea. În general, oamenii preferă să nu se amestece în chestii care nu-i privesc şi care le pot crea complicaţii. Îşi apără tihna călduţă, zice inspectorul, şi înţeleg că „tihna călduţă" în care se complac oamenii temători de complicaţii îi face şi lui figuri.

— Faceţi reclamaţia circumscripţiei respective, de ei aparţine cazul. Noi nici nu ne ocupăm de aşa ceva, v-am spus, v-am găsit din întîmplare.

Pînă la urmă am hotărît să nu mai fac nici o reclamaţie, nu reţinusem nimic din înfăţişarea atacatorilor mei, suma furată nu justifica bătaia groaznică pe care o primisem, şi-apoi mai era şi numele fetei pe care, vrînd, nevrînd, trebuia să-l menţionez, . . . plus numele meu, plus tot felul de alte chestii de care nu voiam să-i pomenesc inspectorului.

— Cum vreţi dumneavoastră, zice el şi apoi se oferi să mă conducă acasă, „nu va fi un ocol prea mare". Accept, că doar atîta aşteptam.

Părăsim cocheta clinică unde au fost toţi atît de amabili, şi-n timp ce abia mă tîrîiam, bine proptit de două părţi, pe peronul de gresie, mă întreb cu voce tare dacă şi alţii se bucură de aceeaşi amabilitate.

— Da, îmi răspunde cu o voce scîrbită tipul fără nume, pentru o mie o sută pe zi, poţi fi sigur că-ţi fac tot ce-ţi trebuie.

— Nu e cazul dumneavoastră, intervine sora care ne conduce, cu o lanternă. Dumneavoastră aţi fost „de urgenţă".

Lăsăm în urmă clădirea învăluită în întuneric, n-au vrut să aprindă luminile pe faţadă, liniştea şi odihna pacientului înainte de toate, şi ne angajăm cu toată viteza pe străzile pe care, în sfîrşit, se poate circula. Tipul care nu mi s-a prezentat conduce bine. Inspectorul Cogan i se adresează cu Dodò.

Ajungem. Îi rog să urce cu mine şi ei acceptă fără nici un fason, de parcă ar fi fost un lucru de la sine înţeles. Am auzit soneria insistentă a telefonului, încă de pe palier. Era Annie, îngrijorată de convorbirea care-o avusese cu poliţistul, în care i se ceruse să declare ora plecării mele de la ele. O liniştesc cum pot, sub privirea cercetătoare a inspectorului Cogan, a cărui primă mişcare fusese să se trîntească într-un fotoliu. Nu-i spun fetei de bătaie, zic că a fost o încurcătură, dar înainte de a mă îngrijora că nu-mi vine în minte nici o explicaţie plauzibilă îmi sare ea în ajutor, anunţîndu-mă că mîine pleacă. Ei, chestia asta mi-a mai muiat un pic creştetul capului, fiindcă prea pica pe neaşteptate şi nu-mi plăcea de loc. Micuţa zice c-a primit o chemare

urgentă din partea sindicatului cutare al unui combinat de confecții, cărora li s-a îmbolnăvit un manechin. Cică pleacă mîine, totul e aranjat, pentru cîteva zile în capitalele Africii de Nord să prezinte modele. E tare surescitată, așa că eu n-o mai întreb nimic și-i urez ce-mi trece prin cap. E adevărat că nu-mi trece mare lucru, dar nici nu-i nevoie, Annie e bucuroasă de călătorie și de banii care-i poate scoate.

Am pus receptorul jos și-am încercat să fac pe gazda primitoare cu restul de țuică și de salam de Sibiu. Inspectorul Cogan nu era cîtuși de puțin un tip dezagreabil, numai că era foarte obosit, scuzele lui sunau de prisos, asta se vedea bine pe fața lui pămîntie. Țuica îl cam muie, dar nu și pe Dodò, care se transformase în fată în casă, umbla de colo pînă colo, bănuiesc că nu fără scop, îmi făcu patul de culcare și mă îmbătrîni cu zece ani, învelindu-mi niște gheață într-un prosop. În fine, termină de umblat la frigider, la cîțiva centimetri de microfilmul meu cel fals și-mi trînti punga improvizată cu gheață pe cap. Nu voi să mă dezbrac în prezența lor, mai vorbirăm de una, de alta și-am fost mulțumit să ne despărțim prieteni, deși eram sigur că în raportul lui inspectorul va menționa toată întîmplarea, chiar fără reclamația mea.

— Nu judecați toată țară după asta, mi-a spus el, stîngaci, în chip de scuză, la plecare.

Nu mă îngrijora faptul că trebuia să le deschidă poarta madame Thérèse, oricum, vizita lor fusese înregistrată. Speram că domnul Seltz va trage cuvenita concluzie din faptul că nu voiam să fac o reclamație oficială.

Dar dacă n-avea nici un amestec? Ah, asta ar fi fost culmea, să fi fost într-adevăr victima unui jaf!

Era momentul să încerc să mă oblojesc în stilul meu. M-am dezbrăcat cu un fel de lehamite de ordin estetic, dacă pot spune așa, pentru că trupul meu acoperit de vînătăi, de diverse intensități și calibre, constituia, chiar pentru mine, o „priveliște" total dizgrațioasă. Dar descălțatul a constituit o reală plăcere; în carîmbii ghetelor mele ultraelegante, ultima modă la București, ghete fine, de comandă, care aveau de toate minus scîrțul, deci în carîmbul acestor neprețuite ghete la modă îmi ascunsesem uneltele cu care puteam deschide orice broască, adică două ace foarte fine, prevăzute cu ghivent pentru a putea fi prelungite, o spatulă de dimensiuni aproape milimetrice, o șurubelniță delicată... Le-am curățat cu grijă, meritau, și le-am pus alături de celelalte piese pe care nu le luasem cu mine, în etui-ul plat din buzunarul pardesiului lui Jo Martin.

Mare noroc am avut că cei de la clinică nu s-au gîndit să mă și descalțe! Un meseriaș ca inspectorul Cogan și-ar fi dat imediat seama la ce pot folosi nimicurile de oțel flexibil. M-ar fi considerat, poate, un spărgător bătut de complici. Hm, chestia nici nu-i prea departe de adevăr, numai că nu sîntem complici încă, iar bătaia am încasat-o ca pruncul țiganului, înainte de a merge cu ulciorul la fîntînă, „că după ce-l sparge, la ce mai folosește?"

*

*   *

Cearșafurile ude stimulează gîndirea, dar acum cred c-am gîndit destul. Mă transfer în așternutul ademenitor pentru un trup frînt, să mai prind cîteva ceasuri de

somn. Nu mai e mult pînă dimineață. Miercuri dimineața . . .

Ce voi face mirecuri dimineața? Yvette a plecat, Annie pleacă, ciudată chestie, fără bani m-au lăsat, de verificat m-au verificat, de urmărit, . . ., uite, de asta sper că am scăpat, măcar cele cîteva ceasuri cînd l-am dibuit pe domnul Van Heer . . ., de bătut m-au bătut, mi-au dat un avertisment adică, m-au muiat . . . M-au muiat?! Da, cred că ăsta e cuvîntul, m-au încolțit din toate părțile și-apoi m-au lăsat să mă trezesc singur, absolut singur și fără nici o posibilitate de a . . .

Ei bine, ce-ar face traducătorul Dinu Brad, virtual trădător de patrie, virtual transfug, în situația asta?! E realmente rămas fără nici o speranță? El, nu eu! Dar unchiul Jo Martin care trebuie să vină, care i-a promis ajutorul, care i-a dat de înțeles că va fi așa și pe dincolo? Cum trebuie să reacționeze traducătorul Dinu Brad? Mă tem că pînă acum nu m-am gîndit destul la „acest domn"!

Încep să mă gîndesc cam cum ar trebui să fie schimbarea la față, încerc să mă văd cu ochii ălora, ai ălora care știu că Martin a murit și că într-un fel sau altul va trebui înlocuit și, după un timp, am impresia că am dibuit un fir. Așa că intru în joc. Păzea, voi ăia, nu glumiți voi, dar nici eu n-am totdeauna chef de bancuri. Și acum, mai puțin ca niciodată. Cît despre joc, nu, nici eu nu sînt ageamiu, am mai auzit și eu, pe ici, pe colo, cîte o regulă . . . Vorba lui M., și cărțile sînt bune la ceva.

Mă ridic urgent din pat, pentru că dacă e vorba să intru în joc, ah ce bine-mi pare, atîta am așteptat, atunci prefer să intru de partea care-mi place mie și nu de partea care mi se dă, la o adică. Așa că, după

cîteva minute, cu concursul unei telefoniste de la informații care se plictisea și nu s-a speriat de ideea că vreau să vorbesc cu „o cineva" căreia îi cunosc doar numele, peste cîteva clipe deci, aud în receptor o voce caldă, trezită din somn, și-i aduc aminte că Gioconda există și mîine ...

CAPITOLUL VI

Mă ferchezuiesc, miercuri dimineața, cum știu eu mai bine, și zău că știu să fac treaba asta binișor, pentru că eu am fost întotdeauna de părere că dacă cucoanele se străduiesc atîta să ne placă, și de cele mai multe ori reușesc, nimic de zis, atunci e cazul să facem cîte ceva și noi, bărbații, în direcția asta.

Nu vreau să spun că reușesc teribil, am dorit a-ntîia, dar încă scîrțîi din încheieturi și plasturele ăsta transparent de pe față mă cam încurcă. Convin cu mine însumi că-mi dă un aer mai interesant, mai misterios, și ăsta-i lucru de mult stabilit, misterul e cel care contează al naibii în fața cucoanelor. Atît de mult contează încît sînt dispuse să-l fabrice singure; ajunge ca tu să taci, că fantezia lor umblă singură, ca un mecanism bine întreținut, pe care e suficient să sufli ca să-nceapă să se rotească. De ce ar face excepție de la această sfîntă regulă tocmai cucoana pe care m-am hotărît s-o dau gata azi? Imaginea ei aurie îmi dă un soi de neliniște de licean care-și face planuri, de la bun început considerate imposibil de realizat, gîndindu-se la o vedetă pe care a văzut-o aseară pe scenă:

la zece pași și totuși inaccesibilă. Numai că eu nu sînt licean, doamna Giovanna Bruni nu e vedetă și planurile mele s-ar putea să nu fie chiar cu neputință de realizat. Senzația, însă, rămîne aceeași.

Auria mea doamnă nu e vedetă și chiar mă întreb de ce. Ar lua premiul I cu coroniță la orice concurs de frumusețe de pe tot mapamondul și cred că orice bărbat, de la șapte la șaptezeci de ani, ar jura cu mîna pe inimă că n-are rivală la armonie. Parc-așa se cheamă potrivirile perfecte, armonie?! Armonie de forme s-a mai văzut. Slavă domnului, două exemplare din trei, mă refer la cucoane, firește, posedă ceea ce se numește armonia formelor. Altfel ar fi destul de greu de trăit, mi se pare. Giovanna e prima din cele două, dar eu mă gîndesc la senzația stranie pe care ți-o dă armonia de culoare a acestei făpturi care s-a instalat ca la ea acasă în gîndurile mele, luîndu-mi-le pe toate, chiar și pe acela rezervat blestematului de microfilm fantomă. Atîta galben de toate nuanțele strîns într-o singură făptură îmi explică, în sfîrșit, formularea pe care n-am înțeles-o niciodată pînă acum, „bucățică ruptă din soare". De fapt, Giovanna cumulează mai multe nuanțe ale acestei culori, de la ocrul auriu al părului, la bronzul delicat al pielii, ca al copiilor mici, rumeniți pe plajă, pînă la strălucirea incandescentă a ochilor, într-adevăr cei mai ciudați și mai frumoși din cîți am văzut pînă acum. „Cei mai și mai"?! Superlativul acesta îmi aduce zîmbetul pe buze. Cine pe cine dă gata azi? Că eu, parcă sînt gata de ieri. Și nici nu s-a străduit măcar, ba m-a și lepădat pe stradă ca pe un nimic inutil. Ori, poate, tocmai de aia . . .

Așa sau altfel, mă voi lămuri eu azi, mîine sau poimîine căci treburile astea au și ele o socoteală de timp,

dar, pînă una alta, prind de coadă gîndul acela neplăcut cu microfilmul și mi-l înfig bine în cap, măcar să am și eu ceva fix, printre atîtea fantasme aurii ce-mi umplu mintea.

Sînt boem de tot, dacă prin asta se înțelege lipsa de bani, și cînd zic „de tot“, am acoperire sută la sută. Pot să-mi ofer buzunarele pentru o eventuală casă a vînturilor. Asta să fie cel mai mare necaz, îmi închipui că-l rezolv în dimineața aceasta, urgent și fără nici o dificultate. Ba poate mai primesc și mulțumiri! Sigur primesc și mulțumiri, altfel superbele mele deducții se duc de rîpă și micul meu renume de tip „deștept și descurcăreț“, se dovedește fals. În fine, chestia cu deșteptăciunea e destul de relativă, eu n-am îndrăznit să cred așa ceva despre mine, dar așa cred alții și mie nu mi-a plăcut niciodată să dezamăgesc pe nimeni cu bună știință, chit că acum nu sînt „în specialitate“.

Așa că o pornesc per pedes apostolorum spre faimoasa agenție. Trăiască toți reprezentanții comerciali olandezi cu aspect de militari în retragere!

Îmi prinde bine plimbarea asta de dimineață, cam lungă plimbarea și cam tîrzie dimineața, pentru că am de gînd ca, în timp ce admir orașul, avînd deci un fond vizual și sonor din cele mai plăcute, să reanalizez datele situației mele de azi...

Se vede că nu toți sîntem Napoleon, în orice caz eu nu sînt. Nu numai că nu pot face mai multe lucruri deodată, dar nu pot realiza nici măcar unul din cele pe care singur mi le propun, și-atunci mă las în voia soartei și soarta asta se cheamă Giovanna, vreau să spun că tot drumul pînă la dugheană mă gîndesc numai la boțul ăla de soare și mă întreb cum ar trebui să mă port cu ea ca să-i văd ochii mereu strălucind. Mă

mai întreb cînd rîde femeia asta, pentru că ieri, fără să o fi văzut nici o clipă tristă sau preocupată, n-am izbutit nici să-mi dau seama cam cum ar fi cînd e veselă. Am rămas cu impresia că se mişcă şi vorbeşte ca-n neştire, fără să acorde vreo atenţie deosebită la ceea ce se întîmplă în jurul ei. Oboseală, indiferenţă? Da, cred că blazare, indiferenţă, orice în afară de poftă de viaţă. Or eu, eu am o poftă nebună de viaţă, de acţiune, de mişcare. Dacă m-au bătut închipuindu-şi că mă vor ţintui la pat pe cîteva zile, ştiu că s-au înşelat! Oi fi eu „ăla micu", dar nici chiar aşa!

Nu mi-am dat seama cum am ajuns în faţa dughenei, dar, uite, am ajuns, fără să întreb pe nimeni şi fără să deschid măcar o singură dată planul oraşului, aşa că mă gîndesc că pot fi destul de mulţumit de spiritul meu de orientare.

E prea devreme pentru ca bursa secretelor industriale să-şi fi deschis uşile ei elegante şi să-şi momească sau să-şi mascheze clienţii cu articole artizanale autentice şi de bun gust provenite din cele patru colţuri ale lumii, prin grija neobosită a patronului ei, domnul Seltz care . . .

Destul, destul. Fără bravadă, fără veselie, fără încredere în viaţă. Domnul Dinu Brad, traducător din trei sau patru limbi europene, trebuie să-şi aducă aminte că a fost bătut fără să ştie de ce, că nu mai are nici un ban, că domnul Jo Martin i-a promis să-l ajute, să-i dea primul imbold pentru a-i trăda pe ai săi . . .

Stop. Nu e bine. Cei de la agenţie trebuie să mă aducă pe calea aceasta; domnul Jo Martin nu mi-a pomenit nimic de asta (atunci era logic să mă recruteze el, la Bucureşti); el mi-a spus numai că, bazîndu-se pe relaţiile lui şi pe pregătirea mea, voi putea să-mi găsesc o ocu-

pație în acest Occident și unde adevărata mea valoare... și care Occident, cu posibilitățile oferite unui om tînăr și intreprid, mai ales iubitor de lux și femei frumoase și-așa mai departe, tot pomelnicul.

În timp ce bîjbîi după intrarea din spate constat că e teribil de ușor să vrei să minți, dar ceva mai greu să faci chestia asta în așa fel încît alții să te creadă și tu să nu te încurci în propriile tale ițe.

Zic unei vînzătoare care supraveghează despachetarea unor lăzi să-l caute pe amicul meu, Don Towell. Remarc imediat licărul de interes care-i apare în ochi atunci cînd ajunge cu cercetatul figurii mele la plasturele de celofan, ce-am spus eu, aerul meu e mult mai misterios decît ieri, și-i spun că mă bucur grozav atunci cînd ea îmi declară că m-a văzut ieri în prăvălie, dar mă cam lasă buna dispoziție cînd aflu că amicul e plecat. Dac-a-ntins-o și ăsta în Africa! Noroc că-i numai la bancă și trebuie să sosească. Mă hotărărsc să-l aștept și văd că duduia n-are nimic împotrivă, mic succes pe care-l pun tot pe seama plasturelui. Mă conduce prin niște încăperi tixite de ambalaje, dar foarte bine rînduite, în prăvălie. Profit de ocazie ca să mai arunc cîte un ochi în dreapta și-n stînga și să-i cer, „plin de uimire și entuziasm", lămuriri asupra afacerii, dar văd c-am dat un pic în bară: am uitat că duduia-i vînzătoare și nu patron. Afacerile acestuia nu-i fac pieptul să tresară de mîndrie; am impresia că nici pe ea nu o pasionează artizanatul. Totuși, dintr-o solicitudine profesională intrată în obișnuință, îmi dă o mulțime de lămuriri de care habar n-are cît mă bucur.

Agenția are vreo zece ani sau așa ceva, ea nu știe bine, pentru că nu-i angajată decît de vreo cinci; în ultimii ani, de cînd patronul s-a hotărît să investească

mai mult în cheltuieli de reprezentanță și să cuprindă tot globul, e mai profitabilă, dar are de luptat cu moda, cu prăvăliile specializate în anticării și așa mai departe, duduia-mi spune toată istoria de parcă i-aș fi declarat că am de gînd să cumpăr instalația, în următoarele douăzeci și patru de ore. N-o întrerup de frică să nu-și piardă șirul și aflu că jumătate de clădire e închiriată de domnul Seltz, mai precis subsolul, parterul și primele două nivele, că mai sînt cîteva săli de expoziție mai mici decît prăvălia propriu-zisă, unde obișnuiții casei sau clienții, care pot prezenta interes sînt admiși cu plăcere, că obiectele lor au o mare trecere fiindcă renumitele etcetera.

O întrerup ca să o întreb de Jo Martin, dar duduia nu-l cunoaște decît foarte vag.

— Știți, avem o mulțime de colaboratori externi.

Da, știu că au o mulțime de colaboratori externi, dar aș cam vrea să aflu și care-s colaboratorii interni. Fac fetei două, trei mici confidențe fără importanță, ca să-i dau impresia de conversație și nu de „chestionare" și-apoi laud un pic orașul celor mai frumoase femei din lume, dar tipa nu reacționează cum vreau eu și-atunci o atac altfel.

— Presupun că munca într-o agenție de artă e foarte interesantă, dar, probabil, și foarte obositoare. Nu? — și continui înainte de a-i da timp să răspundă. Eu, în locul dumneavoastră, nu mi-aș pierde zilele servind pe alții.

— Nu?! Dar ce ați face?! — tonul duduii e rece și neîncrezător.

— Aș face film, răspund eu sigur de faptul că nici o femeie nu poate rezista acestei idei și-i ofer o țigară, încercînd să maschez prin gest stînjeneala pe care o

simt pentru că, deși prezentabilă și îngrijită, tipa e departe de imaginea pe care ne-o facem, de obicei, despre vedete. Refuză țigara mea pentru a-și aprinde una de-a ei, uitîndu-se cam cu fereală spre ușă. Nu-mi răspunde nimic, dar simt că devine mai puțin „ca la serviciu".

— Chiar, cinci ani nu v-au săturat de produse artizanale?!

— N-am încotro, zice, și oftează. De altfel nu va mai dura mult.

Îmi spune o poveste semi-credibilă pentru unul ca mine, apoi îmi dau seama că e cît se poate de veridică: domnul Seltz dorește ca personalul, în orice caz ăla care se vede, să fie tînăr și arătos, ori ea . . .

— Dar sînteți tînără și prezentabilă! strig eu cu indignare.

— Da, sînt prezentabilă, dar nu foarte tînără, am treizeci și trei de ani. Va trebui să plec curînd.

— Bine, dar . . .

— Cînd am acceptat slujba mi s-a spus că e pe durată limitată — n-aveam de lucru — și cinci ani mi s-au părut o veșnicie, credeam că pot reedita cazul micuței italience. De altfel, acesta e mitul casei noastre, printre vînzătoare, vreau să zic.

Întreb, de politețe, ce-a realizat micuța italiancă și aflu că, acum vreo zece ani, în orice caz în prima garnitură de vînzătoare, era angajată „o tontuță de italiancă, abia știa limba acestei țări și se zice că nici nu arăta cine știe ce", care se face remarcată de un tip cu bani și evadează definitiv din ingrata meserie.

— Și-atunci, uneori ne mai închipuim că există tipi cu bani care să te scoată de după tejghea și să te transforme din cenușăreasă în prințesă. În ceea ce mă pri-

veşte, cred că e inutil să mai sper, adaugă ea, cu un zîmbet strîmb care o îmbătrîni brusc.

— Şi ce s-a întîmplat cu micuţa italiancă?

— O mai văd din cînd în cînd, trece pe aici. A fost chiar ieri, face pe cucoana din lumea bună, se lasă servită...

Fata tace dintr-o dată, dîndu-şi seama că eu, da eu, eram tipul cu care micuţa italiancă a părăsit ieri localul expoziţiei!

— Pardon, domnule, cred c-am început să mă amestec în ceea ce nu mă priveşte, zice ea, prefăcîndu-se încurcată, dar eu nu mă supăr şi o întreb ca-ntre amici:

— Serios?! Ea e...

— Nu ştiu dacă am făcut bine trăncănind, zîmbeşte ea. Sper că indiscreţia mea nu v-a supărat, domnule.

— Oh, nu, deloc! Mi se pare foarte interesant.

Şi într-adevăr aşa era, asta mi se părea cea mai interesantă poantă pe care o auzisem de vreo sută de ani încoace. Micuţa mea făptură aurie, vînzătoarea toantă şi fără vino-ncoace, răpită de aici de către un tip bogat! Binecuvîntez sfînta invidie feminină şi încerc să o răsplătesc pe acrita duduie pentru serviciul pe care mi l-a făcut fără să ştie, prin cîteva vorbe frumoase la adresa coafurii şi toaletei ei. Lasă să înceapă şi ea bine ziua de azi!

Între timp vin celelalte două vînzătoare, amîndouă mai tinere şi mai drăguţe decît prietena mea, probabil ele mai cred în reeditarea mitului micuţei italience. Mă feresc să fiu prea familiar cu ele, deşi mi-ar plăcea, însă am impresia că-mi strică la „reputaţie". Ieri Don Towell parcă nici nu le vedea. Vine şi ăsta, anunţat de una din fete, şi cască ochii cît cepele cînd mă vede, aproape

că-mi vine să cred că uimirea și dezolarea lui sînt sincere.

Urc scările spre catul întîi și inima-mi ticăie un pic mai tare fiindcă știu că aici e biroul patronului, dar argentinianul mă conduce în altă direcție. Intrăm într-o încăpere, recunosc, elegantă și suficient de personală, vreau să spun că singura mobilă oficială e dulapul metalic care parcă distonează cu aranjamentul de cameră de zi al unui apartament bine întreținut. Avea tot ce-i trebuie tipul, inclusiv o colecție de băuturi și de havane fine, de tot soiul, toate cu banderolă aurie pe care a fost imprimat cu roșu de purpură „Oscar Seltz", conform unui obicei curent între oameni de afaceri care-și marchează cu numele micile cadouri și atenții destinate clienților mai deosebiți.

Accept cu plăcere coniacul oferit, chiar aveam nevoie de unul, și refuz havana.

— Îmi face rău.

— Nu prea știi ce e bun și ce e rău, rîde tipul de mine, săltîndu-și barba neagră peste cămașa ultraelegantă și scuipînd cu dezinvoltură vîrful havanei, pe care-l mușcase, disprețuind serviciul cuțitașelor de argint și fildeș destinat acestei gingașe operații.

Îi povestesc ce mi s-a întîmplat ieri făcînd pe indignatul și pe ofensatul care vine cu inima deschisă într-o țară mult visată și care se trezește bătut măr fără nici un motiv, de niște necunoscuți care, „culmea", îl mai și jefuiesc de ultimii bani. Argentinianul mă ascultă cu atenție și-mi împărtășește cu totul indignarea, ba mă mai și montează și declară că cel mai bun lucru pe care-l am de făcut este o reclamație la poliție, cu o cerere de despăgubiri. În fond, martorii mei, cei doi

polițiști care m-au găsit, sînt demni de toată încrederea etcetera.

Mai că-mi vine și mie să-l cred și să fac cum zice el, dacă nu i-aș surprinde un surîs reprimat în barbă, la o zecime de secundă după apariție. Îl înjur în gînd, că alta n-am ce face, îmi iau o mutră încurcată, mă uit un pic pe pereți, ca să marchez mai bine replica printr-o pauză și zic:

— Nu, Don, asta nu pot s-o fac.

— Nu poți s-o faci? De ce?

— În fine, nu că nu pot, dar nu vreau.

— Păi n-ai nici un ban!

— E adevărat, dar...

Mai fac eu pe încurcatul și pe misteriosul și pînă la urmă, invocînd marea simpatie pe care el, argentinianul, mi-o inspiră, încrederea pe care i-o acord și încă vreo trei atribute de ăstea, îi fac teribila mărturisire: nu vreau să fac reclamație pentru că nu doresc să am nimic de-a face cu poliția.

Argentinianul mă ascultă cu destulă atenție, eu mai fac o dată apel la încrederea lui de amic și continui să-i spun „în fraze trunchiate de emoție“ că am mari speranțe să devin cetățean al țării care-l adăpostește și pe el, să mă expatriez definitiv și că n-aș vrea ca primul contact pe care-l am cu autoritățile să conste într-o reclamație.

— Să rămîi definitiv aici?! silabisește argentineanul pentru a-mi arăta că l-am făcut marț. De data aceasta e sincer, știu c-am nimerit-o.

— Da. Știu că e greu, dar am promisiuni ferme.

— De la cine?

— De la domnul Jo Martin.

— Păi, ziceai c-ai pornit-o într-o călătorie de studii prin capitalele Europei...

— Era să-ți spun din prima clipă că am venit să mă expatriez! explodez eu.

Faptul că argentinianul nu face nici un comentariu, ori așa ori așa, la mărturisirea mea, nu-mi prea place, dar nu-l forțez la nimic.

— Și cam ce-ai vrea să faci aici? rînjește el.

— Dragă Don, încep eu, cu un aer suficient care-mi face și mie greață, dragă Don, eu sînt un tip care are studii superioare.

— Și?

— Și știu patru limbi romanice: franceza, italiana, spaniola și româna.

— Ca orice marinar de pe Mediterană. Și?

— Și mă mai bîlbîi englezește, nemțește și ungurește...

— Și ungurește?

Exclamația prietenului Don Towell a fost prea scăpată ca să nu-mi atragă atenția. Îmi vine să-l pup. Mi-a spus fără să vrea că Martin, specialistul lor în maghiară, că-n germană se găsesc pe toate gardurile, le va lipsi. Și că persoana mea poate prezenta oarecare interes. „Dar de ce m-ați bătut", urcă în mine un geamăt, zău că parcă mi-e greu să stau pe scaun, și mă răcoresc, tot în gînd, cu ceva ce se potrivește situației. Nu, încă nu m-am muiat și mai fac pe grozavul, arătîndu-i argentinianului meu ce tip deștept are în față, traducător eminent și om de mare viitor, dar fără noroc în carieră, cu un salariu nu după dorințele mele, sătul pînă peste cap să mai tragă mîța de coadă, dornic de o viață nouă și plină de haz.

— Hazul la tine se cheamă că-s femeile, rîde amicul și eu încurajez imediat noua întorsătură a discuției, pentru că am impresia că face parte din categoria bărbaților care discută cu plăcere chestii din astea, mai ales dacă și tonul le convine... ori eu am trăit destul de mult printre bărbați ca să știu la ce trebuie făcut aluzie și la ce nu, și să pot adopta tonul cerut, chit că niciodată nu m-am dat în vînt după șuete pe tema aceasta. Dar nu are nici un rost să-i povestesc amicului despre trandafirul lui Saint-Exupéry, nici să-i spun teoriile mele despre frumusețea care trebuie să existe în fiecare femeie, așa că mi-am adus aminte puțin de vremurile cînd, licean fiind, participam destul de des la discuții de soiul ăsta. Noroc că tot el, după ce-mi trîntește niște bancuri răsuflate, își aduce aminte că e latin și că unora ca noi nu apă le curge prin vine.

— Faptele, faptele sînt aici de bază, nu vorbele, îmi spune el, uitîndu-mi-se drept în ochi și eu înțeleg că asta e o laudă.

Mai beau o gură de coniac, e bun, nimic de zis, și-i arunc tipului motivul vizitei mele la el, îi cer niște bani împrumut, adică, pentru că „vezi bine că am rămas lefter“ și asta-i „o chestie care mă incomodează“.

— Vai de mine, se apără el amabil, bineînțeles. Nici nu mă gîndeam să te las să pleci așa, cînd știu că nu mai ai nici bani de metrou!

Apreciez cu glas tare gentilețea lui și apoi tac pentru că vreau să aud ce zice el întîi. Se foiește puțin în scaunul lui ca de director general, își drege glasul și zice:

— Domnul Martin trebuie să se întoarcă în două, trei zile. O hîrtie de-o sută crezi că te-ar depana pînă atunci?

— O hîrtie de-o sută?! Săritura mea din fotoliu a fost realmente dictată de indignare. O clipă m-am văzut în compania doamnei Giovanna Bruni, garnisit cu o sută nenorocită.

— Vrei mai mult? Dragă prietene, eu îți dau cu plăcere, dar . . .

— Dar?! Fii sigur că sînt solvabil, îl liniștesc eu. Argentinianul nu e prea sigur că sînt solvabil și-mi dă de înțeles că domnul Martin, pe lîngă că e zgîrcit de felul lui, „ai avut ocazia să te convingi singur, pînă acum", nici nu prea dispune de bani mulți pentru că „îi joacă pe toți și nu totdeauna are noroc, știi?"

Parez și eu cum pot și apoi atac puțin; îi spun că n-am intenția să devin întreținutul domnului Martin, că am promisiuni ferme din partea lui pentru o slujbă bine plătită în care să-mi pot valorifica talentele mele de poliglot.

— Ți-a promis domnul Martin că te ajută în sensul acesta?! Tipul pare neîncrezător și nu vrea s-o arate.

— Da, răspund eu, sigur pe mine. Altfel cum crezi că aș fi venit așa pe nepusă masă? Pentru o simplă vizită aș fi putut alege o perioadă mai frumoasă, să pot face și excursii . . .

— Și cam unde crezi că vei putea lucra?

— Domnul Martin nu mi-a spus exact, mi-a promis că-și va pune în funcție toate relațiile pentru un post bine retribuit, într-o întreprindere . . ., mi-a spus că are o mulțime de cunoștințe în lumea industriașilor . . ., vreo reprezentanță, ceva . . ., cam ca el . . .

— Posibil, posibil, cedează argentinianul și apoi adaugă: Și dacă nu se ține de cuvînt?

— De ce să nu se țină?!

Tipul nu-mi răspunde, își face de lucru cu portmoneul, și apoi mă întreabă:
— Deci ești ferm hotărît să rămîi?
— Da.
— Ce-au spus părinții tăi?
— Mă crezi prost?! Eu am venit, pentru toată lumea, inclusiv pentru mama mea, într-o călătorie de studii, de o lună. Așa e vizat pașaportul meu, pe o lună. N-aveam interesul să pun pe nimeni la curent cu intențiile mele, nici chiar pe tine. Am făcut-o forțat de împrejurări. Dacă porcii ăia de golani nu se legau de mine și nu mă jefuiau ...
— Bine, Dean, e-n ordine, nu te ambala. Oricum, n-ai pierdut prea mult.
— E adevărat, dar bătaia?!
— Văd c-ai rezistat destul de bine. N-aș fi crezut ...
— Ce n-ai fi crezut?
— Că-ți revii atît de repede, continuă el teribila gafă, dar se corectă imediat: Dacă zici că te-au bătut atît de tare!
— Groaznic.
Se scuză apoi că n-are destui bani la el și ieși, lăsîndu-și legătura de chei cu care se jucase pînă atunci, pe birou, dar eu stau cuminte în fotoliul în care m-am înfundat de tot, nu mă ating de nimic, nu mă mișc, cine știe dacă nu mă pîndește cineva, pe undeva. Examinez cu atenție toată colecția de băuturi de pe servanta de alături, îmi mai torn o gură de coniac și apoi îmi las capul pe spătarul fotoliului și închid ochii. Gîndurile mele sînt toate aurii. Întîrzierea tipului nu mă neliniștește. Dacă e așa cum cred eu, trebuie să se fi dus la șef după instrucțiuni și acum se hotă-

raște soarta mea. Dacă au realmente interese în România mă vor recruta, e clar. Mă vor mai supune la niște teste, nu mă vor mai bate, sper, dar vor mai inventa ei ceva. Vor vrea să mă compromită, să mă facă dator vîndut. De acord, îi voi ajuta eu, mă voi compromite și mă voi îndatora pînă peste cap, dar așa cum vreau eu.

Văd că tipul nu mai vine. O sudoare rece mă inundă. Dacă nu-mi dă banii? N-aș putea trage decît o singură concluzie: că nu-i interesez. Doar Martin e mort, ei știu asta, și argentinianul mi-ar da banii pentru cu totul alte considerente decît acelea pentru care ne prefacem amîndoi că le credem! Am un mic pas în avans: eu știu că el se preface, el nu știe că și eu fac la fel.

Iată-l că vine și-mi întinde rînjind zece bancnote de cîte o sută. Sînt atît de ușurat încît nu-mi pot stăpîni un oftat pe care-l explic imediat:

— Dragă Don, am întîlnire cu o doamnă și fără tine n-aș fi avut nici cu ce să plătesc un taxi.

Firește că tipul știe de întîlnirea mea cu doamna Bruni, doar am vorbit cu ea la telefon azi noapte și casa Martin e supravegheată, dar se preface curios și eu, după ce mă mai fandosesc un pic, îi spun, în sfîrșit — spun și eu un adevăr — ce impresie colosală mi-a făcut cucoana pe care mi-a prezentat-o el ieri. Îi cer și cîteva mici detalii despre personalitatea ei, „mă înțelegi, ca să știu cum să o iau".

Bărbosul rîde, zău că-i drăguț, ori eu le văd pe toate în roz, acum cînd sînt cu banii în mînă, și se înțelege, nu din cauza banilor, ci a gestului în sine... Zice că nu știe mare lucru despre ea, doar că e văduvă de mulți ani și că e una din clientele bune, vine des,

cercetează ce-au mai adus nou, stă ceasuri întregi în cîte una din sălile rezervate clienţilor de soi.

Ce mai, tot ce zice se potriveşte perfect, nu pot comenta nimic. Îl întreb din ce trăieşte şi el zice, pe un ton voit indiferent:

— Dragă, nu ştiu asta, probabil i-a lăsat bărbat-su cîte ceva, nu m-am interesat niciodată prea îndeaproape, pentru că pe mine femeile prea scumpe mă inhibă.

Înghit găluşca cu femeile prea scumpe, ştiu eu de ce, şi, înainte de-a pleca, îl rog, pe tip să mă introducă la clubul de joc. Acceptă imediat şi-mi dă cartea lui de vizită, după ce scrie pe dos: „Domnul Dean Brad e invitatul meu, astă seară“, şi pune data. Mi-o dă:

— Pentru cazul cînd n-aş ajunge înaintea ta, nu poţi şti niciodată ce intervine.

Ieşim prin expoziţie, tocmai s-a deschis. Încă n-au sosit vizitatori şi vînzătoarele cele drăguţe sporovăiesc pe o banchetă. Prietena mea dă instrucţiuni tipului pe care-l supraveghease la despachetat, în magazia din spate. Salut, răspunzînd astfel înclinării amicale din cap a duduii celei acrite, şi celor două degete ale omului, ridicate la chipiu. Pe degetul mic are un inel masiv, din metal alb, grosolan turnat, întruchipînd un cap de dragon cu gura deschisă. Zgîrietura de pe faţă mă ustură, ca un avertisment.

Mă arunc în primul taxi care-mi iese-n drum, cu alura omului ce are de cheltuit veniturile unei mine de aur. Doamna mea stă pe strada Réaumur, nu departe de intersecţia cu bulevardul Sebastopol al cărui renume îmi era bine cunoscut de acasă. Pensionarele lui nu-şi începuseră încă activitatea, dar dacă aveai curiozitatea să arunci o privire fugară, şi eu aveam, pe după geamurile uriaşe ale cafenelelor ce se înşirau ca pe sfoară,

le puteai vedea pe cele mai conştiincioase bîndu-şi cafeaua de dimineaţă sau sorbindu-şi primul cocteil din pahare înalte şi spectaculoase. Erau fete frumoase, într-adevăr, şi bine îmbrăcate, dar aveau un aer comun de nepăsare care-mi strînse puţin inima.

Minţisem adineaori zicînd că am întîlnire cu Giovanna; aveam numai permisiunea de a-i telefona între zece şi unsprezece, dar mica falşificare a adevărului trebuia să treacă în ochii celor de la agenţie drept o obişnuită lăudăroşenie bărbătească.

Îmi răspunde o voce guturală, de femeie bătrînă, cu care abia mă înţeleg, pentru că vorbeşte o limbă groaznică şi am impresia că-i şi surdă, şi, după ce mă enervez al naibii, reuşesc să deduc că doamna mă aşteaptă în grădina vecină cu Universitatea, lîngă bazin. Mă hotărăsc s-o las puţin să mai aştepte şi-o iau la pas pe strada ei, curios să aflu cam pe unde poate sta această cenuşăreasă deghizată în prinţesă. Povestea răutăcioasă a vînzătoarei mă pusese în gardă. După ce mă încurc în nişte clădiri, care arată ca nişte epave recondiţionate şi redate în folosinţă sub un lustru care-ţi ia ochii, trec într-o curte interioară, de modă veche, înţeleg prin asta, cu iederă pe ziduri, o iederă proaspătă, cu frunzuliţele abia ieşite din teacă, şi mă lămuresc că într-un bloc solid, făcut desigur înaintea primului război mondial, se află şi locuinţa pe care o caut. Mă mulţumesc cu atît, nu doresc să fiu observat şi, după ce o invidiez puţin pentru liniştea de ţară a acestei curţi interioare, pentru balconaşele de fier forjat de unde poate primi serenade, dacă doreşte, o întind spre grădina cu nume sonor.

Doamna Bruni stă, într-o poziţie ultracorectă, pe una din băncile scuarului, cu privirea întoarsă spre grupul

de copii mici ce se joacă potoliți, sub ochii guvernantelor și bunicelor lor. Rămîn să observ scena cîteva clipe, zău că merită, și încerc să o văd cu ochii unui necunoscut. O doamnă tînără, apatică, cu privirea dusă, pentru că e clar că nu vede nimic din jocul copiilor, indiferentă la privirile care i se aruncă, și i se aruncă destule, toți bărbații care trec, studenți sau pensionari, încetinesc pasul în dreptul băncii ei, o doamnă elegantă și tristă care-și ține mîinile înmănușate în poala taiorului, într-o nemișcare asemănătoare cu a unei țăranci ce așteaptă trenul într-o gară, a cărei viață îi e străină.

Aș putea sta cine știe cît, să mă uit la ea, pentru că nu-și întoarce capul nicăieri... Constat, nu fără supărare, că întîlnirea cu mine o interesează cît m-ar interesa pe mine spectacolul toaletei unui nou născut. Dar trebuie să știe și ea să rîdă, măcar un pic!

Îmi vine inima la loc pentru că, de îndată ce mă vede înaintea ei, se schimbă cu totul, un zîmbet dulce îi rotunjește toate trăsăturile și în ochi îi lucește o lumină pe care nu o văzusem ieri. Chestia asta mă zăpăcește cu totul; după ce mă hotărîsem să mă port în așa fel încît să o înveselesc, acum că e veselă, nu mai știu ce să fac și simt că mă îmbufnez cu fiecare clipă, un sentiment uitat, de copil răsfățat care vrea să facă cuiva o surpriză și vede că i s-a luat înainte. Înverșunarea cu care venisem la întîlnire, o înverșunare născută poate din atitudinea ei disprețuitoare de ieri, poate din uimirea cu care constatasem că ființa ei mă invadase pur și simplu, înverșunarea aceea de bărbat atins în orgoliu, era acum inutilă. Venisem încărcat de arme să cuceresc o cetate ale cărei porți erau larg deschise.

Știu că mă port ca un idiot, dar mi-e cu neputință să-i arăt altceva decît o mutră bosumflată și ea crede că e din cauza zgîrieturii pe care o am pe obraz. Vrea să știe ce-am pățit, în fine, fac puțin pe interesantul și declar de sus că n-am nimic, mă las dus, la propriu, de mînă în prima farmacie, unde o cucoană, între două vîrste, îmi scoate cu o soluție plasturele de celofan, vrea să-mi pună altul dar, constatînd că rana s-a închis, îmi dă numai cu un dezinfectant al dracului de pișcător. Rabd că n-am încotro, dar nici chestia asta nu-mi place, am impresia că-s pus mereu în stare de inferioritate, la cheremul acestei micuțe doamne ultrașic și mă hotărăsc rapid să mă răzbun puțin, cu care ocazie să întreprind și unele mici cercetări la adresa persoanei ei. O duc la Universitate, tot voiam eu să calc și pe aici, și după ce rătăcim puțin prin niște culoare aproape pustii, o trag după mine într-un amfiteatru.

Ea mă urmează fără să întrebe nimic, a făcut numai ochii mari, și se așează cuminte pe un scaun din margine, făcîndu-mi apoi și mie loc. Un moșulică mic și vioi vorbește agitîndu-se despre importanța turneului în provincie asupra formării personalității teatrale a lui Molière. Ca prin vis mi-aduc aminte că și eu trebuia să mă ocup de probleme de teatru, conform versiunii pe care o debitasem suedezilor. Expunerea tipului începe să mă pasioneze, dar nu cine știe ce, am mai auzit sau citit chestiile astea, și matematicienii se preocupă uneori de literatură, așa că încep s-o studiez pe doamna Bruni. Stă în aceeași poziție corectă pe care o avusese pe banca din scuar și urmărește cu toată atenția agitația conferențiarului care se zdrobește să ne convingă de niște lucruri acceptate de toată lumea. Giovanna

știe că o privesc, îmi zîmbește și-mi ia mîna cu un gest de camaradă de ani de zile, apoi își reîntoarce atenția spre vorbele tipului.

Ce mai, simt că mă topesc, vorba cîntecului, o căldură mare îmi urcă spre gît și abia îndrăznesc să strîng puțin degetele ei subțirele în mîna mea al cărei tremur nu-l pot stăpîni. Nu prea știu ce se petrece cu mine, nimic nu se potrivește cu ceea ce-mi imaginasem că se va întîmpla în dimineața aceasta. Strîng mîna mică pînă cînd îmi dau seama că o doare. Întoarce ochii imenși spre mine și mă trezesc șoptind în italiană:

— Giovanna, Giovanna . . .

— Caro mio, răspunde ea, cu o uimire caldă, continuînd să mă scalde în privirea de aur potolit. Simt că mi se întîmplă ceva extraordinar, poate irepetabil în decurs de-o viață, și vreau să cuprind totul, să pot păstra pentru totdeauna oaza aceasta aurie care e Giovanna dintr-un amfiteatru necunoscut, cu studenți mai mult sau mai puțin atenți, risipiți ici colo prin sala ce are aerul prăfos de vechitură sfîntă, cu conferențiarul ce se agită neobosit în demonstrarea unor adevăruri de mult acceptate de toată lumea. De ce trebuie să-mi fie frică, de ce trebuie să știu, în secunda următoare, că ceva e fals aici, ori eu, ori Giovanna, ori amîndoi?!

Sună. Toată lumea se ridică într-un zgomot care mi se pare infernal și moșulică își înghite ultima frază, intenționînd desigur să o scoată intactă, după pauză. Sîntem stingheri aici, printre atîția tineri ce se strigă unul pe altul din toate colțurile și dau buzna spre uși, cu țigările în mînă. Ieșim și ne amestecăm în valul tînăr ce umple culoarul, revîrsîndu-se de peste tot. Clipa de vrajă s-a scurs și, coborînd scările în urma Giovannei, îmi pregătesc din alt unghi, atacul.

În stradă, intimitatea cam forţată pe care o stabilisem în amfiteatru ne stînjeni pe amîndoi. O fetiţă cu un coş de violete ne scoase puţin din impas. Nu ştiu exact ce să fac, dau să opresc o maşină, dar Giovanna îmi spune că are maşina ei, a lăsat-o la cealaltă intrare a grădinii. Traversăm vestitele alei şi-mi încep atacul vorbindu-i despre descrierile unui mare scriitor făcute locurilor pe care le călcăm. Ar trebui să „o prind", dar ea nu se încurcă deloc, dă replica corectă, e adevărat, fără a mai intra în amănunte. Încerc atunci cu Molière, o întreb dacă i-a plăcut cursul, sau în fine, fragmentul de curs pe care l-am ascultat şi am surpriza, abia reuşesc să mi-o disimulez, să constat că pentru o vînzătoare toantă e destul de bine pusă la curent cu comedia clasică.

Ajungem lîngă maşina ei, parcată într-o aglomeraţie care-mi face lehamite de oraş, şi mă decid să-i propun o ieşire „la ţară".

— Unde? acceptă ea, atît de radioasă de parcă i-aş fi propus o parcelă centrală în paradis.

Mie mi-e tot una, fireşte, şi-aşa nu cunosc locurile, o las să aleagă şi ea se decide pentru un restaurant din pădurea sud-vestică a oraşului.

Văd că iar stau tolănit într-o maşină condusă de o femeie ca ieri, lîngă Annie, dar de data aceasta nu e vorba de o pîrlită de Diane, ci de un Citroën DS ultimul tip, alb ca o frişcă proaspătă. Nu vreau să împing comparaţia mai departe, adică să mă refer şi la posesoarele celor două maşini atît de diferite, pentru că am impresia că n-au nici un punct comun, în afară de cele obligatorii, fireşte.

Gîndul la Annie îmi aduce aminte de nişte obligaţii de onorat şi o rog pe Giovanna să oprească la

o florărie. Din întîmplare oprește chiar la florăria vecină cu casa mea, cea de unde luasem ieri trandafirii. Vînzătoarea cu pisoiul mă recunoaște zîmbind și se interesează dacă trandafirii de ieri au avut succes. O asigur că au avut unul absolut nesperat și apoi aleg cîteva fire de flori extrem de ciudate pentru mine, de care n-am mai văzut, probabil exotice, cu o pulpă suavă și densă totodată, de la roz pal pînă la violet aspru, cu niște frunze de un verde otrăvit, ele însele niște petale contorsionate. Am privegheat eu însumi depunerea minunilor vegetale într-o răcliță de celuloid transparent, pe un pat de mușchi aproape morbid la privit. Mi se păreau niște flori potrivite pentru o fostă dansatoare de cabaret, retrasă în cochilia ei de curaj și devotament matern. I-am scris cîteva rînduri de mulțumire pentru clipele petrecute în casa ei. În fond nu era ea vinovată de caftul pe care l-am luat la cîțiva metri de casa ei, nu?!

Giovanna se plimba printre flori fără să-mi acorde nici cea mai mică atenție. Am ales pentru ea un trandafir alb, un boboc de o lungime neobișnuită, apoi i-am adăugat unul de un roz diafan, aproape sidefiu. Mi se părea că sînt florile cu care mîinile ei se vor potrivi cel mai bine, atunci cînd va trebui să îndepărteze staniolul care le învelea tijele.

Ne ducem deci să mîncăm, ni se instalează o masă chiar la iarbă verde, în curtea restaurantului și ne distrăm ca-n vacanță, ne agățăm de orice, de figura pleoștită a unui cățel, de palele de vînt care ne strică aranjamentul mesei, de o gîză ce mi se așează mie pe ureche, de orice, ca să rîdem puțin și să schimbăm niște vorbe după care să ne ascundem unul de altul. Reușim să devenim fără voie copiii teribili ai personalului, de altfel

nu prea ocupat (oamenii serioşi se pare că n-au timp să ia masa la pădure miercurea), pînă şi patroana se interesează de noi şi ne serveşte cu mîna ei nişte clătite de mare clasă.

Toate au un sfîrşit, trebuie să plecăm. Devenim amîndoi tăcuţi, în maşină, pe drumul de reîntoarcere. Giovanna nu mă întreabă ce vreau să fac la ceasul acesta de după amiază incertă, un ceas cînd buna dispoziţie lasă loc unei nelinişti abia sesizabile, aşa cum soarele generos al acestei zile se lasă gonit acum spre apus de nişte nori din ce în ce mai compacţi.

O urmez pe Giovanna, tot fără nici o vorbă, în curtea aceea de modă veche, înveselită absurd de frunzele abia pocnite din muguri ale iederii, apoi urc treptele în urma ei, cu mintea golită. Ni se deschide uşa de parcă am fi fost aşteptaţi. O creatură din acelea pe care ne-am obişnuit să le numim în mod convenţional femei, îmbrăcată în negru, de o vîrstă imposibil de ghicit pentru cel ce s-ar încumeta la o asemenea treabă fără rost. Sînt lăsat singur într-un salon mare, mare de tot pentru o fiinţă ca Giovanna, un salon mobilat foarte frumos, elegant şi cu o uşoară tentă de demodat, aşa cum stă bine salonului unei femei distinse, o încăpere în care singura dezordine e făcută de nişte note răvăşite pe pianul negru dintre ferestre. Mă ridic să ies, trebuie să o caut pe Giovanna pentru că am nevoie de ea acum, în clipa asta, în salonul acesta distins şi ordonat...

Giovanna intră înainte de a ajunge eu la uşă. O văd ca prin ceaţă, ca pe o imagine mişcătoare a unei pelicule rău reglate şi aud o voce străină, dar nu e decît vocea mea, care-i spune numele.

— Vino, dragul meu, îmi răspunde ea, și-atunci o văd clar în cadrul alb al ușii, zîmbind, cu un braț întins.

A durat o miime de secundă toată chestia și m-am trezit. Mă mai uit încă la zîmbetul Giovannei, încă îl mai păstrează pe fața ei de icoană veche, și-mi dau seama, în sfîrșit, unde e falsul în toată scena asta, îmi dau seama că zîmbetul ei e aidoma cu cel el vînzătoarei care-mi dădea lămuririle cu amabilitate profesională. Zîmbetul Giovannei e un zîmbet profesional. Iar clientul, . . . clientul sînt eu.

Mă simt ca de plumb și ceva greu, mîinile, îmi atîrnă din umeri neputincioase, fără vlagă, fără dorințe. Legăturile mi se fac dintr-o dată fără nici o greutate: Giovanna, în chip de vînzătoare toantă, „răpită“ de un client al agenției, Giovanna, după zece ani, devenită o doamnă cultă, distinsă și foarte tristă, cheltuind „fără să-și dea seama“ sume astronomice . . ., cecul sau banii lichizi de ieri, zece mii, pe care-i avea în poșetă după vizita la agenție unde e o clientă veche și foarte interesată de obiectele de artizanat, zicea argentinianul . . ., da, atît de interesată încît uită pe bancheta unui taxi ceea ce cumpărase de acolo . . ., Giovanna de ieri, acordîndu-mi exact atîta atenție cît acorzi unui cățel ce trece drumul, și Giovanna clipei de față zîmbind „ispititor“, da, acesta e cuvîntul, oricît de stupid ar fi, și spunîndu-mi „vino, dragul meu“. Ce s-a putut petrece în capul ei de ieri și pînă azi? Ce reprezint eu pentru ea, ce poruncă imperioasă îi falsifică reacțiile transformîndu-i apatia în vibrații ori de cîte ori simte că mă uit la ea?!

Cred că încep să înțeleg. Trandafirii mei au rămas uitați pe o măsuță și mîinile ei nu i-au așezat cu gin-

gășic acolo unde le era locul. Și totuși, dacă eu, dacă persoana mea în sine ar reprezenta ceva pentru ea, așa ar fi trebuit să facă . . . , dar eu nu reprezint nimic în acest sens, eu sînt clientul impus . . .

Și micul amănunt care nu mi-a putut scăpa, oricît de îmbătat aș fi fost de prezența ei: lipsa oricărei urmăriri, începînd din clipa părăsirii agenției, azi dimineață, cînd m-am dus să o întîlnesc . . . Sigur, la ce bun să mai risipească energia unui om, cînd eu mă bucur de cea mai atentă și mai corectă supraveghere?!

Giovanna e, deci, breșa în agenție. Îmi înghit nodul sufocant din gît, îmi descleștez fălcile și ridic brațul drept care mi se păruse inert pentru multă vreme, ca să-i cuprind mîna încă întinsă și să i-o sărut. Dar mai mult nu pot, așa că nu dau nici o atenție invitației ei, ca și cînd n-aș fi înțeles-o și-i spun, cu vocea mea cea mai amabilă, că o căutam deoarece trebuie să plec, timpul trece iute lîngă ea și nu mi-am dat seama și-așa mai departe, ca la gară, dintr-o singură suflare, cînd pornește trenul, pentru că dacă mai stau cîteva clipe aș fi în stare de orice ca să-i șterg zîmbetul acesta care-mi apare din ce în ce mai fals . . .

Aș vrea să tot plec, în neștire, dar știu deja ce reprezintă Giovanna pentru mine așa că-i cer permisiunea să o caut mîine.

Mă duc. Sînt trist, sînt trist de moarte. Nu-mi dau seama cum ajung la un bijutier, aleg o agrafă de păr cu podoabă de cristal de stîncă și i-o trimit în locul celei uitate în taxi. La urma urmei, banii tot trebuie să-i cheltuiesc, așa e jocul, și trebuie să-i cheltuiesc cu ea, în așa fel încît să se știe. Mi-au mai rămas doar cîteva bancnote.

Dorm ca drogat, fără să știu prea bine ce se petrece în jurul meu nici atunci cînd mă scol, seara tîrziu, și tot așa, amorțit, ca o broască ai cărei nervi au fost secționați de un copil neîndemînatic și crud, ajung la clubul argentinianului.

Joc în prostie, ce-mi pasă, tot trebuie să cheltuiesc, nu?, scandalizez cîteva persoane „bine" prin lipsa mea de temperanță, și cîștig o mulțime de bani, aproape opt mii.

Mai cîștig și admirația declarată a argentinianului căruia îi plătesc imediat datoria. În drum spre casă îi povestesc despre mătușa Neli și despre pasiunile ei. Nu vrea să creadă că pentru ea și cele trei babe uitate de dumnezeu, partenerele ei, jocul de poker nu mai avea nici o taină și că, dacă ar fi vrut, ar fi putut ajunge toate patru escroace de talie internațională. Păcat că nu le-a dat ideea asta prin cap. Sper că amicul meu, argentinianul, a înțeles că mie mi-a venit ideea asta și că eu vreau.

CAPITOLUL VII

Trăiesc de cîteva zile, cîte oare? trei, patru, de patru, una din acele povești seducătoare de pe ecran, o poveste care te face să simți că viața ta la birou e cenușie și anostă, că bunei tale neveste îi lipsește un dram de răutate și de cruzime pentru a te putea interesa cu adevărat, că autobuzele și mașinile sînt mult mai frumos colorate aiurea decît în urbea ta natală, și că o soartă neprielnică, numai ea, a împiedicat realizarea

ta ca vedetă într-o branşă oarecare, în cazul de față în lumea plină de farmec şi senzații tari a durilor de pe o parte sau alta a demarcației, cam în zigzag, dintre bine şi rău.

Vreau să zic, o poveste din acelea în care se vede numai fațada, eroul, care e aşa şi aşa, adică „fenomenal, tu!", se plimbă într-o maşină formidabilă, frecventează locuri şi localuri care, refăcute pe platou, sînt chiar mai frumoase decît în realitate, se învîrte între umeri goi şi picioare delicate şi, teribil de deştept, rezolvă toată chestia între două săruturi. Nimeni nu vrea să-l bage în seamă pe săracul figurant care are şi el „o scurtă apariție", pentru a strecura sub nasul superbului o hîrtie edificatoare pentru activitatea duşmanilor față de care „va fi nemilos şi pe care-i va zdrobi definitiv", spre satisfacția spectatorilor. Nimeni n-are urechi pentru telefonul pe care un umil subaltern al eroului i-l dă exact la momentul potrivit, adică atunci cînd tipul, în splendida-i maşină, alături avînd o divă de casă mare, se află, la propriu ori la figurat, e aproape totuna, la o răscruce, indicîndu-i astfel ce s-a mai aflat în timp ce el se pupa cu ea şi în ce direcție s-o ia pentru a schimba cu cineva nişte pumni spectaculoşi avînd ca urmare o mică scenă de alcov, realizată, „vai ce păcat!", cu toată decența.

În zilele acestea, trei, adică patru, da, patru, eroul seducătoarei poveşti color am fost eu, şi mă mir de ce zic „am fost", pentru că mai sînt încă şi naiba ştie cît o să mai fiu, cît o să mă țină balamalele să mai fiu...

Da, eu am fost şi sînt individul demn de invidiat care se plimbă cu maşina alături de o divă, împrăştie la bani ca şi cînd ar semăna grîu, ori grîul se seamănă,

dacă bine mai țin eu minte, pentru o oarecare recoltă, iar eu din jocul de-a azvîrlita banilor nu mă aleg nici măcar cu un clinchet...

Mai pe scurt, duc o viață ca-n filme, numai că producătorul principal, din motive de economie sau de conspirativitate, a uitat să distribuie pe urîtul care trebuie să-mi pună sub nas hîrtia salvatoare și a mai uitat și să programeze scena cu telefonul în care să mi se spună, eu fiind la răscruce, pe unde s-o iau mai departe.

Așa e expresia consacrată, „la răscruce", pentru că eu, dacă e să jucăm cu cărțile pe față, eu n-am ajuns pînă acolo, eu mă mișc, cu o perseverență demnă de o cauză mai bună, nu într-un cerc, asta parcă ar mai suna a situație normală, ci într-un triunghi ale cărui unghiuri sînt marcate de obsesiile mele curente: banii, Giovanna, agenția. Ordinea înșirării este absolut arbitrară. Încă nu m-am lămurit dacă trebuie să consider ca bază latura Giovanna-agenția cu vîrful opus banii sau ar trebui să leg banii cu agenția și să le opun vîrful Giovanna.

Acuma, hai să nu mai bat cîmpii și să recunosc, fără nici o plăcere, că mă simt al dracului de singur, nu numai ca individ, asta e o chestie curentă și, cu timpul, începe omul să se obișnuiască, ci mai ales ca „traducătorul" Dinu Brad.

Am citit destule cărți, am văzut destule filme ca să știu că treaba la care m-am angajat nu e pentru copiii de grădiniță și că informațiile valoroase se culeg foarte greu. De fapt, am constatat că informații se pot strînge cu miile într-un timp incredibil de scurt, greutatea e să le legi între ele, să le faci să rimeze cît de cît, și-apoi, după ce ai întocmit poezia, să-i faci interpretarea și să vezi în care vers se ascunde șarada. Cel

mai frumos e atunci cînd, după ce te chinui să faci toate minunățiile astea, constați că nu există nici o șaradă și că poezia ale cărei versuri le-ai găsit „cu sudoarea frunții“ e foarte potrivită pentru serbarea pomului de iarnă.

Uneori ai impresia că ai sărit un vers, tocmai cel mai important, și că de îndată ce l-ai putea intercala la locul potrivit, toate și-ar schimba semnificația. Asta e impresia pe care o trăiesc eu acuma.

Altfel spus, totul seamănă cu o piesă în care eu sînt singur, vedetă, figurant, regizor și mașinist, mai ales mașinist. Astea sînt piese care se joacă fără sufleur, totdeauna-n premieră și, doamnelor și domnilor, ocupați-vă locul preferat, numai cîte o singură reprezentație! Biletele nu se cumpără, se împart cu sila.

Partea proastă e că pe lîngă piesa mea se mai joacă una, una regizată de simpaticul domn Seltz, individ de mare talent, recunosc, o piesă în care eu n-am fost încă distribuit. Deocamdată fac figurație benevolă și încerc să-l conving cu destulă ostentație că eu sînt capul de afiș de care are nevoie. Din cînd în cînd îi fac cîte o mică „demonstrație de talent“ în așteptarea propunerii marelui rol, ca acuma, de pildă.

Așa că joc pe două planuri, o dată ca vedetă în propria mea înscenare, a doua oară ca solicitant „inconștient“ al unui rol, dincolo . . .

. . . Zilele acestea, trei sau patru sau cîte-or fi, da, patru, am strîns o cantitate atît de uriașă de informații încît aș fi putut să compun nu știu cîte poezii, nu toate de spus la grădiniță. Poezia mea însă lipsește de aici, ori poate lipsește numai versul cheie. Seară de seară, reîntors în primitorul apartament al spionului mort, după o zi plină în adevăratul sens al cuvîntului, eram

obligat să trag aceleaşi concluzii nenorocite: probabil voi fi curînd recrutat între slujbaşii agenţiei care mă interesează, dar nu voi reuşi să dau de urma microfilmului. Nici măcar nu voi afla dacă există cu adevărat. Asta era un gînd care-mi golea imediat capul de toate fantasmele aurii cu care mă întorceam acasă.

Convenisem cu mine însumi, mă tem că nu destul de obiectiv, că Giovanna reprezintă singura posibilitate pe care o am pentru a face o breşă în agenţie şi hotărîsem, după scena aceea care mă mai doare şi acum, că trebuie s-o transform, la nevoie fără voia ei, în Ariadnă. Oricît ar părea de întortocheată, judecata asta are o bază foarte serioasă. Ştiam că mă pot face recrutat prin forţe proprii şi-mi dădusem seama că am oarecare şanse în secunda cînd mi se împrumutaseră primii bani, părere confirmată atunci cînd, clipă blestemată, Giovanna mi se oferise la comandă, cu zîmbetul acela odios. Pentru că aşa era jocul, fireşte, ca următoarea mişcare să fie cheltuirea banilor şi apoi să trebuiască să cer alţii şi alţii pe care frumoasa mea Giovanna să-i ronţăie cu indiferenţă, urmînd ca atunci cînd marele aranjator consideră că a ronţăit destul, să-mi taie craca de sub picioare şi să-mi ofere frînghia de salvare a unui angajament de recrutare.

Da, aşa mi se păruseră că stau lucrurile în secunda cînd credeam că bucuria mea atîrnă de o mîngîiere a Giovannei şi cînd toată fiinţa mea de bărbat s-a împietrit în faţa unei îmbrăţişări comandate de altul. Desfăşurarea evenimentelor în zilele care au urmat n-au făcut decît să confirme ipotezele mele.

Dar presupuneam şi faptul că recrutarea unui individ se face, pe cît posibil, păstrîndu-se secretul conducerii întreprinderii respective şi că eu am toate şansele să

ajung în situaţia asta, de angajat al domnului Seltz, fără să-l văd la faţă. Nu că m-ar fi interesat pe mine în mod deosebit chipul individului, asta nu, dar ... trebuia să văd ce e cu blestematul acela de microfilm!

N-aveam decît o singură portiţă de ieşire şi anume, presupunînd că acesta există, să încerc să aflu ce se întîmplă cu el, în etapa actuală: e adus aici la bază, urmînd să fie vîndut celui care are oferta cea mai ridicată, sau, în situaţia în care furtul lui s-a făcut deja la o comandă, e transmis pe calea cea mai scurtă beneficiarului. Deci asta trebuia să aflu eu, prin Giovanna.

Sigur că nu-mi făceam iluzii prea mari şi nu-mi închipuiam că ea ştie toate aceste chestii, ori, dacă le-ar şti cumva, că e dispusă să mi le mărturisească în schimbul unui sărut sau al unei plimbări prin muzee. Nu credeam nici că amicul meu, argentinianul, ar fi la curent cu toate mişmaşurile şi, cu atît mai puţin, că ar fi dispus să lase să se întrevadă ceva din ceea ce ştie. Micile gafe pe care le comisese în faţa mea nu erau de natură să mă facă să cred că el era creierul acestei burse de secrete industriale.

Domnul Seltz despre care Giovanna spusese în ziua în care o cunoscusem, atunci cînd nu-şi supraveghea vorbele, că ştie să se înconjoare de specialişti foarte buni, domnul Seltz a cărui siluetă o întrezărisem peste drum, cînd îl primise pe olandezul cu alură de neamţ, domnul Seltz care, din umbră, hotărîse să nu fiu anunţat de moartea lui Jo Martin, să fiu jefuit, bătut şi apoi alimentat cu bani pe care eu îi luam în contul viitoarelor mele cîştiguri excepţionale, da, acest domn era mintea agenţiei şi la el trebuia să ajung dacă voiam să aflu ceva mai mult decît se cuvenea să ştiu ca viitor spion, pe cale de recrutare.

Am început prin a mă lăsa „prins" fără nici o reținere și cu zîmbetul pe buze. Joi, cînd mă înființasem cu brațele pline de flori în fața Giovannei, aveam o groază de bani pe care-i cîștigasem seara la cărți, în prezența argentinianului, și pe care trebuia cumva să-i cheltuiesc cît mai repede. Ocazia mi s-a oferit imediat și atît de ostentativ încît aproape că mi-a fost frică s-o accept.

Am propus Giovannei o plimbare la un castel medieval aflat la vreo 30 de km, cerîndu-i și permisiunea de a mă lăsa puțin la volanul ispititoarei ei mașini. Mi-a răspuns cam plictisită că Citroënul ca o frișcă nu-i aparține, i-a fost împrumutat doar pe cîteva zile de o cunoștință și că azi, de dimineață, îl trimisese acasă. Într-adevăr, nu-l mai văzusem la locul de parcare.

Se schimbase ceva și în atitudinea Giovannei, pierduse orice urmă de chemare în priviri, mîinile nu mai aveau mișcări lascive, rîsul nu mai era provocator. Datele bătăliei au fost reconsiderate, nu m-am putut împiedica să nu observ, dar comportarea aceasta de fată bună, camaradă veselă și agreabilă, îmi plăcea la fel de mult. Pe undeva îmi amintea de Monica. Monica . . .

Adevărul e că-mi plăcea Giovanna oricum și mă întrebam deja cum va fi mîine, pentru că o văzusem de trei ori și de fiecare dată era alta. Uneori mă întrebam dacă există și una adevărată sau dacă era compusă din fețele acestea comandate de alții. De fapt eram atît de curios să aflu ceva în acest sens încît mă autosugestionasem destul de bine că descifrarea personalității Giovannei constituie cea mai bună justificare a acțiunilor mele . . .

Așa că ne-am pierdut toată dimineața sau cît mai rămăsese din ea pentru procurarea unei mașini, fiindcă

aveam nevoie de una, nu-i aşa? şi contrar tuturor uzanţelor din lume, Giovanna nu m-a întrebat nici măcar de formă ce-mi veni să-i fac un cadou atît de costisitor. Pe de altă parte, e adevărat că şi eu i-am dat de înţeles că am intenţia să mă folosesc de noua maşină, fireşte, în compania ei şi că, neavînd posibilitatea să o cumpăr cu acte în regulă, o rog pe ea să o accepte. Dacă ea nu se străduia să salveze aparenţele, trebuia să o fac eu!

Ce poate fi mai teribil decît să cumperi o maşină frumoasă în compania unei femei frumoase?! Fireşte, exceptînd micile intermezzouri prozaice care pe ea nu o preocupau nici cît negru sub unghie, cum ar fi completarea sumei şi achitarea facturilor, de cost, de asigurare şi dracu mai ştie de ce, de abonament la revizia curentă la cel mai apropiat garaj, o nebunie, ce mai. Banii nu-mi ajungeau şi-atunci am făcut apel la argentinian. Mi-a împrumutat exact zece mii, după care am fost împreună la bancă şi în schimbul cărora mi-a cerut stînjenit, dar hotărît, o poliţă. I-am semnat-o încă în localul agenţiei în prezenţa a doi martori, domnul Oscar Seltz şi domnul Paul Adel, specialistul etnograf al instituţiei, un tip simpatic, de care abia am scăpat pentru că era dispus să vorbim la infinit despre varietatea costumelor naţionale româneşti, al căror mare admirator era . . .

. . . Deci, aşa l-am cunoscut pe domnul Oscar Seltz, un tip comun ca înfăţişare, cam spre cincizeci de ani, uscăţiv şi cu degetele îngălbenite de nicotină. El nu fuma din havanele marcate cu numele lui. Am făcut şi-n faţa lui puţin pe nebunul, mă refer la ideile pe care le aveam despre „înalta mea pregătire“ şi despre teribila slujbă promisă de Martin, unde voi cîştiga marea cu

sarea. Nu păream deloc preocupat de ideea că devin dator vîndut unor necunoscuți, pe bază de polițe prestabile, și cred c-am reușit destul de bine să-i arăt că mor de nerăbdare să ocup slujba miraculoasă, la reîntoarcerea lui Martin. M-am lansat și în niște autolaude care or fi fost cam exagerate, fiindcă domnul Seltz mi le-a mai temperat cu o replică onorabilă: „așa e cînd ești tînăr, dar să știi că aici, ca și-n orice parte a lumii, banul trebuie muncit serios. Pe gratis nu se obține nimic". L-am asigurat că sînt foarte dornic de muncă și că nu am decît pretenția recunoașterii oficiale a capacităților mele, și tot așa pînă mi s-a făcut și mie greață.

Domnul Seltz nu prea arăta a spion sau, în fine, nu prea aducea cu imaginea pe care ne-o facem de obicei despre acești profesioniști. Părea mai degrabă un intrepid conducător de întreprindere rentabilă, atent față de salariații lui, vorbind pe un ton prevenitor și moale, cu oricine, mereu cu cîte un sfat sau cu cîte o sentință pe buze. Bănuiam că acasă la el era un tip destul de plicticos și începusem să am oarecare înțelegere pentru trăznăile fiului său.

„Binevoitor", argentinianul a strecurat numele Giovannei în discuție, amintind că am cunoscut-o aici, la agenție și că ies cu ea, și-atunci patronul s-a prefăcut că se uită cu „alt interes" la mine, „știți, doamna Bruni nu acceptă compania oricui". Seltz m-a invitat să petrec week-end-ul la casa lui de la țară. Ce era să fac, decît să mă umflu în pene de mîndrie că o doamnă ca Giovanna îmi acordă atenție și să primesc, și-n numele ei, invitația?!

Se prefăceau atît de bine încît mai că-mi venea și mie să cred că e ceva de capul meu și că Giovanna nu

acționează la ordin. Argentinianul și etnograful n-au fost invitați, probabil din motive de securitate pentru ei, dar mie mi s-a dat de înțeles că patronul păstrează distanța impusă de convenienţele societăţii faţă de subalterni şi, în consecinţă, trebuie să fiu foarte mîndru că am primit o astfel de invitaţie.

În treacăt, Seltz s-a mai interesat şi de preocupările mele şi aflînd că mă pricep la tehnică, atît cît un traducător, fireşte, mi-a spus că vom avea un subiect de discuţie comun: el era avocat de profesie, aceeași promoţie cu protectorul meu, Jo Martin, şi înainte de a pune pe picioare agenţia de artizanat fusese jurist-consultul unor mari întreprinderi şi trusturi industriale.

— Atunci, probabil la dumneavoastră se referea domnul Martin cînd mi-a spus că are relaţii în cea mai înaltă lume a industriaşilor, am strecurat eu şopîrla într-o laudă grosolană care, ca toate laudele grosolane, a prins.

— Posibil, posibil, se declară el moale, de acord şi adaugă apoi că pînă acum, fostul lui coleg n-a făcut uz niciodată de relaţiile lui pentru nimeni. „Ştii, trăieşte cam retras, foarte rar acceptă să ne dea concursul şi nouă". N-am voit să plec pînă cînd nu l-am întrebat pe patron dacă nu cumva l-a cunoscut şi pe tata (săracu!) în anul cînd acesta fusese la Paris. Domnul Seltz mi-a spus cu amabilitate că nu-şi aminteşte, a cunoscut pe vremea aceea destui români, „ceea ce nu înseamnă nimic, dragul meu prieten, probabil am fost uneori la acelaşi chef studenţesc". În ceea ce mă priveşte, eu eram absolut convins că n-au fost împreună la nici un chef. Mi-a dorit să mă distrez bine cu banii împrumutaţi în contul lui Martin sau în contul viitoarei mele remuneraţii, apoi ne-a concediat politicos şi elegant. Parcă n-ar

fi ştiut ce am de gînd să fac cu banii şi cît îmi vor ajunge!

Aş minţi dacă n-aş recunoaşte că m-am distrat bine cu banii împrumutaţi de argentinian în schimbul unei poliţe fără dobîndă, „nu, dragul meu, eu nu sînt cămătar şi-apoi domnul Martin mi-e coleg, oarecum", poliţă ce purta semnătura a doi martori şi pe care mi-o închipuiam închisă în safé-ul agenţiei.

M-am distrat deci, după cum mi s-a urat. Micuţa doamnă ştie să primească un cadou, chiar dacă e făcut indirect. Şi-a ales acelaşi Citroën, de data aceasta de un alb sidefiu. Zic „de data aceasta", pentru că eram convins că şi cealaltă maşină îi aparţine. Habar n-am cum s-au descurcat, ea cu argentinianul, la biroul de înregistrări, fiindcă eu i-am aşteptat într-o cafenea. Eu eram numai mutul care plăteşte. Din sărutul de mulţumire nu m-am ales cu nici o senzaţie specială, dacă nu pun la socoteală plăcerea de a aspira un parfum atît de scump ca al ei.

Îmi plăcea teribil, aproape că nu-mi puteam lua ochii de la ea, dar, nu ştiu de ce, senzaţia aia stupidă nu-mi trecuse încă. Fusese pentru prima dată cînd o femeie voise să mă îmbrăţişeze din alte considerente decît acela că-i plăceam şi habar n-avusesem că voi reacţiona în halul acesta. Argentinianul zicea că-l inhibă femeile prea costisitoare; eu puteam să declar liniştit de aici înainte că pe mine mă inhibă profesionistele. Îmi era greu să atribui Giovannei calificativul acesta, nu ştiusem pînă acum că te poţi simţi atît de bine cu o femeie care e cu tine la ordin, în orice împrejurare, în muzee, în magazine, sau la music-hall Pentru că am fost peste tot, aproape inseparabili, zilele acestea. Relaţiile noastre erau dintre cele mai curioase, cel puţin pentru

noi înșine: din pură amabilitate continuam să-i ofer lucruri al căror preț te îngheța numai cînd îl auzeai, dar cînd le plăteai!, lucruri pe care Giovanna le primea cu o grație și o naturalețe desăvîrșită, de parcă ar fi fost scoici culese de pe o plajă particulară, vreau să spun lucruri cărora le era conferită valoarea numai prin efortul făcut pentru a le alege și culege . . .

În ceea ce privește alesul nu era nici o problemă. În viața mea nu întîlnisem o ființă care să știe mai bine că în cutare sau cutare loc se găsesc „mici nimicuri" care să o intereseze și să-i facă viața frumoasă. E de prisos să mai precizez că, de fapt, cutare sau cutare loc purtau nume foarte cunoscute ale unor tipi cărora în mod vulgar li se mai spune și furnizori, iar micile nimicuri demonstrau din plin că valoarea nu stă în volum. Crezusem întotdeauna despre mine că știu să cheltuiesc banii cu o oarecare dezinvoltură, căreia colegul meu Stamate îi zicea foarte urît „prostie", dar trebuie să recunosc cinstit că în aceste zile, patru, m-am perfecționat cît n-aș fi putut crede. Într-adevăr omul e perfectibil. Merita să mă mai gîndesc un pic și la asta și, la un moment dat, mi-am dat seama că m-am perfecționat prea mult.

Caruselul banilor era foarte bine programat, aș zice științific, de domnul Seltz, marele maestru al afacerii, astfel că, în aceeași seară, joi, după ce-am depus-o pe micuța doamnă în găoacea ei trandafirie, în dormitor adică, am întins-o la tripoul acela, ce-și zice club, și-am jucat aruncînd pe postavul verde sărmanele resturi ale poliței prestabile și, firește, am cîștigat iar. M-aș fi mirat să nu fie așa, jocul de-a ascunselea abia începuse și nu fusese, după cît mi-am dat eu seama, programat numai pe o zi.

„Al dracului, tipii", mi-am zis, nu fără o oarecare admirație, a doua zi cînd, căutîndu-l pe argentinian la agenție, mi se spuse că toată lumea lipsește, toată lumea fiind patronul și contabilul, bunul etnograf nefiindu-mi de nici un folos. Necreîndu-mi-se condiții pentru a-mi plăti datoria, m-am conformat mișcării și-am suflat și banii ăia.

Un telefon al argentinianului mi-a dat o întîlnire pentru noaptea respectivă, tot la tripou. Inutil să mai spun că am pierdut tot ce aveam, mereu cu o figură de cretin infatuat, figură care, spre surprinderea mea, nu trezea zîmbete, ci admirație. În treacăt fie zis, am cunoscut o mulțime de persoane destul de interesante, dar sînt „versuri" pentru poeziile altora, sau pentru alte ocazii, formularea se potrivește oricum. Cum cine aleargă după doi iepuri și-așa mai departe, nu m-am prea ambalat cu tipii ăia.

Că am pierdut tot ce aveam, parcă n-ar fi nimic, adevărul e că am pierdut și ce n-aveam. Noroc de solicitudinea ironico-indiferentă a domnului Seltz, „din întîmplare" aflat și el la club. Obrazul meu de jucător a rămas imaculat în schimbul unor semnături pe care le-am dat, toate cu martori, în decursul acelei nopți, pe niște polițe salvatoare.

Salvatorul meu venit din întîmplare în seara aceea la club a considerat că pe la patru dimineața e timpul să mă opresc din nebunie. M-a invitat la un mic supeu tardiv, într-un salonaș al clubului, și a avut amabilitatea să-mi facă inventarul situației financiare. Nu era prea greu de făcut, o simplă adunare ajungea. Adiționînd banii pe care-i datoram argentinianului, aiurea, știam eu bine cui îi datorez, cu cei împrumutați în noaptea aceasta, mă găseam în situația de datornic vîn-

dut; dacă optsprezece mii făceau prețul meu. Am continuat să fiu nepăsător și să declar că în șase luni, termenul care cerusem să fie înscris pe toate hîrtiile, voi fi capabil să cîștig întreitul sumei cheltuite.

— Cum? m-a întrebat domnul Seltz, oferindu-mi cu mîna lui o cupă de șampanie foarte bună, dar prea seacă pentru gusturile mele. Meniul micului supeu era foarte ciudat alcătuit, inedit pentru mine, din niște specialități curioase de ocean, stropite cu șampania aceea prea crudă. Dar mergeau bine împreună. Domnul Seltz nu era ageamiu în materie de gust gastronomic.

— M-ați îndatorat foarte mult, domnule Seltz, mi-am început cu tirada compusă dinainte, ca să nu mă simt obligat la o sinceritate totală față de dumneavoastră. Poate c-am procedat ca un nesocotit, dar nu sînt totdeauna așa, vă rog să mă credeți. Cred că aerul Occidentului m-a cam amețit și mai cred că parfumul delicat al doamnei Bruni a contribuit și el cu ceva, dar, firește, sînt încă bucuros că am întîlnit-o . . .

— Da, e o ființă rară.

— Dar să știți că am venit aici cu planuri foarte mari la a căror geneză a contribuit din plin și domnul Martin. Dumneavoastră spuneți că e un om închis și retras, posibil, dar față de mine a fost de o amabilitate extraordinară. Mi-a spus că apreciază în cel mai înalt grad pregătirea și capacitățile mele intelectuale, bine susținute, aceasta a fost chiar expresia lui, de o mare disponibilitate spre inedit, spre aventură. Domnule Seltz, eu am constatat că țara mea e prea mică pentru mine. Limbile pe care le cunosc mi-au deschis porțile spre „civilizații atrăgătoare“ din multe puncte de vedere . . . În fine, domnul Martin a găsit de cuviință să mă scoată

din starea de mucegăială în care m-a găsit și să-mi ofere aici un post bine retribuit.

— Drăguț din partea lui, bănuiesc că v-a dat și oarecare amănunte de ordin tehnic, ca să zic așa...

— Dacă vă referiți la bani, da. Mi-a spus că pot cîștiga pînă la o sută de mii pe an, firește, muncind pe brînci, ducînd o viață istovitoare pentru un timp...

— Ce fel de viață istovitoare?

— Am reținut ideea că pot fi angajat, după formalitățile de cetățenie, ca reprezentant comercial cu înaltă specializare pe lîngă vreun trust internațional. Domnul Martin considera istovitoare deplasările pentru că, zicea el, pe el îl obosesc, dar mie îmi surîde din plin o viață într-un voiaj continuu, pe toate meridianele și paralelele globului.

— Bine, dar ritmul dumitale de cheltuieli...

— Nu-mi dau seama ce s-a întîmplat, adevărul e că doamna Bruni a intrat intempestiv în viața mea. Desigur că domnul Martin va fi cam uluit aflînd ce-am reușit să fac în așteptarea lui, dar, dacă e atît de zgîrcit pe cît se pare, aceasta va constitui un stimulent pentru aranjarea situației mele.

Spre norocul meu, domnul Seltz nu era deloc preocupat de politică, motivul expatrierii mele i se părea suficient. Da, zicea el, un tînăr are nevoie de spații largi pe care și le poate cuceri, cu condiția să fie serios, muncitor, intrepid și curajos.

— Și dornic să cîștige bani mulți, în timp scurt, am lansat eu atacul, rîzînd, întrerupîndu-i totodată predica ce amenința să țină pînă la ivirea zorilor.

...Casa de la țară a domnului Seltz arăta destul de bine, cu vreo zece dormitoare, trei saloane, grădină de iarnă, sală de joc și un hol uriaș ce servea la nevoie

și de sală de bal. Contrar așteptărilor mele, nu era un conac pe jumătate ruinat, achiziționat de un parvenit veros și recondiționat ad literam, cum era la modă acum, ci o casă absolut nouă, semănînd de departe, cu cele două nivele ale ei, cu o corabie proaspăt lansată la apă. Era în întregime creația doamnei Seltz, o femeie opulentă și trufașă, dar pe care am reușit s-o mai îmblînzesc în răstimpul petrecut acolo. Se plîngea de starea parcului, de prea puțini ani conceput pentru ca arborii, pe care ea-i voia spectaculoși, să fie altceva decît niște firavi puieți bătuți de soarele, sau mai bine zis, de ploaia acestei primăveri capricioase Vorbea mult despre „scumpa mea Hélène" și pînă la urmă m-am lămurit că asta era fiica lor, studentă la Londra, și nu acorda nici o atenție prostiilor pe care le făcea fiul lor, un adolescent clăpăug și libidinos, al cărui loc, după părerea mea, ca și a argentinianului, ar fi fost mai degrabă într-o casă de corecție dacă nu chiar la galere . . .

În fine, și ăsta, cu trufașa lui mamă și cu toată șleahta elegantă de musafiri erau eroii unei piese care, pe moment, nu intra în repertoriul meu. Eram doisprezece, invitați și gazde împreună, ca în cărțile doamnei Agatha Cristie. N-am reușit, de sîmbătă după masa pînă duminică seara, să mă lămuresc dacă invitații erau însoțiți de soțiile sau de prietenele lor, cert e că a fost o distracție ca-n filme. Giovanna era, de departe, cel mai spectaculos exemplar al genului frumos, dar se pricepea atît de bine să facă pe modesta și pe spășita, sau chiar era, cine mai poate ști, încît toți o înconjurau cu mici atenții, chiar și severa doamnă Seltz. O oarecare distanță păstrată îmi confirma mitul micuței cenușărese devenită peste noapte prințesă și încă nu pe

deplin integrată de cei ai căror bani aveau cîţiva ani în plus ca vechime.

În schimb, eu n-am făcut de loc pe modestul. Sîmbătă seara a avut loc „partea culturală“ a întrunirii şi-am urmărit aproape un ceas nişte filme făcute de doamna Seltz la Londra, unde fusese nu de mult, în vizită la scumpa ei Hélène. Ambiţiile ei cinematografice nu erau deloc onorate de imaginile plate pe care ni le prezenta, dar comentariul ei era spiritual şi la obiect. Mă întrebam dacă nu cumva e şi ea angajata soţului ei. Poate şi scumpa lor Hélène. O familie de spioni! Ideea mi se părea destul de nouă. Unitatea era stricată de adolescentul clăpăug. Aveam impresia că dacă nu se iau măsuri urgente în ceea ce-l privea, n-ar fi putut să ajungă nimic altceva decît o victimă a exceselor de tot felul, inclusiv a morfinei.

După momentul cultural, urmărit cu o pioşenie ce demonstra buna creştere a invitaţilor, mi-am pus memoria la încercare şi-am reuşit să reactualizez toate jocurile de societate de pe vremea bunicii mele. Ne-am distrat ca nişte caraghioşi. Am băut şi am dansat. Nu mi-a fost greu să fac dispărută una din cele şase lumînări pe care le cerusem pentru jocul de-a „cine suflă mai tare“. Am sărutat o mulţime de doamne, aşa era jocul, şi-am adus mulţumiri ambiţiei ce mi se păruse totdeauna deşartă a mamei mele care mă obligase timp de şase ani să zdrăngănesc clapele pianului. Am dedicat cîte un cîntec fiecărei doamne şi tuturor domnilor cîte o periniţă. Le-a plăcut şi urmarea a fost că am băut „per tu“ cu o mulţime de granguri. Începutul a fost făcut, am zgîndărit o mulţime de talente care s-au produs la pian sau la chitara moştenitorului familiei. A fost foarte amuzant. Nota distonantă a făcut-o Gio-

vanna, pentru că era singura care lua lucrurile în serios; ne-a cîntat cu o voce mică și tristă, bine studiată, cîteva balade medievale, franțuzești și italienești, acompaniindu-se singură la pian.

Mi s-a spus că a fost cea mai reușită seară, de multă vreme, și m-a apucat mila de ei.

A doua zi n-am făcut nimic deosebit, dacă nu pun la socoteală că m-am aranjat în așa fel, cu complicitatea inconștientă a junelui depravat, încît să am în mînă, un sfert de ceas, legătura de chei a domnului Seltz. Am folosit ceara pe care o subtilizasem de cu seară și-am terminat exact în momentul cînd tipul se reîntoarcea în casă.

Bărbații ne-am dus la iazul proprietății unde, din două bărci, ne-am distrat împușcînd ciori, în lipsă de altceva. Doamnele s-au dus cu mașina într-un sat apropiat, pe malul rîului, să asiste la slujbă și să admire nu știu ce han, construcție pură de pe vremea lui Matusalem. În ceea ce mă privește, eu aș fi preferat compania lor, pentru că dincoace, din moment ce mi s-a pus o armă în mînă, trebuia să arăt că știu să o mînuiesc. Am mînuit-o atît de bine încît mi-am făcut dușmani toți bărbații pe care-i cucerisem seara. Domnul Seltz a făcut o remarcă binevoitoare la adresa „multiplelor mele talente".

Masa a fost excelentă. Ne-am despărțit de toată lumea în termeni amicali, deoarece, la dorința Giovannei, am plecat imediat după brînză.

Drumul mi s-a părut destul de scurt și nu știam exact ce urma să facem în oraș, într-o seară de duminică, fără nici un ban, pentru că nu mai aveam decît rezerva strategică, bine dosită acasă, și nu aveam intenția să mă ating de ea. Reîntoarcerea turiștilor de sfîrșit

de săptămînă nu începuse încă, șoseaua era destul de liberă. Giovanna stătea în atitudinea ei de păsărică zgribulită și mohorîtă. Am făcut cîteva comentarii referitoare la familia Seltz, fără mare succes. Doamna nu era dispusă să susțină conversații. Colosal ce repede putea să treacă de la o dispoziție la alta; în timpul mesei fusese spirituală și vivace. Ideea că primise un ordin nou mi-a trecut prin cap cînd la constatarea că pare tristă și preocupată, mi-a spus cu o voce stinsă și apatică:

— Dean, cred că am abuzat destul de mult de amabilitatea și generozitatea ta, fără să-ți dau nimic în schimb . . .

— Nimic nu mi se pare prea mult pentru tine, Giovanna, i-am răspuns pe un ton șarjat, menit să schimbe atmosfera discuției. Și apoi, prezența ta e mai mult decît pot să sper . . .

— Nu e vorba de asta, acum. Uite, am necazuri mari. Îmi trebuie bani, zece mii. Într-o oră.

N-aveam nici o sută disponibilă și cu tot regretul nu puteam face nimic pentru ea într-o oră. De altfel, eram convins că minte. Nu m-am interesat ce o amenință, la ce bun alte născociri, i-am amintit numai că acum cîteva zile, cînd am cunoscut-o, avea exact această sumă în poșetă. Era o actriță colosală și cînd se mira avea ochi foarte frumoși. A negat totul cu o încăpățînare de copil rău care nu vrea să recunoască nota falsificată la matematici. Am cedat, considerînd că limba pe care o vorbim, străină pentru amîndoi, ne-a jucat atunci un renghi. Nu mi-a dat voie s-o însoțesc pînă în casă, se declara obosită și mi-a propus să o sun mîine, la telefon. Refuzul banilor părea s-o fi jignit. De fapt, voia să scape de prezența mea.

M-am întors în cuibul meu de împrumut şi, de distrat ce eram, mi-am lăsat valiza de week-end, luată de la Martin în taxi. Şoferul m-a ajuns cu ea tocmai cînd deschideam uşa portăresei. Madame Thérèse, în straie de duminică, se ruga pipăind boabele unui rozar. Yvette nu se întorsese şi nici scrisori de la domnul Martin nu veniseră. Din România — nimic altceva decît ziarele şi revistele la care Martin era abonat. Am avut impresia că bătrîna mă priveşte cu duşmănie.

În decursul serii am chemat-o de două ori pe Giovanna la telefon şi, de fiecare dată, servanta aceea sinistră mi-a spus că se odihneşte şi că n-o poate deranja. Vedeam bine că aşa n-am nici o şansă şi, mai mult pentru uzul celui ce urmărea convorbirile, am promis că voi reveni mîine.

Începuse din nou să plouă şi-am tot înjurat-o pe baba aia antipatică, o italiancă bănuitoare care se uita la mine de parcă m-aş hrăni curent cu porumbeii sfinţi din piaţa San Marco. Trebuie să aflu ce e cu Giovanna, prea se debarasase brusc de mine, şi aveam intenţia să întind servantei o cursă. Eram obligat să ies din casă, telefonul din apartament era supravegheat şi eu voiam ca totul să fie cît mai discret.

Am fost destul de stînjenit cînd a trebuit, de la un telefon public, să explic doamnei Dubois, ce vreau de la ea. A rîs puţin de necazurile mele de îndrăgostit (i-am spus că doamna inimii mele nu vrea să-mi vorbească şi eu mă tem că e chiar plecată), dar a acceptat să mă ajute. Peste un sfert de ceas, timp în care am băut o cafea mare, am sunat-o din nou. Doamna Dubois, căreia incidentul acesta îi înveselise seara, avea o voce radioasă.

La sugestia mea se prezentase drept modista Giovannei şi o convocase pe mîine la nişte probe. Servanta înghiţise hapul şi răspunsese:

— Anulaţi proba, doamna e plecată.

— Bine, dar pălăriile pentru Roma nu sînt încă terminate, a răspuns doamna Dubois.

Servanta a muşcat momeala şi i-a răspuns:

— N-a plecat la Roma, ci la Monte Carlo. Apoi, ca şi cînd i-ar fi părut rău, şi eu cred că aşa era, a mai adăugat: De fapt nu ştiu unde a plecat, poate la Roma, poate în altă parte. Reveniţi peste cîteva zile.

Doamna Dubois făcuse treabă bună. Eram sigur, pe de altă parte, că bătrîna posacă îşi regretă indiscreţia şi că nu va pomeni de ea nimănui.

M-am reîntors ca să fac un duş şi să mă schimb. La plecare am lăsat radioul deschis. Nu mă urmărise nimeni pe stradă, probabil considerau că e de prisos, dar voiam să dau impresia că sînt încă în casă. A trebuit să iau pardesiul, fîşul meu era prea subţire şi aveam o mulţime de lucruri de ascuns: faimoasa mea trusă de „spărgător", microfilmul luat pentru orice eventualitate oricum, Monte Carlo era la Sud, poate prindeam vreun fir în port, banii mei din rezerva intangibilă.

Am făcut o mică haltă la pensiunea suedezilor şi am avut ocazia să binecuvîntez vestitul spirit de ordine al nordicilor, apoi m-am convins de ceea ce ştiam aproape cu certitudine, de lipsa maşinii Giovannei de la locul de parcare. Nu era nici la garajul străzii unde avea închiriat un loc. Am înţeles de ce, la masă, nu băuse nimic. Pur şi simplu plecase într-o misiune. Cine ar fi putut s-o trimită?! Nu era greu de presupus...

De ce pe neaşteptate?! Vreun telefon?! De ce fără mine?!

A durat destul de mult pînă cînd am găsit, la ora aceea, un alt garaj unde se făceau şi închirieri de maşini. În schimbul unui preţ destul de sărat şi a tuturor datelor de pe paşaport, inclusiv semnalmentele, mi s-a închiriat pe cinci zile, cu drept de prelungire, un prăpădit de Peugeot 404.

Am plecat imediat şi-aveam să constat pe drum că maşina merita preţul închirierii: mergea întins, sforăind uniform ca o pisicuţă scărpinată pe ceafă. Am rulat toată noaptea, consultînd deseori harta, pe nişte drumuri care-mi rămîneau duşmănoase, într-o stare de spirit nu tocmai roză.

Dimineaţa am ajuns. Nu era sezon plin şi mi-am găsit imediat o cameră, într-un hotel mărginaş. După o baie şi un somn scurt am plecat în căutarea iubitei mele vagabonde. După un raid de recunoaştere mi-am ales cinci hoteluri în care presupuneam că ar putea locui. Nu era în primele trei. Începusem să cred că norocul meu doarme cînd, într-al patrulea, înainte de a întreba recepţionerul dacă doamna Bruni e la ei, îl aud cum indică unui comisionar de florărie ce avea un coş învelit:

— Poţi să urci, doamna Bruni e sus, se odihneşte. Etajul I, apartamentul 3.

Nu voiam să o văd pe Giovanna şi nu voiam nici să mă fac văzut de ea. Am intrat în Peugeot-ul meu anonim şi-am început să somnolez, nescăpînd din ochi intrarea hotelului. Peste o oră, un mecanic a parcat alături de mine Citroënul pe care-l cunoşteam, proaspăt spălat şi ferchezuit. A trebuit să mă mut.

La ora cinci și jumătate, cînd îmi cam pierdusem răbdarea, Giovanna iese și se îndreaptă spre mașină. O urmez la o oarecare distanță și ajung la timp pe chei să o văd îmbarcîndu-se într-o șalupă acoperită care, probabil, o așteptase. N-aveam nimic mai bun de făcut decît să urmăresc dîra de spumă pe care o lasă rapida ambarcațiune, parcă în bătaie de joc. Nu mi-a fost greu să aflu că punctul de destinație, chestia aia albă ce se vedea, destul de departe, era iahtul unui trăznit care-l folosește tot anul, indiferent de starea timpului, un italian plin de bani.

M-am întors la hotelul căruia-i cunoșteam acum în detaliu toată fațada. Am închiriat, pentru o noapte doar, o cameră la etajul cinci și m-am înscris sub numele de Luigi Dello.

La etajul cinci nu mai erau apartamente, dar camera mea era fermecătoare. Păcat că nu mă puteam bucura de ea. Am fumat tihnit o țigară, m-am gîndit un pic la ce se întîmplă pe lumea asta și apoi am mai înaintat o treaptă în meseria de „spărgător" internațional. Cu ușile astea de hotel de modă veche, al căror zar e doar de formă, nu-i nici o complicație.

Am așteptat mult în întuneric, ducînd dorul unei țigări. Ca să mă „distrez", am reluat toate evenimentele acestor zile, încercînd să mă dezbar cu totul de imaginea aurie care le acoperă mereu. Îmi vine greu aici, unde parfumul cunoscut mă învăluie de atîtea ceasuri. Se aud mișcări la ușă. Mă vîr cît pot mai bine în ascunzătoarea pe care mi-o alesesem.

Giovanna intră. În lumina crudă, aprinsă de o cameristă, fața ei pare străină.

CAPITOLUL VIII

Ascunzătoarea mea nu era prea comodă, un dulap îngust, în perete, aproape insesizabil, cu ușa acoperită de tapet, ca și restul dormitorului, mascată de o plantă verde, foarte decorativă. Nișa era atît de strîmbă încît abia încăpeam, cu umerii lipiți de pereți. Dar n-aveam ce face, nu mă puteam introduce în dulapul de haine, ca să fac pe amorezul mort de gelozie, nici nu puteam risca să mă strecor pe după una din draperiile ușilor sau ferestrelor. Din păcate, apartamentul 3, compus din dormitor, salonaș și baie, n-avea balcon.

Cred că nișa în care mă strecurasem, de formă triunghiulară și cu urme de rafturi scoase, servise pe vremuri ca dulap de lenjerie de pat și pe urmă, după ce-au modernizat mobilierul, au lăsat-o așa. Practicasem în placajul subțire, la nivelul ochilor, cîteva împunsături mici prin care să pot supraveghea, cît de cît, mișcările din cameră, și-acum, aproape că-mi venea să rîd de imaginile secționate pe care reușeam să le prind. De auzit auzeam destul de bine totul, dar aveam impresia că mă voi înăbuși curînd; nișa era într-adevăr prea strîmtă.

Oboseala îmi trecuse, ștearsă de o curiozitate ce nu era numai profesională; înlăturasem complet ipoteza că Giovanna venise pînă aici mînată doar de un imbold sentimental, însă, vorba din bătrîni: „nu se știe niciodată".

Camerista intră în baie și imediat se auziră robinetele curgînd. Giovanna își lăsă blana pe unul din scaune și spuse cuiva rămas în salonaș:

— Mulțumesc, Ted, te poți întoarce acum. Spune-i domnului Dorini să fie liniștit. După cum vezi, n-avea nici un rost să mă însoțești pînă aici. Voi porni mîine spre casă și totul va fi în ordine.

— Da, doamnă, răspunse o voce aspră al cărei posesor nu intra în raza mea vizuală, din păcate. Domnul Dorini vă mai roagă să fiți atentă pe drum...

— Știi bine, răspunse Giovanna pe un ton plictisit, că sînt foarte prudentă la drum. Conduc mai bine decît crede imbecilul ăla care mă omoară cu sfaturile. Vedeți-vă mai bine de voi. Treaba din Turcia mie nu mi se pare bine făcută și n-am să ascund patronului impresia mea. Încă o imprudență de genul acesta și pune tot Interpolul pe urmele noastre.

— Da, doamnă, dar...

— Dar ce?! Am mai auzit placa asta, acum o jumătate de oră. Ce ești tu, papagalul lui Dorini?

— Nu, doamnă, dar...

— Ai de gînd să iei și baia cu mine?!

Speram din toată inima că nu. Între timp, vorbind cu ușa deschisă, Giovanna se dezbrăcase și avusese bunăvoința, inconștientă, să treacă din cînd în cînd și prin fața împunsăturilor pe care le practicasem, din nefericire, mult prea mici.

— Atunci, eu plec.

— Ți-aș fi recunoscătoare!

— Dar vă rog să fiți atentă cu microfilmul, e prețios.

— Fir-ar al dracului de treabă! Nu-ți face griji, găsesc eu un loc unde să-l ascund.

Tipul din salonaș rîdea gros, înjurătura Giovannei îi crease o impresie de familiaritate nesperată, și adăugă:

— Femeile au totdeauna posibilități mai mari cînd e vorba de ascuns ceva.

— Ascultă Ted, ai fost drăguț că m-ai însoțit, deși n-avea nici un rost, dar acum vezi-ți de drumul tău și dacă nu-ți convine, ia-ți comisionul și du-l tu la destinație.

— Știți bine că ridicăm ancora imediat. Domnul Dorini are o întîlnire la...

— Nu mă interesează unde are întîlnire, iar tu ai face bine să te mai supraveghezi din cînd în cînd.

Cei doi tac, deoarece camerista a ieșit din baie.

— Baia doamnei e pregătită, zice ea.

— Mersi, drăguțo, condu pe domnul pînă jos.

Ies toți trei din raza mea vizuală, adică cele două femei, pentru că tipul îmi rămăsese complet necunoscut ca figură. Mi-e imposibil să mai stau aici, simt furnicături peste tot și aproape mă sufoc. Fie ce-o fi, crăp un pic ușa. O văd pe Giovanna îmbrăcată într-un neglije de culoarea stînjeneilor. Stă cu spatele la mine și caută ceva în poșetă. Părul despletit i se revarsă pe umeri și dacă aș fi în altă situație...

Îmi țin respirația cît pot pentru că se apropie de ascunzătoarea mea, nehotărîtă, cu trei pachețele în mînă. Două sînt învelite în hîrtie albă. Un val de emoție îmi transformă urechile în două pîlnii incandescente: al treilea nu e decît o cutie de chibrituri românească, destul de murdară și ponosită, o cutie banală de carton albastru, la prețul de douăzeci de bani bucata. Nu trebuie să-i ghicesc conținutul. Am mai văzut două cutii asemănătoare.

Giovanna se întoarce brusc și, aplecată pe măsuța de toaletă, răstoarnă conținutul unei cutii, cutia de machiaj. Aranjează pe fund cele două pachete învelite în

alb şi apoi o reumple cu borcănaşe şi sticluţe delicate de creme şi farduri. Stă, indecisă, cu cutia de chibrituri în mînă, apoi, avînd o mişcare plictisită a buzelor, o strecoară pe pervazul uneia din ferestre, aranjînd cu atenţie faldurile draperiei groase de catifea, peste perdeaua diafană. Bine mi-ar mai fi stat să mă fi ascuns acolo!

Se dezbracă cu mişcări violente şi grăbite; se vede că ceva nu i-a tihnit în afacerea asta, şi, numai în pantofiori, intră în baie şi închide bine uşa după ea.

„O vînzătoare toantă şi fără vino-ncoace?" Mare e invidia femeilor! Asta era singura concluzie justă pe care puteam s-o trag. Aştept pînă cînd zgomotul apei dizlocate mă lămureşte că doamna trebuie să fie acoperită pînă-n gît de spuma loţiunilor de baie. Ies cu oarecare precauţii de silenţiozitate. Încăperea e luminată foarte slab, de o singură veioză. E prea cald sau m-am încălzit eu în nişa aceea nenorocită, constrîns la rolul de observator invizibil.

Schimbarea microfilmelor mi-a luat foarte puţin timp. Microfilmul adevărat exact aceeaşi cutie ca şi falsul pe care-l purtasem atîta drum cu mine şi pe care-l voalasem dinainte. Cutia de chibrituri era, evident, prea mare, dar, de bine de rău, constituia o ascunzătoare. Nu aveam nici un dubiu că aceasta era comoara căutată. Dar cum de-a ajuns atît de repede la Monte-Carlo?! Pe iaht?

Păcat că nu mă puteam atinge de pacheţelele din cutia de machiaj. Îmi reprim primul imbold, în fond nu ţinea de mine şi-apoi nu puteam risca, pentru curiozitatea mea, viaţa Giovannei. La drum, deci!

Ajung în salonaş, în dreptul uşii, cînd mă opresc pur şi simplu fascinat: cheia pe care Giovanna o întorsese

de două ori, auzisem zgomotul din nişă, o chee masivă, cu o ureche de modă veche, zimţată, se învîrtea uşor!

Mai aveam exact timpul cît să ajung după draperiile ferestrei din salon. Mi se pare că se cam îngroaşă gluma! Ar avea haz să mă împotmolesc acum, cu originalul în buzunar. Şi Giovanna, fără nici o apărare în spumele ei de baie!

În fîşia de lumină ce intra pe uşa deschisă a dormitorului recunosc figura ce se strecurase atît de liniştit în salonaş, încuind uşa din nou, ca şi cînd ar fi intrat la el acasă. Este bunul etnograf, Paul Adel, pe care-l catalogasem cu atîta uşurinţă drept şoarece de bibliotecă, el, cu figura atît de candidă, cu spatele uşor curbat, cu ochii zăpăciţi după lentilele prea groase! Deschisul uşilor cu cleşti speciale de răsucit cheia în broască face oare parte din programa de facultate?! Dacă da, Paul Adel a luat zece la examenul ăsta. Se poartă firesc, îşi lasă trenciul pe unul din fotolii, intră în dormitor cu aceeaşi paşi uşori.

Nu prea ştiu bine ce să fac, s-o întind acuma, pînă mai am şanse în direcţia asta, deşi ar trebui să las uşa descuiată pentru că nu pot risca să o încui pe dinafară, cu cleştele meu, şi domnul Adel să observe figura sau să rămîn cu orice risc.

Rămîn, pentru că intrarea lui Adel nu-mi inspiră nici o încredere. Deocamdată nu o deranjează pe Giovanna. Îl aud cum cotrobăie prin dormitor, îi văd imaginea deformată de lumina slabă, reflectată de o oglindă din salon. Incomparabil mai bun locul al doilea de pîndă decît primul! Tipul caută sub pat, sub pernă, răstoarnă conţinutul poşetei-tolbă a Giovannei pe cuvertura de mătase. Un creion dermatograf alunecă pe covorul moale.

Adel controlează acum prin dulap și apoi... descoperă nișa care fusese primul meu adăpost. O deschide fără nici o reținere, îmi dau seama că nu caută o persoană, atunci ar fi început cu draperiile de la ferestre, dar această constatare nu mă face încă, fericit.

Respir o dată adînc, tipul revine în salonaș. Se apropie de fereastră. Simt cum devin rigid de tot și, involuntar, încleștez bine pumnul stîng. Asta pentru că sînt stîngaci. La o adică...

Dar Adel nu avea intenția să cerceteze draperiile. Stă la mai puțin de o jumătate de metru de nasul meu și se uită afară prin deschizătura perdelelor bogate. Dacă-i vine inspirația să tragă draperiile pentru a nu fi văzut de vis-à-vis, s-a terminat cu el, mă obligă să intru în acțiune! Dar nu, pot în sfîrșit să respir, se așază într-un fotoliu. Îi văd numai creștetul, stă cu spatele. Nici măcar nu aprinde lumina, zace în întuneric, abia ghicit pentru că fotoliul lui nu cădea în fîșia de lumină slabă ce venea din dormitor.

Sînt extrem de curios să văd cum se va desfășura întîlnirea dintre cei doi. Nu mai cred că Adel are intenția să-i facă ceva rău, vreau să zic ceva rău din punct de vedere fizic.

Iat-o că iese, îi văd silueta frîntă de oglinda așezată oblic în salon, dar o văd mai puțin de o secundă, după o privire circulară, Giovanna își dă seama că s-a întîmplat ceva și, cu o mișcare bruscă, scoate veioza din priză! Un moment, în întunericul abia sfîșiat de o lumină fugară de pe stradă, sîntem numai trei respirații reținute, apoi se aude vocea flegmatică a ultimului venit:

— E-n ordine, Giovanna, sînt eu, Paul.

Nici un tremur de emoție nu alterează vocea ei, cînd îi răspunde:

— Te porți prostește. În secunda următoare te-ai fi trezit cu un glonte în cap. Aprinde lumina!

Adel se ridică, suplu și silențios, aprinse două aplice de modă veche ce încadrau oglinda din salonaș, apoi își reluă locul în fotoliu. Giovanna se așeză în fața lui și-n fața mea deci, dar mie îmi era mai la îndemînă să-i urmăresc reflectați în oglinda piezișă, ușor deformați, atît cît să sporească impresia de ireal a scenei.

— Ce e cu tine aici?

— Am impresia că nu te bucuri deloc, dar constat că vestitul tău sînge rece nu e numai un mit.

— Nu te-am rugat eu să intri ca un hoț și să te comporți ca un hoț. Ce dorești?

Vocea Giovannei nu exprimă nimic altceva decît o scîrbă plictisită. Eu nu avusesem ocazia să o aud vorbind pe tonul acesta. Nici nu se potrivea cu imaginea ei de păpușică, proaspăt îmbăiată, învelită într-un halat alb, pufos, cu părul strîns în creștet și legat cu o fundă, ca la fetițe.

— M-a trimis patronul. Se teme . . .

— Ce, nu mai are încredere în mine? Tîmpitul dracului!

— O să-i placă să audă cum i-ai zis.

Adel rînjea în timp ce-și căuta o țigară. Giovanna nici nu clipea.

— Ei?!

— Nu e vorba că are sau n-are încredere. Zănatecul ăla mic a dispărut.

— Ce?!

Înghiții pe nesimțite gălușca, atras fiind de specta-

colul oferit de Giovanna, împinsă ca de un arc în picioare, la auzul vorbelor lui Paul Adel.

— Da. Patronul se teme să nu fie cumva pe urmele tale, dintr-un motiv sau altul și să nu te încurce. Ai microfilmele?

— Firește.

— Nu le-am găsit. Unde le-ai pus?

— De ce vrei să știi? N-ai cotrobăit tu peste tot? Poate-s la tine.

— Nu, te asigur.

— Nu cred că sînt dispusă să ți le dau. Ce dovadă am că acționezi din ordinul patronului?

Adel se uită la ceas și zise:

— Vei avea dovada în două minute. Ai ieșit la țanc din apă. Cum a decurs treaba?

— Bine. Fii drăguț și adă-mi țigările mele din poșetă. Mersi. Dorini a rămas același imbecil de totdeauna.

— Trag concluzia că ți-a spus să te culci cu el...

— Da, firește.

— Și tu, tot firește, ai refuzat.

— Da, am refuzat. Și refuz și propunerea ta, nu te mai obosi s-o faci.

— Ba mă obosesc.

Adel se ridică și se apropie de Giovanna care nici nu tresări. Cred c-aș fi ieșit din ascunzătoare dacă nu suna chiar atunci telefonul. Ridică Giovanna.

— Bonsoir, patron... da, a sosit... bun, e în ordine, înțeleg foarte bine... nu cred, nimeni nu știe direcția în care am pornit,... da, mulțumesc.

— Ai acum dovada, zice Adel.

— Foarte bine, stai jos.

Giovanna intră în dormitor și reveni peste cîteva clipe cu cele două pachete învelite în alb și cu cutia de chibrituri. O piatră de moară mi se luă de pe inimă.

— Uite, zice ea, deschizînd cutia, aici e microfilmul așteptat din România, procurat de domnul acela cartofor...

— A făcut și el o treabă înainte de-a ajunge să împartă cărți îngerilor!

Giovanna nu ia în seamă întreruperea și continuă:

— Asta e o bandă de magnetofon din Ankara. Dorini zice că patronul ar trebui să ne acorde la toți cîte o gratificație, conține angajamentul lui...

— Da, știu. Și plicul?

— Este. Totul ar fi fost perfect, Dorini a întîlnit toți curierii la Pireu, așa cum fusese vorba, dar își cam întrece atribuțiile și era cît p-aci s-o încurce cu noile afaceri din Turcia.

— Dobitocul! Vrea s-o pățim cu toții?!

— În fine, de data aceasta, „a trecut pe lîngă", dar nici mie nu mi-a plăcut treaba și i-am spus părerea mea. Amănuntele le voi spune personal patronului. Cred că nu mai e nici o grabă.

— Nu. Voiam numai să-ți preluăm „coletăria".

— La urma urmei, e mai bine așa, rămîn și mîine aici, am nevoie de odihnă. Bănuiesc că tu pleci chiar acum.

— Nu chiar acum, îmi repet propunerea.

Giovanna își desfăcu părul, fără a-i acorda măcar o privire de răspuns, Adel își mai aprinse o țigară, eu îmi mușcai buzele pînă la sînge.

— Dacă pentru asta mai stai aici, îți pierzi timpul de pomană, veni într-un tîrziu răspunsul ei.

— Atît de fidelă, Giovanna? De cînd și pentru cine? Nu cumva pentru junele cartofor?
— Parcă spuneai că a dispărut.
— Da, dar probabil revine.
— Poate că s-a sinucis.
Vocea ei contrazicea gestul de surpriză de adineaori.
— Mai știi? Dar nu e genul. Ar fi păcat de munca patronului și de-a ta . . .
Meritase să rămîn! O discuție despre persoana mea, iată ceva nesperat. Înregistrez totul cu maximă atenție!
— Știu, spune-mi numai rezultatele.
— Ei bine, am verificat cît s-a putut prin poliție și prin societatea de asigurări. Accidentul lui Martin a fost realmente un accident a cărui vină, conform expertizelor, o poartă el, integral. Norocul lui și-al nostru că a avut loc după întîlnirea cu boțmanul de pe vasul Petit Pois . . .
— Nu încerca să cîștigi timp cu baliverne pe care le cunosc deja. Știu că boțmanul a trebuit să ia avionul pentru a ajunge la timp la întîlnirea cu Dorini, la Pireu, și pe urmă și-a regăsit vasul . . . nu uita că de la mine ai preluat microfilmul. Era vorba despre Dean!
— Văd că tipul te interesează. Dar merită? Mie poți să-mi spui.
— Dragă Paul, spune ce ai de spus și pleacă. Eu vreau să mă și culc în noaptea asta și, specific, vreau să mă culc singură. Tu nu ești destul de bogat pentru mine și altfel nu mă interesezi.
— Crezi că nu sînt destul de bogat pentru tine? Dar o să fiu într-o zi!

— Nu face pe micul patron că poate te vede cel mare. Ai uitat ce-a pățit Andrew?

Etnograful nu voia să discute despre Andrew. Schimbă imediat tonul:

— Ai evoluat mult, Giovanna, nici nu mi-aş fi închipuit ce va ieşi din tine, acum zece ani. Dac-aş fi fost mai deştept te-aş fi luat de nevastă.

— Discutam, parcă, altceva!

— Da. Uite, Giovanna, ce e cu amorezul tău: patronul i-a controlat toate declarațiile făcute conştient sau inconştient pentru că i s-a părut curioasă venirea lui odată cu sosirea veştii morții lui Martin. S-a stabilit exact timpul cît a stat la Viena, a fost trimis Mihai, ca român, tocmai ca să nu bată la ochi şi s-a întors cu un raport foarte bun pentru amicul tău. A tras la acelaşi hotel şi a stat de vorbă cu un tip care, inconştient, i-a confirmat alibiul lui Dean Brad.

„Mersi, Radule", zic eu în gînd, sperînd că cei doi vor mai discuta ceva despre Mihai, nume nou. Dar nu, tot eu sînt cel de pe tapet. Adel continuă:

— Pentru orice eventualitate nu i s-a spus nimic de moartea lui Martin. Reacțiile lui interesau. Pentru grăbirea lor ai fost folosită tu şi, fără nici o îndoială, tipul e compromis pînă-n gît.

— La asta vă pricepeți bine de tot ... .

— Fără ironii, stimată doamnă-sugativă. Mi se pare că ai supt o groază de bani de la el, nu? Dacă-mi amintesc bine, altădată erai şi mai nemiloasă.

— Alții aveau o mulțime de bani, el n-are deloc.

— Singurul punct neclar în toată afacerea este atitudinea lui Martin care-şi permite o inițiativă, şi încă ce inițiativă, să trimită un om căruia îi promite că-i aranjează soarta. De ce-o fi făcut-o?

— Nu de sentimental. Eu nu l-am cunoscut, dar știu că era un bătrîn acrit și scîrbit de viață. Mai degrabă cred că voia să i-l dea plocon patronului în schimbul libertății lui, să-i provoace aici o recrutare. Nu putea să-i spună așa din București, nu?! Dean are mari posibilități de informare în țara lui.

— Ipoteza ta nu e rea decît pe jumătate. Jumătatea cu libertatea. Martin nu era un naiv, știa bine că „libertatea" nu mai există și, apoi, micile lui colaborări reprezentau singurele lui venituri, era un jucător înrăit...

— Și Dean este...

— Nu, el a făcut-o pentru tine, să facă rost de bani, n-are stofă de jucător, au avut grijă să-l analizeze acolo...

— Unde poate fi? Dacă ați întins coarda prea tare? Dacă și-a făcut ceva?

— Judeci ilogic, doamna mea, poate pentru că ești atît de frumoasă. Nu i-a făcut nimeni nimic, cel puțin pînă acum. Tu i-ai aprins capul și apoi l-ai părăsit fără nici o vorbă.

— N-a fost ideea mea.

— Știu. Părerea mea e că tipul și-a găsit vreo puicuță și de necaz a șters-o vreo două, trei zile din oraș.

— N-avea bani.

— Ei, nu-ți face griji. Poate avea puicuța, unele au inimă bună. Patronul a vrut să-ți dea mînă liberă, pentru cazul cînd ți-ar prinde urma. Mă duc acum, gorila mea, Jean-Pierre mă așteaptă. Va conduce el la înapoiere, eu voi ațipi și voi visa cu tine...

— Și mie mi-a dat Dorini un însoțitor...

— Știu, v-am văzut cînd ați intrat, l-am văzut cînd a plecat.

— Bravo, Paul, faci progrese! Ce aveți de gînd cu Dean?

— Nu știu, patronul nu mă ține la curent cu toate minunatele lui idei. Poate i se mai dă o bătaie, Jean-Pierre abia așteaptă.

— De ce?

— Din cauza nevestei sale. Imbecilul ăsta gras o lăsa să doarmă de cîte ori avea chef în brațele bătrînului cartofor, dar schimbarea personajului l-a scos din fire în așa hal încît a împachetat-o și-a trimis-o la niște rude!

— Nu vrei să spui că l-ați bătut în așa hal din cauza portăresei ăleia?!

— Fii atentă la ton, frumoasa mea, te asigur că portăreasa face toți banii și, dacă vrei să-ți amintesc de-o mică vînzătoare semianalfabetă care . . .

— Nu fii ordinar, nu eram semianalfabetă!

— Ba erai, sau aveai acolo niște clase făcute la mama dracului. Să nu-mi spui că diploma ta de bacalaureat e mai veche de anul trecut! Dar n-are importanță, Giovanna, te hîrîi numai pentru că nici tu nu-ți precupețești jignirile, astă seară. Ca să revin la persoana care te interesează, a fost bătută ca să mai piardă din fumuri și din bani. Dacă s-ar fi întors a doua zi în țara lui, fie și pe spesele ambasadei . . .

— Poate că a făcut-o acuma.

— Acum nu mai poate. Curtezanul tău e oricum, numai nerod nu, deci nu s-a întors. E dator vîndut cu semnătură și cu martori. Dacă nu-și onorează obligațiile, într-o jumătate de an e pușcăriaș. În plus, nu uita, are planuri mari și contează din greu pe sprijinul răposatului . . . Pică el, cumva. Ceao, Giovanna, am plecat.

— Era și momentul, credeam că ai de gînd să-ți petreci noaptea în salonul meu. Anunță la recepție că rămîn și mîine și contramandează trezirea de la ora șapte!

— Te pricepi să dai ordine, dar și pentru mine e o cinste să le primesc, zise tipul batjocoritor, gata de plecare.

În sfîrșit, mă cam săturasem să stau după draperie. Tot nu pot să ies, Giovanna sună camerista care vine, strînge lucrurile din dormitor și din baie. Aș putea să prind prilejul ușii descuiate dacă frumoasa mea doamnă aurie n-ar sta nemișcată în salon. Fumează, dusă pe gînduri. N-are nimic comun cu ființa aceea de adineaori, cu reflexe rapide care s-a învăluit în întuneric pentru a se proteja și a ataca, totodată...

Mi s-au confirmat o mulțime de date, am întrezărit ceva din mecanismul dur al agenției, am microfilmul... Venirea lui Adel o va scoate definitiv din culpă pe Giovanna, la data cînd falsul va fi descoperit...

Ies tîrziu, după ce Giovanna adoarme și cît-pe-aici să ratez toată mișcarea pentru că țin capul întors spre dormitor, ca un sentimental incorigibil și aproape răstorn coșul de flori, de lîngă ușa salonului. E plin de trandafiri galbeni și mai are încă, prinsă cu un ac de o frunză, o bucățică de carton pe care o mînă grăbită a scris „Toată dragostea, la 17,30, D.". D. adică Dorini, nu Dean.

Ajung fără nici o dificultate în camera mea și aprind, în sfîrșit, o țigară. Cu ochii țintă într-un tavan pe care abia-l ghicesc în penumbră, încerc să lipesc bucăți de Giovanna, dar imaginea finală nu se realizează. Ca prin vis mi-aduc aminte că de mult, foarte de mult, iu-

beam o fată pe care-o chema Monica. N-o mai iubesc? O iubesc pe Giovanna? Chiar dacă nu știu exact cum e? „Toată dragostea mea, oricînd, la orice oră, D., adică Dean".

Părăsesc hotelul în puterea nopții, aici nimeni nu se miră de nimic, și fără a-mi oferi măcar o cafea fierbinte, o meritam, fără discuție, iau drumul de-a lungul coastei, spre un oraș universitar sudic. Am eu socotelile mele. Măcar de data aceasta sînt sigur c-au să iasă fără greș. Prețiosul microfilm, căpătat cu atît de puține sacrificii, mă face bun; voi fi bun. Cît despre sacrificii, ... da, într-adevăr au fost puține. Poate c-ar trebui să mă opresc aici. Să mă întorc acasă cu rezultatul obținut. Și Jo Martin? ... Nu, nu puteam lăsa lucrurile la voia întîmplării, sau, mai bine zis, la voia unei șlehte avidă de bani nemunciți ... Și Giovanna, între ei ... multe fețe poate avea un om ... e clar că nu e momentul să dau înapoi.

*

* *

Iar umblu noaptea pe drumuri necunoscute. Ar trebui să fiu amărît ... Rulez cu viteza maximă, în întuneric, prin niște locuri pe care le-am visat atîta ...

Ar trebui să fiu amărît, că prea-și bate soarta joc de mine punîndu-mi sub nas lucruri jinduite o viață întreagă și pe care sînt obligat să le refuz. Dar n-am timp. Cu toate gîndurile în cap am ajuns în vestitul centru universitar.

Cinste echilibrului și planificării nordice. I-am întîlnit pe prietenii mei blonzi și lălîi exact acolo unde trebuiau să fie, conform planificării călătoriei, pe ceasuri

și obiective. Nu mă înșelasem cînd presupusesem că au un exemplar lăsat și la pensiune. Soarele sudic, chiar primăvăratic, le făcuse bine; arătau, se mișcau și vorbeau altfel. În orice caz, transformarea era spre binele lor și nu m-am sfiit să le-o spun. Inge-Greta sloi de gheață mi-a sărit de gît și acolo a rămas, toate cele trei zile pe care le-am făcut pînă acasă. Am reușit să le încurc programul atît de bine, încît au ajuns în ultima clipă, pentru a mai prinde trenul la care li se reținuseră din timp, firește, locuri. Dar nu mi-au păstrat pică. Ziceau că vor veni altă dată, special să vadă muzeele, cu condiția să ne întîlnim din nou. Zău, arătau mult mai bine, rîdeau în gura mare și nu mai beau mohorîți, în prostie. Greta avea mîinile calde și, în chip de despărțire mi-a spus că le va avea totdeauna așa, cînd se va gîndi la mine.

— Ai fost extrem de drăguț, Dean, îți purtăm recunoștință, mi-a spus de rămas bun, logodnicul ei. Sper pentru binele lui, că nu va mai bea atîta alcool. Pentru binele lui și al Gretei.

În fond, recunoștință le purtam eu, și încă una nemăsurată. Din primul ceas am pus-o pe Greta să expedieze cu numele ei un colet care conținea pe lîngă niște mărgele multicolore și cîteva brățări spectaculoase, și micul meu microfilm, strecurat în căptușeala de burete a cutiei în care ni se vînduseră zorzoanele. Coletul era expediat pe numele nevestei lui Radu, cu mențiunea „foarte urgent". Era însoțit de o scrisoare de trăsură, concepută de Greta, pe care eu o aprobasem cu inima largă: „O prietenă blondă care ține mult la Dean, o salută cu drag pe prietena lui brună, de acasă, pe care o invidiază". Săraca suedeză, săracul de mine!

Pe drum, am mai organizat şi o mică farsă unui hangiu bătrîn, un tip de umor, recunosc. Nu s-a supărat deloc, cred că în sinea lui şi-a zis „vai de ţăcăniţii ăştia". L-am purtat o noapte întreagă de la o cameră la alta, în micul lui han pe care-l invadasem numai noi, încurcînd cheile de la toate uşile, făcînd pe fantomele moderne. Sigur că în prealabil a trebuit să rugăm pe lăcătuşul oraşelului în care eram să ne toarne dublete după mulajele de ceară pe care le luasem. A costat mult, omul nu era împotrivă să facă ore suplimentare pentru noi, dar înţelegea să ne plătim bine excentricităţile. A meritat. Eu mi-am turnat cu o cale şi dubletele pentru cheile domnului Seltz.

În fine, ce mai, ne-am distrat grozav. N-am uitat nici de prietenii care tremurau pentru soarta mea. În prima seară i-am dat argentinianului un telefon, la tripou, fireşte. I-am spus că nu voiam să anunţe dispariţia mea la poliţie, avea tot interesul, nu?, dar uite ce dor m-a apucat aşa deodată şi uite ce bine mă distrez şi uite ce necăjit sînt că cineva pe care-o ştim amîndoi, m-a părăsit ca pe o lămîie stoarsă . . .

Lămîie stoarsă eram pe peronul gării de Est, făcînd cu mîna suedezilor care plecau. Eram frînt, frînt de tot, că prea făcusem multe în ultimele trei zile . . . Restituisem Peugeotul şi-mi tîrşîiam paşii pe scări, cu ochii după un taxi, cînd o voce cunoscută îmi spune din spate:

— Domnul caută un taxi? Am unul la dispoziţie cu şofer cu tot. .

N-a trebuit să mă întorc, ştiam cine era. Mînă-n mînă cu Giovanna am luat-o spre Citroënul alb-sidefiu.

CAPITOLUL IX

S-a terminat cu primăvara ploioasă și zgribulită, o vară tînără, revoltător de grăbită, cu o vegetație crudă și cu miresme ciudate s-a instalat definitiv, metamorfozînd orașul. Femei amețite de soarele amiezii, abia trăgîndu-și pasul, perpetuează de-a lungul străzilor, impresia de culoare, parfum, suavitate și chemare a florilor îngrămădite la toate colțurile, în coșuri mari impunîndu-se violent retinei.

Opresc, nepermis, numai cîteva clipe, ca să-mi umplu brațele de chemări vegetale și să le transmit Giovannei, ea însăși o chemare de vară timpurie. La rugămintea ei, o las la volan.

— Fortuna ți-a fost binevoitoare, frumoasa mea fugară?

— Adică?

— Adică ai găsit cele zece mii dorite așteptîndu-te pe unul din disculețele ruletei din Monte Carlo?!

Toată admirația mea, nici măcar nu tresare, conduce cu aceeași nonșalanță de șofer experimentat, atentă numai la șuvoiul de scoici multicolore ce se tîrîie pe bulevard, printre care ne strecurăm și noi, aproape la pas. S-ar zice că tot orașul e pe stradă.

— Ce te face să crezi că am fost la Monte Carlo?

Îi povestesc rîzînd cum am păcălit-o pe bătrîna vrăjitoare și cum am aflat că ea, Giovanna, mă înșelase, rugîndu-mă să-i telefonez a doua zi.

— Dar nu meritam, Giovanna, ar fi trebuit să mă iei și pe mine.

Giovanna nu spune nimic, nu lasă să se întrevadă nici

un semn de interes pentru discuție și asta mi se pare curios. Într-un tîrziu îmi spune cu un ton neutru:
— Nu trebuie să te amesteci în treburile altora.
— Dar, Giovanna, afacerile tale sînt și ale mele, cel puțin așa mi-am îngăduit să sper ...
— Așa că ai întins-o și tu, spre Sud.
— Da, răspund eu, făcînd pe naivul, inițial voiam să vin să te caut, pe urmă mi-am dat seama că n-am nici o șansă de reușită. În fond, Monte Carlo nu-i un sătuleț, și pe drum m-am răzgîndit, am cotit-o spre locuri unde știam că voi găsi niște prieteni ...
Giovanna tace, aproape că încep să trăiesc de-a binelea stînjeneala pe care voiam s-o imprim acestei discuții.
— Și-apoi, reiau eu, eram necăjit, nespus de necăjit, nu știam ce făcusem, nu știu nici acum, pentru a merita să mă lași așa!
Giovanna continuă să tacă și, zău, încep să mă simt de-a binelea vinovat.
— Ce vrei, Giovanna, am și eu mîndria mea, da, am vrut să vin să te caut, dar pe drum m-am răzgîndit.
— Minți de-nghează apele, dragul meu. Domnul Towell mi-a spus unde și în ce companie ai petrecut zilele acestea.
— Dar, Giovanna ...
— Nu-ți fac nici un reproș, firește. Numai că n-ai avut nici o clipă intenția să vii după mine! Altfel nu te-ai fi interesat, la pensiune, înainte de a pleca, de locul exact unde se află prietenii tăi!
— Dar de unde ...
— Dragul meu, datorezi o mulțime de bani domnului Towell și el, nu uita asta, e contabil de meserie, după cîte am auzit, un contabil destul de bun, așa că

dă-i voie să se intereseze, măcar pe departe, de soarta ta. Are interesul să-şi revadă banii, te asigur.

— Scumpa mea, te rog să mă crezi . . .

— Ascultă, Dean, e foarte bine, sfîrşi ea discuţia apăsînd pe „foarte bine", că ai fost unde ai fost şi că n-ai venit după mine.

Ajunseserăm la agenţie între timp, Giovanna tocmai făcea manevrele de parcare şi n-am putut s-o întreb nimic. Să se fi descoperit falsul atît de repede? Ştiam că va interveni ceva, probabil mi se va anunţa moartea lui Jo Martin, Giovanna îmi spusese încă din gară că sîntem aşteptaţi.

Prietena mea, vînzătoarea fără iluzii, ne întîmpină cu o perfectă solicitudine profesională şi acordă doamnei Bruni atenţiile rezervate capetelor încoronate din naştere. Ne conduse spre scara interioară din spatele sălii de expoziţie şi, înainte de a ne părăsi, îi adresai un zîmbet complice la care-mi răspunse cu o clipire semnificativă din pleoape.

Domnul Oscar Seltz ne aştepta în biroul lui, lungit pe fotoliul medical, pentru că avea o criză de sciatică, după cum se scuză el, din prima clipă, că nu se poate ridica în întîmpinarea frumoasei doamne. Nu era singur, un domn bătrîn şi gras, cu nişte ochi bulbucaţi, albaştri, mă priveşte cu curiozitate, sorbindu-şi sucul de roşii pe care-l are în mînă. Se fac prezentările. Broscoiul chel şi antialcoolic e reprezentantul biroului de avocatură cutare al cărui client a fost, pînă nu de mult, „din păcate", şi domnul Jo Martin.

— A fost? sesizez eu just timpul trecut al frazei.

Şi astfel mi se anunţă moartea protectorului meu. Reacţionez aşa cum trebuie, adică îmi exprim o firească părere de rău după un om pe care abia l-am

cunoscut, dar îmi arăt ceva mai mult îngrijorarea pentru propria mea situație. Cer amănunte și mi se dau. Domnul Martin a căzut victimă unui accident rutier a cărei vină o poartă integral, după cum au stabilit o mulțime de expertize, ale autorităților române, pe teritoriul cărora s-a petrecut și, de asemenea, o contraexpertiză semioficială, a societății de asigurări al cărot client fusese.

— Autoritățile române n-au avut nimic împotrivă, declară broscoiul cu ochi albaștri, ștergîndu-și fruntea transpirată. Mi se pare că e prea gras pentru a putea suporta o vară în oraș.

La rugămintea moale a domnului Seltz, Giovanna prepară două vermuthuri pentru noi doi. Cu paiul între dinți urmăresc pasionantul destin după moarte al spionului Jo Martin.

Au fost necesare atîtea formalități pentru că asigurarea e foarte mare, o sută de mii și societatea e întotdeauna prudentă, înainte de a plăti.

— Stilul american începe să ne caracterizeze, constată neutru domnul Seltz.

— Ce se întîmplă cu banii? întreb eu din pură curiozitate, pentru că știam foarte bine că nu voi vedea o centimă din ei. Aflu, de altfel pentru prima dată, că mortul nu e un om sărac.

— Biroul nostru, începu broscoiul, s-a ocupat întotdeauna de afacerile domnului Martin, deși de cîțiva ani el nu mai poseda nimic din acțiunile moștenite de la bunicul dinspre mamă. Nu știu cum i-a venit ideea unei asigurări atît de mari; primele pe care le-a plătit cu regularitate, probabil că-i făceau goluri substanțiale în buget. A depus la noi, la birou, un testament, încă de acum cîțiva ani, conform căruia lasă tot ce are dom-

nişoarei Annie Dubois, în vîrstă de şaisprezece ani. Trebuie să aibă acum vreo douăzeci, da, exact.

— O cunosc pe domnişoara Annie Dubois, cred că banii aceştia-i vor prinde foarte bine. Dar nu ştiam să existe între ei vreo legătură de rudenie...

— Nu există. În orice caz, nu una declarată. Testamentul este inatacabil, conform legilor în vigoare...

— Domnul Martin era român de origine. Eu ştiu că are rude în ţară.

— Da, există o menţiune prin care domnul Martin se dezice de ele, motivînd că nu au avut o atitudine „umană" faţă de el şi de mamă-sa, la moartea tatălui, motiv care i-a şi determinat să se înapoieze. Asta s-a petrecut în 1930, cînd clientul nostru era copil. Oricum testamentul este inatacabil. Nu cumva sînteţi unul din descendenţii acestor rude?

— Nu. Legătura care mă unea cu domnul Martin era de ordin sentimental, fusese prieten cu tatăl meu, în tinereţe...

— Nu există nici o specificare...

— Fireşte.

— De altfel, testamentul a fost făcut, ca să zic aşa, pentru „orice eventualitate", domnul Martin era un om sănătos şi echilibrat, conform fişelor medicale pe care societatea de asigurări le pretindea fiecărui client. Cred că l-a redactat înaintea unei călătorii în...

— Acestea sînt amănunte care nu ne privesc, interveni domnul Seltz, uşor sîcîit de pedanteria de notar provincial a broscoiului. Acesta îşi rostogoli ochii spre patronul agenţiei, acceptînd punerea la punct.

— Deci, Annie devine o domnişoară bogată, moştenitoarea unei sume frumoase, zic eu. Mă bucur pentru ea. O sută de mii, nu e glumă!

— Nu chiar o sută de mii, mă corectă pedantul personaj. S-au scăzut cheltuielile de înmormîntare, suportate inițial de rudele lui, în țară, cheltuielile transportului mașinii avariate care revine tot moștenitoarei și se vor scădea datoriile pe care defunctul le avea față de domnul Seltz, conform documentelor pe care le-am cercetat în dimineața aceasta. Pasiunea jocului de cărți nu-i făcea bine domnului Martin . . .

— Tot îi mai rămîn aproape nouăzeci de mii. E destul, încheie plictisit Seltz și notarul pricepu că întrevederea s-a sfîrșit pentru el. Dar nu și pentru mine.

— Ați lucrat extrem de repede, zic eu cu admirație. Cinci zile pentru punerea la punct a atîtor formalități! (Mie mi se spuse că Martin a murit duminica ce trecuse. E drept că murise într-o duminică, dar cu o săptămînă înainte).

— Sîntem plătiți ca să ne vedem de treabă, răspunse jovial avocatul.

Mă întreb cu cît l-o fi plătit Seltz pentru micul amănunt al schimbării datei decesului. Mă mai întreb și de ce mi s-au spus atîtea lucruri legate de moștenire. Răspunsul îl primesc imediat de la notar:

— Inutil să vă mai spun, stimate domn, că tot ceea ce există în apartamentul domnului Martin aparține din această clipă domnișoarei Dubois. Domnul Seltz a declarat că putem să vă scutim de formalitatea înregistrării bunurilor existente, avînd în vedere că sînteți în relații amicale cu noua proprietară. Chiria e reglată pe trimestrul în curs, dar consider de datoria mea să vă spun că veți putea locui în continuare acolo numai cu acordul domnișoarei Dubois, sau mai bine zis, cu al tutorelui ei legal, ea nefiind încă majoră juridic.

— Firește. Domnișoara Dubois e la curent cu . . . ?

— Nu, acum mă duc s-o anunţ. O sumă atît de mare justifică un deranj în afara oraşului.

Apreciez tactul cu care Giovanna îmi prepară un nou vermuth, închipuindu-şi că moartea lui Martin mă afectează îngrozitor. De fapt, aşa trebuia să fie, iau figura omului distrus, prăbuşit în fotoliu. De la înălţimea scaunului medical — nichel, chingi de piele şi burete — domnul Seltz mă priveşte fără nici o vorbă.

— Scumpă doamnă Bruni, zice el încet, dar foarte răspicat, pînă discutăm noi nişte probleme de afaceri care te-ar plictisi cu siguranţă, îţi propun să arunci o privire în sala de ceramică. Tocmai a sosit ieri un transport de olărie românească, foarte frumoasă, contractat de sărmanul Martin, şi te-aş ruga să vezi dacă e cu gust expusă. Ştiu că pot conta pe ajutorul dumitale . . .

În modul acesta politicos, Giovanna se lăsă dată afară şi rămaserăm numai noi doi. Era o clipă mult aşteptată. Continuai să fac pe distrusul. Domnul Seltz e un disimulant teribil, actor de clasă mare. Îl voi avea în vedere atunci cînd mă voi hotărî să devin director de teatru. Pînă atunci mă are el în vedere. Încep să devin nepoliticos prin tăcere, dar nu-mi pasă, vorba aia, eu nu mai am nimic de pierdut. Vreau să înceapă el, să aibă el primul cuvînt, cu gîndul să-l am eu pe ultimul.

Telefonul. Domnul Seltz răspunde monosilabic. După privirea furişă pe care mi-o aruncă preţ de o clipă, ştiu că e vorba de mine.

— Te-ai reîmpăcat cu frumoasa doamnă? începu el, şi-mi dau seama ce l-a determinat să mă întrebe asta şi nu, de pildă, dacă regret moartea lui Martin: Giovanna a fost cea care i-a telefonat. Ce putea să-i spună

nou? Faptul că știam de plecarea ei la Monte Carlo. Răspund:

— Cînd o femeie îți cere o sumă mare știind că n-ai o para chioară și apoi pleacă pe furiș la Monte Carlo, cred că nimeni nu-mi poate reproșa un mic divertisment nordic, nu?!

— De unde știi c-a fost la Monte Carlo?

Îi povestesc figura cu „modista" la telefon și văd că-i place. Îi apare un zîmbet, ca o părere de rău, pe buzele subțiri.

— Văd că ai aptitudini detectiviste. Mai bine că nu te-ai dus după ea. Astfel, despărțirea n-o să ți se pară atît de grea.

— Despărțirea?!

— Da, nu cumva ți-ai închipuit că doamna Bruni va continua să-ți permită să o vezi, din clipa cînd a aflat că ești fără nici un ban și fără nici un credit?! Să fim serioși, eu o cunosc de mult, de cînd nu era decît . . .

— O vînzătoare în prăvălia dumneavoastră?

— Văd că ești la curent. Da, asta era, o italiancă mică și sălbatică, venită din satul ei de munte, din Nord, să-și caute bărbatul, pe micul Bruni, pentru că nu putuse suporta să mai stea acolo, ca o văduvă . . .

— Deci e într-adevăr doamna Bruni?

— Da, mai bine zis, văduva Bruni. A sosit aici tocmai la țanc, ai fi zis că avusese presimțiri: cu o zi înainte, micul Bruni răposase.

— De moarte bună?

— Bună, rea, tot moarte e. Bruni era cetățean american avusese niște conturi de reglat cu unii de-ai lui, cam așa ceva am înțeles din concluziile poliției; m-au ținut la curent pentru că fusese angajatul meu, era

camionagiu. Avea nevoie de o „purificare“ europeană și-l angajasem eu. Așa că m-am trezit cu micuța văduvă la ușa mea.

— Dar cum ajunsese Giovanna nevasta lui?

— Văd că te interesează doamna Bruni.

— Da.

— Ei bine, fusese după niște cioplituri țărănești în Alpii italieni, cu camionul, însoțit de un tînăr specialist pe care l-ai cunoscut, Paul Adel. Agenția mea era cam pe la început și făceam aprovizionări masive. Au găsit ce le trebuia într-un cătun uitat de lume. Bruni a mai găsit-o și pe Giovanna care nu i-a cedat decît după căsătorie. Era o figură, Tonio! A acceptat, convins că n-o va mai vedea niciodată în viață. Nu voia să se mai întoarcă în Alpi, credea că peste un an, doi, va putea pune piciorul din nou în Statele Unite. Numai că nevasta îl aștepta și l-ar fi așteptat poate și azi dacă n-ar fi născut un copil...

— Un copil?!

— Da, un copil. A murit nu mult după naștere și se pare că Giovanna n-a mai putut suporta satul natal. Dacă ar fi fost o doamnă încă de pe atunci, ar fi știut că în urma șocului a trecut într-o nevroză depresivă din cele mai serioase. După cum ți-am spus, a sosit la țanc, la înmormîntarea micului Tonio Bruni. Era atît de sălbatică încît nu știa nici măcar că în urma căsătoriei ajunsese automat cetățeană americană. Ambasada i-a venit inițial în ajutor, apoi am angajat-o eu, deși nici limba n-o știa...

— Nu s-ar zice, după felul cum vorbește acuma.

— Da, a evoluat mult. Era foarte frumoasă, o frumusețe crudă și inedită, cel puțin așa spuneau alții,

pentru că în ceea ce mă privește n-am găsit nimic remarcabil la ea, în afară de...

— În afară de...

— În afară de capacitatea de a toca bani. Cred că această calitate ți-e cunoscută și dumitale.

— Totuși, Giovanna e departe de imaginea pe care mi-o descrieți.

— Unor bărbați le place să se ocupe de fete frumoase și sălbatice. A fost cazul asociatului meu, un englez, Tom Andrew, care a dorit să scoată din ea o doamnă. Nu s-ar spune că n-a reușit.

— Unde e acum?

— Cred că i-a făcut oficiile de gazdă domnului Martin în rai... sau în altă parte. Andrew a făcut prostia să-și închipuie că mi se poate împotrivi, că mă poate trage pe sfoară... pînă la urmă a murit.

— Cum?

— S-a sinucis.

Domnul Oscar Seltz își aprinse o țigară și continuă să mă studieze de la înălțimea scaunului său. În ceea ce mă privește, aș dori să paralizeze pe loc.

— Dragă prietene, ți-am dezgropat toate aceste lucruri vechi și fără importanță numai pentru a-mi susține afirmația de adineaori.

— Care?

— Că doamna Bruni te va părăsi în cel mai scurt timp. E o companie extrem de agreabilă, atîta vreme cît există bani. Dumneata nu mai ai deloc, iar ea are nevoie tot timpul. De aceea s-a dus la Monte Carlo să facă rost de bani, e veșnic plină de datorii.

— De la ruletă?

— A, nu, ea nu e atît de naivă ca dumneata, să-și închipuie că masa de joc o poate scoate din criză...

Nu, a împrumutat de pe undeva, de la o cunoştinţă. Acum trebuie să-i dea înapoi şi va face orice să şi-i procure. Dumneata nu-i poţi fi de nici un folos. De fapt, aici voiam să ajung, dragă domnule Brad. Văd că moartea fostului meu coleg şi colaborator extern te-a afectat într-o oarecare măsură.

— E şi firesc, o moarte atît de neaşteptată, dispariţia unui om . . .

— Nu în sensul acesta. Încearcă să fii atent, e vorba de soarta dumitale.

Nu sesizasem exact clipa cînd vocea domnului Seltz devenise din moale şi impersonală, extrem de tăioasă şi rece. Nu eram speriat şi nu credeam că trebuie să fac, atît de repede, pe iepuraşul prins cu morcovul în grădina stăpînului. Nu mă grăbeam deloc. Teama că voi pierde microfilmul mi-ar fi putut imprima, înainte, o oarecare febrilitate în acţiuni, dar acum, că-l ştiam la adăpost, nu vedeam de ce nu m-aş putea juca puţin de-a pisica şi de-a şoarecele. Numai că domnul Seltz nu ştia că încetasem să mai fiu eu şoarecele!

— Vă asigur că vă urmăresc cu atenţie.

— E şi cazul. Uite, domnule Brad, ce s-a petrecut în timp ce dumneata te distrai cu nordicii.

— Ştiu, a murit domnul Martin, sau, mai bine zis, a sosit vestea morţii lui.

— Da. Pentru noi moartea lui reprezintă o pierdere, fără discuţie, dar nu cu neputinţă de înlocuit. Mai ales că nu eram, în ultima vreme, peste măsură de mulţumit de justificările activităţii sau inactivităţii lui, dar asta mă priveşte pe mine . . . Pentru dumneata, însă, sper că realizezi situaţia, dispariţia domnului Martin reprezintă o catastrofă!

— Credeţi?

— Sînt convins. Domnul Martin ţi-a promis marea cu sarea şi te-a trimis aici, mă rog, vă priveşte. Sincer să fiu, eu am fost destul de mirat pentru că nu era genul de om pe care să-l preocupe soarta aproapelui, fie el băiatul unui amic din tinereţe. Dar nu mi-a fost greu să te cred, mai ales după ce te-am cunoscut puţin. Eşti puţin zăpăcit, puţin aiurit dar, nu ştiu de ce, inspiri simpatie. Unii pun preţ pe asta. Această calitate e, desigur, cea mai preţioasă din cîte ai. În afară de asta, ştiu că fiecare om are ciudăţeniile lui; Martin avea şi el cîteva, ca dovadă moştenirea pe care o lasă fetiţei aceleia. Conţinutul testamentului a fost o surpriză pentru mine, dar nu face decît să confirme teoria mea referitor la actele neaşteptate. O cunoşti pe doamna Dubois, ai aflat că a fost o vestită dansatoare de bar. Ei bine, a avut prevederea să insinueze mai multor bărbaţi ideea paternităţii micuţei Annie. Martin n-a crezut nici o clipă că el poate fi tatăl, sînt convins, totuşi, îşi face o asigurare secretă pe numele ei, aşa că îl cred capabil şi să te trimită aici cu gîndul să-ţi asigure viaţa, respectiv viitorul. Acum, fii atent la ce-ţi spun, acest lucru putea să-l facă numai domnul Martin şi eu ignor completamente posibilităţile pe care le avea în vedere. Probabil se baza pe vreo „mafie" naţională, ştii că în membrii fiecărei naţii se trezeşte spiritul de solidaritate, între străini. Cum îţi spun, probabil că el se baza pe sprijinul cuiva de care eu nu ştiu, pentru că era cu neputinţă să te trambaleze aici, cu bună ştiinţă, făcîndu-ţi promisiuni serioase pe care dumneata le-ai ascultat...

— Nu, nici pomeneală.

— Uite, domnule Brad, cum stă situaţia: ţara în care ne aflăm îţi poate acorda la nevoie azil politic, dar

conform unor convenţii îţi refuză un loc de muncă şi, fie vorba între noi, bine face. Ştiai lucrul acesta?

— Nu prea exact. Întîlnirile mele cu domnul Martin au fost scurte şi aproape clandestine, nu ştiu de ce nu voia să fie văzut cu mine.

— Probabil să nu poarte oficial vina „coruperii" dumitale. Deci, dacă ţii să te expatriezi, va trebui să treci în altă ţară europeană. În lipsa dumitale am luat cîteva informaţii.

— Sînteţi extrem de amabil faţă de mine, domnule.

— Dragă tinere, te rog să vezi lucrurile aşa cum sînt ele de fapt. Persoana dumitale nu mă interesează nici un pic mai mult decît a valetului meu Claude, care a murit anul trecut, nu-ţi face iluzii de pomană, eu nu sînt sensibil la farmec personal, dar îmi datorezi o sumă frumuşică, mai mare decît o ştiai, pentru că am răscumpărat şi poliţa domnului Towell; e bine s-o afli, şi eu nu înţeleg să plătesc nebuniile nimănui cu nişte bani la care ţin, pentru că i-am muncit. Te rog să priveşti lucrurile din acest punct de vedere. Cît timp domnul Martin trăia, erai solvabil, într-un fel sau altul, asta urma să o aranjaţi amîndoi. Acum, cînd el nu mai există, situaţia dumitale e mai mult decît jenantă. Fireşte, asta te priveşte personal, dar rămîn banii . . .

— Domnule, eu vă înţeleg perfect, dumneavoastră aţi avut bunătatea să-mi veniţi în ajutor şi acum credeţi că eu . . .

— Da cred.

— Dar situaţia s-a schimbat doar parţial. Eu cred că pot spera în ajutorul dumneavoastră, sau al uneia din persoanele influente pe care le-am cunoscut în casa dumneavoastră pentru a-mi găsi o slujbă convenabilă . . .

— Crezi rău, tinere. Cine ești dumneata și ce reprezinți pentru a merita sprijinul unuia din cunoscuții mei? În fine, dacă l-ai găsi, eu m-aş bucura, înțelegi de ce. Ascultă fără să mă mai întrerupi, ceea ce vreau să-ți spun. În urma informațiilor primite ai următoarele posibilități: te poți refugia în altă țară europeană unde ești obligat să te anunți imediat și să intri într-un cantonament de refugiați politici, cu toate implicațiile de rigoare.

— Bine, dar eu . . .

— Cred că ești conștient de faptul că indiferent de pornirea care l-a generat, în cazul dumitale, mirajul averii, actul părăsirii patriei e un act politic. După un timp oarecare de staționare în cantonament, timp în care primești sau nu de lucru conform dorințelor și capacităților, ți se va putea regla o cetățenie oarecare și, dacă nu vei fi compromis total, vei putea primi de lucru în branșa dumitale. Pentru început, ți se va oferi între 1200 și 1500 de lună.

— Cît?!

— Cît ți-am spus, pentru o muncă onorabilă și curată. Nu e o retribuție modestă, te rog să mă crezi. Firește, pentru apetitul dumitale nu ajunge. Nici pentru polițele mele, pentru că nu am intenția să te aștept toată viața cu plata și s-ar putea să ajungi să nu poți plăti decît dobînzile. Cred că nu-ți închipui că după trecerea termenului nu voi forța dobînda maximă?! Mai există cîteva posibilități, la prima vedere mai ademenitoare. Canada și Australia caută mînă de lucru, dar caută mînă de lucru calificată și dumneata, cu studiile dumitale, nu prezinți nici un interes pentru centrele lor de recrutare. Ai putea să te angajezi ca necalificat, dar nu vei cîștiga destul și s-ar putea să te și prăpădești. Ești un tip

simpatic, plăcut mai ales cucoanelor, cu conversație îngrijită, cu o cultură onorabilă, dar în rest, ce mai știi?! A, da, să tragi cu arma. Vezi, nu mi-a venit în gînd să mă interesez ce șanse ai avea pentru Legiunea Străină.

— S-a desființat acum cîțiva ani.

— Ai dreptate, văd că nu ești chiar atît de lipsit de informație pe cît credeam. Să pun nesocotințele dumitale pe seama farmecelor doamnei Bruni? Oricum, ești de acord că nu pot plăti eu clipele dumitale de farmec. Așa că mie, îmi rămîne a treia posibilitate. Ghicești care?

— Nu prea.

— Să prestez polițele dumitale la Ambasada română și să te dau în judecată. Va merge, România îmi va plăti mie, iar dumneata vei plăti acasă, așa cum îți vor pretinde autoritățile.

— Ați reușit să-mi zugrăviți viitorul în culori foarte sumbre. Dar dacă m-aș întoarce acasă și în decurs de șase luni v-aș înapoia banii?

Întind bine gîtul spre domnul Seltz, cu cît mai multă speranță întipărită pe figură. Chipul lui gălbejit rămîne imobil și continuă, cu aceeași voce seacă, nu lipsită de forță:

— E o prostie ceea ce spui. Admițînd că ai cîștiga sau ai aduna suma echivalentă în lei, n-ai putea-o converti în valută. Știu bine că țara dumitale își rezervă fondul valutar pentru alte treburi decît pentru a plăti datoriile de cărți și de femei ale cetățenilor ei...

Încep să-mi examinez vîrfurile pantofilor, presupunînd că aceasta-i atitudinea pe care domnul Seltz o dorește de la mine. Îi simt privirea insistentă și zic, în fine:

— Sînt îngrozitor de derutat, domnule Seltz. N-aş şti pe moment ce să vă răspund, cred că trebuie să mă mai gîndesc la tot ce mi-aţi spus.

— Da, cred că e atitudinea cea mai rezonabilă, pe moment. Nu uita, însă, că nu te poţi gîndi la infinit, viza dumitale e pe o lună şi au trecut aproape două săptămîni de cînd ai sosit. Te rog să nu pierzi din vedere faptul că vreau banii mei... pe orice cale!

— Fireşte, mă voi strădui să fac ceva. N-aveţi nimic împotrivă dacă voi încerca să cer ajutorul unora din persoanele cunoscute prin dumneavoastră?

— Absolut nimic, deşi să ştii că n-ai mari şanse de succes. Ţi-o spun ca să nu rămîi deziluzionat. Oamenii preferă să-şi vadă de propriile lor interese. Iar prieteni avem numai atunci cînd avem bani. Te aştept zilele acestea, să vii să-mi spui ce-ai hotărît. La revedere, domnule Brad, mă scuzi că nu te conduc.

Ies aproape tîmpit de vorbăria foarte bine argumentată, dar abil falsificată a patronului agenţiei. Trebuie să mă creadă chiar cretin ca să-mi toarne atîtea şopîrle şi să-şi închipuie că am venit, chiar în ipoteza de transfug, cu atîtea lacune de informaţii! Dar ce-are a face?! Recrutarea mea a început şi asta mă face atît de fericit încît abia mă abţin să nu cobor scările în fugă. Domnul Seltz se înşală închipuindu-şi că voi veni mîine, cu lacrimi în ochi, pentru a-i implora o portiţă de scăpare. Am intenţia să-l fierb puţin şi să folosesc timpul pentru o „documentare personală".

În capul scărilor stătea un ins cam de vîrsta mea şi după felul cum se sprijină pe balustradă, fără să arate prin ceva c-ar vrea să-mi facă loc, îmi dau seama că mă aştepta pe mine.

— Aş putea să vă spun o vorbă, domnule Brad? zice el româneşte.

Ştiu precis acum că e Mihai, una din gorilele patronului, tipul care mi-a verificat durata şederii la Viena, probabil unul din cei patru care mă snopiseră în bătaie, dar simpla vorbă de acasă mă face să uit totul şi să-i întind mîna, într-un impuls sincer de bucurie:

— Un român?! Ce plăcere, de-atîtea zile n-am mai auzit o vorbă în româneşte!

— Eu n-am mai auzit de cîţiva ani. Numele meu e Mihai Nedea, poate vă amintiţi de mine.

— Nu, cred că nu ne-am cunoscut, zic eu, şi încă înainte de-a termina, îmi amintesc: Boxerul Nedea! „Pumnul năprasnic!“ Am bătut de cîteva ori din palme pentru dumneavoastră! Ce surpriză!

Era într-adevăr o surpriză. Nedea fusese o mare speranţă a boxului românesc. Rămăsese acum cîţiva ani peste hotare, crezînd că-şi va valorifica mai bine personalitatea între străini. Nu s-a mai auzit nimic de el ca sportiv, dar nici în cele mai negre imagini nu-l văzusem eşuat la stadiul acesta.

— Da, boxerul. Cînd aş putea să vă spun cîteva vorbe?

— Oricînd, chiar acum.

— Nu, vă caut eu, ştiu unde, zice el cu voce joasă fiindcă pe o uşă apare amicul meu, argentinianul, veşnic jovial. Precauţia e inutilă, Don Towell nu ştie româneşte.

— Ce bine-mi pare că te văd! lansează argentinianul tare, fără a acorda vreo atenţie lui Mihai.

— Şi mie. Uite, am întîlnit un compatriot.

— Văd, dar nu e o tovărăşie bună, îmi răspunde el,

în spaniolă, apoi adaugă: Doamna Bruni te așteaptă. Înainte de a fi în prezența ei, spune-mi drept te-ai distrat bine?

— Colosal, las-că-ți spun eu altă dată. Azi am necazuri.

— Știu, ce să-i faci, o moarte ne așteaptă pe toți, suspină el și am impresia că aceasta va fi singura pomenire a lui Martin. Mihai Nedea se făcu nevăzut și eu profitai de ocazie:

— Nu e angajatul vostru?

— Ba da, e șofer și om la toate, dar înainte de a fi angajatul nostru s-a compromis prin alte părți în așa hal încît orice român care stă de vorbă cu el devine suspect în ochii celorlalți, la reîntoarcere. Să nu te afișezi cu el pe stradă!

Deci argentinianul știe că eu trebuie să mă întorc acasă și încă necompromis! Îmi iau o mutră acră și-i spun:

— Sînt pierdut. De ce ai vîndut polița patronului? De la tine mai puteam spera o păsuire...

— Dezolat, iubite, am făcut-o înainte de vestea morții lui Martin crezînd că ți-e totuna cui plătești, mie sau lui. A zis ceva?

— O litanie întreagă. Știi cît îi datorez?

— Nu.

Îi spun. Șuieratul de uimire al argentinianului nu e contrafăcut. Își caută sprijin de un perete, de data aceasta ostentativ, apoi zice:

— Nu poți să spui că n-ai primit sfaturi bune. Eu ți-am spus din ziua sosirii tale că sînt femei la toate tarifele: de la 20 la 100 sau mai mult. Puteai să alegi ce voiai. Socotește și tu, cît ți-ar fi ajuns...

— Tu eşti contabil, eu sînt traducător.

— Mai bine erai contabil!

I-am dat dreptate, mai bine eram contabil. E providenţial cu micile lui prostii care-mi folosesc de geamanduri, în marea asta de minciuni. Dar pe Giovanna nu intenţionez s-o mai mint. Vreau să zic, în privinţa banilor. Aşa că, ajuns aproape de curtea de modă veche, cu iederă pe pereţii vechi, parchez maşina şi, înainte de a coborî, îi spun:

— La revedere, Giovanna, îţi doresc multă fericire.

Mă priveşte cu ochii ei chihlimbarii, parcă arşi de febră:

— Ai să-mi spui sus ce-mi doreşti . .

— Nu.

— Dean, nu poţi fi atît de supărat pentru că m-am dus fără tine la Monte Carlo. Am fost obligată să procedez astfel!

— Cine te-a obligat?

— La ce ţi-ar folosi să ştii? Tu nu poţi . . ., ah, credeam că ţii puţin la mine!

— Da, ţin. Dar nu mai am bani şi nici şanse de a avea curînd!

A fost o lovitură sub centură, recunosc, dar şi-a atins scopul. O roşeaţă violentă, întinsă pînă la rădăcina părului, schimbă complet înfăţişarea Giovannei.

— Ţapul bătrîn ţi-a spus . . .

— Da, zic eu, mi-a spus.

— Ei bine, de data aceasta se înşeală. Nu-mi pasă de banii pe care nu-i ai. Mă crezi? Trebuie să mă crezi!

Nu doream decît asta. Privind-o, am crezut-o.

CAPITOLUL X

Eram curios să știu ce dorea de la mine transfugul Mihai Nedea, eram curios, dar n-am făcut nimic să-l caut eu, mă temeam puțin și de o provocare. În fond, domnul Seltz îmi dovedise destul de limpede că n-avea obiceiul să glumească, mai bine zis făcuse aluzii la întîmplări de de mult, în acest sens, și eu n-aveam nici un motiv să nu-l cred. Trebuia să fiu prudent. Jucam o carte mare, ăsta era adevărul, și „mare" poate nu era cuvîntul potrivit. Jucam o carte de finețe, de „care pe care". Verificările mele fuseseră bune pînă acum, ar fi fost o prostie să ratez totul din cauza vreunui vorbe aruncate nelalocul ei.

Făceam un slalom uriaș printre minciuni de diverse calibre, începînd cu cea mai mare, identitatea mea de traducător cvasineserios și ahtiat după bani, și terminînd cu cele mai mici, dacă minciunile pot fi și mici, pe care le debitam zilnic Giovannei.

Problema mea cea mai mare era Giovanna. Cu domnul Seltz lucrurile erau destul de bine puse la punct: mi-a spus clar că în ochii lui sînt un ins pierdut dacă nu-i restitui banii și a avut grijă să mă avertizeze și de faptul că nu-i voi găsi în timp util și prin muncă onorabilă, cît de cît. Conform jocului trebuie să aștept perpelindu-mă, momentul în care îmi va spune: „las-că ești băiat bun, uite, te ajut eu, dacă faci cutare și cutare". Iar eu trebuia să fiu atît de epuizat din toate punctele de vedere, fizic, psihic și financiar încît nu numai să accept, dar să fiu și recunoscător. Mersi, ghicisem jocul. Problema e să prinzi clipa potrivită pentru fiecare mișcare.

Cu Giovanna e însă altă poveste... Fără nici o părere de rău renunţasem la viaţa mea sentimentală de pînă acum şi, dacă-mi aduceam aminte de vreun chip de fată, era ca şi cînd l-ar fi evocat o persoană străină. Îl uitam imediat. Cînd m-a întrebat: „Nu te aşteaptă nimeni, nu iubeşti nici o fată", am fost perfect sincer răspunzînd „nu" şi am reţinut, măgulit, doar îngrijorarea din tonul ei. Destăinuirile Giovannei mă interesează în cel mai mare grad; exceptînd perioada vieţii ei de săteancă, neinteresantă, din nici un punct de vedere, viaţa ei se confunda aproape cu viaţa agenţiei. Nu îmi mai dau seama cînd vorbeşte ca să se descarce şi cînd îmi spune cîte ceva din ordin. Mă tem că nu sînt, tot timpul obiectiv. Am discutat o mulţime de lucruri în cele trei zile cît a durat călătoria noastră în satul ei natal. Am însoţit-o la rugămintea ei. Giovanna nu avusese nimic special de făcut acolo, voise doar să „revadă". Pentru mine a fost ca un drum de poveste, nu fiindcă Alpii sînt atît de spectaculoşi, ci pentru că, în sfîrşit, am putut fi singur cu Giovanna, atîta timp, fără să ne mai temem de urmărirea domnului Seltz.

Domnul Seltz îmi spusese adevărul: satul Giovannei era uitat de lume şi de bunul dumnezeu, cocoţat pe o muchie abruptă, locuit de nişte persoane ciudate, numai femei şi copii, bărbaţii fiind la lucru, aiurea, îmbrăcate în negru, vorbind o limbă aspră şi ciudată, de o urîţenie care mă făcea să mă înfior la fiecare pas şi să mă întreb prin ce minune se născuse Giovanna din trunchiul acela de oameni. Giovanna nu era ţărancă, mătuşile ei, nişte babe sinistre, spre stupoarea mea — surori ale babei pe care o crezusem servanta ei —, aveau o prăvălie de mărunţişuri, o dugheană prăfuită în care principalele articole erau acadelele colorate.

Şi totuşi, la numai cîţiva kilometri o staţiune internaţională primea skiori tot timpul anului...

Încercam s-o revăd pe Giovanna mică, existau nişte poze virate în sepia, scorojite de tot, şi nu puteam. Doream s-o văd măritîndu-se cu „il straniero", Tonio Bruni, despre care aflasem că fusese un american italian, vesel şi nepăsător, uşor trecut de prima tinereţe, cu tendinţe de îngrăşare... Mă gîndeam la pasivitatea cu care ea îl aşteptase şi la disperarea pe care o încercase la moartea copilului lor, la zăpăceala cu care plecase şi sosise, „la ţanc" pentru a-l vedea pe Bruni acoperit de ţărînă...

Inutil, nici una din aceste imagini nu se lipea de imaginea doamnei pe care o aveam alături, calmă, distinsă şi aproape fericită. Cred că simţise şi ea acest lucru şi la plecare îmi spusese:

— Pentru mine a fost o călătorie inutilă. Reîntoarcerile nu sînt posibile.

Mai interesante mi se părură relatările despre perioada ei de orăşancă.

— Cine era Andrew? am întrebat-o de cîteva ori, înainte de a o determina să-mi dea un răspuns exact.

Pe nesimţite, Giovanna începuse să-mi dea de înţeles că Seltz nu e numai patronul unei agenţii banale de artizanat şi că raza activităţilor sale e mult mai deosebită decît o credeam... Eram destul de încurcat, neştiind dacă acţionează din ordin sau din proprie iniţiativă, dacă mă previne din dragoste sau... Dar eu eram tot timpul cu atenţia trează. Mă plimbam şi iubeam „în misiune"... Nu e atît de romantic cum pare la prima vedere. Lucrurile sînt clare numai în filme.

Pe undeva îi păstram un gînd bun răposatului Andrew, tipul care o scosese pe Giovanna la lumină, încercînd să trezească în ea o fărîmă de viață. Murise, „se sinucisese“, zicea Seltz, „a fost asasinat“ zicea Giovanna.

— De cine? am vrut să știu eu și pînă la urmă am înțeles că Seltz își apărase partea de agenție, cea de spionaj, desigur, de tendințele evident acaparatoare ale asociatului său, nici acela un îngeraș cu aripioare albe.

— A fost o mare lovitură pentru mine, pe urmă nu mi-a mai păsat de nimic.

Încerc s-o înțeleg și cred că pot, a fost doborîtă de fiecare dată cînd a ridicat capul.

— Pe Tonio mi l-a omorît, pe Andrew mi l-a omorît, mi-e frică pentru tine, Dean.

Îi e frică de Seltz, asta se vede fără echivoc. Îi e frică pentru mine și pentru ea. Nu vrea să-mi spună, cu toate insistențele mele cu ce o are la mînă Seltz, pentru că altfel nu-mi explic neliniștea ei. E clar că și-a depășit misiunea, aceea de a mă pregăti psihologic pentru actul recrutării. Domnul Seltz n-a prevăzut turnura pe care o vor lua sentimentele Giovannei față de mine. Teama ei îmi face rău. Nu știu cum s-o liniștesc, n-am permisiunea s-o liniștesc. Mă acuză că sînt nepăsător și se teme în locul meu pentru apropiata întrevedere pe care trebuie s-o am cu Seltz.

— Dar ce poate să-mi facă, Giovanna? Banii sînt mulți, e adevărat, dar fac eu rost de ei . . .

— Inutil, Dean, inutil. Aproape că i-aș putea strînge și eu, dar e inutil. Tot nu te va lăsa în pace, are nevoie de tine, va găsi altceva. Și cînd mă gîndesc că și eu . . .

— Mi-e greu să înțeleg, ce poate avea cu mine?

Giovanna suferă din cauza lipsei mele de seriozitate. Pentru justificare, în fața ei și a lui Seltz, am făcut cîte o vizită la trei din persoanele cunoscute în casa lui Seltz: un director adjunct de trust, un acționar în industrie, un coproprietar al unei rețele de magazine. Nu mi-au rîs în nas din cauza atmosferei solemne a birourilor lor, nu m-au dat afară din cauza persoanei prin care ne cunoscuserăm, dar toți trei mi-au spus că sînt un mare farseur, înțelegînd prin asta că nu mă pot lua în serios. Seltz avusese dreptate, poate aranjase și el lucrurile, oricum, spre bucuria mea. Ce m-aş fi făcut dacă mi-ar fi oferit vreunul banii?! Aş fi fost convins că intru la alt stăpîn, înainte de a mă angaja la primul.

Trecuse o săptămînă de la prima discuție cu Seltz; îndată după reîntoarcerea din Alpii italieni, Giovanna începuse să dea semne de mare nervozitate.

— Dar ce, omul ăsta are drept de viață și de moarte asupra ta?

— Da. Fii prudent, fă tot ce-ți spune să faci, ascultă-l. Pe urmă, vom vedea. Ar fi în stare să te omoare sau să mă omoare. Dean, gîndește-te, cine s-ar interesa de tine? Ai fi bun pierdut.

— Nu se omoară oamenii dintr-o datorie, oricît de mare ar fi ea, o liniștceam eu fals. În unele momente mă credea, poate, prost.

— Nu știu ce e cu tine, cînd te-am cunoscut păreai tot timpul un lup la pîndă și acum nici nu asculți ce-ți spun.

Așa treceau zilele, între neliniști și frămîntări. Nu știam exact ce se va întîmpla cu Giovanna, după...

Abia avusesem timpul să mă ocup de alte lucruri: să aduc o consolare portăresei pentru pierderea chiria-

şului ei. Nu-i mai purtam pică pentru că-mi ascunsese adevărul, mă lămurisem ce hram poartă fiul ei Jean-Pierre, altă gorilă, pereche cu Mihai. Bănuiam că madame Thérèse şi Yvette care nu se întorsese încă, slavă domnului, trăiau în teroare. Apoi a trebuit să conduc două persoane fericite la aeroport, la Orly: doamna şi domnişoara Dubois plecau în Statele Unite. Erau atît de fericite că ajung să-şi vadă visul cu ochii, acea operaţie mult visată de fosta actriţă, încît nu mai aveau timp să deplîngă prea tare moartea lui Jo Martin. Eram din ce în ce mai sigur că singura fiinţă care va suferi realmente va fi Yvette. Nu e prea mult, dar nu e nici nimic.

* * *

Mihai nu mă căutase. Nu ştiam cum să socotesc retragerea lui. N-aveam nici o certitudine că nu acţionase din ordin, că nu-mi va întinde o cursă.

Într-una din dimineţi a venit. L-am lăsat să-mi povestească în voie tot drumul pe care l-a urmat pînă a ajunge trepăduşul domnului Seltz. Nu mai era nevoie să-mi atragă el atenţia asupra ferocităţii morale a acestui domn. Ştiam şi eu cîte ceva. Nu făcusem ochi de ieri, de azi, dar povestea lui Nedea mi se părea că e scoasă dintr-un roman de aventuri „série noire". Fuma fără încetare, povestind.

De el îmi vorbea; ajunsese asasin plătit, „îţi închipui că te poţi opri cînd vrei, dar nu te mai poţi, asta e nenorocirea şi dacă ai ordin să-l ucizi pe tata, îl ucizi, pentru că nu mai eşti om, eşti instrument de

ascultat şi răbdat şi dacă mi se spune să te omor pe dumneata, eu te omor imediat, auzi, domnule Brad?"

Chestia mi se părea ciudată. Oare Nedea nu ştia că apartamentul era supravegheat, sonor şi vizual, totodată?! Sau se baza pe faptul că vorbeam româneşte şi că n-are cine să traducă înregistrarea?! Ce trebuia să-i răspund?! Adevărul e că-mi era milă de el, dar sentimentalismul meu, proverbial, acasă, îmi mai făcuse şi alte feste. Mă forţam să văd în omul din faţa mea ceea ce mărturisea el însuşi că este: o otreapă, un transfug, un ucigaş plătit, un instrument de ascultat, şi nu vedeam decît un ins îmbătrînit înainte de vreme.

— Cu ce-ţi pot fi eu de folos?

— Nu ştiu exact ce ţi se întîmplă, domnule Brad, eu nu sînt decît braţul comandat de altcineva, totuşi, am impresia că ţi se pregăteşte ceva. Ai grijă, dacă Seltz te prinde cu ceva, eşti pierdut definitiv, rob pe viaţă, ca şi mine. Vreau să te întorci acasă curat, vreau să te rog să vorbeşti cu cine trebuie despre mine. Sînt gata să spun tot ce ştiu, nu numai despre Seltz, dar şi despre ceilalţi pe care i-am cunoscut în aceşti ani...

— Îmi pare rău de dumneata, domnule Nedea, dar nu conta pe mine pentru a te anunţa autorităţilor. Nu vreau să am nici un amestec, nu vreau să se ştie că te cunosc, nu vreau întrebări şi sîcîieli. În fond, singur ai încurcat-o, ai curajul şi descurc-o singur.

— Nu mă mir, domnule Brad, că m-ai refuzat. Ţi-e teamă, nu-i aşa? Ţi-e teamă pentru că te-au cumpărat şi pe dumneata şi nu vrei să se afle în ţară, aşa-i?!

Nedea se enerva progresiv pe măsură ce vorbea şi mă întrebam dacă nu cumva are intenţia, mai bine zis comanda, să mă lichideze chiar acum. Am luat iniţiativa.

— Uite ce e, amice, ai venit aici să mă ameninți?! Uiți că o singură vorbă de-a mea îți poate aduce condamnarea definitivă din partea patronului dumitale... Nu te speria, n-am s-o spun, dar nu de frica dumitale, ci de milă. Hai să considerăm că ai avut azi o răbufnire de independență și că te-ai liniștit pe multă vreme înainte. Singur ți-ai ales drumul n-ai să-mi spui că erai minor și te-au corupt pe negîndite, așa că vezi-ți de treabă și lasă-i și pe alții în pace. Sper să uiți că m-ai cunoscut și din parte-mi am să uit că te-am văzut vreodată.

...Nu m-am grăbit să mă duc la domnul Seltz, n-aveam ce să-i spun, el trebuia să mă cheme. A făcut-o, după părerea mea, prea repede. Nu eram încă epuizat, nici el nu putea să-și închipuie că sînt la pămînt. M-am dus.

Întrevederea a fost un rateu colosal pentru amîndouă părțile. Fiecare am marcat niște puncte cît se poate de aiurea și mă gîndesc cu groază cum are să se folosească de greșelile mele. Să nu exagerez prea mult, e vorba de o singură greșeală, una singură, dar atît de gogonată încît face cît zece.

Chiar de la început, domnul Seltz remarcase nervii mei de oțel datorită cărora mai rezist destul de bine într-o situație care pe altul l-ar împinge la sinucidere sau la crimă.

Am început să rîd, ca un prost, recunosc, și cu cît vedeam că patronul e mai contrariat de atitudinea mea, cu atît rîdeam mai tare.

— Stimate domnule Seltz, sînteți deasupra, de acord, dar asta nu vă dă dreptul să mă considerați nici sinucigaș, nici asasin. Viața oferă prilejuri mult mai bune pentru a ieși din criză și, la urma urmei, e sufi-

cient să deschizi bine ochii pentru a zări breşele posibile în...

Şi tot aşa, dă-i vreo cinci minute. Dracu ştie ce mă apucase, parcă eu ar fi trebuit să-l recrutez pe el şi nu invers! Mă mir că nu i-am spus, la sfîrşit, să stea drepţi.

Mumia în devenire se comporta din toate punctele de vedere la înălţime, tăcea şi mă lăsa să-mi debitez tîmpeniile, ba mă mai şi aproba, înclinîndu-şi tigva lui perfect frezată. Aici a fost, cred, clipa pe care am scăpat-o, n-am sesizat exact momentul cînd am început să discutăm ca doi asociaţi în meserie. Domnul Seltz nu folosea în ziua aceea fotoliul medical. Se plimba de colo pînă colo prin spaţiosul lui birou şi în timp ce eu torăiam se opri în faţa unei icoane ruseşti, lemn pictat, îmbrăcătură masivă de argint cizelat, o piesă frumoasă, nimic de zis, deşi cam mare şi ostentativă. Am rămas cu ochii la el; ca din nebăgare de seamă întîrzia cu mîna pe candela argintie de sub icoană. Mă uitam ce face, străduindu-mă, de data aceasta conştient să întreţin dialogul, nu cumva o pauză să-l oprească din gesturi. Tipul scoate candela de pe cuiul masiv, un adevărat piron sculptat, şi-l apasă puternic. Icoana se ridică lent, ca o pagină de calendar de perete rămînînd, după un declic scurt, pe post de copertină a unei uşiţe în perete.

— Nostimioară chestie, mă trezesc eu exclamînd. Crezusem că numai în filme există aşa ceva!

— Mi-am comandat şi eu una pentru micile mele excentricităţi, mărturiseşte moale patronul, în timp ce manevra mecanismele de deschidere, acoperindu-le de tot cu spatele.

— Uite, zice el, ce mi-a trimis un amic din Statele

Unite. Ai mai văzut așa ceva? Asta, à propos de sinucidere și asasinat.

Îmi întinse un obiect pe care avui neprevederea să-l apuc bine, cu toată mîna, înainte de a-mi da seama că e un pistol foarte modern, prevăzut cu o surdină din cele mai perfecționate. Am simțit că-mi vine să urlu de mînie, mă prinsese ca pe un diletant fără aplicație. Diletant eram eu, dar crezusem că am ceva talent!

Firește, după ce mi-am exprimat admirația față de scula perfecționată, pe care mi-a luat-o imediat din mînă, împănată de frumoasele mele amprente digitale, a trebuit să mă uit, obligat la rolul de spectator, cum o așază înapoi, peste niște hîrtii „la care țin foarte mult“, zice tipul rînjit, dîndu-mi astfel de înțeles că și polițele mele zac tot acolo.

Incidentul acesta idiot mi-a dat peste cap toată conduita pe care mi-o propusesem în prealabil. Eram atît de furios încît trebuia să explodez cumva în afară, căci nu aveam intenția să fac un atac de apoplexie. Nu era momentul. Bine că nu m-a văzut colonelul, i-aș fi dat apă la moară pe zece ani înainte, pentru predicile lui cu stăpînirea de sine...

Nici atitudinea de „prieten binevoitor“ al lui Seltz nu-mi mirosea a apă de roze. După ce-am constatat amîndoi ce fascinație teribilă exercită armele de foc asupra omului modern, la un unison ce-mi făcea greață, domnul Seltz mi-a atras atenția că nu procedez bine insistînd pe lîngă Giovanna...

— La început erați încîntat că sînt în compania ei.

— Nu credeam c-ai să te ambalezi chiar așa. Dragul meu, eu îți vreau binele...

Atunci am priceput de ce se schimbase macazul și de ce domnul Seltz ataca recrutarea mea pe partea de

sentiment; ceva îl presa și acest „ceva" nu putea fi decît descoperirea falsului microfilm și graba de a-l procura pe cel bun. Mă simții dintr-o dată tare pe poziție; aveau nevoie de mine ca de apă vie.

— Giovanna vă stimează mult, dar vă poartă și frica. De ce?

— Dragă prietene, drăgălașa doamnă Bruni îmi datorează mai mult decît aș vrea eu să-ți dezvălui.

— Adică?

— Și nici nu e momentul. Cred că te-ai mai gîndit la discuția noastră de săptămîna trecută. Aș dori să-mi comunici ce ai hotărît. Banii mei nu par a te preocupa prea mult, călătorești, iubești, te distrezi și cred că nici nu-ți dai seama în ce situație disperată . . .

— Disperată?! Cred că exagerați!

— Dumneata uiți mereu evidența sau poate nu vrei s-o iei în seamă. Domnule Brad, ești la cheremul meu!

— Pentru niște bani prăpădiți, acolo?! Să fim serioși, vi-i pot înapoia.

— Serios? Atunci se schimbă povestea. Care din soluțiile prezentate vă convine mai mult?!

Aici mi-am pierdut cu totul controlul, n-am mai supravegheat discuția și, mai rău decît atît, nici tonul.

— Domnule Seltz, am multă admirație pentru dumneavoastră, dar asta nu vă îndreptățește să vă jucați cu mine de-a pisica și . . .

— Văd că intuiești oarecum pozițiile!

— Și nici să mă considerați mai naiv decît sînt. Am înțeles perfect data trecută că nici una din soluții nu-mi oferă posibilitatea de a ieși basma curată. Totuși, am făcut unele demersuri . . .

— Știu, și rezultatul lor mi-a dovedit cîtă dreptate avusesem spunîndu-ți că vei eșua peste tot.

— Exact. În această teribilă . . .

— Treci peste introducere, timpul meu e limitat.

— Ei bine, Giovanna, fără a fi prea liniștită de întorsătura lucrurilor, mi-a dat de înțeles că nu sînteți omul care să nu găsiți cea mai bună ieșire dintr-un impas. La rîndul meu am tras unele concluzii, bazîndu-mă și pe ideea că doriți să vă recuperați banii. Sînt gata să vă ascult, domnule Seltz. Sînt convins că aveți, în rezervă, o posibilitate pe care mi-o veți prezenta azi.

— Doamna Bruni are multe defecte, dar de data aceasta intuiția ei s-a dovedit justă. Uite, domnule Brad, de cînd ești aici au trecut 18 zile . . . ce caraghios! rezultă că ai cheltuit zece sutari pe zi! Pentru vîrsta dumitale reprezintă un debut promițător . . . Ce voiam să spun? A, da. Deci, din prima zi, grație unei întîmplări, ai luat contact cu agenția de care mă ocup și căreia ai avut drăgălășenia să-i dai calificativul de „prăvălie", zilele trecute. Să știi că nu m-am supărat. E, într-adevăr o prăvălie, poate mai bine condusă decît altele, poate cu mărfuri mai alese . . . Ai avut ocazia să-ți dai seama că ne aprovizionăm de pe tot mapamondul și că sînt înconjurat de o mînă de specialiști de cea mai înaltă calificare. N-ai cunoscut din ei decît pe domnii Adel și Towell, dar ai auzit, probabil, că mai am cîțiva reprezentanți, ca să zic așa, „în acțiune". Raza lor de deplasare este foarte mare, pe doi din ei îi aștept să revină la bază cît de curînd . . . Dar acestea sînt probleme de ordin organizatoric de care sînt convins că nu e momentul să te preocupi. Orice prăvăliaș care se respectă, și eu, te asigur, mă respect, ține în rezervă marfă pentru clienții mai deosebiți . . . Pe scurt, am grijă să procur, cu ajutorul oamenilor mei pe care-i plătesc bine, crede-mă, marfă

cerută de acești clienți. Sînt convins că naivitatea dumitale nu depășește limitele bunului simț și că nu-ți închipui că mă refer la oale și bijuterii bătute pe nicovală...

— Nu?!

— Doamna Bruni care-mi acordă uneori, mai mult sau mai puțin dezinteresat, prețiosul ei concurs, n-a avut, ca să zic așa, misiunea de a-ți spune despre ce e vorba. Mi-am rezervat această plăcere, deși de obicei, las aceste treburi în seama unui subaltern, momentan prins într-o mică afacere de mine în America de Sud. Cred că ești și dumneata de acord că minele nu sînt catalogate, cel puțin de obicei, între obiectele cerute de amatorii de artizanat...

— Nu?!

— Văd că ți-ai regăsit aplombul și ironia obișnuită. Nu, domnule Brad, nu! Secretele minelor sînt interesante pentru cei care rîvnesc să le smulgă celor care le au, după cum secretul de fabricație a unei fibre sintetice, de pildă, e interesant pentru cel care posedă instalații de produs fibre sintetice, după cum secretul unui aliaj special de metal e interesant...

— Opriți-vă, domnule Seltz, am înțeles. Specialiștii dumneavoastră au într-adevăr o înaltă calificare, dar în altă direcție decît cea mărturisită...

— Nicidecum, aici judeci ca un profan în materie. Dimpotrivă, sînt mari specialiști și în domeniul lor. Te asigur că domnul Adel e un etnograf de talie internațională, poate n-ai știut că teza lui de doctorat a făcut oarecare vîlvă în lumea lor și, de asemenea, domnul Towell este un excelent contabil. Înainte de a fi fost obligat să părăsească Argentina, urmărit pentru o delapidare monstruoasă, banca la care lucra era foarte

mulţumită de serviciile lui. Din păcate, pentru el, domnul Towell nu se descurcă în asemenea afaceri dacă n-are un şef bun. Eu sînt un şef bun, l-am angajat şi-l plătesc binişor, deşi ştiu că adevărata lui identitate odată dezvăluită i-ar aduce, fără discuţie, un capăt de ştreang, bine uns...

— Sînt de acord. Am înţeles. Giovanna avea dreptate, găsiţi întotdeauna ieşirea dintr-un impas nenorocit. Moartea domnului Martin a fost providenţială pentru mine, v-a rămas un loc liber în schemă şi mă găsiţi pe mine bun pentru a-l ocupa. Vă asigur că-mi voi da toată silinţa. De altfel, călătoriile au reprezentat totdeauna un vis secret al meu. Voi lucra pentru dumneavoastră şi în scurtă vreme voi reuşi să vă plătesc datoriile...

Domnul Seltz mă asculta cu aceeaşi figură impasibilă şi începeam să mă tem că mă va lăsa să debitez la infinit prostii. Dar şi răbdarea lui avea o limită, slavă domnului, mă întrerupse cu o voce uşor plictisită:

— Nu m-ai înţeles bine, domnule Brad. Domnul Martin îmi lasă, într-adevăr, un loc liber în schemă, după cum foarte plastic te-ai exprimat, dar nu pe profilul pe care te-ai grăbit să-l accepţi. Nu te-am minţit atunci cînd ţi-am spus că era numai colaborator extern. Îl foloseam rareori şi numai pentru Estul Europei. Ca să fiu sincer, nu găseam că are vocaţie pentru munca aceasta, mai precis nu avea vocaţie pentru nici un fel de muncă. Dar în lipsă de altceva... Mă mir că nu l-au descoperit! Trebuia înlocuit, treburile nu merg perfect acolo. Bietul Martin a încercat să facă ceva în acest sens, trimiţîndu-te aici... Sper că ţi-au trecut definitiv fumurile de specialist la o mare întreprindere!

De data aceasta Martin a procedat cu multă dibăcie, da, da . . .

— Spion în propia mea țară?! Niciodată!

Domnul Seltz mă privește țintă, cu ochii lui ușor înfundați în orbite și rîde moale, abia auzit.

— Domnule, apreciez teribil sentimentele dumitale patriotice, îți fac cinste. Din păcate, ți s-au ivit cam tardiv, și nu la momentul cel mai oportun, ca să nu mai vorbesc de faptul că n-au nici cea mai mică acoperire, în acțiunile dumitale de pînă acum, ca să nu zic, dimpotrivă . . .

Acum e momentul să-l întorc puțin pe domnul Seltz pe dos. De altfel, nici nu-mi convine să discut cu el probleme legate de sentimentele mele, chiar dacă sînt Dinu Brad, virtual trădător. Așa că atac:

— Faceți o confuzie, domnule Seltz . . . De ce nu-l folosiți pe Nedea?!

— Nu fii copil. Nedea e, întîi de toate, un om compromis, așa cum vei ajunge și dumneata, încăpățînîndu-te să rămîi într-un Occident care nu-ți dă nimic pe gratis. Apoi, Nedea nu e traducător într-o instituție atît de importantă ca aceea care are cinstea de a te avea angajat și, lucru foarte important, care oferă posibilitatea contactării oficiale a o mulțime de specialiști interesanți . . . Trebuie să-ți spun că noi nu sîntem pretențioși. Nu. Acordăm importanță la tot ce ține de nou, chiar și unui nou model de . . ., de ce să zic, de tirbușon! Nu se plătește la prețul secretelor unei mine de . . . dar mai bine să nu-ți spun nimic ce nu te interesează direct.

— Mai bine, într-adevăr! Nu cred că pot accepta propunerea dumneavoastră. Nici măcar postul pe care-l

am în țară nu mă poate scuti de riscuri. Nu sînt eu omul pe care-l căutați.

— Ba da, ba da, ești exact omul pe care-l caut. Faptul că n-ai umblat cu false sentimente patriotice de circumstanță îmi dovedește încă o dată că ești omul de care am nevoie. Probabil că te-am luat prea repede, dar sînt forțat de împrejurări...

Ghicisem deci! Continuai să fac pe indignatul:

— Dumneavoastră faceți din mine un om cu viitorul în pușcărie sau chiar mai rău, pentru niște bani nenorociți! Nu pot să accept!

— Acesta e un defect pe care ar trebui să ți-l corijezi, preferința pentru vorbe mari. Nu vei fi în nici un pericol, firește, dacă vei fi prudent și vei lucra conform instrucțiunilor. Fii convins că ți se va face un instructaj cît se poate de serios, nu lăsăm nimic la voia întîmplării. Cît despre celălalt aspect, da, ai puțină dreptate; banii pe care mi-i datorezi reprezintă o sumă „nenorocită" pentru a plăti servicii de acest gen, dar sper că n-ai de ce să te plîngi dacă-ți vei face datoria; în același timp e o sumă destul de mare pentru a justifica unele neplăceri din cauza polițelor pe care ți le voi presta. Să nu-ți închipui că dacă te întorci acasă și vinzi discuția noastră de acum are să-ți meargă mai bine. S-ar putea să nu fii crezut, o dată, și-n orice caz, eu am acoperire destul de bună, din toate punctele de vedere..., s-ar mai putea să nu ajungi, să nu mai ajungi deloc, ...lumea e plină de primejdii de tot felul...

— Mă amenințați?!

— Ți-am spus să nu mai folosești vorbe mari. Eu nu ameninț pe nimeni. Te previn, eventual. Nu-ți sună mai bine?

— Nu.

Urmă o clipă de tăcere lungă, lungă cît un veac. Domnul Seltz se uita plictisit pe geam. Eu stăteam, cu capul în mîini, prăbuşit în fotoliu. Ceva nu era în ordine în toată povestea asta.

— Domnule Seltz, începui cu o voce precaută, nu ştiu care din cele două nenorociri ar fi mai mare pentru mine: înaintarea poliţelor sau angajarea mea pe un drum care poate să-mi fie fatal...

— Iar vorbe de scenă! N-are ce să-ţi fie fatal. Te-am studiat destul de bine de trei săptămîni ca să-mi dau seama că te-ai putea descurca perfect. Nu uita, ţi se va face şi un mic instructaj. Dumneata trebuie să iei în considerare şi ideea că peste cîţiva ani, nu mulţi, doi, trei, de îndată ce vei pune ordine în ţara dumitale, în „sectorul care ne priveşte", ai putea reveni... definitiv. Ai regăsi-o pe drăgălaşa doamnă Bruni, vei avea destui bani ca să nu te temi că vei rămîne în pană...

Nu eram chiar atît de prost ca să mă las dus de tonul binevoitor al tipului. Aveam intenţia să cîştig şi eu măcar ceva din această discuţie, aşa că i-am spus, cu mirarea omului căruia i se vorbeşte de soarta pisicii după ce i-a ars casa:

— Să o regăsesc pe doamna Bruni peste doi, trei ani?! Ce vă face să credeţi că m-ar putea interesa o femeie o perioadă atît de lungă?! Toate au o limită...

— Bravo, asta e prima vorbă rezonabilă pe care o aud de la dumneata pe ziua de azi. Ştii cît ţin eu la doamna Bruni, dar asta nu m-ar fi împiedicat să nu intervin în cazul cînd te-ai fi cramponat de ideea... înţelegi ce vreau să spun...

De data aceasta, marcasem eu un punct!

— Adică?

— Lăsînd la o parte trecutul ei suficient de aventuros şi grevat de prezenţe masculine, trecut care poate deveni stînjenitor la un moment dat, trebuie să-ţi dezvălui alt mic amănunt din viaţa ei. Doamna Bruni l-a ucis acum cîţiva ani pe Thomas Andrew, asociatul meu, şi a trebuit să depun mult efort ca să pot pasa moartea lui drept o sinucidere... Apoi s-a obişnuit să scoată foarte uşor pistolul şi n-ai să-ţi închipui ce trăgătoare de elită e!

— De ce a făcut-o?

— Din gelozie.

— Şi dumneavoastră de ce aţi făcut-o?

— Ca s-o folosesc, dragul meu domn, ca s-o folosesc pentru diverşi tipi, mai mult sau mai puţin naivi. E o momeală foarte atrăgătoare şi meritul ei profesional, dacă vrei s-o iei aşa, e că n-a dat greş niciodată. Nu totdeauna a fost atît de uşor, ca acuma, cu dumneata...

— Dacă aş regăsi-o peste cîţiva ani, ar trebui să vă găsiţi altă „animatoare".

— Nu judeci deloc rău. Da, aşa e. Te-aş cîştiga pe dumneata şi aş pierde-o pe ea. Deocamdată, face treabă bună. Va mai face încă vreo zece ani, cît îşi va păstra frumuseţea... Pe urmă, poate să facă ce va voi, să-şi găsească un găgăuţă, să aibă copii, sper să nu păţească nimic pînă atunci, ţi-am spus, viaţa e foarte periculoasă...

Marcasem încă un punct, aflasem că Giovanna e mult mai legată de patronul acestei agenţii decît o crezusem... Domnul Seltz îmi apărea din ce în ce mai mult în adevărata lui lumină. Tonul lui moale nu mă mai putea înşela asupra naturii omului...

— Ei, tinere?!

— Nu pot să vă dau răspunsul meu acum, trebuie să mă mai gîndesc.

— Crezusem că te-am convins. Crezi că mai poţi să te gîndeşti?

— Nu pot să vă spun nimic acum. Voi reveni peste cîteva zile.

— Sper că ai să cîntăreşti bine situaţia...

Am plecat lăsîndu-l destul de nemulţumit pe domnul Seltz. Recrutarea nu izbutise, ceva nu fusese în ordine, o vagă impresie de pericol iminent plutea pe undeva. Fireşte că era o impresie. Aveam din nou o codiţă, se vede că domnul Seltz se temea să n-o întind fără să-l fi prevenit. Şi povestea cu icoana şi cu micul seif... Nu puteam să nu răspund...

Am intrat într-un mare magazin de sculărie fină şi mecanică de precizie. O oră întreagă mi-am ales vreo zece ustensile de tot felul, şi cine avea ochi de văzut, trebuia să vadă că am plecat cu o trusă improvizată pentru a putea deschide orice încuietoare.

Nu credeam că Giovanna l-a omorît pe Andrew, astea erau basmele lui Seltz, dar n-aveam nici o îndoială că o are la mînă şi că o va folosi după bunul lui plac, atîta vreme cît frumuseţea ei va da randament... Ce să fac cu ea?! Am discutat amîndoi, multe ceasuri soarta noastră comună; am convenit că nu pot s-o iau în România, biata de ea, credea că m-ar compromite şi că aş da imediat de bănuit în jur, aş atrage atenţia dacă aş reveni însoţit de o femeie, dintr-un voiaj de o lună..., avea dreptate. Finalmente am hotărît să rămînă aici, să mă aştepte, vreo doi, trei ani, timp în care, să ne mai vedem, fireşte, şi apoi, să hotărîm, în funcţie de poziţia pe care am fi cîştigat-o faţă de

patron. Faţă de patron... Nu-i spusesem nimic precis, nu ştia că Seltz nu e încă patronul meu...

— Să ştii, Dean, mi-a spus ea, de cîteva ori, pînă acum, soarta mea m-a interesat destul de puţin. Voi încerca să lupt pentru mine. Ai să vezi, în doi, trei ani, voi fi alta...

— Să nu fii alta, glumeam eu de fiecare dată, te rog să rămîi aşa cum eşti.

Fireşte că ea se referea la relaţiile ei cu patronul; spera că va reuşi să se rupă de el. Adevărul e că mi se părea destul de periculos să o îndemn la aşa ceva, mă temeam pentru viaţa ei, dar nici nu puteam să-i dau vreo asigurare concretă, nu puteam decît să-i cer să aibă încredere în mine şi să aştepte. Să mai aştepte şi să tacă...

Seara următoare mi-am jucat cartea cea mare. Nu ştiam exact care vor fi rezultatele în amănunt, dar nu mă îndoiam că voi afla lucruri interesante.

Era, desigur, un risc, dar trebuia să mi-l iau, intrasem în horă din proprie iniţiativă şi acum trebuia să joc. Recrutarea mea trebuia să se petreacă altfel. Discuţia din urmă cu domnul Seltz scîrţîise din toate încheieturile. Nici acum nu ştiu unde fusese nota falsă care le antrenase pe toate celelalte. Partitura trebuia reluată şi cîntecul trebuia să sune mai convingător.

N-am făcut nici un efort pentru a mă debarasa de umbra mea. Vedeam bine că de două zile se ţine după mine. Domnul Seltz nu-şi cruţa oamenii şi nici nu fuşerea verificările!

Era aproape miezul nopţii cînd am ajuns în faţa agenţiei. Totul era cufundat în întuneric, trecătorii erau rari, maşinile continuau încă să ruleze, eliberate parcă...

Firește că n-aveam intenția să intru pe ușa principală. Știam acum destul de bine topografia agenției. Mi-am luat toate precauțiile. Asta-mi mai lipsea să dea un polițist sau vreun paznic de noapte peste mine! M-am strecurat în curtea interioară. N-aș fi avut nici o șansă încercînd să deschid perfecționatele lacăte ale ușii care corespundea cu magaziile din spate. Nu voiam să folosesc cheile pe care mi le făcusem după mulajele de ceară, aveam eu socotelile mele. Din punctul de vedere al domnului Seltz spargerea mea trebuia să eșueze. Am făcut niște eforturi penibile pentru a mă cățăra pe zidul casei, pînă la o fereastră de la primul nivel. Tremuram tot atunci cînd am reușit să mă sprijin de cercevea, nu de frică, ci de efort, și blestemam economia arhitectului care nu prevăzuse decît ornamentația minimă pentru fațada interioară. Fusese mult mai generos cu cea exterioară și ar fi fost o jucărie să mă cațăr pe acolo. În fine, am pierdut o mulțime de vreme pînă am reușit, nici poziția nu era prea comodă, să deschid geamul pe dinafară. Făcusem puțin zgomot, dar, dacă socotelile mele erau bune, n-aveam să fiu deranjat de nimeni...

Erau bune; am sărit în holul întunecat și am ajuns fără nici un incident în fața ușii biroului unde voiam să intru. Am pierdut prea multă vreme în fața ei, avea o mulțime de închizători destul de complicate, pentru a nu dovedi din plin că sînt ageamiu într-ale spargerii. De fapt asta voiam să și dovedesc. Îmi păstram demonstrațiile reușite pentru alte ocazii. Am intrat.

Mi-era ușor neplăcut de suportat sentimentul că sînt pîndit din toate părțile și abia m-am stăpînit să nu aprind lumina și să nu-i demasc. O clipă mi-a trecut prin minte că mă înșel și că sînt singur în vastul birou.

Ar fi fost chiar penibil! Am continuat să mă comport ca un începător, am aprins o ţigară şi am fumat-o, tihnit, într-un fotoliu. Las-să stea şi ei pe jar! Nu se putea să greşesc. Proba cu icoana rusească, aluziile la poliţele mele din micul seif, umbra mea care mă văzuse cînd mi-am cumpărat uneltele de care m-am folosit acum . . .

Am aprins absolut inutil lanterna puternică pe care mi-o cumpărasem ieri; abia m-am stăpînit să n-o plimb prin încăpere! Am aprins-o inutil pentru că lumina de afară, strecurată de perdelele fine, era suficientă pentru moment. Am început să „operez“ la icoana rusească. Era perfect plasată, aproape de fereastră, pe peretele din spatele biroului. Scaunul medical mă încurca puţin şi l-am împins mai departe. Seiful era mai greu de deschis decît crezusem. Moşmondeam la el, fluierînd încet, deja îngrijorat pentru că nu voiam să-l deschid cu adevărat şi nu mai intervenea nimeni!

Cred că începusem să mă pasionez de mecanismul fin al zarului seifului şi pentru o clipă uitasem ce caut acolo, aşa că atunci cînd lumina s-a aprins inundînd toată încăperea, m-am speriat de-adevăratelea; am scăpat toate ustensilele pe care le ţineam în mîini şi zornăitul lor, înăbuşit de covor, mi s-a părut totuşi foarte puternic. M-am întors încet spre uşă, unde era comutatorul, ştiam precis asta. Tipul pe care-l văzusem de mai multe ori prin agenţie, cel cu inelul grosolan pe degetul mic, mă privea rînjind. Avea în mîna dreaptă ceva din care n-am văzut decît o ţeavă neagră, nu prea mare ca diametru, dar foarte eficace ca efect. M-am trezit ridicînd încet mîinile.

— Nu te obosi, domnule Brad, poţi să laşi mîinile jos, ştiu că nu eşti înarmat, se auzi o voce moale.

Domnul Seltz era în celălalt capăt al încăperii, în picioare, cu același instrument în mîna înmănușată. Alături de el, Mihai Nedea, cu mîinile în buzunare, mă privea indiferent, ca și cînd n-ar fi fost el cel care mă rugase, nu de mult, ceva ...

— Partida nu e încă pierdută! m-am trezit eu strigînd pe o voce ascuțită ca să mimez surpriza și teama. N-aveți nici o dovadă ...

— Ce-ai zice să chem acum poliția?! Ești prins asupra faptului, polițele dumitale sînt în seif, mobilul jafului e mai mult decît evident și sîntem trei martori ...

— N-o să faceți asta, am zis, așezîndu-mă, zdrobit, pe un fotoliu.

— Sigur că nu, doar nu de asta te-am așteptat două nopți ...

Domnul Seltz făcu cîțiva pași spre mine, apoi se întoarse brusc spre Nedea care urmărea flegmatic scena, mereu cu mîinile în buzunare. Se auziră trei oftaturi mici și îmi trebuiră doar cîteva miimi de secundă să înțeleg că arma scuipase trei cartușe. Era aceeași armă silențioasă, micul revolver pe care-l ținusem în mînă alaltăieri.

Nedea a mai făcut un pas înainte, mereu drept, cu ochii țintă la mine, cu o privire care-mi făcea rău, nu știam ce pot descifra în ea, cu mîinile încă prinse în capcana buzunarelor.

Știam acum că nu mințise. S-a prăbușit brusc, cu ochii larg deschiși. Căzătura a făcut foarte puțin zgomot, covorul era moale și gros. Tipul cu inelul stătea tot lîngă ușă, fără să arate prin ceva că scena l-ar interesa mai mult decît o paradă de babe din Armata Salvării.

— Am uitat să te previn, dragă prietene, zise Seltz moale, întorcîndu-se spre mine, că eu pedepsesc întotdeauna trădarea. Nedea era un trădător. Aş fi fost dezolat dacă ar fi reuşit să te antreneze şi pe dumneata..., pe de altă parte, te-ar fi putut vinde autorităţilor din ţara dumitale...

Tăceam în continuare pentru că situaţia era neprevăzută şi îmi reveneam greu.

— Dar ce-a făcut, pentru numele lui dumnezeu?!

— Dragă prietene, n-ai de unde să ştii şi nici el nu ştia că foloseam uneori casa domnului Martin pentru întîlniri cu diverse persoane pe care nu voiam să le aduc aici, sau, provocam întîlnirea unor persoane, ale căror discuţii mă interesau şi pe care le stimulam la un pahar. Apartamentul e supravegheat prin două microfoane bine plasate.

— Fantastic! mă grăbesc eu să spun.

— Eram intrigat de vizita lui Nedea la dumneata. Nu mi-a fost foarte greu să găsesc pe cineva, discret, care să ştie româneşte. Am păstrat banda, e în subsol unde avem o mică centrală de ascultare, dar n-am considerat că Nedea merita o judecată... Nu-l regreta, nu era decît o zdreanţă, din toate punctele de vedere, te asigur. Vreau să spun doar că frumoasele dumitale amprente sînt încă imprimate pe această jucărie. După cum vezi, eu am avut prevederea să iau mănuşi. Mai ai amprente pe tot traseul pe care l-ai urmat astă seară. Să dau un telefon poliţiei? Nu vei fi acuzat numai de spargere, ci şi de omucidere, cu probe mai mult decît concludente...

— Nu, să nu daţi nici un telefon. Sînt gata să vă ascult.

L-am ascultat pe domnul Seltz mai bine de un ceas.

Am obţinut, în schimbul angajamentului de spion industrial, poliţele mele şi scoaterea de „sub acuzaţie" de omucidere. Omul cu inelul a şters cu atenţie toate amprentele mele şi a apăsat cu putere degetele fostului boxer pe unde trebuia ... A plecat cu el, l-a luat ca pe un sac. Urma să i se însceneze, pe undeva, o sinucidere, de disperare. Domnul Seltz era sigur că poliţia va clasa imediat cazul.

— Cine crezi că-şi bate capul pentru un nenorocit de nicăieri?

Am ars poliţele într-o scrumieră. Am acceptat şi „micul avans" oferit de domnul Seltz căruia aş face mai bine să-i spun de aici înainte „patroane".

Am plecat, mult după miezul nopţii, fără coadă de data aceasta, spre casă. Lăsasem în micul seif angajamentul, semnat şi ortografiat de mine. Văzusem cum se plăteşte „trădarea". Chipul lui Nedea mă mai urmărea încă, era inutil să încerc să mă conving că a murit aşa cum a trăit, prosteşte, că fusese un asasin de profesie şi-aşa mai departe. Plecase fără întoarcere ...

Îl auzeam pe domnul Seltz, spunîndu-mi cu vocea lui moale, fără nici un tremur:

— Dragul meu, pot acum să-ţi spun că m-ai convins definitiv. Îţi făcusem o mulţime de verificări fără a-mi fi îndepărtat cu totul unele bănuieli ... M-ai fi dezamăgit dacă acceptai angajamentul ieri. M-ai convins acum, prin această rezistenţă şi această acţiune prostească din noaptea aceasta, că ai venit aici „curat" ...

Avusesem dreptate, deci. În sfîrşit, o ocazie cînd socotelile de acasă se potrivesc cu cele din tîrg. Dar cu ce preţ!

Eram trist, foarte trist.

EPILOG

Reîntors acasă „fiu risipitor" ce eram, am ronțăit cîteva zile ciolanele vițelului gras, tăiat în cinstea mea, în timp ce stăteam în conferințe nesfîrșite cu colonelul și cu căpitanul, prietenul meu. Făcusem și un raport scris: „m-am dus, am găsit, am recuperat, m-am lăsat prins, am cunoscut pe cutare, mi s-a spus să fac așa și așa, părerea mea este așa." Nu e loc, într-un raport de genul acesta, de amintit, nici măcar în treacăt ce-am simțit și ce-am crezut în cutare sau cutare clipă... Faptele contează, ele trebuie consemnate; intențiile și impresiile sînt potrivite pentru o șuetă lîngă o cafea și un păhărel mic, dar, din motive lesne de înțeles, preferam să uit aventura mea din străinătate...

...Ultimele două săptămîni fuseseră extrem de grele pentru mine, din toate punctele de vedere. Îndată după „încheierea contractului", domnul Oscar Seltz dăduse ordin să fiu introdus în probleme, firește. în problemele care mă priveau și, slavă domnului, erau destul de multe. Urma să devin rezident principal al rețelei din România, unde treburile „fuseseră foarte neglijate", cu indicații precise de lucru, cu un plan defalcat pe principalele centre industriale ale țării, avînd lista exactă a oamenilor „buni", a colaboratorilor „incidentali" și a celor „naivi". M-am îngrozit, pur și simplu cînd mi-am dat seama de teribila organizare a acestei rețele de spionaj, care, la urma urmei, nu era decît o întreprindere particulară, condusă de un individ abil, cu un personal destul de redus, recrutat din reziduuri de toate națiile. Dar nu toți erau „lasă-mă să te las", ca Martin; firește că nu bătrînul cartofor fusese cel care voise să pună pe

roate reţeaua română, („voi, românii sînteţi tipi deştepţi, ne lăuda Seltz, aveţi mari înclinaţii spre tehnică, aveţi mult spirit de inventivitate, dar de cele mai multe multe ori vă risipiţi fără finalizare. Atunci, de ce să fie păcat să preluăm noi cîte o idee bună, cîte un procedeu rentabil şi să le plasăm celor care ştiu să le folosească eficient?!"), ci Gunther Kraus, unul din specialiştii agenţiei, un neamţ blond, rece, meticulos şi lipsit de simţul umorului, dar lipsit cu desăvîrşire, pe care l-am cunoscut după angajarea mea. El a fost cel care s-a ocupat de instruirea mea, cîte 12 ceasuri pe zi, pentru că trebuia să învăţ totul pe dinafară şi să mă familiarizez cu o mulţime de probleme tehnice de tot soiul, ... deh, oferta trebuia să fie demnă de cererea de pe piaţa internaţională. E vorba, fireşte de piaţa neagră şi de oferta ilicită. Mai nostim a fost cînd mi s-au predat noţiunile de bază necesare unui bun spărgător...

Kraus e un tip periculos şi cred c-am avut noroc serios că nu era el la bază, în timpul recrutării mele. Primul lucru pe care mi l-a spus a fost:

— Brad?! E un nume frecvent în România?

— Da, i-am răspuns eu. De ce?

— Există un cercetător în matematici, Brad. Se spune că are mare viitor.

Am înţeles atunci de ce colonelul M. nu voise să-mi declar adevărata profesie. Aş fi prezentat, probabil „prea" mult interes.

După cîte mi-am dat seama, etnograful nu va ajunge niciodată şef al agenţiei, nu atîta vreme cît inflexibilul neamţ, cu o minte ordonată ca a unui computer ultima serie, există şi el ca pretendent. O minte foarte ordonată, într-adevăr, o memorie excepţională; ce păcat că

era „programat" pentru acțiuni atît de îndepărtate de firesc! Mi-am dat seama că era un tip periculos pentru că, deși semnasem angajamentul, Kraus n-a acceptat să treacă la instruirea mea pînă cînd n-a procedat din nou la o verificare totală a tuturor datelor despre mine. Nu avea încredere în Seltz, dar, firește, n-o arăta, nu-l suferea pe Don Towell pe care-l ținea, pe cît putea, cît mai departe de mersul evenimentelor și, fie vorba între noi, avea toată dreptatea, dar, la rîndul lui, nu era nici el înghițit de ceilalți.

Mă lămurisem cu mai multe chestii după o vizită neanunțată, nocturnă și nu de lungă durată, pe care o făcusem, de data aceasta cît se poate de serios, deci avînd grijă să nu fiu dibuit, seifului patronului. Mai bine zis seifurilor. Pentru orice eventualitate am cercetat și seiful de sub icoana rusească dar, după cum bănuisem, adevăratele curiozități erau în seiful de la subsol... A fost un bun prilej să constat că meseriașii din micile orășele lucrează conștiincios și că lăcătușul din sud îmi făcuse niște chei pe cinste!

În amintire, lucrurile mi se par destul de nostime, dar adevărul e că noaptea aceea mi-a secat sacul cu emoții pe cel puțin cinci ani înainte...

Firește că acasă colonelul M. mi-a reproșat, mormăind, apetitul cam prea mare pentru riscuri inutile. În caz de eșec mă omorau ăia ca pe un pui de vrabie picat din cuib, dar am văzut eu că rezultatele pentru care-mi dădusem atîta osteneală l-au uns la inimă...

Cu instructajul forte care mi se făcea, cu micile mele treburi nocturne, cu orele pe care mă străduiam să mi le fac libere pentru a le petrece cu Giovanna, nu e de mirare că ultimele zile petrecute acolo au fost de-a dreptul istovitoare. Graba era mare de tot, nu pentru

că expira viza mea de o lună, la nevoie aş fi putut cere o prelungire de la ambasadă, ci pentru că microfilmul procurat de răposatul Martin era bun de gunoi. Domnul Seltz o cam încurcase, beneficiarul îi făcuse nişte reproşuri serioase, mai ales de ordin financiar şi voia cu orice preţ obţinerea celui adevărat. Discutase şi cu mine problema, dar n-am ajuns la nici o concluzie clară, n-am reuşit să ne dăm seama dacă lui Martin i s-a furnizat un microfilm defect sau dacă cutia a fost schimbată de una din cele două verigi; boţmanul de pe Petit Pois, plecat cu avionul la Pireu sau Dorini, cea de-a doua verigă. Giovanna, a cărei plimbare reală la Monte Carlo îmi fusese divulgată în semn de mare încredere, ieşea cu totul din bănuială, nu păstrase microfilmul mai mult de cîteva clipe, pînă la preluarea lui de către domnul Adel ... Finalmente, am reuşit să-i strecor cîte un sîmbure de neîncredere pentru fiecare din aceşti trei agenţi: marinarul, Dorini, Adel ..., dar oricare ar fi fost momentul „fals“ al acţiunii, ea trebuia refăcută de urgenţă. Aflasem tot ce era de aflat în acest sens. Speram că nici cei de acasă n-au stat cu braţele încrucişate şi că aflaseră, la rîndul lor, tot ce trebuia.

Au fost zile grele nu numai pentru mine, ci şi pentru Giovanna. Nici eu nici ea nu nutream nici o iluzie în ceea ce priveşte atitudinea domnului Seltz faţă de „drăgălaşa doamnă Bruni“ şi în consecinţă n-am crezut nici o clipă că eliberarea ei va merge de la sine. Cel puţin eu ştiam precis că patronul nu e dispus să renunţe la serviciile ei de tot soiul pe care, din frică, din indiferenţă, din interes, Giovanna i le făcuse cu atîta succes pînă atunci. Dacă moartea lui Martin trecuse neobser-

vată, desigur și din cauza „providențialei“ mele prezențe, pierderea Giovannei ca agent și „animatoare de mare lux“ ar fi constituit o reală lovitură pentru bunul mers al faimoasei agenții. În plus, Seltz era convins că știe prea multe ...

Speranțele Giovannei de a se retrage mi se păreau absolut deșarte. Nu-mi arătam scepticismul, pentru că eram uimit de transformările care intervenisera în Giovanna, ea, atît de indiferentă și de apatică, acum atît de dornică de „altceva“, și nu voiam să o influențez în nici un sens. Aveam speranțe mari pentru noi doi, fără a ști pe moment cam cum ar putea fi concretizate. Giovanna nu era agent din vocație, asta-mi devenise mai mult decît clar și, indiferent de evoluția relațiilor noastre, mi-ar fi plăcut să o știu ... cum să zic eu, mai liniștită. Nu eram de principiul că o retragere de acest tip, s-ar putea face brusc, nu auzisem pînă acum de agenți care să-și fi prezentat demisia atunci cînd le venea lor bine.

Răbdare, prudență, rezervă, acestea au fost cuvintele de ordine cu care m-am despărțit de frumoasa mea doamnă aurie.

— Aoleu, ce frumoasă e! exclamase, cam fără voie, colonelul M. privind poza Giovannei.

Practic, rolul meu se terminase. Bănuiam că amicul Radu, căpitanul, desfășoară o activitate din cele mai intense, împreună cu colonelul M. Trebuiau neutralizate acțiunile micului, dar periculosului trust de spionaj industrial, condus de domnul Seltz.

Mi-era prea dor de Giovanna, voiam să o aud măcar. În afara unor ilustrate cu text convențional nu primisem nimic de la ea. Patronul agenției dorise să asigure

traducătorului Dinu Brad securitate totală, evitarea oricărui indiciu care ar putea da naştere la bănuieli... Totuşi, voiam să o aud şi am fost destul de decepţionat cînd, la obţinerea legăturii, mi-a răspuns vocea aspră a bătrînei vrăjitoare, mătuşa ei, servanta aceea care nu mă prea iubea. Înţelegeam greu de tot ceea ce-mi spunea, dialectul ei e imposibil. La rîndul ei, nici ea nu înţelege de la început, cu cine are de-a face.

Dintr-o dată, întreaga încăpere se umplu de plînsul femeii de la celălalt capăt al firului, un plîns îngrozitor, şi de fraza ei, repetată printre suspine, o frază al cărui înţeles îmi scăpă la început:

— A murit aseară, a avut un accident cu maşina, a murit, a murit aseară, a murit...

*

* *

Am reuşit să restabilesc cît de cît faptele, cîteva zile mai tîrziu, punînd cap la cap o scrisoare a argentinianului, trimisă clandestin şi o convorbire telefonică, tot cu el, un articol de ziar, de la rubrica „fapte diverse". Se întîmplase lucrul de care m-am temut cel mai mult. Giovannei nu-i mai rezistaseră nervii, îndrăznise să „se răzvrătească" faţă de Seltz, refuzase categoric să se mai supună ordinelor acestuia. Nu mai voia să fie „animatoare de mare lux", ori domnul Seltz nu tolera actele de insubordonare, mai ales cînd nu aveau, pentru el, nici o explicaţie plauzibilă. Ştiam destul de bine că primul gînd care-i vine, în aceste cazuri, este legat de noţiunea de trădare... Stupidul accident al Giovannei, în pădurea ce mărginea oraşul,

semăna mult cu o crimă... Pentru mine se identifica perfect cu o crimă al cărei autor nu-mi era necunoscut...

Cîteva săptămîni am trăit din amintirea lunii mele de fericire. O revedeam parcă pe Giovanna vie, plină de speranțe, dornică de liniște. Microfilmul recuperat începea să fie plătit scump. Moartea ei putea oare fi plătită cu pedeapsa vinovatului? Mă temeam că nu, nimic nu plătește o viață de om, nici chiar viața altui om. Giovanna îmi apărea adesea în minte alături de un alt însetat de liniște și libertate, alături de Nedea. Amîndoi înțeleseseră prea tîrziu ce este adevărata libertate, amîndoi și-o răscumpăraseră prea scump... Dar moartea Giovannei nu poate trece ca un simplu fapt divers.

La cîteva zile după venirea mea din străinătate, nu știu de ce, m-am hotărît să-i fac o vizită Monicăi. Nu știu ce speram, nu știu ce voiam...

Fără îndoială, Monica, acum doctoriță, avea toate motivele să fie supărată pe mine. Totuși, m-a întîmpinat ca și cînd nu ne-am fi despărțit decît ieri, dar n-a întîrziat să observe că absența mea „prea prelungită" nu mi-a priit.

— Am eu grijă să te repun pe picioare, cîteva vitamine, cîteva plimbări... Hai să facem o călătorie, vrei? Unde vrei tu! Să știi că n-am uitat nimic din ce-am discutat...

Nu, chestia nu mergea deloc! Nu-mi trebuiau vitamine, nu voiam plimbări, nu voiam...

— Eu, am uitat tot ce-am discutat, ... despre orașul acela... cînd vom merge undeva, vom alege Viena, așa cum ai vrut tu...

Ne-am despărţit apoi, fără să-mi dau seama dacă voi merge vreodată cu Monica la Viena. Nu-mi venea să mă gîndesc la asta. Dar acolo, acolo nu o voi duce niciodată... Oraşul acela îmi rămînea pentru totdeauna văzut prin ochii Giovannei, alături de Giovanna...

SFÎRŞIT

Redactor : VIORICA MĂRII
Tehnoredactor : CONSTANTIN RUSU

Apărut : 1972. Comanda nr. : 578. Coli de tipar : 7,5. Hîrtia : tip. înalt A. 63 g/m². Format : 70×100/32. C.Z. pentru biblioteci : 859—31

Tiparul executat sub comanda nr. 20 475 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București
Republica Socialistă România